

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ
และการรับรู้ของสื่อมวลชน

นางสาวสิรินทร์ อยู่ประพัฒน์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY STRATEGIES USED BY THE ARMY,
THE NAVY, THE AIR FORCE, THE POLICE WIVES ASSOCIATIONS
AND PERCEPTION OF MASS MEDIA

Miss Sirin Yuprapat

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Public Relations

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน
สามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้
ของสื่อมวลชน

โดย

นางสาวสิรินทร์ อยู่ประพัฒน์

สาขาวิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ พัชนี เที่ยจรรยา

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

๑.๒๐ - ๒๕๖๓/๓๕๕๕ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ พัชนี เที่ยจรรยา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.สุเทพ เดชะชีพ)

สิรินทร์ อยู่ประพัฒน์ : กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน
สามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน. (CORPORATE
SOCIAL RESPONSIBILITY STRATEGIES USED BY THE ARMY, THE NAVY,
THE AIR FORCE, THE POLICE WIVES ASSOCIATIONS AND PERCEPTION OF
MASS MEDIA) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.พัชนี เที่ยจรรยา, 264 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน
สามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ และเพื่อศึกษาการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมที่แสดง
ความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์องค์กร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นการวิจัย
เชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร บทความ ข่าวสาร
และการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่สองเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 105 ชุด เพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็น
ตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษาได้

ส่วนที่หนึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า การทำโครงการและกิจกรรมด้านความ
รับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ แบ่งออกได้เป็น 2 มิติ คือ
ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในสมาคม และความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกสมาคม โดยทั้ง 4 สมาคมนี
มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ที่เหมือนกัน คือ การเชื่อมโยง
กับสถาบันพระมหากษัตริย์ การเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายใน การใช้กิจกรรมที่เป็นสาธารณะ
ประโยชน์ และการประสานกันเป็นพันธมิตรร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

ส่วนที่สองการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคม
แม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มากที่สุด ในระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือ กิจกรรม
เพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ตามลำดับ
ส่วนในด้านของภาพลักษณ์นั้น สื่อมวลชนมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบก เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์
ดี ซึ่งมีคะแนนมากกว่าสมาคมอื่น รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ของสมาคมภริยาทหารเรือ ภาพลักษณ์ของสมาคม
แม่บ้านทหารอากาศ และภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ตามลำดับ

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา..... การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา..... 2551.....

5084924128 : MAJOR PUBLIC RELATIONS

KEYWORDS : CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY / STRATEGIES

SIRIN YUPRAPAT : CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY STRATEGIES USED BY THE ARMY, THE NAVY, THE AIR FORCE, THE POLICE WIVES ASSOCIATIONS AND PERCEPTION OF MASS MEDIA. ADVISOR : ASSOC.PROF. PATCHANEE CHEYJUNYA, 264 pp.

The purpose of this study was to investigate the corporate social responsibility strategies used by the wives association of the army, the navy, the air force and the police as well as to study the perception and acknowledgement of mass media about the wives associations' social responsibility activities. This study is composed of 2 parts including firstly, the qualitative part using in-depth interviews together with literature reviews and secondly, the quantitative part using sets of questionnaires with the sample of target population.

The first part was a qualitative research. The result of the study shows that the wives associations' social activities could be divided into 2 dimension; activities for members of the association, and activities for public society. The association used social responsibility activities as an image building strategy in four areas including connecting activities with the monarchy, driving responsibility in "inside-out" fashion, focusing on real social-benefit activities, and networking among common interest groups.

The second part was a quantitative research. The result of the study shows that mass media acknowledged mostly the activities of the army and the police wives associations with same average scores, followed by the awareness of such activities of the air force wives association and the navy wives association respectively. In addition, mass media recognized the image of the army wives association at the highest level, better than other wives associations; the navy's, the air force's, and the police's wives association respectively.

Department : Public Relations Student's Signature : *Sirin*
Field of Study : Public Relations Advisor's Signature : *Patchanee Cheyjunya*
Academic Year : 2008

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์พัชณี เขยจรรยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยชิ้นนี้มาโดยตลอด และคอยให้กำลังใจยามผู้วิจัยคิดมาก

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ ที่กรุณาเป็นประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุเทพ เดชะชีพ ที่ให้ความเมตตาต่อศิษย์คนนี้เป็นพิเศษ และอาจารย์ ดร.ต่อตระกูล อุบลวัตร ที่ให้คำปรึกษาด้านสถิติ

และที่ขาดเสียไม่ได้คือ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาและอนุเคราะห์ ข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ ผศ.ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข คุณพรเพ็ญ เกยานนท์ คุณศิริวรรณ อมาตยกุล และคุณเบญจมาศ อินทรสุข

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาและ คอยให้กำลังใจดูแลห่วงใยลูกตลอดมา และเพื่อนๆ PR ภาคนอก รุ่นแรก ทุกคน สำหรับมิตรภาพ ดีๆ ที่มีให้กัน สุดท้ายคือ ร้อยตำรวจโท ศรัณย์ ทองห่วง ที่ช่วยปลอบประโลมและให้แรงใจใน ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไร.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร.....	33
แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้.....	42
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	46

บทที่	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	50
ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	50
- แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	51
- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
- การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	53
ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ.....	53
- ประชากร.....	54
- กลุ่มตัวอย่าง.....	54
- วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	55
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
- วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
- การตรวจสอบเครื่องมือ.....	56
- เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการแปลความหมาย.....	57
- การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล.....	58
บทที่ 4 การนำเสนอผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ส่วนที่ 1 ภาพรวมของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน	
สามเหลี่ยมทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	60
- สมาคมแม่บ้านทหารบก.....	64
- สมาคมภริยาทหารเรือ.....	84
- สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ.....	111
- สมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	138
กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์.....	160
ส่วนที่ 2 การศึกษาการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความ	
รับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์.....	171
สรุปการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์.....	202

บทที่	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	207
สรุปผลการวิจัย.....	207
อภิปรายผล.....	219
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	233
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต.....	238
รายการอ้างอิง.....	239
ภาคผนวก.....	242
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	264

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญญัตินำ

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามลักษณะทางประชากร.....	171
1.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามเพศ.....	171
1.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามระดับการศึกษา.....	172
1.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามตำแหน่งการทำงาน.....	172
1.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	173
2	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรู้จักกิจกรรม เพื่อสังคมต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	174
2.1	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรู้จักกิจกรรม เพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก.....	174
2.2	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรู้จักกิจกรรม เพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ.....	178
2.3	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรู้จักกิจกรรม เพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ.....	182
2.4	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรู้จักกิจกรรม เพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	186
3	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามภาพลักษณ์ของ สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	190
3.1	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรับรู้ภาพลักษณ์ องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารบก.....	190
3.2	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรับรู้ภาพลักษณ์ ด้านการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารบก.....	191
3.3	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรับรู้ภาพลักษณ์ ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารบก.....	192
3.4	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแยกแรงแจกตามการรับรู้ภาพลักษณ์ องค์กรโดยรวมของสมาคมภริยาทหารเรือ.....	193

ตาราง	หน้า	
3.5	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมภริยาทหารเรือ.....	194
3.6	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมภริยาทหารเรือ.....	195
3.7	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ.....	196
3.8	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ.....	197
3.9	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ.....	198
3.10	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	199
3.11	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	200
3.12	จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	201
4.1	สรุปและจัดลำดับการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมในภาพรวมและกิจกรรมที่มีระดับการรับรู้สูงสุดในคะแนนสูงสุด สามอันดับแรกของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ.....	202
4.2	สรุปและจัดลำดับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจในด้านต่างๆ.....	203

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกระบวนการรับรู้.....	44
2	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสมาคมแม่บ้านทหารบก....	71
3	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน ทหารบก แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม.....	82
4	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ..	90
5	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม.....	109
6	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหาร อากาศ.....	117
7	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหาร อากาศแบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม.....	136
8	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ..	145
9	แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม.....	158
10	แนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม.....	234

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทหารนั้นเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในการพิทักษ์รักษาเอกราชของชาติ ถ้าวางไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญให้คงอยู่สืบไป ส่วนตำรวจนั้นเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบอันใหญ่หลวงในการทำหน้าที่พิทักษ์รักษาให้ความปลอดภัย เพื่อประโยชน์สุขและเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยให้แก่พลเมืองและประเทศ

ในสมัยก่อน เมื่อเกิดสงคราม แม่บ้านทหารจะเปรียบเสมือนหน่วยส่งกำลังบำรุงที่ทำหน้าที่เป็นแนวหลังของกองทัพ ด้วยการสนับสนุนสิ่งของ เวชภัณฑ์ และยา รวมทั้งให้กำลังใจแก่ทหารทุกระดับชั้นที่ปฏิบัติราชการสนามอยู่ตามแนวชายแดน กระทั่งหมดสงครามภารกิจดังกล่าวจึงปรับเปลี่ยนไป เป็นการตรวจเยี่ยมหน่วยต่างๆ ในกองทัพแทน ส่วนบทบาทของสตรีที่เป็นแม่บ้านตำรวจ นอกจากจะมีหน้าที่ดูแลครอบครัวและกิจการงานบ้านต่างๆ แล้ว ยังมีบทบาทในการช่วยเหลือประเทศชาติและสังคม โดยการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณกุศล และสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ของสามีเสมอมา ซึ่งแต่เดิมนั้นจะต่างคนต่างปฏิบัติหรือรวมตัวกันเป็นชมรม กิจกรรมต่างๆ จึงมีรูปแบบที่ไม่ชัดเจนนัก

ต่อมาสตรีที่เป็นภรรยาทหารและตำรวจไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่ “หลังบ้าน” ดูแลความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวในฐานะ “ช้างเท้าหลัง” เท่านั้น แต่ได้มีการรวมตัวกันและก่อตั้งเป็นสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งถือเป็นองค์กรสาธารณกุศลเรียงลำดับตามปี พ.ศ. ที่ก่อตั้งได้ ดังนี้

สมาคมภริยาทหารเรือ พ.ศ. 2519

สมาคมแม่บ้านทหารบก พ.ศ. 2522

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ พ.ศ. 2528

สมาคมแม่บ้านตำรวจ พ.ศ. 2529

สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจนี้ ตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือและบำรุงขวัญแก่ข้าราชการทหาร-ตำรวจชั้นผู้น้อย ข้าราชการทหาร-ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงภัยตามแนวชายแดนหรือถิ่นทุรกันดาร และครอบครัวที่เดือดร้อน

ด้วยเหตุหัวหน้าครอบครัวขาดเจ็บ ทูพพลภาพหรือเสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยการจัดสวัสดิการที่จำเป็น รวมถึงกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ ซึ่งโครงการและกิจกรรมจะครอบคลุมทั้งด้านการบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม และสร้างความสามัคคีระหว่างภรรยาทหาร-ตำรวจ โดยได้ดำเนินกิจกรรมในโอกาสต่างๆ เป็นประจำทุกปี สามารถแบ่งเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในส่วนของภายใน และการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอก

โครงการสำหรับแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ได้แก่ โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้, โครงการด้านการประสานสามัคคี, โครงการตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย, โครงการพัฒนาบุคลิกภาพแม่บ้าน เป็นต้น

โครงการสำหรับกลุ่มข้าราชการทหาร-ตำรวจ ได้แก่ โครงการบำรุงขวัญข้าราชการที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่, โครงการช่วยเหลือตำรวจตระเวนชายแดน, โครงการช่วยเหลือกำลังพลที่ปฏิบัติราชการในพื้นที่ชายแดนภาคใต้, ร่วมในพิธีพระราชทานเพลิงศพเหล่าทหาร-ตำรวจผู้กล้าที่เสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่, โครงการปรับปรุงพัฒนาห้องตรวจข้าราชการโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช เป็นต้น

โครงการสำหรับกลุ่มครอบครัวทหาร-ตำรวจ อาทิ โครงการมอบเงินช่วยเหลือแก่ทายาทของกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, โครงการน้ำใจแม่บ้านสู่ครอบครัวตำรวจผู้กล้าและเสียสละ, โครงการส่งเสริมการฝึกวิชาชีพให้ครอบครัวข้าราชการชั้นผู้น้อย, โครงการทุนการศึกษาแก่บุตรธิดาข้าราชการทหาร-ตำรวจระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา, กิจกรรมแม่บ้านสามัคคีสี่เหล่า, ศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง, โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน เป็นต้น

โครงการต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม สามารถแบ่งได้ ดังนี้

โครงการตามแนวพระราชดำริ อาทิ โครงการเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ เช่น โครงการนาวิพอเพียง, ร่วมดำเนินโครงการของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, โครงการข้าวบ้านยางน้อย จังหวัดอุบลราชธานี, โครงการเลี้ยงไหมป่าอี่ร์ เป็นต้น

โครงการด้านสาธารณประโยชน์ ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมด้านพัฒนาชุมชน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต ได้แก่ โครงการร่วมร้อยดวงใจมอบน้ำใจให้ผู้ป่วย, สนับสนุนกิจกรรมของ สมาคมคนพิการทางการเคลื่อนไหวสากล, โครงการจำหน่ายดอกไม้ที่ระลึกวันทหารผ่านศึก, โครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจช่วยเหลือผู้ประสบภัย ซึ่งดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ เช่น จัดรายการทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เพื่อรับบริจาคเงินและสิ่งของนำไปช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัย ตลอดจนร่วมเดินทางไปกับมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภา) ยามยาก ช่วยเหลือประชาชน ที่ประสบอุทกภัยทางภาคเหนือ, โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาว, กิจกรรมเลี้ยงอาหาร ประชาชนทุกวันที 5 ของเดือน ที่แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และกิจกรรม ออกกำลังกายในสวนสาธารณะ เพื่อนำรายได้มาขึ้นทุนดูแล้วย เป็นต้น

โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย อาทิ โครงการสร้าง ศาลาทำน้ำวัด, บริจาคเงินทำบุญเทศน์มหาชาติ, ร่วมสร้างถาวรวัตถุทางศาสนา อาทิ การหาเงิน บูรณะซ่อมแซมและสร้างศาสนสถานที่เป็นในให้แก่วัดที่ยากจนในถิ่นทุรกันดารทุกภูมิภาค ของประเทศ เป็นต้น

โครงการพัฒนาทางการศึกษา อาทิ กิจกรรมชมรมแม่บ้านกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก่อนวัยเรียน, สร้างโรงเรียนต่างๆ ในนามของกองทัพบกอุปถัมภ์สื่อสารสงเคราะห์, จัดสร้าง ห้องสมุดประชาชน สร้างห้องสมุดให้แก่โรงเรียนเอกชน เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พร้อมทั้งมอบหนังสือพระราชนิพนธ์, สนับสนุนโครงการทาง การศึกษา เช่น เปิดโครงการวิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพและโครงการบูรณาการ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย, โครงการสนับสนุนทุนอาหารกลางวัน, สนับสนุนชมรม นักศึกษามุสลิม องค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

โดยสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจนี้ ต่างพยายามที่จะ สร้างสรรค์สิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสังคม เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างหนึ่ง ในสิ่งที่แม่บ้านพึงกระทำได้ โดยความรับผิดชอบต่อสังคมนี้เป็นสิ่งที่เกิดมาจากข้างใน เกิดมาจาก ความตระหนักและเห็นความสำคัญอย่างแท้จริง ซึ่งในการดำเนินงานได้กำหนดให้จัดกิจกรรม โครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม เทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการ ช่วยพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร อีกทั้งเป็น

สื่อกลางที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทหารและตำรวจให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น เสมือนเป็นกลไกเป็นเครื่องมือในการสร้างให้เกิดความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีด้วยภาพลักษณ์เชิงบวกแก่สมาคม

การดำเนินงานขององค์กรหรือสถาบันใดๆ ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) คำนึงถึงกลุ่มประชาชนภายในและกลุ่มประชาชนภายนอกองค์กรด้วย (Internal & External Public) (วิรัช ภูมิรัตนกุล, 2546) สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ทุกองค์กร ควรมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาสังคม เห็นได้ชัดจากแนวโน้มและการมาถึงของกระแสความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือที่เรียกกันว่า CSR : Corporate Social Responsibility ที่เข้ามาจากฝั่งตะวันตก ซึ่งเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าผลประโยชน์ที่องค์กรพึงได้รับเพียงอย่างเดียว ดังนั้นภาคธุรกิจจึงหันมาให้ความสำคัญกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมกันมากขึ้น เป็นที่มาของการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจการอีกทางหนึ่ง แต่สำหรับองค์กรสาธารณกุศล ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจการโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร ทั้งยังมิได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล อยู่ได้ด้วยเงินบริจาค ได้แก่ มูลนิธิ หรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมอันเป็นสาธารณกุศลแก่ประชาชนหลายองค์กรต่างให้ความสำคัญในเรื่องของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมานานแล้ว

องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรในสหรัฐอเมริกา อย่างเช่น กลุ่มเนตรนารี สภากาชาด โบสถ์ มูลนิธิต่างๆ เป็นต้น กำลังกลายเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการของสหรัฐฯ โดยองค์กรเหล่านี้กำลังทำในสิ่งที่ธุรกิจชาวอเมริกันส่วนใหญ่ต้องการ คือ กลยุทธ์และประสิทธิผล และในบางเรื่องที่ค่อนข้างมีความสำคัญ อย่างเช่น แรงจูงใจ และการผลิตภาพของแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งถือว่าเป็นแรงงานรุ่นบุกเบิกอย่างแท้จริง กล่าวคือ เป็นผู้วางนโยบายและวิธปฏิบัติเพื่อเป็นบทเรียนสำหรับธุรกิจในอนาคต (Peter F. Drucker, 2003)

อย่างไรก็ดี ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ได้ดำเนินการนั้น ไม่ใช่การสร้างภาพลักษณ์ที่เป็นหนึ่งในขั้นตอนการสร้างแบรนด์ เพราะกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ต้องเกิดจากภายในสอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนและทำต่อเนื่องยาวนาน (CSR : พลังบริหารธุรกิจยุคใหม่, 2550) แต่การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี อันจะส่งผลไปสู่ความสำเร็จขององค์กร เป็นที่สนใจได้รับความเชื่อถือ ได้รับการยอมรับและสนับสนุนของประชาชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงชื่อเสียงที่ดีแก่องค์กรในระยะยาว

ภาพลักษณ์นั้นมีความสำคัญ และต้องเกิดจากการตระหนักของบุคคลภายในและบุคคลภายนอกขององค์กร โดยจะต้องอาศัยองค์ประกอบในหลายส่วนประกอบกัน ไม่ว่าจะ

จะเป็นบุคคล องค์กร สินค้าและบริการ นโยบาย รวมไปถึงกิจกรรมทางสังคมเหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นแนวทางหนึ่งที่ต้องคัดค้านนำมาปรับใช้เพื่อเพิ่มคุณค่า (Value) อันโดดเด่นให้กับองค์กรได้อย่างมหาศาล ในลักษณะที่ถูกระบุกำหนดวางแผนไว้เป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนเกิดกระบวนการทางความคิดในการสร้างภาพและตีความหมายไปในทิศทางที่องค์กรต้องการ และมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อองค์กรได้อย่างไรก็ดี คนเราไม่ได้มีเพียงประสบการณ์โดยตรงกับโลกรอบตัว ซึ่งได้สัมผัสและได้เห็นด้วยตนเองเท่านั้น แต่ยังมีประสบการณ์โดยทางอ้อม ทั้งที่ผ่านสื่อมวลชนและสื่ออื่นๆ ในรูปแบบต่างๆ ผ่านกระบวนการของการรับรู้ ด้วยเหตุนี้ ภาพลักษณ์จึงได้ถูกนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชน

ในปัจจุบัน สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญและมีอำนาจอิทธิพล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย และลึกซึ้งต่อประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมสารสนเทศที่ข้อมูลข่าวสารเป็นเสมือนหนึ่งปัจจัยในการดำรงชีวิต ทำให้สมาชิกในสังคมได้ทราบถึงเหตุการณ์ และทราบถึงภาพลักษณ์ของบุคคลสำคัญต่างๆ ภาพลักษณ์ขององค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาพลักษณ์เชิงบวกหรือลบ ต่างถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชน

ซึ่งในการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรนั้น มีวิธีการสื่อสารมากมายและรูปแบบที่หลากหลายเพื่อสื่อสารภาพลักษณ์ขององค์กรให้ปรากฏ สำหรับสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้ใช้การสร้างสรรควิธีการเผยแพร่เรื่องราวขององค์กรผ่านการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม โดยอาศัยการรับรู้ของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ และวิทยุ เพื่อให้ถ่ายทอดเรื่องราวและนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชน

เนื่องจากวิธีหนึ่งที่ทำให้ประชาชน สังคมได้รับรู้และเห็นการดำเนินกิจการขององค์กรสาธารณกุศล เช่น สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ก็คือการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมเพื่อสังคมโดยอาศัยสื่อมวลชนเป็นช่องทางในการนำเสนอ ทั้งนี้เพราะสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ และวิทยุ สามารถเข้าถึงกลุ่มคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว และสื่อมวลชนยังช่วยเผยแพร่ข้อมูลความรู้ ข่าวสารไปสู่สาธารณชน รวมทั้งยังเป็นสื่อกลางที่สามารถช่วยระดมสรรพกำลังของสถาบัน และประชาชนในสังคมได้ ดังที่ซิมบาร์โด และลิปปี (Zimbardo and Leippe, 1991) กล่าวว่า การเปิดรับสารซึ่งมีการนำเสนอผ่านมวลชนบ่อยๆ จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับข่าวสาร จนก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่สามารถส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือความคิดเห็นให้เป็นไปตามเนื้อหาที่เสนอได้ ดังนั้น องค์กรสาธารณกุศลจึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชน

ในการสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร และกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนภาพลักษณ์เชิงบวกไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

ด้วยคุณสมบัติสำคัญของสื่อมวลชน คือสามารถสร้างแนวคิดหรือมีอิทธิพลต่อความคิดของประชาชน ดังนั้น เพื่อเผยแพร่ภาพลักษณ์เชิงบวกของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งเป็นผลมาจากการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม สมาคมจึงต้องอาศัยการรับรู้ของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน เพื่อช่วยในการเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์ กิจกรรม การดำเนินงานของสมาคม เช่น การแจ้งข่าวสารให้ประชาชนผู้ประสบอุทกภัยได้รับทราบ ถึงการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและส่งเครื่องอุปโภคบริโภค อีกทั้งกระตุ้นให้เกิดการระดมสรรพกำลังความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ จากประชาชนทุกภาคส่วนและองค์กรทั่วไป

ซึ่งจากการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสาธารณกุศลที่อยู่ในรูปแบบสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งแนวคิดการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) นั้น ถือเป็นพัฒนาการอีกขั้นของกลยุทธ์ทางการประชาสัมพันธ์ กอปรกับสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ต่างเป็นองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของประเทศไทยทั้งภายในและภายนอกมาเป็นเวลานาน อีกทั้งเป็นเสมือนสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทหารตำรวจให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น ด้วยภาพลักษณ์เชิงบวกของเหล่าภรรยาทหารและภรรยาตำรวจ จึงมีความน่าสนใจที่จะทำการศึกษาว่า สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร โดยผ่านกิจกรรมเพื่อสังคม ตลอดจนศึกษาถึงการรับรู้ของสื่อมวลชน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์และการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ขององค์กรอย่างเหมาะสมในโอกาสต่อไป หรือเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์สำหรับโครงการ/กิจกรรมอื่นๆ ตลอดจนสามารถนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นข้อได้เปรียบขององค์กรมาพัฒนาและปรับใช้ร่วมกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหานำการวิจัย

1. กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจมีอะไรบ้าง
2. การสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจโดยกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมีการดำเนินงานอย่างไร
3. สื่อมวลชนมีการรับรู้การดำเนินกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์
3. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ของสื่อมวลชนต่อการดำเนินกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน มีขอบเขตการศึกษาวิจัยคือ

1. เป็นการศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เท่านั้น
2. ศึกษาการรับรู้ของผู้ที่ทำหน้าที่สื่อมวลชน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้สื่อข่าวหน้าสตรี-สังคมจากหนังสือพิมพ์ กลุ่มผู้สื่อข่าววิทยุ โทรทัศน์ และกลุ่มผู้สื่อข่าววิทยุ เท่านั้น

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ (The Army, The Navy, The Air Force, The Police wives associations) หมายถึง สมาคมของภรรยาข้าราชการในกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และภรรยาของข้าราชการตำรวจ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายของแต่ละกองทัพ รวมถึงด้านนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณประโยชน์ โดยมีการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility Strategies) หมายถึง เทคนิควิธีการหรือรูปแบบในการใช้กิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลในจุดมุ่งหมายของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ตลอดจนนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างให้เกิดความรู้สึกที่ดีด้วยภาพลักษณ์เชิงบวกแก่องค์กร

ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ (Corporate Social Responsibility of The Army, The Navy, The Air Force, The Police wives associations) หมายถึง พันธสัญญาในการดำเนินกิจกรรม และการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมในระดับใกล้ หมายถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรโดยตรง ได้แก่ สมาชิกสมาคมข้าราชการทหาร-ตำรวจ รวมถึงครอบครัว บุตรธิดาของข้าราชการทหาร-ตำรวจ และชุมชนที่สมาคมตั้งอยู่ โดยสมาคมสามารถจัดการได้โดยตรง และคำนึงถึงสังคมระดับไกลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในทางอ้อม ได้แก่ ประชาชนทั่วไป สังคม และประเทศชาติ โดยทางสมาคมจะดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน คุณภาพชีวิต การศึกษา รวมถึงสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น

การรับรู้ (Perception) หมายถึง กระบวนการเลือกรับสาร และการตีความข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในสมอง โดยจะวัดการรับรู้ในแง่ของการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมและการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

สื่อมวลชน (Mass media) หมายถึง ผู้สื่อข่าวหน้าสตรีและหน้าสังคม จากหนังสือพิมพ์ ผู้สื่อข่าวจากนิตยสารผู้หญิง ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และผู้สื่อข่าวทางวิทยุ

ภาพลักษณ์ (Image) หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิดต่อบุคคล (Person) องค์กร (Organization) สถาบัน (Institution) ฯลฯ แล้วมีความรู้สึกตอบสนองต่อบุคคล องค์กร หรือสถาบันนั้นไปในเชิงบวก เป็นกลาง หรือเชิงลบ ในที่นี้คือภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการนำแนวคิดทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมไปปรับหรือประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานขององค์กรต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรไม่แสวงหากำไร องค์กรอาสาสมัครหรือองค์กรที่ดำเนินกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์อื่นๆ นำไปปรับใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ขององค์กร และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสาธารณชน
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักวิชาการและผู้สนใจ ในการศึกษาเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในแง่มุมอื่นๆ ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน เป็นการศึกษาถึงสิ่งที่สมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้แสดงบทบาทหน้าที่ในแง่มุมมองของการเป็นองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมและภาพลักษณ์องค์กร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้เป็นกรอบและแนวทางในการศึกษา ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาอ้างอิงเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไร (Non-profit Organization)
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility : CSR)
3. แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image)
4. แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้ (Perception)
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไร

ในสังคมของเราซึ่งมีความซับซ้อน กลุ่มองค์กรต่างๆ สามารถจำแนกได้เป็น 3 ภาคส่วนใหญ่ๆ ส่วนแรกคือ องค์กรภาครัฐ (Government Sector) ส่วนที่สองคือ กลุ่มองค์กรภาคธุรกิจเอกชน (Private Sector) และกลุ่มสุดท้ายคือ องค์กรภาคประชาชน ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ไม่ใช่รัฐหรือธุรกิจเอกชน (Non-profit Sector หรือ Independent Sector หรือนิยมเรียกกันว่า The Third Sector) ประกอบไปด้วยองค์กรที่ทำงานแตกต่างกันหลายด้าน มักใช้ชื่อเรียกว่า องค์กรประชาสังคม (Civil Society Organization), องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ (Nongovernment Organization), องค์กรอาสาสมัคร (Voluntary Sector) หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (Non-profit Organization หรือ Not-for-profit Organizations) ซึ่งอาจอยู่ในรูปของ สมาคม มูลนิธิ

คณะกรรมการโครงการ ศูนย์ ชมรม กลุ่ม ภาควิชา หรือสถาบัน ก็ได้ (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546; Filter, 1975 as cited in Gies, Ott, & Shafritz, 1990)

องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ถือได้ว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองค์กรภาครัฐหรือองค์กรภาคธุรกิจ เนื่องจากมีบทบาทหน้าที่ในการให้บริการสังคม ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ ตลอดจนช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมของคนในสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศโดยรวมพัฒนามากยิ่งขึ้น ดังนั้น สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (Non-profit Organization) นี้ จะกล่าวถึงเรื่องนิยามขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ประเภทขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

นิยามขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หมายถึง องค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริการสาธารณะ หรือให้ประโยชน์แก่สมาชิก โดยไม่ได้มุ่งแสวงหากำไร เป็นองค์กรที่ได้รับการยกเว้นภาษี มิได้ห้ามให้มีการหากำไร หากแต่มีข้อจำกัดในวิธีการหารายได้และการนำกำไรนั้นไปใช้ประโยชน์ องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรคาดหวังให้สาธารณชนสนับสนุนด้วยการเป็นอาสาสมัคร การบริจาคสิ่งของหรือการบริจาคเงิน ซึ่งเงินที่บริจาคนั้นนอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือองค์กรและสังคมแล้ว ผู้บริจาคยังสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้อีกด้วย (“What is a nonprofit...,” 2005)

Anthony and Herzlinger (1980) ให้คำนิยามขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไรเอาไว้ว่าเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ นอกเหนือจากการแสวงหากำไร มักมีเป้าหมายในการทำงานเพื่อสาธารณะเป็นพื้นฐาน เป็นองค์กรที่ยากแก่การวัดความสำเร็จ เนื่องจากไม่มีตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจมาบ่งชี้ได้ การดำเนินงานมุ่งเน้นการให้บริการที่ดีที่สุดภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงมักวัดผลการทำงานจากปริมาณงานขององค์กรในการช่วยเหลือสังคม (Wolf, 1990) อย่างไรก็ตาม องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรบางประเภท ก็ไม่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณะส่วนรวม เช่น สหภาพแรงงานหรือสมาคมการค้า จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลให้สมาชิกขององค์กรได้รับความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพของตน เป็นต้น

Kotler (1982) ให้ความหมายว่า องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร คือ องค์กรที่มีแนวโน้มในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคม (Carry out a Social Purpose) ในด้านการ

บริการสาธารณะ ไม่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเหตุผลทางธุรกิจ การทำงานจะขึ้นอยู่กับเงินบริจาค (Donations of Money) และการทำงานของอาสาสมัคร (Volunteer Time) โดยองค์กรที่ทำงานด้านการบริการสาธารณะนี้ จะปรากฏชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป อาทิ ประเทศฝรั่งเศส ใช้คำว่า Social Economy Association, ประเทศอังกฤษเรียก Private Voluntary Association, ประเทศเยอรมันใช้ชื่อเรียกว่า Public Service Sector ส่วนในประเทศไทย นิยมใช้คำว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ (Public Interest Nongovernment Organization) หรือองค์กรการกุศล (Philanthropic Organization) (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546)

ประเภทขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไร

ในประเทศไทย จากการสำรวจฐานข้อมูลทะเบียนการขออนุญาตจัดตั้งสมาคมและมูลนิธิ ของสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ, สถิติการสำรวจองค์กรสาธารณประโยชน์ ของสำนักสถิติแห่งชาติ และการสำรวจองค์กรสาธารณประโยชน์ของหน่วยงานต่างๆ เมื่อจำแนกองค์กรทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียน ตามระบบ International Classification of Non Profit Organization (ICNPO) ตามแนวทางการศึกษาของ Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector สามารถจำแนกองค์กรออกเป็น 11 กลุ่ม ดังนี้ (สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546)

1. **วัฒนธรรมและสันทนาการ (Culture and Recreation)** องค์กรในกลุ่มนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มศิลปวัฒนธรรม จะทำงานเกี่ยวกับการแสดงศิลปะดนตรีสากล และพื้นบ้าน วรรณคดี ฯลฯ มีทั้งองค์กรระดับชาติ อาทิ สยามสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิประไพวิริยะพันธ์ มูลนิธิวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และองค์กรระดับท้องถิ่น เช่น สมาคมหมอลำ สมาคมดนตรีไทย เป็นต้น กลุ่มที่สองคือ กลุ่มกีฬา เช่น สมาคมส่งเสริมกีฬาทั่วไปประจำจังหวัดต่างๆ สมาคมยิงปืน สมาคมส่วนใหญ่มักเป็นสมาคมกีฬาสากล เช่น เทเบิลเทนนิส เทนนิส มวยสากลสมัครเล่น ยกน้ำหนัก เป็นต้น และกลุ่มสุดท้าย คือ สมาคมหรือสโมสรทางสังคมและสันทนาการ เป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการสันทนาการ เช่น งานอดิเรก อาทิ สมาคมวิทยุสมัครเล่น สมาคมผู้เลี้ยงนกเขาชวา เป็นต้น

2. การศึกษาและวิจัย (Education and Research) องค์การประเภทนี้จะแบ่งกลุ่มย่อยเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา และการวิจัย ในประเทศไทย องค์การสาธารณประโยชน์ที่ดำเนินการให้บริการการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยตรงนั้น มีน้อย ส่วนใหญ่จะดำเนินการในรูปของการส่งเสริม สนับสนุนกิจการของโรงเรียนแต่ละแห่ง และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการศึกษาในระดับอำเภอหรือจังหวัด เช่น มูลนิธิเพื่อการประถมศึกษาของอำเภอหรือจังหวัดหนึ่งๆ นอกจากนี้ มีองค์กรที่ให้บริการการศึกษาในแนวทางและรูปแบบของการศึกษาเพื่อเข้าถึงกลุ่มเด็กที่เข้าถึงได้ยาก เช่น กลุ่มชนเผ่า เด็กชนบท อาทิ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก เป็นต้น ส่วนในระดับอุดมศึกษาและการวิจัย จะแบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่ องค์กรที่สนับสนุนและพัฒนากิจการการเรียนการสอนการวิจัย และสมาคมทางวิชาการ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในมหาวิทยาลัยหลักๆ ของรัฐ เช่น สถาบันวิจัยสังคมของมหาวิทยาลัยต่างๆ นอกจากนี้ มีองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรของต่างประเทศบางองค์กรที่มีกิจกรรมสนับสนุนทางวิชาการร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เช่น Ford Foundation, Rockefeller Foundation เป็นต้น

3. สุขภาพอนามัย (Health) เป็นองค์กรที่มุ่งเน้นการให้บริการรักษาพยาบาล แบ่งเป็น โรงพยาบาลและสถานบำบัด, สถานบริการทางสุขภาพจิต และสถานบริการด้านสุขภาพและอนามัยอื่นๆ เช่น มูลนิธิเข้าถึงเอดส์ มูลนิธิโรงพยาบาลสงฆ์ สมาคมโรคเบาหวานแห่งประเทศไทย มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย มูลนิธิโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า มูลนิธิขาเทียม สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย เป็นต้น

4. บริการสังคมหรือสังคมสงเคราะห์ (Social Services) เนื่องจากสังคมไทยยังมีเครือข่ายสวัสดิการสังคมหรือการประกันสังคมภาครัฐที่ยังไม่สมบูรณ์ และไม่ได้รองรับทุกคนในสังคม จึงต้องมีองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสังคม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ส่วนแรก คือ งานบริการสวัสดิการสังคม ช่วยเหลือและคุ้มครองประชากรที่อยู่ในภาวะยากลำบาก หรือสมควรได้รับการดูแลจากสังคม ได้แก่ เด็กและเยาวชน ผู้พิการ คนชรา กลุ่มผู้ประสบปัญหาเดือดร้อนหรืออยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก เช่น ผู้หญิง เด็กเร่ร่อน คนงานเหยื่อความรุนแรง ผู้มีปัญหารูขี้แอมและครอบครัว เป็นต้น ส่วนที่สอง คือ งานบรรเทาสาธารณภัย อุบัติเหตุ การกู้ภัย และภัยธรรมชาติ ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ มูลนิธิฮั่วเคี้ยวปอเด็กเซี่ยงตึ้ง (ปอเด็กตั้ง) มูลนิธิร่วมกตัญญู มูลนิธิกู้ภัยทางทะเล เป็นต้น ส่วนสุดท้ายคือ งานสนับสนุนช่วยเหลือด้านการครองชีพและเสริมรายได้ เป็นองค์กรที่ช่วยเหลือบุคคลที่มีความขาดแคลนหรือขัดสนในการครองชีพ รายได้น้อย

ไร่อาชีพและโอกาส คนตกทุกข์ได้ยาก คนยากจน เช่น องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก มูลนิธิคนพิการไทย เป็นต้น

5. สิ่งแวดล้อม (Environment) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองสัตว์และสัตว์ป่า ในประเทศไทยมีองค์กรประเภทนี้จำนวนน้อยแต่บทบาทขององค์กรกลุ่มนี้สูงมาก เป็นกลุ่มที่ทำงานรณรงค์และปรากฏเป็นข่าวอยู่บ่อยครั้ง ส่วนใหญ่ทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั่วไป มากกว่าทางด้านการคุ้มครองสัตว์และสัตว์ป่า อาทิ สมาคมสร้างสรรค์ไทย มูลนิธิโครงการราชพฤกษ์ โครงการรักษาป่ารักษาลุ่มน้ำ มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย มูลนิธิสืบนาคะเสถียร มูลนิธิเพื่อนช้าง มูลนิธิช้างแห่งประเทศไทย มูลนิธิคีนันช้างสุพรรณภูมิ มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นต้น

6. การพัฒนาชนบทและเมือง (Rural and Urban Development) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชน มีกิจกรรมหลายด้านผสมผสานกันไปตามสภาพและปัญหาในแต่ละท้องถิ่น อาทิ การพัฒนาชุมชนแออัด การส่งเสริมระบบสหกรณ์และธุรกิจชุมชน การฝึกทักษะและตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ การพัฒนาเกษตรสายหลักและการเกษตรทางเลือก ยกตัวอย่างเช่น มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน มูลนิธิพัฒนาชีวิตชนบท มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา เป็นต้น

7. กฎหมาย การรณรงค์ และการเมือง (Legal, Advocacy and Politics) ในบริบทของสังคมไทย องค์กรสาธารณประโยชน์ในกลุ่มนี้ จำแนกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ส่วนแรกคือกลุ่มประชาคม (Civil Group) และประชาสังคม (Civil Society Organizations) ซึ่งหมายรวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น สมาคมจีน และกลุ่มสมาคมผู้ปกครอง ครู นักเรียน และศิษย์เก่าของสถาบันการศึกษาต่างๆ และกลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ส่วนที่สองคือ กลุ่มรณรงค์ เป็นองค์กรที่มุ่งเน้นกิจกรรมการรณรงค์เป็นหลัก ติดตามวาระทางสังคม นำเสนอแนวคิด วิธีการ นโยบาย แลกเปลี่ยนข่าวสาร ให้ข้อมูลความรู้ และสร้างเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอุดมการณ์ในด้านต่างๆ ในประเทศไทย การรณรงค์ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย สิทธิพื้นฐานของประชาชน ความชอบธรรม การเมืองการปกครอง ความยั่งยืน ภูมิปัญญาไทย และประเด็นปัญหาด้านผู้บริโภค ผู้หญิง ความรุนแรง ยกตัวอย่างเช่น มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิผู้หญิง สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย เป็นต้น

8. **องค์กรการกุศลและอาสาสมัคร (Philanthropic Intermediaries and Volunteerism Promotion)** แก่นขององค์กรการกุศลคือ การให้ การบริจาค หรือสาธารณกุศล ซึ่งเป็นการให้ทั้งการเงิน สิ่งของ และกำลังกาย องค์กรการกุศลเหล่านี้ อาจดำเนินการเองหรือ เป็นเพียงผู้บริจาคสมทบ (Resource Organization) แก่องค์กรสาธารณประโยชน์อื่นๆ ที่มี กิจกรรมทางสังคมก็ได้ เช่น มูลนิธิไทยรัฐ มูลนิธิโตโยต้าแห่งประเทศไทย มูลนิธิศุภนิเวศน์เพื่อการกุศล สมาคมแม่บ้านของหน่วยงานราชการหรือกระทรวงหลักต่างๆ และเหล่าทัพ สมาคมสตรี อาสาสมัครรักษาดินแดน สมาคมอาสาสมัครประชาสงเคราะห์ สมาคมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

9. **กิจกรรมระหว่างประเทศ (International Activities)** เป็นองค์กรที่ดำเนิน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศเป็นหลัก อาทิ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มิตรภาพระหว่าง ประเทศ กิจกรรมความช่วยเหลือระหว่างประเทศ ยกตัวอย่างเช่น สมาคมมิตรภาพสมาชิกรัฐสภา ไทย-ญี่ปุ่น มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ สมาคมไทยวิเทศสหกิจ เป็นต้น

10. **ศาสนา (Religion)** เป็นองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมทางศาสนาและระบบ ความเชื่อ ทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู ซิกข์ และกลุ่มพุทธสายจีน ในกลุ่มนี้ องค์กรทางพุทธมีถึง ร้อยละ 90.7 ขององค์กรทั้งหมดในประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อทำนุบำรุงศาสนา วัฒนาอาราม รวมทั้งความเป็นอยู่สวัสดิการของพระสงฆ์และเณร ส่วนใหญ่จะเป็นองค์กรระดับท้องถิ่น เช่น องค์กรมูลนิธิของวัดพุทธิกสมาคมระดับจังหวัด เป็นต้น ส่วนองค์กรของศาสนาอื่นๆ ยกตัวอย่าง เช่น มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย มูลนิธิสหกิจคริสเตียน องค์กรพุทธสายจีน สมาคม ฮินดูธรรมสภา สมาคมศรีศุภสังฆสภา สมาคมอัลกออัมม สมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย มูลนิธิ อุมาร์เพื่อเผยแพร่อิสลาม เป็นต้น

11. **สมาคมธุรกิจการค้าและผู้ประกอบการวิชาชีพ (Business and Professional Associations)** แบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ กลุ่มแรกคือ ผู้ประกอบอาชีพเดียวกัน (Trade) เป็นการรวมตัวกันโดยลักษณะการทำมาหากิน (Vocation or Occupation) ตั้งแต่ ว่างต่างๆ เช่น ช่างเครื่อง ช่างกล ช่างซ่อม กลุ่มอาชีพเกษตร เช่น สวนส้ม เลี้ยงกุ้ง สวนยาง ผู้เลี้ยง สุกร ตลอดจนสมาคมพ่อค้าระดับอำเภอหรือจังหวัด ในกลุ่มนี้จะเป็นองค์กรในระดับท้องถิ่น แทบทั้งสิ้น กลุ่มที่สอง ได้แก่ กลุ่มวิชาชีพชั้นสูง (Professional) เป็นกลุ่มที่มีบทบาทตามสาขา ของตน เป็นที่รู้จักมากบ้างน้อยบ้างจากสังคมทั่วไป อาทิ สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมวิชาชีพครู สมาคมนักข่าว สมาคมนักปกครอง สมาคมนักวิจัยประยุกต์ทางสังคมศาสตร์ สมาคมวิศวกรสิ่งแวดล้อม สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทย สาขาที่มีบทบาทที่ประชาชนรับรู้ค่อนข้างมากกว่าสาขาอื่นๆ คือ สาขาการแพทย์และสาธารณสุข เช่น แพทย์สภา สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมแพทย์ผิวหนังแห่งประเทศไทย สมาคมนักเภสัชกรรมโรงพยาบาล เป็นต้น กลุ่มสุดท้ายคือ สมาคมพนักงานและลูกจ้าง เป็นการรวมตัวของแรงงาน พนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรเอกชนและรัฐวิสาหกิจ เช่น สมาคมพนักงานองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย สมาคมลูกจ้างส่วนราชการแห่งประเทศไทย สมาคมพนักงานและลูกจ้างการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมสหพันธ์โรงเรียนราษฎร์ สมาคมสหพันธ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย สมาคมกรรมกรสามล้อสุวรรณคโลก เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรไม่แสวงหากำไร สามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดในการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน” ในด้านความเข้าใจถึงประเภทของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจที่มีบทบาทการดำเนินงานในฐานะสตรีที่เป็นภรรยาของข้าราชการทหารตำรวจมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งถือเป็นองค์การกุศล (Philanthropic Intermediaries) ประเภทหนึ่ง

โดยในการศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน” นี้ เป็นการประยุกต์ใช้แนวคิดการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และโครงการ/กิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ขององค์กรสาธารณกุศลประเภทนี้ ที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับองค์กร โดยอาศัยการรับรู้ของสื่อมวลชนช่วยเผยแพร่ไปยังประชาชนอีกที ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) จะทำให้ทราบถึงหลักที่องค์กรสาธารณกุศลควรปฏิบัติ เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับใช้กับการวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรสาธารณกุศลกับสาธารณชนยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้จะต้องทำความเข้าใจในเรื่องของภาพลักษณ์องค์กร ทั้งในเรื่องของความหมายและองค์ประกอบของภาพลักษณ์องค์กร จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปสู่การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

แนวคิดเรื่องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่ “ดี” และเป็นแนวคิดที่เริ่มมาจากทางฝั่งเอเชียซึ่งมีมาอย่างยาวนานแล้ว เนื่องจากปรัชญาของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้น มีรากฐานมาจากหลักการทางศาสนา ซึ่งถ้าหากมองย้อนเวลากลับไปก็เป็นเวลากว่าพันปีแล้ว โดยในยุคสมัยปัจจุบันได้เกิดการบัญญัติคำขึ้นใหม่ว่า Corporate Social Responsibility (CSR) หรือความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร เพื่อใช้ในทางธุรกิจเมื่อไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา

กระแสการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2549 และยิ่งพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปี 2550 อย่างมั่นคงและจริงจังมากขึ้นด้วย เห็นได้อย่างชัดเจนว่าองค์กรหลายแห่งในปัจจุบันนี้ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเข้ามาเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการดำเนินธุรกิจ หรืออาจถือเป็นหนึ่งในนโยบายขององค์กร เพื่อช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรและสังคม รวมทั้งผลเชิงบวกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร

สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจจัดเป็นองค์กรสาธารณกุศลประเภทหนึ่ง เป็นหน่วยงานที่ดำเนินกิจการโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร และให้ความช่วยเหลือประชาชน ชุมชน สังคม อีกทั้งเป็นสื่อกลางในการระดมความช่วยเหลือจากที่ต่างๆ ตลอดจนพยายามสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความสนใจ จนต้องการเข้ามามีส่วนร่วม และให้การสนับสนุนกิจกรรมขององค์กร ซึ่งบทบาทที่ประชาชนหรือสมาชิกในชุมชนคาดหวังให้สมาคมดำเนินการนั้น ก็คือการให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์ ส่งเสริมและสนับสนุนภายในชุมชน การรักษาสภาพแวดล้อม นอกเหนือจากบทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีความเกี่ยวพันใกล้ชิดกับประชาชน โดยจะมีกิจกรรมเพื่อสังคมเป็นตัวประสาน

แม้วิวัฒนาการของแนวคิดเรื่องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้น จะเป็นเรื่องที่ค่อนข้างซับซ้อนและไม่มีมาตรฐานตายตัว อย่างไรก็ตามสำหรับองค์กรสาธารณกุศลไม่ว่าจะเป็น มูลนิธิ สมาคมต่างๆ ถือว่าเป็นหน่วยงานที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับคำว่า CSR (Corporate Social Responsibility) โดยในที่นี้จะนำแนวคิดเรื่องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในบริบทขององค์กรธุรกิจมาเป็นกรอบประยุกต์ใช้ในการอธิบาย

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรหรือที่เรียกสั้นๆ ว่า “CSR” นั้น เป็นคำย่อมาจาก Corporate Social Responsibility ซึ่งมีชื่อเรียกต่างๆ กันมากมาย เช่น Corporate Citizenship, Corporate Philanthropy, Corporate Giving, Corporate Community Involvement, Community Relation, Community Affairs, Community Development, Corporate Responsibility, Global Citizenship และ Corporate Social Marketing เป็นต้น ซึ่งในการให้คำนิยามหรือคำจำกัดความนั้น ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันไป

ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคม

Bhattacharya and Sen (2004) กล่าวว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับจรรยาบรรณและจิตสำนึกที่ทุกองค์กรควรกระทำ โดยไม่เพียงแต่ทำในสิ่งที่ดี (Doing Good) หรือทำในสิ่งที่ถูกต้อง (The Right Thing to Do) แต่ต้องทำให้ดีขึ้น (Doing Better) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลในทางบวกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่องค์กรได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ต่อสังคม และผลตอบรับที่ดีจากสังคมที่มีต่อสินค้าหรือบริการขององค์กรด้วย

Kotler and Lee (2005) ให้คำจำกัดความของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรว่า เป็นพันธสัญญาที่องค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม ปรับปรุง รวมถึงการส่งเสริมสังคมที่ตนอยู่ให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือ หรือสามารถใช้ทรัพยากรของบริษัทได้ด้วยความสะดวกใจ ซึ่งกิจกรรมขององค์กรที่ได้ประพฤติปฏิบัติ นั้น ไม่ได้ถูกควบคุมบังคับด้วยกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม หรือข้อบังคับใดๆ แต่หมายถึงการดำเนินการด้วยความสมัครใจที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง เพื่อให้สังคมที่องค์กรตั้งอยู่มีความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้น

องค์กรระดับโลก World Business Council for Sustainable Development ได้ให้คำจำกัดความของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรว่า เป็นการที่องค์กรตั้งใจมุ่งมั่นในการที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และพร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือ พัฒนาเศรษฐกิจด้วยการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคมในวงกว้าง รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

International Organization for Standardization หรือ ISO ให้ความหมายว่า CSR เป็นเรื่องของการที่องค์กรตอบสนองต่อประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งที่การให้ประโยชน์กับคน ชุมชน และสังคม นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของบทบาทขององค์กรธุรกิจในด้านสังคม และความคาดหวังของสังคมที่มีต่อองค์กรธุรกิจ โดยจะต้องทำด้วยความสมัครใจและผู้บริหารจะต้องมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ โดยสามารถวัดผลได้ใน 3 มิติ คือ การวัดผลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ยังมีอีกแนวคิดหนึ่งที่สำคัญมากต่อองค์กร นั่นคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร หรือ Stakeholder ซึ่งไม่ใช่แค่ เจ้าของกิจการ ผู้ถือหุ้นเท่านั้น คำว่ามีส่วนได้ส่วนเสียนี้ยังรวมถึง พนักงาน รัฐบาล ลูกค้า ชุมชน สังคมบริเวณที่องค์กรตั้งอยู่ ตลอดจนกลุ่มสตรีและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรและมีโอกาสที่จะสร้าง และ/หรือได้รับผลกระทบต่อองค์กร ดังนั้นจึงควรต้องทำความเข้าใจว่าในองค์กร มีใครบ้างที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรทั้งในแง่บวกและแง่ลบ จึงจะสามารถทำ CSR (Corporate Social Responsibility) ได้ถูกทิศทาง

จากหลายๆ ความหมายข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ในการดำเนินกิจการไปพร้อมกับ การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้น ควรมีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบดังนี้ ประการแรกคือ การไม่กระทำการที่เป็นผลเสียต่อสังคมทั้งทางตรงและในทางอ้อม ประการที่สอง องค์กรควรทำสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม และประการสุดท้าย องค์กรควรมีการพัฒนาให้มีการดำเนินกิจการอย่างมีคุณธรรม คุณภาพและประสิทธิภาพ โดยกิจกรรมทั้งหมดต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิได้มาจากกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับใดๆ ทั้งสิ้น

สำหรับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นพันธสัญญาที่สมาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อ ปรับปรุง รวมถึงการส่งเสริมสังคมให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือ หรือสามารถใช้ทรัพยากรของสมาคมด้วยความสมัครใจ ซึ่งกิจกรรมของสมาคมที่ได้ประพฤติปฏิบัตินั้น ไม่ได้ถูกควบคุมบังคับด้วยกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม หรือข้อบังคับใดๆ แต่หมายถึง การดำเนินการด้วยความสมัครใจที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง เพื่อให้สังคมที่องค์กรตั้งอยู่มีความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้นไป

องค์ประกอบของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ยอมรับในปัจจุบัน

จากการรวบรวมลักษณะรูปธรรมในการดำเนินการด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ไว้โดยเฉพาะจาก European commission on CSR กล่าวว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีอยู่สองมิติหลักๆ ก็คือมิติภายในอันเป็นการดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่ธุรกิจนั้นดำเนินการอยู่และจัดการได้โดยตรง เช่น การจัดการแรงงาน กระบวนการผลิต หรือการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และมิติภายนอกซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจที่บริษัทอาจจะควบคุมไม่ได้โดยตรง เช่น การดูแลลูกค้า การรับผิดชอบต่อ supplier และการสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น ดังนี้

มิติภายใน

1. การจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์กรต่างๆ ปัจจุบันมีความท้าทายที่จะต้องดึงพนักงานที่มีความสามารถ ดังนั้น ธุรกิจจึงควรส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต Life-long learning การให้ข้อมูลที่โปร่งใสกับพนักงานในทุกๆ ด้าน การให้ความสำคัญต่อระหว่างงาน ชีวิตครอบครัว และการพักผ่อน การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมทั้งด้าน การคัดเลือกเข้าทำงาน รายได้และความก้าวหน้าทางการทำงานโดยเฉพาะกับผู้หญิงและผู้พิการ การดูแลเอาใจใส่พนักงานโดยเฉพาะที่ได้รับบาดเจ็บ และ/หรือเกิดปัญหาสุขภาพจากการทำงาน นอกจากนั้นในด้าน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ธุรกิจควรที่จะให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมในระดับต่างๆ หรือแม้แต่การมีนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ เช่น การสนับสนุนช่วงต่อระหว่างโรงเรียนมาสู่พนักงาน สำหรับคนรุ่นใหม่ โดยการให้การฝึกอบรมพิเศษสำหรับคนกลุ่มนี้ นอกจากนั้นสิ่งสำคัญที่สุดคือ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงานให้ได้

2. สุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายควบคุมดูแลด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน แต่กระแสการกระจายงานไปสู่ Supplier ทำให้บริษัทควบคุมไม่ทั่วถึง จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่ควรจะช่วยกันดูแล หรือตั้งเป็นนโยบายขององค์กร เช่น เลือกร่วมทำธุรกิจ หรือเลือกใช้ Supplier ที่มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ต่อพนักงาน เพื่อเป็นการควบคุมดูแลอีกทางหนึ่ง อีกทั้งยังเป็นการบีบให้

บริษัทอื่นๆ ที่ต้องการจะทำธุรกิจกับเราต้องพัฒนาตนเองตามไปด้วย เพราะมีเช่นนั้น หากเกิดผลร้ายจากการที่ใช้ Supplier ที่ไม่ใส่ใจคุณภาพ และความปลอดภัยในการทำงานของลูกค้า เมื่อเกิดกรณีขึ้นมา ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีก็จะกลับขึ้นมาถึงบริษัทแม่บริษัทผู้ว่าจ้างด้วย ในต่างประเทศได้มีการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของอุปกรณ์ในการดำเนินงานทั้งในออฟฟิศและโรงงาน ตั้งแต่เครื่องเขียนไปจนถึงเครื่องจักร เพื่อลดและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับพนักงานให้ได้มากที่สุด ซึ่งประเทศไทยน่าจะนำมาประยุกต์ใช้

3. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

การบริหารองค์กรที่มีนโยบายที่จะรับผิดชอบพนักงานในกรณีที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง หรือแม้แต่การปรับโครงสร้างภายในขององค์กรเอง โดยเฉพาะการควบรวมกิจการต่างๆ ซึ่งมักจะนำมาสู่การเลิกจ้างพนักงานจำนวนมาก ซึ่งไม่ส่งผลดีต่อองค์กรเอง นอกเสียจากจะสุดวิสัยจริงๆ เพราะทำให้ความเชื่อถือ ไว้วางใจ และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กรต้องเสียไป ทั้งนี้ในช่วงที่เกิดวิกฤตในองค์กรนั้นๆ การปรึกษาหารือ และสร้างความร่วมมือกันในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุน ผู้บริหาร พนักงาน หรือแม้แต่ลูกค้า ย่อมนำมาซึ่งการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากกว่า

4. การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในองค์กร

การลดการใช้ทรัพยากรและการปล่อยสารพิษ/ของเสีย ซึ่งเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ย่อมเป็นผลดีต่อองค์กรนั้นๆ เอง ในอันที่จะจัดการการผลิตสินค้า/บริการ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังเป็นการลงทุนด้านพลังงาน และการจัดการของเสียต่างๆ อีกด้วย ซึ่งนำไปสู่ผลกำไรที่สูงขึ้น ความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่เพิ่มขึ้น และที่สำคัญเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับบริษัท ถือว่าได้ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย (Win-Win)

5. บรรษัทภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการ

ปัจจุบัน ความเชื่อมั่นที่มีต่อบริษัทเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นความโปร่งใส และขั้นตอนการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัทที่มีความชัดเจน ตรวจสอบได้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวดทั้งต่อความมั่นคงของบริษัทในมุมมอง

ของนักลงทุน และความมั่นคงในสังคม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใสทางบัญชี และกระบวนการตัดสินใจในทุกๆระดับนั้นย่อมนำไปสู่ข้อมูลที่มีความชัดเจน ซึ่งสามารถเข้าถึงได้โดยนักลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้เกิดระบบการลงทุนในสังคมโดยรวมที่มีประสิทธิภาพ ความผิดปกติทางการเงิน หรือกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ย่อมจะสามารถถูกพบ และจัดการได้โดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง และลดโอกาสของความสูญเสียทั้งในด้านการเงินและทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องเสียไปกับการคอร์รัปชันอีกด้วย ซึ่งนำไปสู่สังคมที่มีความยั่งยืนและแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในที่สุด

มิติภายนอก

1. การจัดการกับ Supplier และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ที่รับผิดชอบต่อสังคม

กล่าวคือการเลือก Supplier และหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Partners) ควรคำนึงถึงบทบาทการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้นๆ เพื่อเป็นการขยายความรับผิดชอบต่อสังคมจากองค์กรของตนไปสู่องค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และป้องกันปัญหาที่อาจจะตามมาจากความซับซ้อนของระบบธุรกิจสมัยใหม่ ที่ยากต่อการควบคุมให้ครอบคลุมไปทั้ง Supply Chain ซึ่งอาจจะมีนโยบายหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมประเด็นเหล่านี้ อาทิ ส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ๆ ที่จะเข้ามาเป็น Supplier ด้วยการส่งที่ปรึกษาไปช่วยพัฒนาระบบการทำงานให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

2. การดูแลผู้บริโภค

ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อสินค้า / บริการขององค์กร เป็นแหล่งที่มาของรายได้ ดังนั้นจึงต้องมีระบบการดูแลผู้บริโภคในทุกๆ กระบวนการของสินค้า/บริการ ตั้งแต่การผลิต การขาย ไปจนถึงการทิ้งให้ปลอดภัย มีประสิทธิภาพทั้งในเชิงคุณภาพและราคา และมีจริยธรรม นอกจากนี้ยังสามารถแสดงความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคด้วยการเลือกผลิต/จำหน่าย สินค้า/บริการเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค หรือแม้แต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถใช้ได้กับทุกกลุ่ม ที่รวมถึงผู้พิการด้วย (Design for All) เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอักษรเบรลล์ และ/หรือ สิ่งการด้วยเสียง สำหรับคนปกติและคนตาบอดใช้ได้

3. ความรับผิดชอบต่อชุมชนใกล้เคียง (Local Communities)

บริษัทต่างๆ ตามปกติจะให้ประโยชน์ต่อชุมชนอยู่แล้ว เช่น จ้างแรงงานชุมชน ซึ่งนำรายได้มาสู่ชุมชน และรายได้ภาษีของพื้นที่ ซึ่งนำไปสู่ทุนสาธารณะที่สามารถนำมาสร้างประโยชน์แก่ชุมชนได้อีก นอกจากนี้ บริษัทยังต้องพึงชุมชนรอบข้าง ในรูปแบบของแรงงาน และอื่นๆ ดังนั้นบริษัทจึงควรมีส่วนช่วยเหลือทั้งด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมชุมชน (และใกล้เคียง) ผ่านการบริจาค หรือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ใดๆ ที่จะช่วยพัฒนาชุมชน และนำไปสู่ความแข็งแกร่งของชุมชนนั้นๆ ซึ่งผลตอบแทนที่บริษัทจะได้รับ คือภาพลักษณ์ที่ดี นำไปสู่ความร่วมมือ และพร้อมจะช่วยเหลือบริษัท

4. ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

บริษัทต่างๆ ที่อยู่ในเมือง หรือบริษัทใหญ่ อาจไม่ได้เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในบริเวณนั้นๆ มากนัก หรือเป็นบริษัทที่มีสาขามากมายทั่วประเทศ ดังนั้นบริษัทเหล่านี้จึงควรแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง โดยการบริจาค ทำกิจกรรม หรือสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขและพัฒนาสังคม ในประเด็นที่บริษัทเกี่ยวข้อง สนใจ ซึ่งถือเป็นการแสดงบทบาทผู้นำทางธุรกิจต่อการสร้างความเปลี่ยนแปลงต่อสังคมอย่างชัดเจน และควรเป็นอย่างไรที่จะวัดผลได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผน และการหาพันธมิตรในการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งจะนำมาสู่ภาพลักษณ์ที่ดี Corporate Citizenship ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและคุณค่าของบริษัทในมุมมองของผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. ความรับผิดชอบต่อโลก

ในมิติต่างๆ เช่น สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชนและประเด็นสำคัญอื่นๆ ในระดับภูมิภาค และ/หรือระดับโลกตามความเหมาะสมและศักยภาพขององค์กร โดยบริษัทสามารถร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น รัฐบาล NGO สถาบันการศึกษา รวมถึงองค์กรธุรกิจอื่นๆ เพื่อร่วมมือกัน

อย่างไรก็ตาม “CSR” เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่มีการดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยคำนึงถึงผลกระทบประเด็นปัญหาต่อสังคม

ทั้งในระดับใกล้และไกล ด้วยการให้ทรัพยากร สิ่งที่มีอยู่ในองค์กรหรือจากภายนอกองค์กรที่จะสามารถนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม

สำหรับงานวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน ในที่นี้สังคมระดับใกล้จะหมายถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับองค์กรโดยตรง ได้แก่ กลุ่มข้าราชการทหาร-ตำรวจ และครอบครัวของข้าราชการทหาร-ตำรวจ รวมไปถึงชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่ เป็นต้น ในขณะที่สังคมระดับไกล หมายถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรในทางอ้อม เช่น ประชาชนทั่วไป

รูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

ในปัจจุบันมีองค์กรหลายแห่ง ได้คำนึงถึงประโยชน์ของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม จึงได้นำเรื่องการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นวัตถุประสงค์ของการสื่อสารการตลาด ถึงกระทั่งทำให้กิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม กลายเป็นเครื่องมือทางธุรกิจที่สนองประโยชน์ต่อองค์กรแทนที่จะเป็นกิจกรรมที่สนองประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้น การที่จะพิจารณาเรื่องกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรนั้น ควรพิจารณาถึงประโยชน์ของกิจกรรมที่ได้รับว่า ผู้ที่ได้รับประโยชน์นั้น อยู่กับสังคมหรือองค์กรนั้นๆ มากกว่ากัน และองค์กรในฐานะที่เป็นผู้สร้างสรรคกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องมากน้อยแค่ไหน

ในที่นี้ได้มองรูปแบบของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบแนวคิดของ Kotler and Lee (2005) เพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษานั้นคือ “ความรับผิดชอบต่อในการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมจากการดำเนินธุรกิจและรวมไปถึงการอุทิศทรัพยากรของบริษัทให้สังคมโดยสมัครใจ” โดยประเด็นสำคัญที่ทั้งสองคนได้ให้ความสำคัญคือ การสมัครใจในการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งต้องเป็นการสมัครใจโดยแท้จริง ไม่ได้ถูกควบคุมโดยข้อบังคับใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่ง Kotler and Lee (2005) ได้กำหนดรูปแบบในการดำเนินกิจกรรม CSR เรียกว่า CSI : Corporate Social Initiatives ไว้ด้วยกัน 6 กลุ่ม โดยกำหนดความหมายของ CSI ไว้ว่า “เป็นกิจกรรมหลักที่ดำเนินโดยบริษัทเพื่อสนับสนุนประเด็นทางสังคมและทำให้พันธสัญญาในความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท” มีรูปแบบของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 6 ประเภท ได้แก่

1. การสนับสนุนโครงการที่ทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม (Corporate Social Marketing : CSM) โดยองค์กรให้การสนับสนุนโครงการรณรงค์ต่างๆ เพื่อการพัฒนา เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม หรือปัญหาอื่นๆ ที่มีผลต่อความเป็นอยู่ที่ดีของคนในสังคมนั้นๆ เป็นต้น ซึ่งปกติแล้วการดำเนินกิจกรรมนี้จะเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรม (Behavior Change) และถ้าหากการเปลี่ยนแปลงเกิดประโยชน์และผลดีต่อตนเอง ชุมชนและสังคม ผู้บริโภคก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามไปด้วย

2. การเป็นผู้สนับสนุนในการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมหรือตัวองค์กร (Cause Promotions) ซึ่งเป็นรูปแบบที่องค์กรมอบเงินหรือจัดตั้งกองทุนให้กับสังคม หรือมีการสนับสนุนทรัพยากรของบริษัท เพื่อเพิ่มการตระหนัก แสดงความห่วงใยในประเด็นปัญหาของสังคม จึงมุ่งเน้นการสื่อสารเพื่อชักจูงใจให้คนเข้าร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น รวมถึงการเข้าเป็นอาสาสมัครเพื่อร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยหน่วยงานขององค์กรอาจเป็นผู้ริเริ่มในการหาประเด็นที่ต้องการขึ้นมา เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย เป็นต้น ซึ่งต้องมุ่งเน้นที่จะสื่อสารออกไปยังภายนอกองค์กรด้วย

3. การบริจาคเงินจากส่วนแบ่งการขายสินค้าหรือบริการขององค์กรภายในช่วงเวลาที่กำหนดให้กับองค์กรทางสังคม (Cause-Related Marketing) องค์กรมีพันธสัญญาที่จะต้องให้เงินช่วยเหลือ หรือบริจาคเงินส่วนหนึ่งที่เป็นรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการในช่วงเวลาที่ได้กำหนดขึ้นมา หรืออาจจะเลือกเฉพาะเจาะจงกับประเภทสินค้าที่กำหนดเพื่อบริจาคให้กับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งองค์กรที่รับบริจาคมนี้ส่วนมากแล้วจะเป็นองค์กรที่มีได้มุ่งหวังกำไร (Non-profit Organization)

4. การบริจาคเงินให้กับเหล่ามูลนิธิหรือหน่วยงานองค์กรสาธารณกุศลต่างๆ (Corporate Philanthropy) เป็นลักษณะการให้ความช่วยเหลือโดยตรงไปยังหน่วยงานการกุศลต่างๆ ซึ่งมักอยู่ในรูปแบบของการบริจาคเงินช่วยเหลือ การให้ทุนการศึกษา การให้สินค้าหรือบริการขององค์กร การจัดหาผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิคเข้าไปให้ความรู้ และผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือมักเป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร หรือมูลนิธิต่างๆ ในชุมชน ซึ่งจะเป็นการสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ กับองค์กร รวมไปถึงสร้างชื่อเสียงที่ดีให้กับองค์กรในระยะยาวอีกด้วย โดยกิจกรรมที่ทางองค์กรให้การสนับสนุนนั้นมักจะเป็นกิจกรรมเพื่อสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

กับเป้าหมายขององค์กรเช่นเดียวกัน

5. การสนับสนุนให้พนักงานของบริษัทเป็นอาสาสมัครเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับชุมชน (Community Volunteering) เป็นลักษณะที่องค์กรให้การสนับสนุนพนักงาน หุ่นส่วนเข้าร่วมและดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมด้วยความสมัครใจ โดยสิ่งนี้ดำเนินการนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์รุนแรงของสังคมในขณะนั้น

6. การเพิ่มการลงทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการดำเนินงานของบริษัทเพื่อสังคม (Socially Responsibility Business Practices) โดยองค์กรได้ปรับเปลี่ยน หรืออาจมีการเพิ่มเงินลงทุนเพื่อใช้ในการพัฒนาสังคมโดยรวมให้ดีขึ้น รวมไปถึงการเอาใจใส่ป้องกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้วัสดุรีไซเคิล หรือลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนทำลายสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

จะเห็นได้ว่าจากทั้ง 6 ประเภทของกิจกรรมข้างต้นนั้น ช่วยส่งเสริมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและสังคมให้ดีขึ้น และยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างการยอมรับ เพิ่มความรู้สึกที่ดีต่อชุมชน รวมไปถึงการสร้างความพึงพอใจให้กับพนักงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร ที่องค์กรสามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคมและแสดงถึงความเป็นพลเมืองที่ดีอีกด้วย โดยผู้วิจัยจะนำมาใช้ในการสำรวจการดำเนินกิจกรรมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ว่าได้นำไปปฏิบัติทุกรูปแบบ หรือเลือกใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือผสมผสานทุกรูปแบบเข้าด้วยกัน เนื่องจากแต่ละกิจกรรมได้ส่งผลต่อชุมชนที่แตกต่างกันไป

นอกจากนี้ Thai Garment Development Association (2005) ระบุว่ากิจกรรมที่ถูกต้องว่าเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นมีการแบ่งออกเป็นประเภทตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม หากเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเป็นหลัก จะเรียกว่า Corporate-driven CSR ตัวอย่างเช่น องค์กรบริจาคเงินที่ได้จากกำไรในกิจการ หรือบริจาคสินค้าและบริการของบริษัทเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ หรือนำพนักงานลงพื้นที่เพื่อเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นการเสียสละทรัพยากรด้านเวลา หรือเป็นการลงแรง นอกเหนือจากการลงเงินหรือให้เป็นสิ่งของตามปกติทั่วไป เป็นต้น

หรือหากเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรภายนอกองค์กรเป็นหลัก จะเรียกว่า Social-driven CSR ตัวอย่างเช่น การเชิญชวนให้ลูกค้าซื้อสินค้าและบริการของบริษัท

ในช่วงเวลาการรณรงค์โดยบริจาครายได้จากการขายสินค้าและบริการส่วนหนึ่งต่อทุกๆ การซื้อแต่ละครั้ง ให้แก่หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นการระดมเงินบริจาคจากการซื้อของลูกค้า และมอบหมายให้ผู้อื่นที่มีโชพนักงานในองค์กรนำไปช่วยเหลือในพื้นที่ เป็นต้น (Thai Garment Development Association, 2005)

ดังนั้นรูปแบบของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่จะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุขนั้นต้องสามารถประสานทุกกิจกรรมขององค์กรให้สอดคล้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมได้เป็นอย่างดี

แนวทางในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

หัวใจของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ควรต้องเริ่มจากภายในก่อน จึงจะมุ่งออกไปสู่ภายนอก องค์กรต้องมาตั้งคำถามและวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมความดีเพื่อสังคมที่แน่ชัดว่าต้องการทำเพื่อสังคมจริงๆ หรือต้องการที่จะสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดูดีเป็นที่น่าเชื่อถือยกย่อง ต่อจากนั้นจึงเริ่มกระบวนการทำกิจกรรมความดีออกไปสู่สังคม

โดยอาจจะผ่านทางแนวทางการทำแบบ CSR in process คือการผลิตสินค้าหรือบริการที่เอื้ออำนวยแก่กลุ่มลูกค้าที่เป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม หรืออาจจะเป็นการทำในลักษณะของการมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม เช่น การทำระบบป้องกันของเสียที่จะออกจากโรงงาน ไม่ให้ไปสู่สังคมภายนอกจนได้รับความเดือดร้อน หรือมีผลกระทบที่ไม่ดีต่อสังคม ในขณะที่เดียวกันก็สามารถที่จะทำกิจกรรมความดีในรูปแบบ CSR after process คือบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อสังคมก็ได้ และประการสุดท้ายหัวใจของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมให้ประสบความสำเร็จที่ดี คือการมองว่าสังคมเป็นเสมือนส่วนหนึ่งขององค์กรตนเอง (บิสิเนสไทย, 2007)

Kotler and Lee (2005) กล่าวว่าในการทำ CSR ผู้บริหารต้องตัดสินใจในเรื่องต่อไปนี้ ประการแรกคือ การตัดสินใจเลือกประเด็นทางสังคมว่าจะทำอะไร ประการที่สองคือ การตัดสินใจเลือกมุมที่สร้างสรรค์ของประเด็นทางสังคมนั้นๆ ประการที่สามคือ การตัดสินใจที่จะเลือกวิธีการดำเนินการ และสุดท้าย คือการตัดสินใจที่จะเลือกวิธีการประเมินผล

ดังนั้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในปัจจุบันจึงไม่ใช่การทำกิจกรรมเพื่อสังคม หรือการบริจาคเงินช่วยเหลือหน่วยงานสาธารณะ เพียงเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์อีกต่อไป แต่หมายรวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมตั้งแต่การคัดเลือกทรัพยากรที่ดีไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม การประหยัดพลังงาน การไม่ทำให้เกิดมลพิษที่จะสร้างผลกระทบในระยะยาวต่อสิ่งแวดล้อม และอาจจะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังต่อชุมชนหรือสังคมได้ในอนาคต

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในประเทศไทย

กระแสการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยอย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2549 และยิ่งพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปี 2550 อย่างมั่นคงและจริงจังมากขึ้นด้วย โดยทางสถาบันไทยพัฒน์ ซึ่งเป็นสถาบันที่ศึกษาเกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมาอย่างต่อเนื่อง ได้ใช้ชื่อเรียกว่า “บรรษัทภิบาล” (Corporate Social Responsibility - CSR) ซึ่งหมายถึง การกำกับดูแลกิจการให้เจริญรุ่งเรืองไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมด้วย ความโปร่งใส โดยมุ่งคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการและส่วนได้ส่วนเสียอื่น รวมไปถึงสังคมโดยรวมที่ประกอบกันในประเทศไทย เช่น สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อหุ้นส่วนอย่างเท่าเทียมกัน การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส เป็นต้น เห็นได้ชัดจากองค์กรธุรกิจที่พยายามจะแสวงหาแนวทางให้องค์กรของตนสามารถแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมได้

ปัจจุบันองค์กรไม่แสวงหากำไรในสังคมไทยมีบทบาทมากขึ้นในฐานะเป็นองค์กรระดับรากหญ้าที่ช่วยเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งโดยการมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของประชาชนกลุ่มต่างๆ ในกิจกรรมขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อม ถ้ากิจกรรมดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่กำหนดก็น่าจะช่วยสังคมไทยให้เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ ความมั่งคั่ง และการพัฒนาอย่างยั่งยืนชั่วลูกหลาน

สำหรับประเทศไทยนั้น ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินและการพัฒนา กิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร มักเกิดขึ้นจากการเข้าใจความหมายของคำว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ยังแคบเกินไป โดยเข้าใจว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรคือ การที่องค์กรมีส่วนร่วมไปกับกิจกรรมทางสังคมในลักษณะของสังคมสงเคราะห์โดยให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม หรือการบริจาคต่างๆ แต่ประเด็นสำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเกิดอุปสรรคมากที่สุดคือ ผู้บริหารหรือผู้นำองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะยังขาดความเข้าใจถึงประโยชน์ของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม จึงเห็นได้ว่าผู้นำองค์กรนั้นย่อมมีบทบาทสำคัญมากต่อการดำเนินกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร เพราะหากผู้นำองค์กรไม่เห็นความสำคัญหรือไม่เข้าใจความหมายของการดำเนินกิจกรรมแล้ว อาจส่งผลให้องค์กรไม่ประสบความสำเร็จ และไม่ตอบใจต่อความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว แต่หากผู้บริหารมีจิตสำนึกในการดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแรงผลักดันในการบริหาร ก็จะทำให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเต็มที่ อาจกล่าวได้ว่าเสมือนการทำเพื่อบรรลุเป้าหมายเชิงอุดมคติ เพราะต้องการเห็นสังคมดีขึ้น และเชื่อว่าหากสังคมอยู่ได้ องค์กรก็ย่อมอยู่ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหาร

หรือผู้นำองค์กรจึงกำหนดให้การดำเนินกิจกรรมทางด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเป็น
ปรัชญาหนึ่งและเป็นสิ่งที่องค์กรต้องปฏิบัติตั้งแต่เริ่มแรก

องค์กรสาธารณประโยชน์ที่ทำงานด้านบริการสังคมและสังคมสงเคราะห์ อย่าง
สภากาชาดไทย (Thai Red Cross Society) เป็นตัวอย่างที่ดีและเห็นชัดขององค์กรที่ปฏิบัติด้วย
แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม อาทิ การบริการทางการแพทย์และสุขภาพอนามัย การบรรเทา
ทุกข์ผู้ประสบภัยพิบัติ การบริการโลหิต และการส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยดำเนินการมาเป็นระยะ
เวลานาน และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมเสมอมา นอกจากนี้ ยังมีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับ
การดำเนินงานขององค์กรผ่านสื่อประเภทต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

หากกล่าวถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทยแล้ว อาจ
พิจารณาได้ 2 รูปแบบใหญ่ๆ คือการทำตามมาตรฐานของประเทศคู่ค้าที่กำหนดว่าต้องทำ
อะไรบ้าง ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มักเกิดกับองค์กรขนาดใหญ่ โดยบางองค์กรใช้งบประมาณเพื่อการ
โฆษณาผลงานมากกว่างบบที่ได้อิงมือทำจริงๆ และพนักงานในองค์กรไม่ได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรม
ต่างๆ ที่จัดขึ้น อีกประเภทหนึ่งคือ การทำกิจกรรมเพื่อสังคมด้วยใจจริง คือไม่มีการทุ่มงบโฆษณา
เพื่อบอกกล่าวหรือประชาสัมพันธ์ แต่เป็นการทำด้วยความเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งที่ดี และเพื่อประโยชน์
ต่อสังคมอย่างจริงจัง สิ่งสำคัญคือการทำที่พนักงานในองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน
กิจกรรมต่างๆ ขององค์กร

อย่างไรก็ดี ในการจัดหาแนวทางการดำเนินงานทางด้านความรับผิดชอบต่อ
สังคมขององค์กรในประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยควร
ประกอบด้วย 10 ปัจจัยดังต่อไปนี้ (“เปิดผลการวิจัย CSR...”, 2550)

1. กรอบการทำงานต้องมาจากผู้นำองค์กรที่ตระหนักถึงการทำงานเพื่อสังคมใน
แนวทางการสร้างหน่วยงานให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และ
ค่านิยมจากภายในองค์กร สร้างพันธสัญญาทางจริยธรรมด้วยความโปร่งใสทั้งกระบวนการทำงาน
และการตรวจสอบต่างๆ

2. ควรมีการวางกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึง
แผนการป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในแผนการทำงานในแต่ละขั้นตอน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
และมีการจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด

3. องค์กรธุรกิจต้องสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า คู่ค้า
คู่แข่งกัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร โดยสามารถเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสทั้งในด้านการใช้สินค้า
และบริการ เพื่อจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ

4. ต้องมีกระบวนการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องเริ่มจากการจัดการที่ดีจากภายในองค์กรเองก่อน เมื่อระบบภายในมีความเข้มแข็งก็จะสามารถปรับใช้กับภายนอกได้ดี

5. เพื่อสร้างความก้าวหน้าให้องค์กร จึงต้องมีการจัดการความรู้ทางด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นระบบ เพื่อใช้พัฒนาและยกระดับการทำงานในขั้นต่อไป

6. องค์กรต้องปฏิบัติต่อพนักงานในองค์กรโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต คำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงานของคนภายในต่อสังคมโดยรอบ อย่างเท่าเทียมเป็นธรรม

7. ควรมีการสื่อสารกระบวนการความคิดในการทำงานเพื่อสังคมภายในองค์กรให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีระบบแบบแผน เพราะเมื่อการดำเนินงานภายในมีประสิทธิภาพแล้ว ต้องมีการสื่อสารไปยังสาธารณชนภายนอกให้รับรู้ เพื่อที่จะสามารถนำแนวคิดมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และยังเป็นการขยายผลแนวคิดที่มีประสิทธิภาพสู่สังคมภายนอกอีกด้วย

8. องค์กรจะต้องมีการจัดกระบวนการสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการแก่ลูกค้าขององค์กรอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยพัฒนาการทำงานให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

9. สร้างความร่วมมือกับพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับศักยภาพความรู้ที่องค์กรมีพันธมิตรอยู่ รวมทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อสังคมในประเทศให้มีความเข้มแข็งอีกด้วย

10. มุ่งเน้นผลลัพธ์ของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งด้านองค์กรที่ต้องวางแผนในระยะยาว และคำนึงถึงผลลัพธ์ทางสังคมที่มีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรและชุมชนโดยรอบให้เป็นแผนระยะยาว เพื่อให้สิ่งที่ได้จากการดำเนินงานมีความยั่งยืน

ประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

จากการที่องค์กรทั้งหลายต้องเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนหรือสังคม เนื่องจากว่าองค์กรต้องตระหนักในความสัมพันธ์ซึ่งเชื่อมโยงกันในลักษณะว่าถ้าสังคมหรือชุมชนมีความเข้มแข็ง ก็จะช่วยให้องค์กรนั้นเข้มแข็งไปด้วย และพนักงานที่ทำงานอยู่ในองค์กรก็จะมีความรู้สึกรับรู้พึงพอใจ ส่งผลให้การทำงานเต็มไปด้วยพลัง

องค์กรที่ได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (Corporate Social Responsibility: CSR) ไปใช้ปฏิบัติ นั้น จะเกิดผลลัพธ์ทั้งในด้านรูปธรรมซึ่ง

สามารถจับต้องได้ (Tangible) และในด้านที่เป็นนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible) จากผู้ที่อยู่ในองค์กร ซึ่งได้แก่ พนักงานและผู้ถือหุ้น และจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรม (Tangible)

ในมุมมองของพนักงาน พนักงานจะเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานร่วมกับองค์กร มีความสุขในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นความรู้สึกที่นอกเหนือจากผลตอบแทนในรูปของตัวเงิน ทำให้องค์กรสามารถที่จะรักษาพนักงานที่มีความสามารถไว้ได้ และในขณะเดียวกันก็ยังสามารถที่จะชักชวนบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการให้เข้ามาทำงานร่วมกับองค์กรได้ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างรายได้รวมไปถึงส่วนแบ่งการตลาดที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากลูกค้าพิจารณาที่จะเลือกซื้อสินค้าและบริการจากองค์กรเพิ่มมากขึ้นจากการที่องค์กรมีความรับผิดชอบต่อสังคม มากไปกว่านั้นการดำเนินกิจกรรมแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมยังช่วยองค์กรลดค่าใช้จ่ายต่างๆ จากการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ด้วย เนื่องจากจะได้รับการสนับสนุนด้านการประชาสัมพันธ์จากหลากหลายส่วนในสังคม

ประโยชน์ที่เป็นนามธรรม (Intangible)

องค์กรได้รับประโยชน์จากการวางตำแหน่งตราสินค้า (Brand Position) ให้อยู่ในใจของผู้บริโภคอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทสินค้าและบริการนั้นๆ โดยการดำเนินกิจกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ร่วมกับการทำการตลาดของผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม จะช่วยในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร (Corporate Image) ได้อีกด้วย

Kotler and Lee (2005) ยังได้กล่าวถึง การที่องค์กรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมนั้นจะสามารถทำให้องค์กรดูดี (Looks Good) มีภาพลักษณ์ที่ดีในมุมมองของสังคม ชุมชน ผู้บริโภค นักลงทุน หรือผู้ร่วมกลุ่มธุรกิจต่างๆ ซึ่งเมื่อถึงรอบการพิจารณาจากรายงานประจำปี หรือข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับองค์กรที่กระทำเพื่อสังคมมาโดยตลอดได้เผยแพร่ออกสู่สาธารณชนภายนอก ก็จะส่งผลให้บุคคลในองค์กร ผู้บริหาร หุ้นส่วนทางธุรกิจ ลูกค้าที่ได้ใช้สินค้าหรือบริการขององค์กรในปัจจุบันเกิดความรู้สึกดี (Feels Good) ในตัวองค์กรด้วยเช่นกัน ที่องค์กรได้กระทำในสิ่งที่ดี (Does Good) และเป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งส่งผลให้องค์กรได้รับการยอมรับจากสังคม ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมไปถึงการมีชื่อเสียงที่แข็งแกร่ง

ต่อไปในระยะยาว (Last Longer)

อย่างไรก็ตามในอีกมุมมองหนึ่ง การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น องค์กร อาจจะไม่ได้อาศัยสิ่งที่จะเป็นประโยชน์กลับมาสู่องค์กร แต่จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ อย่างน้อยที่สุดในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ประโยชน์ย่อมจะย้อนกลับมาสู่ องค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะความรู้สึกดีที่ผู้คนในสังคมมีต่อองค์กร ความผูกพัน ตลอดจนการได้รับความเชื่อถือ ได้รับการยอมรับให้เป็นองค์กรที่จะสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคม โดยไม่ถูกต่อต้าน และสามารถอยู่ได้อย่างยาวนานด้วยภาพลักษณ์ที่ดี

จากที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันองค์กรหลายๆ แห่งได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมเพิ่มมากขึ้น และพร้อมที่จะยึดถือเป็นข้อปฏิบัติหนึ่งขององค์กร เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขประเด็นปัญหาใดปัญหาหนึ่งทางสังคม และนำไปปรับใช้ในการดำเนิน กกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งองค์กรจำเป็นต้องเข้าใจในความหมายที่แท้จริงอย่างลึกซึ้ง และสื่อสารให้กับ ทั้งบุคคลภายในและภายนอกองค์กรเข้าใจร่วมกันถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรมเพื่อ สังคมที่ทางองค์กรสร้างขึ้นเพื่อสังคม ทั้งนี้องค์กรจะใช้ศักยภาพที่ทางองค์กรมี หรือทักษะต่างๆ ที่บุคลากรในองค์กรมีความถนัดเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม ซึ่งเป็นเสมือนการใช้ พลังงาน/บุคลากรหรือสมาชิกขององค์กร เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม สามารถสร้าง ความพึงพอใจให้กับพนักงานภายในและความนิยมชมชอบจากชุมชนหรือสังคมภายนอก

ในการดำเนินกิจการใดๆ ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็้องค์กรธุรกิจหรือองค์กรสาธารณกุศล ต่างก็ต้องการรับผิดชอบต่อสังคมเช่นเดียวกัน จึงจะสามารถอยู่ได้อย่างมั่นคงในระยะยาว

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้วิจัยใช้เป็นหลักเกณฑ์ใน การศึกษาถึงองค์ประกอบของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม รูปแบบ และแนวทางการแสดง ความรับผิดชอบต่อสังคม แม้วิวัฒนาการของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นจะเป็นเรื่องที่ ค่อนข้างซับซ้อนและไม่มีมาตรฐานตายตัว อย่างไรก็ตามสำหรับองค์กรสาธารณกุศล ไม่ว่าจะเป็ นมูลนิธิ สมาคมต่างๆ ถือว่าเป็นหน่วยงานที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ คำว่า Corporate Social Responsibility: CSR โดยในที่นี้จะนำแนวคิดการแสดงความรับผิดชอบต่อ สังคม ในบริบทขององค์กรธุรกิจมาเป็นกรอบประยุกต์ใช้ในการอธิบาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนด ปัญหาในการวิจัยที่ 1 ไว้ดังนี้

ปัญหำการวิจัยที่ 1 “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคม แม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจมีอะไรบ้าง”

แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์กร

มีนักวิชาการให้คำจำกัดความของคำว่า “ภาพลักษณ์” ไว้มากมาย อาทิเช่น

Dr.Claude Robinson and Dr. Walter Barlow (1959) ให้ความหมายของคำว่า ภาพลักษณ์ไว้ว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร สถาบัน และภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้นๆ อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์ทางตรง (Direct experience) และประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect experience) ของตัวเขาเอง

Kenneth E. Boulding (1975) ได้อธิบายเกี่ยวกับเรื่องของภาพลักษณ์ไว้ว่า ภาพลักษณ์ คือความรู้ ความรู้สึกของคนเราที่มีต่อสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความรู้นั้นเป็นความรู้ที่เราสร้างขึ้นเองเฉพาะตน เป็นความรู้เชิงอัตวิสัย (Subjective knowledge) ซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริง คุณค่าที่เราเป็นผู้กำหนด โดยแต่ละบุคคลจะเก็บสะสมความรู้เชิงอัตวิสัยเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวที่ได้ประสบและมีความเชื่อว่าเป็นจริง เนื่องจากคนเราไม่สามารถที่จะรับรู้และทำความเข้าใจกับทุกสิ่งได้ครบถ้วนเสมอไป เรามักจะได้เฉพาะภาพบางส่วน หรือลักษณะกว้างๆ ของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งอาจไม่ชัดเจน แน่นนอนเพียงพอ แล้วมักตีความหมาย (Interpret) หรือให้ความหมายแก่สิ่งนั้นๆ ด้วยตัวเราเอง ความรู้เชิงอัตวิสัยนี้จะประกอบกันเป็นภาพลักษณ์ต่างๆ ที่อยู่ในโลกตามทัศนะของเรา หรือเรียกว่า “กระบวนการเกิดมโนทัศน์” (Process of Imagery) และพฤติกรรมที่เราแสดงออกก็จะขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ของสิ่งนั้นๆ ที่เรามีอยู่ในสมองด้วย

Kotler (1996) อธิบายความหมายของภาพลักษณ์ว่า หมายถึง องค์รวมของความเชื่อ ความคิด และความประทับใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งทัศนคติและการกระทำใดๆ ที่คนเรามีต่อสิ่งนั้น จะมีความเกี่ยวพันอย่างยิ่งกับภาพลักษณ์ของสิ่งนั้นๆ เราเกิดภาพลักษณ์ต่อสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อมเราได้จากการที่เราถ่ายภาพ (form) ขึ้นในความคิดของเราจากประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือการได้เห็น (seeing) การได้ยิน (hearing) การลิ้มรส (taste) การดมกลิ่น (smell) และการสัมผัส (touch) เราอาจจะถ่ายภาพในความคิดของเราจากการที่ได้สัมผัสกับประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายๆ อย่างในเวลาเดียวกันก็ได้ ดังนั้น ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นในใจของแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน หรือแม้ว่าการได้สัมผัสในลักษณะเดียวกันก็สามารถถ่ายภาพลักษณ์ในใจที่แตกต่างกันได้ในแต่ละปัจเจกบุคคล

Frank Jefkins (1982) มองว่าภาพลักษณ์นั้นเกิดขึ้นจากความประทับใจซึ่งได้มาจาก การที่ได้มีความรู้และความเข้าใจในข้อเท็จจริงนั้นๆ

พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร (2537) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ คือ ภาพที่เกิดในใจอันเนื่องมาจากการประทับใจ และการเกิดความทรงจำ (ทั้งบวกและลบ) ในตัว “สาร” โดยได้มีการสะสมและพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามประสบการณ์ที่พบเห็น หรือไปมีส่วนร่วม

กล่าวโดยสรุปแล้ว ภาพลักษณ์เป็นการรับรู้ที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลที่มีต่อองค์กร สถาบัน บุคคล สินค้า หรือการดำเนินการ โดยเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ หรือความประทับใจ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมมาประกอบกันเป็นภาพที่อยู่ในใจของแต่ละบุคคล

สำหรับงานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน จึงเป็นภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อองค์กร โดยภาพที่เกิดขึ้นนั้นมาจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ทั้งจากประสบการณ์ทางตรงที่สื่อมวลชนนั้นได้มีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ รวมถึงประสบการณ์ทางอ้อม โดยการได้ยินได้ฟังมาจากคำบอกเล่าของผู้อื่น หรือจากกิตติศัพท์เล่าลือต่างๆ นานา เป็นต้น

คุณค่าของภาพลักษณ์

คุณค่าของภาพลักษณ์ (Image Value) นับเป็นทรัพย์สินที่มีคุณค่ามหาศาล ทั้งของบุคคลและองค์กร หากเป็นภาพลักษณ์ที่ดี ในทางตรงกันข้ามหากเป็นภาพลักษณ์ในเชิงลบ ยิ่งมีมากเท่าใด การแก้ไขและการเรียกกลับคืนมาย่อมทำได้ยากยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องบริหารภาพลักษณ์ไปพร้อมกับการบริหารนโยบายและการดำเนินการต่างๆ ควบคู่ไปด้วยกัน และนำต้นทุนของภาพลักษณ์เดิมมาขยายผล หรือการสร้างให้เป็นสินทรัพย์ที่มากด้วยคุณค่าและมีราคาเพิ่มมากขึ้น และใช้ประโยชน์จากภาพลักษณ์ให้ได้ เพราะคุณค่าของภาพลักษณ์มีน่านับการ (พจน์ ใจชาญสุขกิจ, 2548) ดังนี้

1. สร้างความนิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนเพื่อสร้างความประทับใจการยอมรับ การดึงดูดความสนใจบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการประชาสัมพันธ์ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2. ปกป้องและรักษาชื่อเสียงสถาบันมิให้เสื่อมเสีย การสื่อสารให้กับองค์กร สถาบัน ให้เป็นที่เข้าใจในภาพลักษณ์ทั้งความดีงามและการยอมรับความผิดพลาด เป็นการช่วยรักษาชื่อเสียงขององค์กร สถาบันได้

3. รักษาและสร้างเสริมความสัมพันธ์ การตระหนักถึงความสำคัญของภาพลักษณ์ที่ดีทั้งภายในและภายนอกองค์กร จะเป็นปัจจัยเสริมที่จะสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน ยากเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือในบางอย่างที่สามารถจะช่วยให้ ไม่ว่าสิ่งเหล่านั้นจะมีความสำคัญเพียงเล็กน้อยก็ตาม จึงควรพยายามรักษาความสัมพันธ์ต่อกันไว้ เพราะไม่มีใครคาดคิดว่า ในอนาคตข้างหน้าจะมีการเปลี่ยนแปลงใดบ้าง ภาพลักษณ์สามารถทำให้คนหรือองค์กรมีความสัมพันธ์กับกลุ่มชนและสาธารณชนได้ แม้ไม่เคยรู้จักคบหาหรือติดต่อกันโดยตรงมาก่อน

ดังนั้น องค์กรหรือสถาบันต่างๆ จึงพยายามแข่งขันกันในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้แก่หน่วยงานของตน ภาพลักษณ์จึงมีคุณค่าและความสำคัญอย่างมากต่อองค์กรหรือสถาบันในสังคม ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และองค์กรสาธารณกุศล ทางด้านช่วยเสริมสร้างความสำเร็จให้เกิดแก่กิจการต่างๆ ได้เป็นอย่างดี หรืออาจจะดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม เนื่องจากได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ ปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย รวมทั้งมีความประทับใจเกิดขึ้นในจิตใจของกลุ่มชนที่เกี่ยวข้อง

สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ในด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน สังคมในด้านต่างๆ ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรในสายตาของสื่อมวลชน และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์กรและสื่อมวลชนให้ได้ เพื่อให้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ ในการช่วยสื่อสารการดำเนินงานของสมาคมผ่านสื่อประเภทต่างๆ สู่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง

ภาพลักษณ์องค์กร

ภาพลักษณ์ขององค์กร (Corporate Image) คือภาพที่อยู่ในใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรที่มีต่อองค์กร ซึ่งภาพที่เกิดขึ้นมาถูกสร้างให้เป็นภายในใจเกี่ยวกับองค์กร (Objective Knowledge) เช่น การกระทำหรือการปฏิบัติขององค์กรต่างๆ ซึ่งเปิดเผยและเป็นข้อมูลแก่สาธารณะ หรือภาพนั้นอาจเกิดขึ้นจากการประเมินค่าของบุคคล (Subjective Knowledge)

ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้หรือการมองโลก ความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยมส่วนตัวมารวมกันเข้า ซึ่งจะมีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม และการตัดสินใจใดๆ ต่อบุคคลหรือเหตุการณ์ (อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ, 2537)

Van Riel (1995) อธิบายว่า ภาพลักษณ์องค์กรเป็นการตีความหมายของผู้บริโภคเกี่ยวกับองค์กรนั้นๆ และอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่สามารถจดจำได้จากเอกลักษณ์องค์กร การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรจะเกิดขึ้นอย่างทันทีเมื่อผู้บริโภคเปิดรับเอกลักษณ์องค์กร และจะมีอิทธิพลต่อชื่อเสียงขององค์กร (Corporate Reputation)

Fombrun (1996) ยังกล่าวอีกว่า ภาพลักษณ์องค์กรมีความเชื่อมโยงกับชื่อเสียงองค์กร เนื่องจาก ชื่อเสียงองค์กรเป็นการประเมินผลความสำเร็จขององค์กรในมุมมองของผู้บริโภคและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ซึ่งขึ้นอยู่กับประเมินภาพลักษณ์ด้านต่างๆ ขององค์กร ไม่ว่าจะเป็น สถานะทางการเงิน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม และคุณภาพของสินค้าและบริการ หรือกล่าวโดยสรุป ภาพลักษณ์องค์กรเป็นการประเมินการรับรู้ในระยะเวลาสั้น ทั้งนี้ เมื่อผู้บริโภคและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรมีความรู้สึกและความประทับใจต่อองค์กรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ก็จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงขององค์กรในที่สุด

ภาพลักษณ์องค์กรนั้น เป็นภาพที่ประชาชนเป้าหมายสร้างขึ้นในใจที่สะท้อนลักษณะขององค์กรในความรู้สึกนึกคิดของประชาชน ถ้าหากเอกลักษณ์ขององค์กร (Corporate Identity) คือภาพที่สะท้อนว่าองค์กรมีลักษณะอย่างไร (how a company looks) ภาพลักษณ์องค์กรนั้นก็คือ ภาพขององค์กรที่ประชาชนเป้าหมายคิดว่าเขาเห็น (Corporate Image is what audiences think they see) ทั้งนี้ สิ่งที่ประชาชนเป้าหมายเห็นหรือรับรู้เกี่ยวกับองค์กรนั้นมาจากการสื่อสารขององค์กร ทั้งโดยวัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการสื่อสารที่มาจากวางแผนล่วงหน้าขององค์กรและไม่ได้วางแผน ล้วนแล้วแต่ส่งผลถึงภาพลักษณ์ขององค์กรทั้งสิ้น (สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม, 2550)

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร

พจน ใจชาญสุขกิจ (2548) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาสัมพันธ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร

ผู้บริหารต้องเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนว่าเป็นคนเก่ง คนดี มีจริยธรรมในการบริหารงาน มีคุณธรรม มีการดำเนินธุรกิจที่อยู่บนรากฐานของความถูกต้องยุติธรรม ซื่อสัตย์ เป็นคนทันสมัย ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ อยู่ในระดับแนวหน้าเป็นที่ยอมรับในวงการธุรกิจและของสังคม สามารถทำให้ธุรกิจมีความเจริญก้าวหน้า มีวิสัยทัศน์ รู้จักการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร

2. พนักงาน

พนักงานต้องทำให้เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กรด้วยว่ามีความรู้ ความสามารถทำงานที่รับผิดชอบได้ด้วยความเป็นมืออาชีพ เป็นคนดีมีความซื่อสัตย์ จริงใจในการติดต่อ รู้จักการใช้วาจาที่สุภาพกับผู้ที่เข้ามาติดต่อกับงานด้วย เป็นคนที่มีวิญญูณแห่งการบริการ พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทำงานเกินกว่าภาระหน้าที่ และต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกดี มีความพร้อมอยู่เสมอไม่ว่าจะมีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก็ตาม

3. สินค้าและบริการ

สินค้าและบริการต้องมีคุณภาพตรงตามการประชาสัมพันธ์ คຸ້ມกับราคาที่ผู้ให้บริการจ่ายไป เป็นสินค้าและบริการที่เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับสาธารณชน ต้องมีความน่าเชื่อถือ ทั้งในด้านคุณภาพ ราคา ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคที่เกิดความประทับใจ ทั้งก่อนและหลังการได้สัมผัสกับสินค้าและบริการนั้นโดยตรง

4. วิธีการดำเนินงาน

เป็นการกระทำที่ตรงไปตรงมา มีการดำเนินการโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล คือ โปร่งใสตรวจสอบได้ เคารพกฎหมาย เน้นเรื่องความมีคุณธรรม เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับผู้ลงทุน ผู้บริโภค ผู้ถือหุ้น พนักงาน รวมทั้งสังคมโดยรวม เพื่อให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่างับบุคคลที่มาใช้บริการด้วย

5. เครื่องมือเครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ในสำนักงาน

ไม่ว่าจะเป็นการตกแต่งสำนักงาน โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องเขียน ฯลฯ ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ผู้คนทั้งหลายใช้ในการประเมินภาพลักษณ์ขององค์กรทั้งสิ้น ต้องพยายามสร้างความสมดุลให้ดี ระหว่างการประหยัดกับการรักษาภาพลักษณ์

6. บรรยากาศขององค์กร

หมายถึง ทุกส่วนขององค์กร เมื่อรวมกันเป็นสิ่งแวดล้อม และสิ่งประกอบขึ้นกับองค์กรได้อย่างกลมกลืน สร้างความประทับใจ ต้อนรับผู้คนที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

7. วัฒนธรรมองค์กร

หมายถึง วิธีการทำงาน ค่านิยมของผู้บริหารและบุคลากรระดับต่างๆ รูปแบบในการดำเนินงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวทางนโยบายการทำงานในการประสานกับผู้อื่น การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นภาพลักษณ์ที่ดี มีปรัชญาชัดเจน สามารถนำมาใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

8. กิจกรรมทางด้านสังคม

คือ การทำกิจกรรมพิเศษ ที่นอกเหนือจากภาระหน้าที่ในงานที่ทำอยู่ในองค์กร โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจต้องสะท้อนให้เห็นความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นการคืนกำไรให้กับสังคม ให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม มีส่วนเข้าไปช่วยงานของประเทศชาติ

ดังนั้น การจะสร้างภาพลักษณ์ที่ดีได้ ผู้บริหารจึงต้องเอาใจใส่กับทุกองค์ประกอบสำหรับแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์องค์กรที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะองค์ประกอบของกิจกรรมทางด้านสังคม ผู้วิจัยจะได้นำมาใช้ในการสำรวจภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในสายตาของสื่อมวลชน ซึ่งจะทำให้ทราบว่ากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ทำให้ภาพลักษณ์โดยรวมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นอย่างไร อีกทั้งมีองค์ประกอบอื่นใดที่มีความโดดเด่นหรือองค์ประกอบใดยังไม่ชัดเจน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข และวางแผนให้สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีภาพลักษณ์เชิงบวกมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความสำคัญของภาพลักษณ์ต่อองค์กร

ภาพลักษณ์นั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรสาธารณกุศล เพราะภาพลักษณ์เป็นปัจจัยที่จะผลักดันให้ประชาชนเป้าหมาย สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร หรืออาจส่งผลให้ประชาชนคัดค้าน ต่อต้านการดำเนินงาน ก็เป็นได้

เสวี วงษ์มณฑา (2542) อธิบายความสำคัญของภาพลักษณ์ไว้ ดังนี้ “ไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบ ไม่มีผลิตภัณฑ์ใดที่สมบูรณ์แบบ ไม่มีบริษัทใดที่สมบูรณ์แบบ” (Nobody is perfect, no product is perfect, and no company is perfect) แต่การที่จะถูกมองว่าเป็นบริษัทที่ดี (Good company) ผลิตภัณฑ์ที่ดี (Good product) และคนที่ดี (Good person) ก็สามารถเป็นจริงได้ หากคนที่พิจารณาเลือกที่จะมองบริษัทในจุดเด่น จุดที่ดี และสามารถที่จะยอมรับหรือมองข้ามหรือให้อภัยในจุดที่ด้อย จุดที่ไม่ดี ภาพลักษณ์จึงเปรียบเสมือนหางเสือที่จะควบคุมพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อองค์กร หากประชาชนเป้าหมายไม่ชอบองค์กร พฤติกรรมที่มีต่อองค์กรก็จะถูกกำหนดทิศทางให้เป็นไปในทางลบ แต่ถ้าชอบ พฤติกรรมก็จะเป็นไปในทางบวก

ธัญญา ประภาสะโนบล (2527) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาพลักษณ์ต่อการดำเนินงานขององค์กรว่า ภาพลักษณ์มีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมของทุกหน่วยงานและองค์กรสถาบันเป็นอย่างมาก ถ้าหน่วยงานหรือองค์กรสถาบันใดมีภาพลักษณ์ที่ดี ประชาชนก็จะเกิดความเลื่อมใสศรัทธา ให้ความไว้วางใจ และให้ความร่วมมือต่อหน่วยงานนั้นๆ ก่อให้เกิดความราบรื่นในการดำเนินงานและความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานนั้น ในทางตรงกันข้าม หากหน่วยงานใดมีภาพลักษณ์เชิงลบ มีชื่อเสียงเสื่อมเสีย ประชาชนก็จะไม่ไว้วางใจไม่เชื่อถือ เกิดความระแวงสงสัย หรือพลอยเกลียดชังหน่วยงานนั้นไปในที่สุด ซึ่งผลที่ตามมาคือ หน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ย่อมประสบอุปสรรคนานาชนิดในการปฏิบัติงาน ซึ่งหากปล่อยให้ไม่หาทางแก้ไขหน่วยงานนั้นๆ ก็จะไม่สามารถอยู่รอดได้และอาจต้องล้มเลิกกิจการไปในที่สุด

นอกจากนี้ อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ (2537) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ในปัจจุบันการพัฒนาในด้านการสื่อสาร ทำให้การรับรู้ข่าวสารเป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทำให้สังคมและองค์กรมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น มีการตื่นตัว มีโอกาส และความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็นมากขึ้น ขณะเดียวกันองค์กรต่างๆ ก็เกิดความรู้สึกที่จะพิทักษ์หรือปกป้องผลประโยชน์ของสังคมมากขึ้น ดังนั้น การที่สาธารณชนจะตัดสินใจให้ความไว้วางใจองค์กรใด ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อถือ ศรัทธา หรือภาพลักษณ์ขององค์กรในสายตาประชาชน

ภาพลักษณ์มีความสำคัญต่อองค์กรในการสร้างการยอมรับและสนับสนุนจากประชาชน สำหรับองค์กรสาธารณกุศลนั้น ภาพลักษณ์เชิงบวกจะก่อให้เกิดการยอมรับสนับสนุนจากสาธารณชน อีกทั้งได้รับสรรพกำลังจากหน่วยงานต่างๆ และประชาชนในสังคม ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดีเหล่านี้สามารถสื่อสารผ่านสื่อมวลชน โดยใช้งานประชาสัมพันธ์ขององค์กรในการขอความ

ร่วมมือ หรือประสานงานกับสื่อมวลชนในการเผยแพร่กิจกรรมขององค์กร สอดคล้องกับที่ Robert R. Ruffner (1974) ได้กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นกลยุทธ์ในการจัดการวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรไม่แสวงหากำไรประสบความสำเร็จในสาธารณะ

การสร้างสรรคภาพลักษณ์

Daniel J. Boorstein (1970) กล่าวถึงการสร้างภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) ว่าเป็นการสร้างพฤติกรรมให้ปรากฏออกมาในทิศทางเดียวกันอย่างเด่นชัด เพื่อให้ภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวมเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก หรือเป็นภาพลักษณ์ที่ดีท่ามกลางสายตาของสาธารณชน อย่างไรก็ตาม การพยายามสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกขององค์กร (A positive corporate image) เป็นเสมือนดาบสองคม หากนำมาใช้มากเกินไป อาจจะเป็นอันตรายมากกว่าเกิดผลดี ซึ่ง Boorstein เห็นว่า ควรใช้ภาพลักษณ์ขององค์กรที่เป็นกลาง (Neutral Corporate Image) เป็นการพยายามสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามความต้องการของสาธารณชน โดยให้ประชาชนเป็นผู้เลือกและตัดสินใจว่าภาพลักษณ์ขององค์กรควรจะอยู่ในรูปแบบใด ทั้งนี้ ภาพลักษณ์นั้นเป็นความคิดที่ดี มองเห็นสิ่งต่างๆ ดีเลิศ ซึ่งความจริงแล้วไม่สามารถทำให้ดีเลิศอย่างนั้นได้ ภาพลักษณ์ที่องค์กรต้องการให้เกิดตามคำอธิบายของ Boorstein จึงมีคุณลักษณะที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1. ภาพลักษณ์เป็นการสังเคราะห์หรือสร้างขึ้นโดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า (An image is synthetic) โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการสร้างให้เกิดภาพลักษณ์นั้น ภาพลักษณ์เป็นภาพที่สร้างหรือปรุงแต่งขึ้นอย่างตั้งใจ เพื่อให้ประชาชนเป้าหมายเกิดความรู้สึกนึกคิดตามที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น
2. ภาพลักษณ์สร้างขึ้นอย่างน่าเชื่อถือ (An image is believable) ภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องมีความน่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย ไม่เกินความเป็นจริง และเป็นที่ยอมรับของประชาชน
3. ภาพลักษณ์ควรเป็นสิ่งซึ่งเป็นจริงอยู่แล้วและสิ่งที่สร้างขึ้นเป็นการยืนยันความจริงที่มีอยู่ (An image is passive) ภาพลักษณ์ที่ต้องการสร้างให้เกิดขึ้นนั้นควรจะมีพื้นฐานและสอดคล้องกับความจริงที่เป็นอยู่ขององค์กร หากองค์กรต้องการสร้างภาพลักษณ์ว่าเป็นองค์กรที่ห่วงใยสิ่งแวดล้อม องค์กรจะต้องมีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังด้วย ภาพลักษณ์นั้นจึงจะเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ภาพลักษณ์นั้นควรจะต้องสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้บริโภคด้วย

4. ภาพลักษณ์ต้องเด่นชัดและเป็นรูปธรรม (An image is vivid and concrete) ภาพลักษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นจะต้องมีความโดดเด่น ดังนั้น จึงควรเลือกเฉพาะคุณสมบัติที่โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ชัดเจนของประชาชนเป้าหมาย มีความเป็นรูปธรรม คือสามารถเข้าใจและเห็นได้ชัดเจน ไม่เลือนลอย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้จะทำให้ภาพลักษณ์ได้รับการยอมรับจากประชาชนโดยง่าย

5. ภาพลักษณ์ควรเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่าย (An image is simplified) ภาพลักษณ์นั้นจะต้องเป็นสิ่งที่สามารถเข้าใจให้ถูกต้องได้ง่าย เมื่อเห็นแล้วสามารถเข้าใจได้ทันที ภาพลักษณ์ที่มีประสิทธิผลมากที่สุดต้องง่ายต่อการเข้าใจ แต่ในขณะเดียวกันจะต้องมีเอกลักษณ์ให้จดจำได้

6. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างจินตนาการกับความเป็นจริง (An image is ambiguous) ภาพลักษณ์นั้นควรจะมีลักษณะยืดหยุ่นมากพอที่จะให้ผู้บริโภคตีความหมายตามความคาดหวังของตนเองได้ ภาพลักษณ์ที่มีความตายตัวไม่สามารถยืดหยุ่นได้นั้น จะทำให้ประชาชนไม่สามารถตีความหมายในทางอื่นๆ ได้ และเมื่อภาพลักษณ์นั้นไม่สอดคล้องกับความคิดหรือความเชื่อของแต่ละบุคคล ก็อาจกลายเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหรือไม่ดีพอสำหรับความรู้สึกของบุคคลนั้น

การสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจนจำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์และการทำงานหนัก ภาพลักษณ์ไม่สามารถปลูกฝังในจิตใจของคนเพียงชั่วข้ามคืน หรือจากการเผยแพร่ผ่านสื่อเพียงครั้งเดียว ภาพลักษณ์ต้องสื่อสารผ่านไปในทุกๆ สื่อเท่าที่จะทำได้และอย่างต่อเนื่องทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น ภาพลักษณ์จะเกิดขึ้นได้จึงต้องอาศัยการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอสำหรับการสื่อสารในลักษณะซ้ำหลายครั้งและผ่านสื่อหลายช่องทาง (วาสนา จันทรสว่าง และคณะ, 2541)

สำหรับการนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ควรเป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันของบุคคลภายในองค์กร เพราะพื้นฐานของภาพลักษณ์ขึ้นอยู่กับการทำดีขององค์กรโดยเนื้อแท้ของการประกอบการและการเกื้อหนุนสังคม ซึ่งขึ้นอยู่กับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างเข้มแข็งเชิงรุกต่อเนื่องตลอดมาด้วย มิใช่ว่าเป็นการปฏิบัติเพียงเพื่อชื่อเสียงเท่านั้น ดังที่ ฟรังซัวร์ มารี อารูเอต์ ปราชญ์นักเขียนชาวฝรั่งเศส หรือที่รู้จักกันดีในนามว่า “โวลแตร์” ได้เขียนไว้ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 ว่า “ทางเดียวที่จะทำให้คนเขาพูดถึงท่านแต่ในทางที่ดีก็คือ ท่านต้องกระทำดี” (ประจวบ อินอ้อด, 2534)

แนวคิดภาพลักษณ์องค์กรนี้ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการศึกษาถึงลักษณะและองค์ประกอบของภาพลักษณ์องค์กร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาคำถามในการวิจัยที่ 2 ไว้ดังนี้

ปัญหาคำถามวิจัยที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจโดยกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมีการดำเนินงานอย่างไร

แนวคิดและทฤษฎีการรับรู้

การดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ รวมถึงภาพลักษณ์ของสมาคมนั้น มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับรู้ของสื่อมวลชน เนื่องจากภาพลักษณ์เกิดขึ้นจากการรับรู้ ซึ่งบุคคลจะนำความรู้สึกส่วนตัวมาประเมินหรือตีความ ดังนั้นการศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องการรับรู้จึงมีความจำเป็นในการศึกษาครั้งนี้

เนื่องจากคนเรามีการรับรู้ต่างกัน ความล้มเหลวของการสื่อสารจึงอาจเกิดขึ้นได้ ถ้าเราไม่ยอมรับความแตกต่างในเรื่องการรับรู้ของแต่ละบุคคล การรับรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม การสื่อสาร ทศนคติ และความคาดหวังของผู้สื่อสาร การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับ เป็นกระบวนการเลือกรับสาร การจัดสารเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง (พัชนี เสงี่ยมรักษา, 2538)

การรับรู้ (Perception) เป็นกระบวนการที่มนุษย์จะเข้าใจสิ่งเร้าหนึ่งทีปรากฏกับประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่ง การที่มนุษย์รับรู้ว่าการเป็นอย่างไร แรงจูงใจของมนุษย์เป็นอย่างไร การรับรู้ดังกล่าวจะกำหนดว่ามนุษย์จะมีทัศนคติอย่างไร ควรจะชอบหรือไม่ชอบ ควรจะเห็นคุณค่าหรือไม่ควร มนุษย์สามารถรับรู้ได้โดยผ่านระบบรับสัมผัส ซึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง และกล้ามเนื้อ ข่าวสารที่ระบบรับสัมผัสจากสิ่งแวดล้อม จะถูกส่งต่อไปยังสมองเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นการเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รส ความรู้สึก ร้อน หนาว เจ็บปวด ฯลฯ

ความรู้สึก (Sensation) เป็นการตอบสนองขั้นแรกสุดของมนุษย์ต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม สมองจะตีความสิ่งที่รู้สึกต่อไปอีกขั้นหนึ่งเป็นการรับรู้ (Perception) สิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน หรือรู้สึกคืออะไร กระบวนการรับรู้จึงเป็นการตีความข่าวสารที่สมองได้รับ ซึ่งขึ้นอยู่กับ

กับตัวแปรหลายอย่าง เช่น ประสบการณ์เดิม หรือการเรียนรู้เดิม ความคาดหวังในขณะนั้น ทัศนคติ ค่านิยม และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ของสิ่งเร้าที่เรารับรู้

ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory) เป็นทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่เชื่อว่าคนเรามีการรับรู้ต่างกัน การที่ไม่ยอมรับถึงความแตกต่างในเรื่องของการรับรู้ของแต่ละคนจะส่งผลถึงความล้มเหลวทางการสื่อสารได้ การรับรู้จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร ทัศนคติ และความคาดหวังของผู้สื่อสาร การรับรู้ยังเป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นกระบวนการเลือกรับสาร จัดสารเข้าด้วยกัน และตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง

ความหมายของการรับรู้

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ในทฤษฎีต่างๆ กัน ซึ่งนำมาเสนอไว้โดยสังเขปได้ดังนี้

New Webster's Dictionary (1975) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ตามความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจของตนเอง

Berlye (1972) ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ หมายถึง ความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลายในโลกที่บุคคลได้รับและประมวลเป็นประสบการณ์ของตน ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลนั้นๆ อีกทั้งยังส่งผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ ด้วย

Garrison and Magoon (1972) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้หมายถึง กระบวนการซึ่งสมองตีความ หรือแปลข้อความที่ได้จากการสัมผัส (Sensation) ของร่างกาย (ประสาทสัมผัสต่างๆ) กับสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งเร้า ทำให้เราทราบว่าสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมที่เราสัมผัสนั้นเป็นอย่างไร มีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร ฯลฯ การที่เราจะรับรู้สิ่งเร้าที่มาสัมผัสได้นั้น จะต้องอาศัยประสบการณ์ของเราเป็นเครื่องช่วยในการตีความหมายหรือแปลความ

Kotler (2000) กล่าวถึงเรื่องการรับรู้ (Perception) ว่าการรับรู้เป็นกระบวนการของบุคคลในการเลือกสรร จัดระเบียบ และตีความข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับทั้งจากข้อมูลภายในตัวบุคคลที่มีรูปแบบเป็นประสบการณ์หรือความรู้ของตน และจากข้อมูลภายนอกที่ได้รับมา

ปรเมศ สตะเวทิน (2546) อธิบายว่า การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการตีความหมายสิ่งที่เราพบเห็นในสิ่งแวดล้อม ส่วนความหมาย (meaning) คือ สิ่งที่เกิดจากกระบวนการตีความหมาย หรือการรับรู้กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราจะมีความหมายต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรารับรู้ (perceive) หรือตีความหมาย (interpret) สิ่งนั้นอย่างไร ซึ่งในการรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เราได้พบนั้น เรากระทำโดยอาศัยประสบการณ์ของเรา เพราะประสบการณ์ของเรามีอิทธิพลต่อการรับรู้และความหมายของเราต่อสิ่งที่เราพบ

กล่าวโดยสรุปแล้ว การรับรู้คือการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคล อันเนื่องมาจากการตีความหรือแปลความอาการสัมผัส (Sensation) ของร่างกายกับสิ่งเร้า หรือสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นเครื่องช่วย ทั้งนี้ กระบวนการรับรู้ดังกล่าวข้างต้น สามารถแสดงเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกระบวนการรับรู้

โดยทั่วไป การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเองโดยไม่รู้ตัวหรือไม่ตั้งใจ และมักเกิดตามประสบการณ์และการตั้งสมมติฐานสังคม คนเราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ทุกคนมีความสนใจและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวต่างกัน ฉะนั้นเมื่อได้รับสารเดียวกัน ผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและรับรู้สารเดียวกันต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่แตกต่างกัน เกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) บางอย่าง คือ (พัชนี เชายจรรยา, 2538)

1. **แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (Motives)** คนเรามักเห็นในสิ่งที่เราต้องการเห็น และได้ยินในสิ่งที่เราต้องการได้ยิน เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
2. **ประสบการณ์เดิม (Past experience)** คนเราต่างเติบโตขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างกัน ถูกเลี้ยงด้วยวิธีต่างกัน และคบหาสมาคมกับคนต่างกัน ทำให้อาจจะมีประสบการณ์เดิมที่ต่างกันไปด้วย
3. **กรอบอ้างอิง (Frame of reference)** ซึ่งเกิดจากการสั่งสม อบรมทางครอบครัวและสังคม ทำให้มีความเชื่อและทัศนคติในเรื่องต่างๆ ต่างกันได้
4. **สภาพแวดล้อม (Environment)** คนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น อุณหภูมิ บรรยากาศ สถานที่ ฯลฯ จะเปิดรับข่าวสารและตีความสารที่ได้รับต่างกัน
5. **สภาวะจิตใจและอารมณ์ (Mood)** ได้แก่ ความโกรธ ความกลัว ฯลฯ เช่น เรามักจะมองความผิดเล็กน้อยเป็นเรื่องใหญ่โต ในขณะที่เราอารมณ์ไม่ดีหรือหงุดหงิด แต่กลับมองปัญหา หรืออุปสรรคใหญ่หลวงเป็นเรื่องเล็กน้อยขณะที่มีความรัก เป็นต้น

เช่นเดียวกับที่ Hanna and Wozniak (2001) กล่าวว่า แต่ละบุคคลจะมีกรอบในการอ้างอิง (Frame of Reference) ที่ใช้ในการตีความที่ต่างกัน ทำให้แต่ละบุคคลมีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นแตกต่างกันออกไปด้วย และในแต่ละคนยังสามารถรับรู้สิ่งเร้าเดียวกันนั้น แตกต่างกันไปได้ เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไปหรือเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่าง

ขณะที่ Solomon (2000) กล่าวว่า การรับรู้ นั้นเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเปิดรับ (Exposure) การให้ความสนใจ (Attention) และการตีความ (Interpretation) ซึ่งทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ จะเกิดจากการที่บุคคลรับสิ่งเร้าผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 อัน ได้แก่ ตา หู จมูก ปาก และสัมผัสทางผิวหนัง จึงสรุปได้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการเปิดรับและเลือกตีความสิ่งเร้าโดยอาศัยประสาทสัมผัส ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยภายใน อันได้แก่ ประสบการณ์ ความต้องการ ค่านิยม ความเชื่อของแต่ละบุคคล และปัจจัยภายนอก อันได้แก่ สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ของบุคคลเป็นผลมาจากสภาพร่างกายหรือความสามารถทางกายภาพของบุคคล (Individual Biology or Physical Ability) การเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม (Cultural Training) และลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคล (Physical Psychology) นั่นเอง ดังนั้นการวัดการรับรู้ จึงต้องวัดจากสิ่งที่บุคคลแสดงออก อันได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ความรู้

ความเข้าใจ ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยอาจจะใช้แบบทดสอบ หรือแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัด ซึ่งจะทำให้มองเห็นได้ชัดว่าคุณคณนั้มีการรับรู้ในสถานการณ์นั้นอย่างไร

ด้วยแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ และภาพลักษณ์องค์กร ซึ่งผลที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์ การสร้างความน่าสนใจในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ที่สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจต้องการสื่อสาร อีกทั้งช่วยในการพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามความต้องการ หรือความคาดหวังของสังคมนั้นๆ ดังปัญหานำการวิจัยที่ 3 นี้

ปัญหานำการวิจัยที่ 3 สื่อมวลชนมีการรับรู้ภาพลักษณ์ และการดำเนินกิจกรรม การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจอย่างไร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์

เบญจวรรณ ชื่อสัตย์ (2549) ศึกษาเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของตราสินค้าฮอนด้า” พบว่า Honda ได้มีการดำเนินธุรกิจขององค์กรด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งในด้านการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ และการเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาสังคมด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สังคมและคนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ทำให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรที่ดี จึงเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร ส่วนด้านการรับรู้ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของตราสินค้า Honda ในมุมมองของผู้บริโภคนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รู้จักกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของตราสินค้า Honda มีความเชื่อมโยงในเชิงบวกกับกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น และมีการรับรู้ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของตราสินค้า Honda ในระดับที่ค่อนข้างสูง

วรทัย ราวินิช (2549) ศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด” พบว่า การทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด แบ่งออกได้เป็น

2 มิติ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กร โดยในการจัดทำโครงการมีขั้นตอนสำคัญๆ อยู่ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การเลือกประเด็นทางสังคม ขั้นที่ 2 การเลือกกิจกรรม ขั้นที่ 3 การวางแผนการดำเนินงาน ขั้นที่ 4 การกำหนดวิธีการประเมินผล ขั้นที่ 5 การวางแผนการสื่อสาร ซึ่งในการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด นั้น จะเป็นการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อแบบผสมผสาน ที่เน้นสื่อที่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่แบบให้เปล่า (Free Media) เป็นหลัก

รุ่งทิwa แซ่ตั้ง (2550) ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของตราสินค้าบริส” พบว่า การดำเนินกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของตราสินค้าบริสนั้น เรียกได้ว่าเป็นการลงมือกระทำการเพื่อสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทประสบความสำเร็จได้นั้นมาจากความร่วมมือร่วมใจของพนักงานภายในองค์กร รวมทั้งนโยบายของบริษัทที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาสังคมให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อให้คนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเป็นบริษัทที่สังคมให้การยอมรับอย่างต่อเนื่อง โดยรูปแบบการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ทางบริสได้นำมาใช้มี 2 รูปแบบ คือ การสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม และการเพิ่มทุนในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม

วิภาวรรณ ทองเพชร (2546) ศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์ของกองทัพอากาศในสายตาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ภาพลักษณ์ของกองทัพอากาศในสายตาประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับเชิงบวกมาก แม้ประชาชนจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกองทัพอากาศจากสื่อต่างๆ ในระดับต่ำ เนื่องจากข่าวสารเกี่ยวกับงานและกิจกรรมที่กองทัพอากาศได้ประชาสัมพันธ์ไปนั้น มักเป็นข่าวกิจกรรมภายในของกองทัพ และเนื้อหาข่าวส่วนใหญ่ไม่เด่นเท่าเนื้อหาข่าวของหน่วยราชการอื่น ประชาชนจึงไม่ค่อยสนใจมากนัก แต่ภาพลักษณ์กองทัพอากาศก็ยังคงอยู่ในระดับเชิงบวก เนื่องจากกองทัพอากาศเป็นหน่วยงานราชการที่ทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ดังนั้นจึงส่งผลให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังเชื่อมั่นในการทำงานของกองทัพอากาศ ภาพลักษณ์โดยรวมจึงอยู่ในเกณฑ์ดี

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นการศึกษาลักษณะขององค์กรที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกัน ซึ่งส่วนมากได้มีการนำ

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น มาสร้างสรรค์การสื่อสารภาพลักษณ์ในเชิงบวก ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์องค์กร แม้ว่าผลการวิจัยจะแตกต่างกันไปตามบริบทของงานวิจัยแต่ละชิ้น อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ดีต่อการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน” เพื่อให้ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและอภิปรายผลในปัญหานำการวิจัยที่ 1, 2 และ 3 ดังนี้

ปัญหานำการวิจัยที่ 1 กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจมีอะไรบ้าง

ปัญหานำการวิจัยที่ 2 การสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจโดยกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมีการดำเนินงานอย่างไร

ปัญหานำการวิจัยที่ 3 สื่อมวลชนมีการรับรู้การดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไม่แสวงหากำไร

กวินดา วัชรสิงห์ (2544) ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารในการระดมทุนขององค์กรสาธารณประโยชน์ในการทำงานเพื่อสังคม” พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทยมีการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ในการจัดตั้ง เช่น การพูดคุย การแสวงหาพันธมิตร การเรียนรู้ร่วมกัน และการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน สำหรับกลยุทธ์การสื่อสารในการระดมทุนนั้น แบ่งได้ 3 ระยะ คือ 1) ระยะจัดตั้ง ใช้กลยุทธ์ด้านหลักศาสนาเชื่อมโยงกับสถาบันพระมหากษัตริย์ การใช้เครือข่ายคนรู้จัก การนำเสนอตนเองให้เป็นที่รู้จัก 2) ระยะดำเนินการ มีการใช้กลยุทธ์ด้านบุคคลที่มีชื่อเสียง การสร้างสัมพันธ์ภาพกับสื่อมวลชน 3) ระยะได้รับการยอมรับ ใช้กลยุทธ์การเน้นความเป็นแม่แบบหรือสถาบันหลัก และการใช้สื่อมวลชนผลานกับสื่อบุคคล

ศศิกานต์ ลิ้มปิติ (2548) ศึกษาเรื่อง “แนวคิดมุ่งตราสินค้าในองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร” พบว่า องค์กรที่ไม่แสวงหากำไรทั้ง 4 แห่ง ที่เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), สภาอากาศไทย, กรีนพีซเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำนักงานประเทศไทย และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติหรือองค์การยูนิเซฟประเทศไทย ซึ่งทุกองค์กรต่างเห็นตรงกันว่า การสื่อสารให้บุคคลภายในและภายนอกองค์กร รับรู้และเข้าใจการ

ทำงานขององค์กรเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรได้รับการสนับสนุน จึงต้องมีการวางแผนในการติดต่อสื่อสารและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

กนก อมรปฏิพัทธ์ (2547) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารแบบผสมผสานและชื่อเสียงขององค์กรที่มุ่งหวังกำไร องค์กรที่มีได้มุ่งหวังกำไร และองค์กรของรัฐ” ในส่วนผลของการรับรู้ชื่อเสียงขององค์กร พบว่า ผู้บริโภคและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรมีการรับรู้ชื่อเสียงของสภากาชาดสูงสุด รองลงมาคือ ททท. และทรู ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลจากการสื่อสารแบบผสมผสานมิได้เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่มีผลต่อชื่อเสียงขององค์กร แต่ยังขึ้นอยู่กับเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กร ระยะเวลาในการดำเนินงาน และความเป็นที่รู้จักในระดับโลก

นาวาอากาศเอกหญิง อุมารวรรณ สนแจ่ม (2545) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของภริยานายทหารสัญญาบัตร ในสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ” พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกจะมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศในทุกขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมคิดค้น แก้ไขปัญหา และการตัดสินใจ ซึ่งแตกต่างกันไปตามบทบาทและตำแหน่ง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์และมีส่วนร่วมประเมินผล สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะก่อให้เกิดการสร้างแรงจูงใจ ตลอดจนการร่วมรับผิดชอบต่อกิจกรรมของสมาคมฯ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสมาคมฯ ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไม่แสวงหากำไรนั้น แสดงให้เห็นว่า องค์กรไม่แสวงหากำไรมีการสร้างสัมพันธภาพกับสื่อมวลชนเพื่อการสื่อสารกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรได้ดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ของสื่อมวลชน สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและการอภิปรายผลในปัญหานำการวิจัยที่ 3 นี้

ปัญหานำการวิจัยที่ 3 สื่อมวลชนมีการรับรู้การดำเนินกิจกรรมการแสดงความรู้สึกประทับใจต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจอย่างไร

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน” เป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ คือ ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

ส่วน คือ 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารองค์กรหรือการทำกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ส่วนที่ 2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (Cross-sectional Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มสื่อมวลชน เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมกับภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวัดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ แล้วนำมาวิเคราะห์ว่ามีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของแต่ละสมาคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แหล่งข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษา และแหล่งข้อมูลเอกสารซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล หรือข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งเป็นผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องของแต่ละสมาคม โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงหรือระดับบริหารของสมาคม หรือเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทำงานด้านการสื่อสารและทำกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ รวมจำนวนผู้ที่ให้สัมภาษณ์เจาะลึกครั้งนี้ทั้งสิ้น 10 คน สามารถแสดงกลุ่มตัวอย่างได้ดังต่อไปนี้

ลำดับที่	หน่วยงาน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	วันที่สัมภาษณ์
1.	สมาคมแม่บ้านทหารบก	รศ.นราพร จันทร์โอชา	อุปนายกสมาคมแม่บ้านทหารบก	24 ต.ค. 51
2.	สมาคมแม่บ้านทหารบก	พ.อ.หญิง อนุพร พรหมาศ	เลขานุการสมาคมแม่บ้านทหารบก	24 ต.ค. 51
3.	สมาคมภริยาทหารเรือ	คุณพรเพ็ญ เกยานนท์	นายกสมาคมภริยาทหารเรือ (พ.ศ. 2548-ก.ย.2551)	26 ก.ย. 51
4.	สมาคมภริยาทหารเรือ	คุณศิริวรรณ อมาตยกุล	เลขานุการสมาคมภริยาทหารเรือ	26 ก.ย. 51
5.	สมาคมภริยาทหารเรือ	คุณดวงพร พุ่มหิรัญ	นายกสมาคมภริยาทหารเรือ (ต.ค. 2551-ปัจจุบัน)	9 ม.ค. 52
6.	สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	ผศ.ดร. พรทิพย์ พุกผาสุข	นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ (พ.ศ. 2548-ก.ย.2551)	4 ก.ย. 51
7.	สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	น.อ.หญิง สุธนา จุลโมกษ์	ประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	23 ก.ย. 51
8.	สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	คุณนภาพร ศุภวงศ์	นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ (ต.ค. 2551-ปัจจุบัน)	12 ม.ค. 52
9.	สมาคมแม่บ้านตำรวจ	คุณเบญจมาศ อินทรสุข	เหรียญภูมิสมาคมแม่บ้านตำรวจ	6 พ.ย. 51
10.	สมาคมแม่บ้านตำรวจ	คุณสมถวิล วงษ์สุวรรณ	นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ	6 พ.ย. 51

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร จะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่

- เอกสารต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ วารสารของทางสมาคมต่างๆ

- สิ่งพิมพ์ทั่วไป ได้แก่ นิตยสารและวารสาร หนังสือพิมพ์ บทสัมภาษณ์ ข่าว ฯลฯ
- อินเทอร์เน็ต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากบุคคลในสมาคม และการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2551 ถึง วันที่ 12 มกราคม 2552 สามารถแบ่งประเภทข้อมูลที่ได้มาดังนี้

1. ข้อมูลประเภทบุคคลและองค์กร

การศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-Depth Interview) กับบุคคลในสมาคม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ โดยใช้ประเด็นคำถามจากแบบสัมภาษณ์ และผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตัวเองประกอบการบันทึกเสียงไว้ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

2. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งเป็นทั้งเอกสารทางวิชาการ เช่น วารสารของสมาคม และเอกสารที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ รวมถึงข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยการขอความร่วมมือในการรวบรวมเอกสารด้วยตัวเองจากบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่

1. ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สัมภาษณ์
2. แบบสัมภาษณ์ ซึ่งออกแบบคำถาม
3. สมุดจดรายละเอียด
4. เครื่องบันทึกเสียง

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาทำการถอดคำสนทนาจากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งนำข้อมูลจากเอกสารที่ได้รวบรวมไว้มาทำการวิเคราะห์ร่วมกับการใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่กำหนดไว้ในบทที่ 2 มาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และทำการตีความข้อมูลทั้งหมดในลักษณะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

จากนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัย โดยการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในรูปแบบการพรรณนาความ (Descriptive Analysis) ในประเด็นที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ คือ การศึกษาถึงกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจว่ามีอะไรบ้าง และจึงนำมาวิเคราะห์ต่อถึงการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ในการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมกับภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การตรวจสอบเครื่องมือ
7. เกณฑ์การกำหนดคะแนนตัวแปรและการแปลความหมาย
8. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สื่อมวลชนที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและเพศหญิง ประกอบไปด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีบรรณาธิการข่าวหน้าสังคมและบรรณาธิการข่าวหน้าสตรี ได้แก่ หนังสือพิมพ์และนิตยสารผู้หญิง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุ รวมจำนวนโดยประมาณ 250 คน

สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีบรรณาธิการข่าวสังคม-สตรี		สื่ออิเล็กทรอนิกส์		
หนังสือพิมพ์		นิตยสารผู้หญิง	โทรทัศน์	วิทยุ
ประชนานิยม	คุณภาพ			
1) ไทยรัฐ	1) แนวหน้า	1) กุลสตรี	1) สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5	1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
2) เดลินิวส์	2) บ้านเมือง	2) ขวัญเรือน	2) สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี	2) สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์
3) ข่าวสด	3) มติชน	3) คุณหญิง	3) สถานีโทรทัศน์สี	3) สำนักข่าวไทย
4) คมชัดลึก	4) ผู้จัดการรายวัน	4) ดิฉัน	4) สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3	4) สถานีวิทยุ อสมท
	5) ผู้จัดการรายสัปดาห์	5) เปรี้ยว	5) สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	5) สถานีวิทยุทหารอากาศ
	6) สยามรัฐ	6) ผู้หญิง	6) ประชาสัมพันธ์ (สทท, NBT)	6) สถานีวิทยุทหารเรือ
	7) ไทยโพสต์	7) ผู้หญิงวันนี้		7) สถานีวิทยุพิทักษ์สันติราษฎร์ (สวพ.91),
	8) กรุงเทพธุรกิจ	8) พลอยแกมเพชร		
	9) บางกอกทูเดย์	9) แพรว		
	10) พิมพ์ไทย	10) แพรวสุดสัปดาห์		
	11) สุวันเศรษฐกิจ	11) สกุลไทย		
	12) ประชาชาติธุรกิจ	12) หญิงไทย		
	13) สยามธุรกิจ	13) นิตยสาร IMAGE		
	14) บางกอกโพสต์			
	15) เดอะเนชั่น			

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน ทั้งเพศชายและเพศหญิง จำนวน 100 คน ประกอบไปด้วยผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน ทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกนักหนังสือพิมพ์หน้าสตรีและหน้าสังคม ทั้งประเภทประชานิยม ประเภทคุณภาพ กลุ่มที่สองผู้สื่อข่าวนิตยสารผู้หญิง กลุ่มที่สามผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และกลุ่มที่สี่ผู้สื่อข่าววิทยุ

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 10% จำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 100 คน (Taro Yamane หน้า 866 อ้างถึงในวิเชียร เกตุสิงห์, 2541:24)

3. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง (Quota Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มสื่อมวลชน ซึ่งรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ทั้งประชาานิยมและคุณภาพ	จำนวน 40 คน
2. นิตยสารผู้หญิง	จำนวน 30 คน
3. วิทยุ	จำนวน 20 คน
4. โทรทัศน์	จำนวน 10 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ข้อคำถามในแบบสอบถามมีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด โดยแบ่งข้อมูลในแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทางประชากร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงานและรายได้
ส่วนที่ 2	ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
ส่วนที่ 3	ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
ส่วนที่ 4	ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำหน้าที่แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้กรอกข้อมูลด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaire) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2551 ถึง วันที่ 7 มกราคม 2551

6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยทำการหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในการวิจัย แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง

2. ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Pre-test) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ (Relevance) ของเนื้อหาและความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแง่ของคำตอบที่ได้รับจากผู้ทำการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนวิเคราะห์ถึงความยากง่ายของภาษาที่ใช้ และนำแบบสอบถามไปหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ในแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่ให้คะแนนแต่ละข้อเป็น 1, 2, 3, 4 และ 5 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543:93)

ผลที่ได้จากการคำนวณค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่า Alpha ซึ่งผลออกมาดังนี้

ส่วนของแบบสอบถาม	ค่าความเชื่อถือได้ (Reliability Coefficient)
การรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ	0.955
การรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ	0.965

พบว่า มีระดับค่าความเชื่อถือได้ดี (Reliability Coefficient)

7. เกณฑ์การกำหนดคะแนนและการแปลความหมาย

การให้คะแนนตัวแปรต่างๆ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. การรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ โดยเป็นคำถามที่วัดการรู้จักและจำได้ต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งผู้วิจัยจะคัดเลือกคำถามส่วนนี้มาจากการสัมภาษณ์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ตามหลักของ Likert Scale ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน คือ

รู้จักดีมาก	5	คะแนน
รู้จักดี	4	คะแนน
รู้จักพอประมาณ	3	คะแนน
ไม่ค่อยรู้จัก	2	คะแนน
ไม่เคยรู้จักเลย	1	คะแนน

นำผลรวมของคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับเกี่ยวกับการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็น 5 ระดับ คือ

มีระดับการรู้จักดีมาก	4.24-5.00	คะแนน
มีระดับการรู้จักดี	3.43-4.23	คะแนน
มีระดับการรู้จักปานกลาง	2.62-3.42	คะแนน
มีระดับการรู้จักน้อย	1.81-2.61	คะแนน
มีระดับการรู้จักน้อยที่สุด	1.00-1.80	คะแนน

2. การรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ โดยเป็นคำถามที่วัดการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ตามหลักของ Likert Scale ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
เฉยๆ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

นำผลรวมของคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยแล้วจัดระดับเกี่ยวกับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็น 5 ระดับ คือ

มีภาพลักษณ์ดีมาก	4.24-5.00	คะแนน
มีภาพลักษณ์ดี	3.43-4.23	คะแนน
มีภาพลักษณ์เป็นกลาง	2.62-3.42	คะแนน
มีภาพลักษณ์ไม่ดี	1.81-2.61	คะแนน
มีภาพลักษณ์ไม่ดีมาก	1.00-1.80	คะแนน

8. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอการวิจัยด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ แสดงตารางเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยในการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมกับภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

เมื่อเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ลงรหัส (Coding) แล้วนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) for Windows เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ จากนั้นนำผลคำนวณทางสถิติที่ได้มาเขียนการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน” นี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) และการสำรวจเอกสาร (Documentary Research) เสนอผลการวิจัยนำเสนอเนื้อหา 2 ส่วนประกอบด้วย

- 1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของสมาคมและกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
- 1.2 การนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์

ส่วนที่ 2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 105 ชุด เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ แสดงผลเป็นค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ส่วนที่ 1. ภาพรวมของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน เป็นการศึกษาถึงสิ่งที่สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้แสดงบทบาทหน้าที่ในแง่มุมมองของการเป็นองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์กร และก่อให้เกิดการรับรู้ต่อสื่อมวลชน

สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ จัดเป็นองค์กรสาธารณกุศลประเภทหนึ่งที่ทำเนิงานโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร และให้ความช่วยเหลือข้าราชการทหารตำรวจและครอบครัว บุตร-ธิดา รวมถึงประชาชน ชุมชนและสังคม อีกทั้งเป็นสื่อกลางในการระดมความช่วยเหลือจากที่ต่างๆ ตลอดจนพยายามสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความสนใจ ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนกิจกรรมของสมาคม

สำหรับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นพันธสัญญาที่สมาคมต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสังคมให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือ โดยใช้ทรัพยากรของสมาคมด้วยความสมัครใจ ซึ่งกิจกรรมที่สมาคมได้ปฏิบัตินั้น ไม่ได้ถูกควบคุมบังคับด้วยกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม หรือข้อบังคับใดๆ แต่หมายถึงการดำเนินการด้วยความสมัครใจที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อและช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง เพื่อให้สังคมที่องค์กรตั้งอยู่มีความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้นไป

จากการศึกษาการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าทั้ง 4 สมาคมนี้ ได้มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมือนกันคือ *ทำกิจกรรมเพื่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดี* เนื่องจากบรรดามรรยาของข้าราชการทหาร-ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ทั้งหลาย จะมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในวันพระราชพิธีต่างๆ ร่วมกับผู้บัญชาการและข้าราชการ เช่น การเดินริ้วขบวน การร่วมจุดเทียนชัย การร่วมบันทึกเทปอาศิรวาท การเข้าเฝ้าถวายพระพร และการร่วมรับ-ส่งเสด็จพระราชดำเนินตามภารกิจในด้านต่างๆ เป็นประจำ ทำให้สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้มีโอกาสถวายงานต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และได้เข้าเฝ้าทูลเกล้าฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลในวโรกาสสำคัญ ซึ่งโครงการ/กิจกรรมเพื่อสังคมทั้งหลาย จึงจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสนองพระราชดำริและการเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ในโอกาสต่างๆ

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมที่เห็นเด่นชัดสำหรับสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจอีกประการหนึ่ง คือ การมุ่งเน้นแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมาจากภายในองค์กร เนื่องจากสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นองค์กรที่ประกอบไปด้วยบรรดาภรรยาข้าราชการทหารตำรวจ หรือที่เรียกว่าบรรดา “หลังบ้าน” มารวมตัวเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นโครงการ/กิจกรรมจึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้แม่บ้านมาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ อยู่เสมอ เช่น การสอนวิชาชีพส่งเสริมความรู้ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว รวมถึงเปิดโอกาสให้แม่บ้านได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

นอกจากนี้ยังมีโครงการที่ช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ข้าราชการทหารตำรวจ รวมไปถึงครอบครัว บุตร-ธิดาด้วย ซึ่งเป็นการคำนึงถึงกลุ่มประชาชนภายใน และยังคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร หรือ Stakeholder ไม่ว่าจะเป็นชุมชน สังคมบริเวณที่สมาคมตั้งอยู่ ตลอดจนกลุ่มสตรีและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคม และมีโอกาสที่จะสร้าง หรือได้รับผลกระทบต่อองค์กร โดยสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันสงเคราะห์ต่างๆ เพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชน ผู้เจ็บป่วย ผู้พิการ และผู้ยากไร้ โดยไม่เลือกปฏิบัติ เช่น โครงการปลูกต้นไม้รอบชุมชน โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน เป็นต้น

ในส่วนของความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรหรือมิติกายนอกนั้น สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชน สังคม ซึ่งแต่ละสมาคมก็จะมีโครงการ/กิจกรรมหลายๆ อย่าง โดยมีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมที่เหมือนกันอีกประการหนึ่ง คือ การใช้กิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ มีลักษณะเด่นก็คือ ทำการกุศล เช่น การบริจาคเงิน สิ่งของ และกำลังกาย โดยดำเนินการเองหรือเป็นผู้บริจาคสมทบ (Resource Organization) แก่องค์กรสาธารณประโยชน์อื่นๆ ที่มีกิจกรรมทางสังคม เช่น กิจกรรมออกธำเนาะในกาชาดเพื่อจัดหารายได้ให้แก่สภากาชาดไทย และมูลเกล้าพูลกระท่อมถวายเงินรายได้จากการออกสลากบำรุงสภากาชาดไทย ประจำปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย ซึ่งถือเป็นการบริจาคเงินจากส่วนแบ่งการขายสินค้าหรือบริการขององค์กรภายในเวลาที่กำหนดให้กับองค์กรทางสังคม (Cause-Related Marketing) นอกจากนี้ยังมีลักษณะการให้ความช่วยเหลือโดยตรงไปยังหน่วยงานการกุศลต่างๆ ซึ่งมักอยู่ในรูปแบบของการบริจาคเงินช่วยเหลือ

(Corporate Philanthropy) เช่น การร่วมจัดทำถุงบรรจุงูสิ่งของพระราชทานและร่วมเดินทางมอบสิ่งของให้แก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติกับมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภา) ยามยาก เป็นต้น

สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดย การประสานกันเป็นกลุ่มพันธมิตรและสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรอื่นๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือ สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ผนึกกำลังกันบำเพ็ญประโยชน์ในการช่วยเหลือประชาชนทั่วไป เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์อุทกภัยอย่างหนัก สมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ได้ประสานความร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ทั้งการช่วยกันบรรจุงูหีบห่อถุงยังชีพ และเดินทางนำเครื่องอุปโภคบริโภคและเวชภัณฑ์ไปมอบให้แก่ประชาชนที่ได้รับความสะดวกเดือดร้อน นอกจากนี้ยังสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรอื่นๆ เช่น กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคณะแพทย์ พยาบาลจากโรงพยาบาลในท้องถิ่น เป็นต้น ในการอนุเคราะห์ความช่วยเหลือและสามารถใช้โอกาสจากสื่อของพันธมิตรต่างๆ ซึ่งการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชนนั้น ทำให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับศักยภาพความรู้ที่องค์กรมีพันธมิตรอยู่ รวมทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อสังคมให้มีความเข้มแข็งอีกด้วย

แต่สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ก็คือ การดึงจุดหลักของแต่ละสมาคมออกมา เช่น สมาคมแม่บ้านทหารบก ในฐานะภรรยาของทหารบก โครงการ/กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร ก็จะมุ่งเน้นไปที่การช่วยเหลือครอบครัว บุตร-ธิดา และข้าราชการ กำลังพลในสังกัดทหารบก เป็นต้น ส่วนโครงการ/กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กร จะปรากฏออกมาตามทรัพยากรและจุดแข็งที่มีอยู่ในแต่ละสมาคมแม่บ้านนั้นๆ เช่น สมาคมแม่บ้านทหารอากาศกับกิจกรรมด้านภัยหนาว สมาคมแม่บ้านตำรวจกับกิจกรรมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น โดยแต่ละสมาคมแม่บ้านก็จะอาศัยการประสานความร่วมมือกับพันธมิตรหลัก ซึ่งก็คือแต่ละกองทัพของตนเอง เช่น สมาคมแม่บ้านทหารบกจะขอรับการอนุเคราะห์ความช่วยเหลือจากกองทัพบก สมาคมภริยาทหารเรือจะขอรับการอนุเคราะห์ความช่วยเหลือจากกองทัพเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจะขอรับการอนุเคราะห์ความช่วยเหลือจากกองทัพอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจจะขอรับการอนุเคราะห์ความช่วยเหลือจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการอำนวยความสะดวกเวลาลงพื้นที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุนเงินบริจาค เป็นต้น

จากการศึกษาขององค์กรสาธาณกุศลประเภทสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ สามารถสรุปได้ว่าองค์กรลักษณะนี้สร้างธรรมเนียมปฏิบัติในหมู่ภรรยา

ข้าราชการทหาร-ตำรวจ ให้มาร่วมกันทำประโยชน์ต่อสังคมด้วยความสมัครใจ โดยเริ่มจากการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัว บุตร-ธิดา ข้าราชการ กำลังพลของทหารตำรวจ และแผ่ขยายมาถึงสังคมส่วนรวม ทุกคนที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร ซึ่งในการดำเนินงานได้กำหนดให้จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์เป็นสำคัญ ทั้งนี้สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจจะใช้ศักยภาพของแต่ละสมาคมมี หรือทักษะต่างๆ ที่บุคลากรในสมาคมมีความถนัด เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม ซึ่งเป็นเสมือนการใช้บุคลากรหรือสมาชิกของสมาคม เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับบุคลากรภายในและได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากชุมชนหรือสังคมภายนอก โดยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ได้ดำเนินการนั้น ไม่ใช่การกระทำเพื่อมุ่งเน้นสร้างภาพลักษณ์ แต่กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมที่สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการ ถือเป็นการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของสมาคมและกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งเป็นผู้บริหารและผู้ที่ได้รับผิดชอบเรื่องการสื่อสารองค์กรหรือการทำกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละสมาคม ประกอบกับการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาจะแยกตามแต่ละสมาคม เรียงลำดับจากสมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ผลการวิจัยมีดังนี้

สมาคมแม่บ้านทหารบก

ข้อมูลเบื้องต้นของสมาคมแม่บ้านทหารบก

สมาคมแม่บ้านทหารบก แต่เดิมชื่อว่า ชมรมแม่บ้านทหารบก ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2519 โดยมีสำนักงานตั้งอยู่บนชั้น 2 ของอาคารสโมสรทหารบก สมาชิกชมรมประกอบด้วย ภรรยานายทหารระดับสัญญาบัตรผู้ที่ประสงค์จะเป็นสมาชิกของชมรม ในสมัยนั้นต้องเสียค่าสมัครสมาชิก ซึ่งมี 2 ประเภท คือ ปีต่อปี หรือตลอดชีพ สำหรับเงินค่าสมัครที่ได้จะนำมาใช้จ่ายในงานกิจกรรมของชมรมแม่บ้านทหารบก

ต่อมา คุณหญิงแสงเดือน ณ นคร ได้ก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นสมาคมแม่บ้านทหารบก (Army Wives Association) ใช้ชื่อย่อว่า สม.ทบ. เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2522 ซึ่งคุณหญิงแสงเดือน ณ นคร ถือเป็นนายกสมาคมคนแรก และวันที่ 3 สิงหาคม ของทุกปี ถือเป็นวันสถาปนาสมาคมแม่บ้านทหารบก ซึ่งตรงกับวันที่พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ทรงรับเป็นองค์พระอุปถัมภ์สมาคมแม่บ้านทหารบก

กระทั่งสมัยของ คุณหญิงทรัพย์ลิตี ถาวรฉันทน์ นายกสมาคมแม่บ้านทหารบกคนที่ 4 ได้ย้ายที่ทำการใหม่มาอยู่ทางทิศตะวันออกของอาคารสโมสรกองทัพบก โดยอาคารใหม่นี้ ได้เปิดเป็นร้านจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์ของแม่บ้านทหารบก

วัตถุประสงค์ของสมาคมแม่บ้านทหารบก

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้รวมกลุ่มครอบครัวทหารบก ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อความมั่นคงของชาติ ศาสนา เทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
2. เพื่อบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัวที่ประสบความเดือดร้อน
3. เพื่อให้การช่วยเหลือในด้านสวัสดิการและเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัวข้าราชการ ชั้นผู้น้อย เช่น ส่งเสริมให้มีการฝึกอาชีพเสริมและหาทุนการศึกษาให้แก่บุตรข้าราชการ
4. ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง

ประเภทสมาชิก

สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารบกมี 2 ประเภทคือ

1. สมาชิกสามัญ ต้องเป็นภรรยาของข้าราชการทหารบกทั้งประจำการและนอกประจำการที่สังกัดอยู่ในกองทัพบก หรือเคยสังกัดอยู่ในกองทัพบก
2. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือบุคคลที่ทำประโยชน์แก่สมาคมเป็นพิเศษ และคณะกรรมการได้ลงมติเชิญเข้าเป็นสมาชิกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่เข้าประชุม

สมาคมแม่บ้านทหารบกจะประกอบไปด้วยสมาคมแม่บ้านสาขาและชมรมแม่บ้านทหารบก ซึ่งจากการสัมภาษณ์คุณอนุพร พรหมาศ เลขาธิการสมาคมแม่บ้านทหารบก กล่าวว่า

“การจัดแบ่งหน่วยสมาคมระหว่างสมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา กับชมรมแม่บ้านทหารบก จะยึดตามหัวหน้าหน่วย เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก ถ้าหัวหน้าหน่วยระดับพลโท เราก็จะเรียกว่าสมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา แต่ถ้าหัวหน้าหน่วยระดับพลตรี เราก็จะเรียกชมรมแม่บ้านทหารบก” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา ทภ. 1 (สาขากองทัพบก 1)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา ทภ. 2 (สาขากองทัพบก 2)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา ทภ. 3 (สาขากองทัพบก 3)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา ทภ. 4 (สาขากองทัพบก 4)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา นสศ. (สาขาหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา นปอ. (สาขาหน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศกองทัพบก)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา กช. (สาขากรมการทหารช่าง)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา นสร. (สาขาหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขายศ.ทบ. (สาขากรมยุทธศึกษาทหารบก)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา สบส. (สาขาสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง)

สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา รร.จปร. (สาขาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า)

ชมรมแม่บ้านทหารบก พล.ม.2 รอ. (กองพลทหารม้าที่ 2 รักษาพระองค์)

ชมรมแม่บ้านทหารบก สส. (กรมการทหารสื่อสาร)

ชมรมแม่บ้านทหารบก ขส.ทบ. (กรมการขนส่งทหารบก)

ชมรมแม่บ้านทหารบก พธ.ทบ. (กรมพลธิการทหารบก)

ชมรมแม่บ้านทหารบก สบ.ทบ. (กรมสารบรรณทหารบก)

ชมรมแม่บ้านทหารบก ยย.ทบ. (กรมยุทธโยธาทหารบก)

ฯลฯ

จุดเริ่มต้นและนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ สมาคมแม่บ้านทหารบก

สมาคมแม่บ้านทหารบก เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัคร (Philanthropic Intermediaries and Volunteerism Promotion) ที่มีการทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ซึ่งจุดเริ่มต้นของการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยเหลือสังคมนั้น เริ่มขึ้นจากภรรยาของผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบกในสมัยก่อน ได้เห็นความสำคัญของการที่ภรรยาทหารจะมารวมตัวกัน เพื่อช่วยเหลือในด้านต่างๆ ส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจแก่สามีในการปฏิบัติราชการ

“ในสมัยก่อน เมื่อเกิดสงคราม แม่บ้านทหารบกก็เปรียบเสมือนหน่วยส่งกำลังบำรุง ทำหน้าที่เป็นแนวหลังของกองทัพ ด้วยการสนับสนุนสิ่งของ เวชภัณฑ์ และยา รวมทั้งให้กำลังใจแก่ทหารทุกระดับชั้นที่ปฏิบัติราชการสนามอยู่ตามแนวชายแดน พอหมดสงคราม ภารกิจดังกล่าว จึงเปลี่ยนไป เป็นการตรวจเยี่ยมหน่วยต่างๆ ในกองทัพแทน” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

อาจกล่าวได้ว่า เป็นความใจบุญหรือความเมตตาของภรรยาผู้บัญชาการทหารบก ในสมัยก่อน ซึ่งต้องการที่จะช่วยเหลือเหล่าข้าราชการทุกคนในกองทัพบก โดยไม่ได้มีการกำหนด ออกมาเป็นนโยบายหรือลายลักษณ์อักษร และไม่ได้คำนึงถึงภาพลักษณ์

“สำหรับในสมัยก่อน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำไม่ใช่เรื่องของเชิงนโยบาย แต่ในปัจจุบันนี้เรามีนโยบายการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารบก ซึ่งให้สอดคล้องกับ กองทัพบก แต่จุดเริ่มต้นก็น่าจะมาจากคุณหญิงในสมัยก่อนต้องการให้เหล่าแม่บ้านทหารบก รวมตัวกันทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะในปัจจุบัน สิ่งที่เราอยากจะช่วย และช่วยได้ เราก็ไป ช่วยกัน” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

นโยบายการดำเนินงาน

การดำเนินงาน โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านทหารบกจะเป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องกับกองทัพบก โดยผู้บัญชาการทหารบก ดำรงและเทิดทูนไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดังนี้

1. การสนับสนุนและจัดกิจกรรมถวายและเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ในโอกาสต่างๆ
 - สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ
 - สนับสนุนและดำเนินงานโครงการศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในพื้นที่ทุกภาคของประเทศไทย โดยสมาคมแม่บ้านทหารบกทั่วประเทศควรมีศูนย์ศิลปาชีพหรือร้านค้าอยู่ในพื้นที่ของตนเอง เช่น การสนับสนุนการงานในพื้นที่กรณีเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานช่วยเหลือประชาชนในภาคต่างๆ งานศิลปาชีพประจำปี ที่สวนอัมพร งานศิลป์แผ่นดินที่พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นต้น
 - สนับสนุนให้กำลังพลและครอบครัวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเป็นรูปธรรม โดยสมาคมแม่บ้านทหารบกจัดทำเอกสารเผยแพร่ ดำเนินการส่งเสริม และมอบรางวัลให้กับหน่วยหรือแม่บ้านที่ปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละพื้นที่ ของกองทัพบก เพื่อเป็นแนวทางและตัวอย่างให้กับครอบครัวอื่นต่อไป
2. ดูแลสวัสดิการแก่ครอบครัวของกำลังพลให้ทั่วถึงทุกภาคของกองทัพบก ไม่ว่าจะเป็นศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก มอบทุนการศึกษา ส่งเสริมอาชีพกับแม่บ้านให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

3. ดำเนินกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ อันเกิดกับกองทัพบกและสังคม เช่น เยี่ยมกำลังพลที่ปฏิบัติราชการสนามชายแดน และผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ เยี่ยมบ้านพักคนชรา และเด็กกำพร้า และประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ
4. พัฒนา สนับสนุนให้กำลังพลและครอบครัวมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ให้มีการออกกำลังกาย เล่นกีฬา ดูแลสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด อีกทั้งแก้ไขปัญหามันในครอบครัวของกำลังพล

“ทางนายกลสมาคม ท่านก็มีนโยบายในการทำงานของคณะกรรมการสมาคมแม่บ้านทหารบก

1. ก็คือเป็นการสนับสนุนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดพระเกียรติ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ และกษัตริย์บรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการพระราชดำริ และงานศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ

2. คือดูแลเรื่องสวัสดิการของกำลังพลของกองทัพบก ทั้งครอบครัวของกองทัพบก ดูแลเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา เรื่องศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แล้วก็ช่วยเหลือกำลังพลที่ได้รับความเดือดร้อน ส่งเสริมอาชีพให้กับแม่บ้านของกำลังพลของกองทัพบก ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ

3. ต่อมาก็เกี่ยวกับการบำเพ็ญกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ต่างๆ อย่างเช่น ช่วยเหลือน้ำท่วม หรือผู้ที่ได้รับภัยพิบัติต่างๆ นอกจากนั้นก็ช่วยเหลือสังคม เช่น เยี่ยมคนพิการ เด็กด้อยโอกาส คนชรา พระสงฆ์ และประชาชนทั่วไป” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

ระยะเวลากว่า 32 ปี นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2519 ที่ “ชมรมแม่บ้านทหารบก” ได้เริ่มต้นขึ้นในประเทศไทย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ “สมาคมแม่บ้านทหารบก” ปัจจุบันถือว่าสมาคมแห่งนี้จัดเป็นสมาคมของภริยาข้าราชการทุกคนในกองทัพบก ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน สมาคมแม่บ้านทหารบก ได้ยึดวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ 3 ประการ (หนังสือสมาคมแม่บ้านทหารบก, 2551) คือ

1. เพื่อประโยชน์ต่อกำลังพลของกองทัพบก หมายถึง กำลังพลที่อยู่ตามหน่วยของกองทัพบกทั้งหมด รวมถึงครอบครัวทหารบกที่ประสบความเดือดร้อน สมาคมแม่บ้านทหารบก จะให้ความช่วยเหลือและบำรุงขวัญ เช่น มอบเงินช่วยเหลือ เยี่ยมกำลังพลที่ปฏิบัติราชการ เป็นต้น

2. เพื่อประโยชน์ต่อครอบครัวข้าราชการกองทัพบก เช่น ส่งเสริมให้มีการฝึกอาชีพ เสริม และหาทุนการศึกษาให้แก่บุตรข้าราชการ เป็นการช่วยเหลือในด้านสวัสดิการ และเพิ่มพูน รายได้ให้กับครอบครัวข้าราชการชั้นผู้น้อย

3. เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ การดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารบก มีกิจกรรมด้านสังคมที่เป็นสาธารณประโยชน์มากมาย เพื่อช่วยเหลือประชาชนทั่วไป ผู้ยากไร้ ผู้ที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ และผู้ด้อยโอกาสในสังคม เป็นต้น

หน่วยงานหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

เนื่องจากสมาคมแม่บ้านทหารบก เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัครที่มีผู้บริหาร คือ ภรรยาผู้บัญชาการทหารบก เป็นนายกสมาคมฯ โดยตำแหน่ง และภรรยา รองผู้บัญชาการทหารบก, ภรรยาประธานคณะที่ปรึกษาทหารบก, ภรรยาผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก (1), ภรรยาผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก (2), ภรรยาเสนาธิการทหารบก เป็น อุปนายก คนที่ 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ ส่วนภรรยา รองเสนาธิการทหารบก (1) และ (2) ภรรยาผู้ช่วยฝ่ายเสนาธิการทหารบก ฝ่ายกำลังพล ฝ่ายข่าว ฝ่ายยุทธการ ฝ่ายส่งกำลังบำรุง ฝ่ายกิจการพลเรือน และภรรยา ปลัดบัญชีทหารบก รวมทั้งภรรยาของแม่ทัพทั้งสี่ภาค เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

“การทำงาน ส่วนใหญ่จะรับนโยบายโดยตรงจากท่านนายกสมาคม แล้วก็ ร่วมกันไปทำงาน คือทุกๆ ฝ่ายที่มีในนี้ก็ร่วมกันทำงาน และสมาชิกแม่บ้านของเราจะเป็นโดย อัดโนมตี คือทุกคนที่เป็นภรรยาของทหารบก ก็จะเป็นสมาชิกของสมาคมโดยอัดโนมตี และเป็นไป ตามข้อบังคับของสมาคม” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

กล่าวโดยสรุป การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านทหารบกจะเป็นไปตามนายกสมาคม ซึ่งฝ่ายคณะทำงานจะช่วยกันประสานระหว่างกัน เช่น เลขาธิการสมาคม หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ หัวหน้าฝ่ายจัดหาทุน เป็นต้น และในส่วนของ กองทัพภาค ก็จะเป็นประธานสมาคมแม่บ้านทหารบกสาขานั้นๆ เป็นบุคคลหลักในการดำเนิน กิจกรรมเพื่อสังคม

ภาพรวมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งชมรมแม่บ้านทหารบก จนก้าวสู่สมาคมแม่บ้านทหารบก มาถึงปัจจุบัน เป็นเวลาร่วมกว่า 32 ปี ที่ได้ปฏิบัติในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR (Corporate Social Responsibility) ในวิถีของภรรยาข้าราชการทหารบก ซึ่งสอดแทรกการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) เข้าไปกับการดำเนินงานของสมาคมในทุกส่วน เนื่องจากสมาคมแม่บ้านทหารบก มีทั้งสาขาและชมรมแม่บ้านกระจายอยู่ตามหน่วยต่างๆ ที่ขึ้นตรงของกองทัพบก ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งเข้าไปช่วยพัฒนาส่งเสริมแม่บ้าน ตลอดจนครอบครัวของกำลังพล โดยแนะนำและฝึกอาชีพ เป็นการใช้เวลาว่างในทางที่เป็นประโยชน์และช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้กับครอบครัว ทำให้การทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ขยายตัวอย่างกว้างขวางในทุกด้าน โดยมีหลักการทำงานที่สำคัญคือ “ทำงานด้วยความเต็มใจ สมัยครใจ และมีความรัก ความสามัคคี”

ทั้งนี้ คุณนราพร จันทรโอชา อุปนายกสมาคมแม่บ้านทหารบก ได้กล่าวถึงภาพรวมของการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ของสมาคมแม่บ้านทหารบก ไว้ว่า อาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

“กิจกรรมเพื่อสังคมหลักๆ ของสมาคมแม่บ้านทหารบกก็จะมีอยู่ 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนแรก จะเป็นการสนับสนุนโครงการพระราชดำริต่างๆ และงานศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ

ส่วนที่สอง ก็คือกำลังพลของเราและครอบครัว สวัสดิการของกำลังพลและครอบครัว

ส่วนที่สาม ก็คือบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ให้กับสังคม ในกรณีเกิดภัยพิบัติ”
(นราพร จันทรโอชา, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

การทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมแม่บ้านทหารบก (มิติภายใน)

ด้านของความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมแม่บ้านทหารบกนั้น สมาคมจะให้ความสำคัญกับกำลังพลของกองทัพบกเป็นอย่างมาก โดยถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เนื่องจากกิจการทหารนั้นดำเนินมาเป็นเวลาช้านานควบคู่กับประเทศไทย และการที่ประเทศไทยดำรงความเป็นเอกราชมาได้จนทุกวันนี้ ก็เพราะมีทหารทำหน้าที่ต่อสู้ป้องกันข้าศึก รักษาอาณาเขต และปกป้องความเป็นไท การมีกองทัพบกที่ทันสมัยและเข้มแข็ง นอกจากจะเพื่อป้องกันตนเองแล้ว ยังเท่ากับเป็นเครื่องป้องปรามไม่ให้ชาติอื่นกล้ามาทำสงครามด้วย

ดังนั้นสมาคมแม่บ้านทหารบกในฐานะที่เป็นภรรยาข้าราชการทหาร จึงส่งเสริมโครงการด้านสวัสดิการแก่กำลังพล รวมไปถึงครอบครัวของกำลังพลทุกภาคของกองทัพบก โดยให้สมาชิกสมาคม ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และแสดงออกถึงความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งโครงการออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตรข้าราชการกองทัพบก โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น
2. โครงการด้านสุขภาพ ได้แก่ โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว เป็นต้น

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

สมาคมแม่บ้านทหารบก มีการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาคมกับสมาชิก และระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง โดยจัดทำโครงการต่างๆ ขึ้นดังนี้

1.1 โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก

สมาคมแม่บ้านทหารบก ได้ส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพให้กับเหล่าแม่บ้านทหารบกได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้ครอบครัว ส่วนใหญ่ดำเนินการ

ผ่านทางแม่บ้านทหารบกที่อยู่ในทุกหน่วย ตั้งแต่สมาคมแม่บ้านทหารบกสาขา ไปจนถึงชมรมแม่บ้านทหารบก ซึ่งแต่ละที่จะมีการจัดเปิดฝึกอบรมวิชาชีพอสาขาสมาคมแม่บ้านทหารบกสาขาต่างๆ ให้กับครอบครัวที่สนใจ โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้และฝึกวิชาชีพ จากนั้นก็ได้คิดผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ประเภทกระจก แก้ว/แก้วเป่า ผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋า ไม่ว่าจะเป็นกระเป๋าผ้า กระเป๋าผิวไม้ไผ่ผสมหวาย ผลิตภัณฑ์จากผ้า ผลิตภัณฑ์เซรามิก เบญจรงค์ โคมไฟแบบต่างๆ เทียนหอม เป็นต้น หรือให้มีการรับซื้อผลิตภัณฑ์จากโครงการแปลงทดลองเกษตรกรรมของหน่วย เพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ตลอดจนจัดหางาน/อาชีพให้กับกลุ่มครอบครัวที่ว่างงานได้มีงานทำ เช่น รับงาน (วัดตฤติบ) จากโรงงานมาประกอบชุดแล้วขายคืนโรงงานในราคาประหยัด

“สำหรับการอบรมฝึกอาชีพนั้น หน่วยที่ขึ้นตรงของกองทัพบกเค้าก็จะรับผิดชอบกำลังพลและแม่บ้านของเค้าเป็นหลัก ซึ่งจะดูแลเรื่องของการฝึกอบรมอาชีพ และในแต่ละหน่วยก็จะมี การดำเนินการ ผลิตสินค้าออกมาตามความถนัด ตามวัตถุประสงค์ที่มี หรือสิ่งที่เด่นในพื้นที่ เช่น มีการเย็บเสื้อผ้าชุดฝึกทหาร ซึ่งสามารถทำรายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,000 - 5,000 บาท การแปรรูปอาหารสามารถทำรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,500 -3,000 บาท ตัดผมชาย-หญิง รายได้เฉลี่ยเดือนละ 1,000 - 3,000 บาท ร้านอาหาร ร้านค้าปลีก รายได้เฉลี่ยเดือนละ 3,000 - 5,000 บาท” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

ทั้งนี้ สมาคมแม่บ้านทหารบกได้เปิดร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์แม่บ้านทหารบก ซึ่งเป็นร้านที่แสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่คิดสรรจากฝีมืองานหัตถกรรมของแม่บ้านทหารบกทั่วประเทศ โดยผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีคุณภาพดี อาจเรียกได้ว่า หนึ่งกลุ่มแม่บ้าน หนึ่งผลิตภัณฑ์ สำหรับสินค้า OTOP นั้นก็มีบางส่วน และยังมีสินค้าจากศิลปินอาชีพ และมูลนิธิสายใจไทยจำหน่าย โดยจะมีสินค้าใหม่หมุนเวียนมาเรื่อยๆ นอกจากนี้ยังมีร้านกาแฟและเครื่องดื่มอยู่ในบริเวณเดียวกัน ตั้งอยู่ที่สมาคมแม่บ้านทหารบก บริเวณด้านหน้าสโมสรทหารบก ถนนศรีอยุธยา สีเสียดหลวง กรุงเทพฯ เปิดให้บริการจันทร์ - ศุกร์ (เว้นวันหยุดราชการ) เวลา 8.00 - 16.00 น.

นอกจากนี้ยังจัดให้มีร้านค้าของกลุ่มแม่บ้านในหน่วยทหาร และจัดร้านค้ากลุ่มแม่บ้านในงานกาชาด รวมทั้งงานวันสถาปนาหน่วยต่างๆ ซึ่งมีการนำสินค้า ผลิตภัณฑ์ของสมาชิก/กลุ่มแม่บ้านมาส่งจำหน่ายราคาถูกในร้านค้าสวัสดิการของหน่วย/ค่าย เป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

1.2 โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นักบุตรข้าราชการกองทัพบก

โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นักบุตรข้าราชการกองทัพบก เป็นโครงการที่ทางสมาคมแม่บ้านทหารบกรับผิดชอบ โดยจะมีการคัดเลือกบุตร ธิดาของข้าราชการและลูกจ้างในกองทัพบกเพื่อรับทุนการศึกษาจากสมาคมแม่บ้านทหารบกทุกปี โดยนายกสมาคมแม่บ้านทหารบกจะเป็นประธานมอบทุนการศึกษาให้กับบุตรข้าราชการและลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศที่ 1 กองทัพอากาศที่ 2 กองทัพอากาศที่ 3 กองทัพอากาศที่ 4 หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ และหน่วยบัญชาการป้องกันภัยทางอากาศกองทัพบก จำนวน 480 ทุน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยสมาคมแม่บ้านทหารบกได้ร่วมกับโรงงานยาสูบจัดหางบประมาณเพื่อเป็นทุนการศึกษา ในระดับประถมศึกษา ป.1-ป.6 มอบให้กองทัพอากาศละ 40 ทุน ทุนละ 2,000 บาท ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-ม.3 กองทัพอากาศละ 40 ทุน ทุนละ 3,000 บาท ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือครอบครัวทหารที่ปฏิบัติในสิ่งที่ตั้งงาม ขยันหมั่นเพียร มีความสามัคคีในหมู่คณะ เอาใจใส่เลี้ยงดูบุตรให้ได้รับการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติตนเป็นคนดี เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติโดยรวม

1.3 โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สมาคมแม่บ้านทหารบก เล็งเห็นว่าวัยเด็กเป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุด และเป็นวัยที่มีการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพ เพื่อเตรียมตัวที่จะเป็นผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์แบบในอนาคต หากแต่พ่อแม่ต้องมีภาระในการประกอบอาชีพ และพี่เลี้ยงเด็กก็หายาก จากความสำคัญดังกล่าว สมาคมแม่บ้านทหารบกจึงได้จัดทำโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นทุกหน่วยในพื้นที่ของกองทัพบก ซึ่งคณะแม่บ้านของแต่ละหน่วยและโรงพยาบาลในพื้นที่ได้ร่วมกันดำเนินการ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เป็นการช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองที่ต้องประกอบอาชีพนอกบ้าน ไม่มีเวลาดูแลบุตรในช่วงกลางวัน
2. เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง มีพัฒนาการเหมาะสมกับวัย
3. เพื่อให้เด็กได้รับการเรียนรู้ในเบื้องต้น เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนจะเข้าโรงเรียน
4. เพื่อฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัย และรู้จักการปฏิบัติตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น
5. เพื่อเป็นสวัสดิการแก่นักบุตรของข้าราชการ และลูกจ้างในสังกัดกองทัพบก

ทั้งนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะให้บริการแก่บุตรของข้าราชการและลูกจ้างในสังกัด รวมถึงบุตรข้าราชการพลเรือน และบุตรของประชาชนทั่วไปด้วย สำหรับบุตรข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดจะเสียค่าบริการ 500 บาท/เดือน ส่วนบุตรข้าราชการพลเรือนและประชาชนทั่วไปจะเสียค่าบริการ 1,000 บาท/เดือน ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุระหว่าง 2-6 ปี ให้ความพร้อมก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกายและจิตใจ เป็นการแบ่งเบาภาระของกำลังพล แม่บ้าน ในช่วงเวลาปฏิบัติงานและยังเป็นสวัสดิการแก่กำลังพลของครอบครัวหน่วยต่อไป

2. โครงการด้านสุขภาพ

สำหรับสมาคมแม่บ้านทหารบก สิ่งสำคัญอย่างยิ่งก็คือ กำลังพลทุกคนและครอบครัว ซึ่งสมาคมได้พัฒนา สนับสนุนให้กำลังพลและครอบครัวมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ ให้มีการออกกำลังกาย เล่นกีฬา ดูแลสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด อีกทั้งแก้ไข้ปัญหาในครอบครัวของกำลังพล

โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว

สมาคมแม่บ้านทหารบก ให้ความสำคัญกับกำลังพลของกองทัพบกซึ่งถือเป็นรากฐานของความมั่นคงของประเทศชาติตลอดมา ดังนั้นสมาคมจึงมีโครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัวที่ประสบความเดือดร้อน โดยนายกสมาคมจะเดินทางตรวจเยี่ยมการปฏิบัติภารกิจของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลทหารผ่านศึกที่ให้บริการทางการแพทย์แก่เหล่าทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากศึกสงคราม รวมถึงบุคคลทั่วไป พร้อมมอบเงินและเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่เหล่าทหารที่พักรักษาอาการ ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับบาดเจ็บจากศึกสงคราม อาทิ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ องค์อุปถัมภ์สมาคมแม่บ้านทหารบกเสด็จฯ เยี่ยมทหารเจ็บป่วยจากการปฏิบัติราชการสนามชายแดน ณ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

“ทางสมาคมแม่บ้านทหารบกจะมีการจัดชุดออกเยี่ยมกำลังพลและมอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ทหารที่ปฏิบัติราชการในพื้นที่ชายแดนเสมอมา หากมีทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ทางสมาคมจะส่งตัวแทนเดินทางไปเยี่ยม หรือกรณีเสียชีวิต ก็จะเข้าร่วมในพิธีพระราชทานเพลิงศพ พร้อมมอบเงินช่วยเหลือแก่ทายาทของกำลังพล...เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่

กำลังพลได้ประสบภัยต่างๆ อย่างเช่น ทหารพรานในพื้นที่จ.เลย ที่ต้องเผชิญภัยหนาวรุนแรงในช่วงหน้าหนาวของทุกปี เราจะสนับสนุนผ้าห่มและเครื่องกันหนาว” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

ทั้งนี้ สมาคมแม่บ้านทหารบกได้ให้ความช่วยเหลือรวมไปถึงครอบครัวของกำลังพลทุกภาคของกองทัพบก โดยให้สมาชิกสมาคมได้มีส่วนร่วมในการบำรุงขวัญและช่วยเหลือ เช่น ร่วมเดินทางไปออกเยี่ยม ช่วยมอบเครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรของสมาคมแม่บ้านทหารบก (มิติกายนอก)

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรหรือมิติกายนอกนี้ เป็นการช่วยเหลือชุมชน สังคม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ให้ทุนการศึกษา ช่วยงานสังคม ซึ่งบทบาทสำคัญของสมาคมแม่บ้านทหารบกที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือ คือการบำเพ็ญกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ต่างๆ ทั้งดำเนินการเอง และร่วมมือกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ซึ่งโครงการและกิจกรรมต่างๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมาคมแม่บ้านทหารบกร่วมกับสมาคมแม่บ้านเหล่าทัพจัดโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้พ่อของแผ่นดิน โดยมีการเลี้ยงอาหารให้แก่ประชาชนทั่วไป เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี ในวันที่ 5 ของทุกเดือน โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ ณ แหล่งชุมนุมนายทหารสัญญาบัตร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นต้น

2. โครงการสนองพระราชดำริ สมาคมแม่บ้านทหารบก สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ สนับสนุนและดำเนินงานโครงการศิลปะของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และโครงการขจัดความยากจนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

3. โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย สมาคมแม่บ้านทหารบกได้มีโครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์ สามเณร และกิจกรรมบำรุงพระพุทธศาสนา

สมัคร โดยสมาชิกของสมาคม ได้ร่วมทำบุญตักบาตร เวียนเทียน ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และร่วมงานกฐินพระราชทานกับกองทัพบก รวมทั้งหน่วยงานและองค์การต่างๆ เป็นประจำทุกปี

4. โครงการด้านสาธารณประโยชน์ อาทิ สมาคมแม่บ้านทหารบกได้ร่วมกับกองทัพบก ออกร้านในงานกาชาด บริเวณสวนอัมพร ลานพระบรมรูปทรงม้า สนามหน้าที่ทำการสำนักพระราชวัง (สนามเสือป่า) ถนนศรีอยุธยา และถนนราชดำเนินนอก เพื่อการจัดหารายได้ให้แก่สภากาชาดไทย โครงการเยี่ยมบ้านพักคนชราและเด็กกำพร้า และโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ รวมทั้งมอบเงินที่ได้รับบริจาคจากผู้นำเหล่าทัพ สมาชิก และผู้ที่มีจิตกุศล เป็นต้น

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ

1.1 โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน

สมาคมแม่บ้านทหารบก ร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ จัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไปเป็นประจำ ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยเริ่มโครงการนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวยังประกอบไปด้วย บริการตรวจโรคทั่วไป บริการตรวจวัดความดัน บริการทันตกรรม บริการตัดผม และได้แจกถุงยังชีพที่ประกอบด้วยข้าวสาร อาหารแห้ง รองเท้า เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ซึ่งจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพระหว่างสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ในทุกๆ เดือน

1.2 โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ

สมาคมแม่บ้านทหารบกได้ร่วมกับสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกและศูนย์การทหารม้า นำประชาชนและข้าราชการในจังหวัดสระบุรี ร่วมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยนายกสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาชิกสมาคม พร้อมด้วยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ ททบ.5 ผู้บัญชาการศูนย์การทหารม้า และหัวหน้าส่วนราชการ ประชาชนชาวอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ร่วมกันปลูกป่าเบญจพรรณ จำนวน 1,400 ต้น โดย

ได้ดำเนินการมาเป็นครั้งที่ 3 แล้ว เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์และรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ และช่วยลดภาวะโลกร้อนอันสอดคล้องกับโครงการ พลิกฟื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี ของกองทัพบก

2. โครงการสนองพระราชดำริ

2.1 โครงการขจัดความยากจนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นับตั้งแต่สมาคมแม่บ้านทหารบก ได้รับสนองแนวพระราชดำริ และดำเนินการตามเบื้องพระยุคลบาทขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยการสนับสนุนให้กำลังพลและครอบครัวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม โดยสมาคมแม่บ้านทหารบกจัดทำเอกสารเผยแพร่ ดำเนินการส่งเสริม มอบรางวัลให้กับหน่วยหรือแม่บ้านที่ปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละพื้นที่ของกองทัพบก เพื่อเป็นแนวทางและตัวอย่างให้กับครอบครัวอื่นต่อไป

2.2 โครงการศิลปาชีพ

สมาคมแม่บ้านทหารบกได้สนับสนุนและดำเนินงานโครงการศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในพื้นที่ทุกภาคของประเทศไทย โดยสมาคมแม่บ้านทหารบกทั่วประเทศ ควรจะมีศูนย์ศิลปาชีพหรือร้านค้าอยู่ในพื้นที่ของตนเอง เช่น สนับสนุนการงานในพื้นที่กรณีเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานช่วยเหลือประชาชนในภาคต่างๆ งานศิลปาชีพประจำปี ที่สวนอัมพร งานศิลป์แผ่นดินที่พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นต้น

3. โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย

โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร

สมาคมแม่บ้านทหารบกร่วมกับโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์ สามเณร ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประจำปี 2551 โดยนายกสมาคมแม่บ้านทหารบกพร้อมด้วยสมาชิกสมาคมและชุดแพทย์ทหารเคลื่อนที่จากโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ทำการตรวจรักษาโรคทั่วไป

ตรวจสุขภาพช่องปากและฟัน และการตรวจวัดความดันโลหิต ให้แก่พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ตามวัดต่างๆ อาทิ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร วัดอาวุธวิกสิตาราม เป็นต้น

ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำนุบำรุงและส่งเสริมพระพุทธศาสนา เพราะพระภิกษุสงฆ์ สำคัญยิ่งต่อการเผยแผ่หลักธรรมและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า จึงจำเป็นต้องมี สุขภาพแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และยังเป็นกรน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณถวายเป็น พระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

4. โครงการด้านสาธารณประโยชน์

4.1 กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด

สมาคมแม่บ้านทหารบกได้ร่วมกับกองทัพบก ออกร้านในงานกาชาด บริเวณสวน อัมพร ลานพระบรมรูปทรงม้า สนามหน้าที่ทำการสำนักพระราชวัง (สนามเสือป่า) ถนนศรีอยุธยา และถนนราชดำเนินนอก เพื่อการจัดหารายได้ให้แก่สภากาชาดไทย ซึ่งได้ดำเนินการมาทุกปี นอกจากนี้นายกสมาคมแม่บ้านทหารบกยังนำคณะกรรมการสมาคม เฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเงินรายได้จากการ ออกสลากบำรุงสภากาชาดไทย ประจำปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย

อย่างไรก็ดี สมาคมแม่บ้านทหารบกได้งดจัดงานกาชาดประจำปี 2551 เนื่องจาก เป็นช่วงไว้ทุกข์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ แต่ยังคงออกสลากกาชาดต่อไปได้ คุณกุลยา เผ่าจินดา นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก กล่าวว่า คณะกรรมการดำเนินการจัดงานกาชาด ได้มีมติให้งดการ จัดงานกาชาด ประจำปี 2551 เนื่องจากเห็นว่าเป็นช่วงการไว้ทุกข์แด่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

“ปกติแล้วงานกาชาดจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงปลายเดือน มี.ค. แต่ปี 2551 จะเหลือแค่การออกสลากกาชาด เพื่อหารายได้ถวายเข้าสภากาชาดไทยเท่านั้น และเนื่องจากปีนี้ ไม่มีการจัดงานกาชาดแบบออกร้านหรือจัดกิจกรรม ทำให้การหารายได้จะน้อยกว่าทุกปี ดังนั้น เราต้องพยายามขายสลากกาชาดให้หมด” (กุลยา เผ่าจินดา, นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก, โพสต์ทูเดย์, 15 กุมภาพันธ์ 2551)

สำหรับงานกาชาดประจำปี 2552 สมาคมแม่บ้านทหารบกได้แถลงข่าวการออก
ร้านสมาคมแม่บ้านทหารบกที่จะจัดขึ้นตั้งแต่วันจันทร์ที่ 30 มีนาคม-วันอังคารที่ 7 เมษายน 2552
ณ สวนอัมพร โดยจะมีการเชิญนักแสดงจากช่อง 7 สี และศิลปินต่างๆ มาร่วมงาน ซึ่งจะมีกิจกรรม
ออกบูธเล่นเกม ถ่ายรูปกับดาราร่วมร่วมประมูลของรักดาราร่วม เป็นต้น

4.2 โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า

สมาคมแม่บ้านทหารบก ได้จัดโครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า เนื่องจาก
มีความต้องการที่จะช่วยเหลือคนชราและเด็กกำพร้า ตลอดจนคนพิการ โดยมอบเครื่องอุปโภค
บริโภค สิ่งของที่จำเป็น และเงินช่วยเหลือ ซึ่งได้มีการเดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ เช่น ที่โรงเรียน
การศึกษาคนตาบอดและคนตาบอดพิการซ้ำซ้อน ลพบุรี มีการมอบข้าวสาร เครื่องใช้ที่จำเป็น
ให้แก่โรงเรียน

ที่สถานสงเคราะห์คนชราบ้านลพบุรี มอบข้าวสาร เครื่องใช้ที่จำเป็น และเงิน
ช่วยเหลือจำนวนหนึ่งให้แก่สถานสงเคราะห์ พร้อมเลี้ยงอาหารกลางวันแก่คนชรา

ที่สถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ “บ้านอุดร” โดยจะเป็นการ
ให้เด็ก ๆ ได้รับความอบอุ่นเสมือนจากแม่ของตนเอง โดยกิจกรรมประกอบด้วยการอุ้มเด็ก การป้อน
อาหารและแจกขนมให้เด็ก ๆ ได้รับประทาน

4.3 โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

สมาคมแม่บ้านทหารบกได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน
จากภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งถือเป็นหนึ่งในนโยบายการดำเนินงาน โดยได้ให้ความช่วยเหลือแก่
ผู้ประสบภัยมาตลอด ทั้งที่ดำเนินการเองและร่วมมือกับแม่บ้านทหาร-ตำรวจ

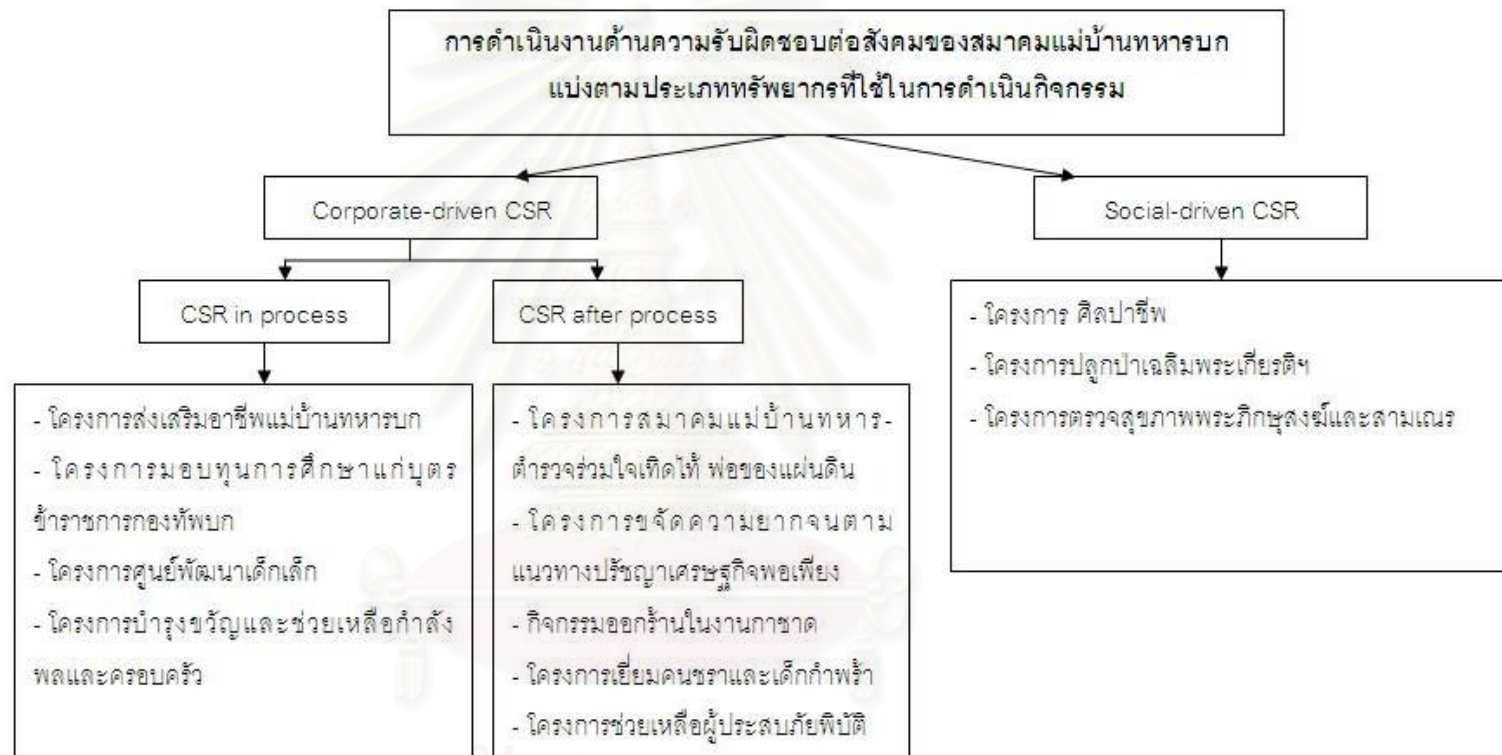
ที่ผ่านมา มีโครงการ “แม่บ้านทหารตำรวจ รวมใจช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม”
เนื่องจากเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ที่ภาคเหนือ โดยมอบเงินที่ได้รับบริจาคจากผู้นำเหล่าทัพ สมาชิก
และผู้ที่มีจิตกุศลทั่วประเทศ และนายกสมาคมแม่บ้านทหารบกพร้อมคณะได้เดินทางลงพื้นที่
เพื่อมอบถุงยังชีพช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม เช่น ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ พื้นที่วัดโพธิ์เอน
ต.บางน้ำเชี่ยว อ.พหลมบุรี จ.สิงห์บุรี มีการนำสิ่งของเครื่องอุปโภคและบริโภคมาให้ความ
ช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนกับราษฎรจำนวน 721 ราย ที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วมบ้านเรือน
และมอบสิ่งของตอบแทนน้ำใจกับทหารจากจังหวัดลพบุรีที่มากับทหารมาให้ความช่วยเหลือราษฎร มาช่วย

ฟื้นฟูบูรณะโรงเรียน วัดในตำบลบางน้ำเชี่ยวด้วย นอกจากนี้คณะแพทย์และพยาบาลจาก โรงพยาบาลอานันทมหิดล จังหวัดลพบุรี มาร่วมให้บริการตรวจสุขภาพร่างกายกับประชาชนทั่วไป

“แม่บ้านทหารบกได้นำความห่วงใยของกองทัพภมาให้กำลังใจกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยในจังหวัดต่างๆ ซึ่งอาจจะเกิดอาการเครียดจากความเสียหายที่ผ่านมา และสมาคมแม่บ้านทหารบกเองก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน ไม่ว่าจะเป็นการช่วยกันบรรจุของและการเดินทางไปช่วยแจกถุงยังชีพให้แก่ประชาชน” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก สามารถแบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ 2 ประเภท คือ

1. Corporate – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในภายในองค์กรเป็นหลัก ซึ่งยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 CSR ที่อยู่ในกระบวนการ เรียกว่า CSR in process ได้แก่

- โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก
- โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตรข้าราชการกองทัพบก
- โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว

1.2 CSR ที่เกิดขึ้นภายหลังโดยแยกต่างหากจากกระบวนการ เรียกว่า CSR after process ได้แก่

- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมมือเทิดให้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการขจัดความยากจนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด
- โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

2. Social – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรนอกองค์กรเป็นหลัก ได้แก่

- โครงการศิลปอาชีพ
- โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ
- โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร

สมาคมภริยาทหารเรือ

ข้อมูลเบื้องต้นของสมาคมภริยาทหารเรือ

คุณหญิงสุคนธ์ ชะลออยู่ ในฐานะภรรยาพลเรือเอก สงัด ชะลออยู่ ผู้บัญชาการทหารเรือได้มีความคิดที่จะตั้งสมาคมภริยาทหารเรือขึ้น จากการที่ได้ไปเห็นสมาคมภริยานายทหารเรือในต่างประเทศหลายประเทศ ซึ่งในตอนแรกได้ตั้งเป็นกลุ่มภริยาทหารเรือขึ้นก่อนเมื่อ พ.ศ. 2518 ต่อมาได้ขอจดทะเบียนเป็นสมาคมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาล เมื่อ พ.ศ. 2519 ใช้ชื่อว่า สมาคมภริยาทหารเรือ (Thai Navy Wives Association) ชื่อย่อว่า ภทร. (T.N.W.A.) ซึ่งการใช้ชื่อว่า สมาคมภริยาทหารเรือ เพื่อให้ตรงกับศัพท์ที่ใช้ในภาษาอังกฤษ และเป็นชื่อที่เป็นทางการ

วัตถุประสงค์ของสมาคมภริยาทหารเรือ

1. เพื่อให้ภรรยาทหารเรือชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน ทั้งในและนอกประจำการ นายทหารเรือหญิงชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน รวมทั้งลูกจ้างประจำหญิงสังกัดกองทัพบกเรือ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและทัศนคติซึ่งกันและกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันประกอบกิจกรรมอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
2. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนบรรดาภรรยาทหารเรือฯ ให้มีความรู้ด้านต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเอง และเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ อันจะช่วยเหลือเศรษฐกิจของครอบครัวได้
3. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของสมาชิกให้มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
4. เพื่อร่วมกันฝึกกำลังบำเพ็ญประโยชน์
5. เพื่อช่วยเหลือครอบครัวของทหารเรือที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ให้มีหนทางช่วยตนเองและปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ตลอดจนสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวให้บรรลุถึงความสุขอันควรแก่สภาพ
6. เพื่อช่วยอบรมฝึกหัดให้มีความสามารถในการสนับสนุนช่วยเหลือ และบำรุงขวัญทหาร ตำรวจและอาสาสมัครผู้ทำหน้าที่ปกป้องแผ่นดินไทย
7. เพื่อส่งเสริมงานวัฒนธรรม

8. ไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองด้วยประการใดๆ ทั้งสิ้น

ประเภทสมาชิก

สมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือมี 3 ประเภทคือ

1. สมาชิกสามัญ ได้แก่ ผู้ที่เป็นภริยานายทหารเรือชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนทั้งในและนอกประจำการ
2. สมาชิกสมทบ ได้แก่ นายทหารเรือหญิงชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนตลอดจนลูกจ้างประจำหญิงที่สังกัดกองทัพเรือซึ่งไม่ใช่ภริยาทหารเรือ
3. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงเกียรติหรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีอุปการคุณต่อสมาคม ซึ่งคณะกรรมการลงมติให้เชิญเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม

สมาคมภริยาทหารเรือจะประกอบไปด้วยชมรมแม่บ้านตามหน่วยต่างๆ ของกองทัพเรือ เช่น ชมรมแม่บ้านหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง (สตีหีบ) ชมรมแม่บ้านหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน ชมรมแม่บ้านหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง เป็นต้น โดยจะมีหัวหน้าแต่ละหน่วยดูแล

จุดเริ่มต้นและนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ

สมาคมภริยาทหารเรือ เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัคร (Philanthropic Intermediaries and Volunteerism Promotion) ถือเป็นสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ สมาคมแรก และมีการทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว

จุดเริ่มต้นของการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยเหลือสังคมนั้น เริ่มขึ้นจากภริยาผู้บัญชาการทหารเรือสมัยก่อน คุณหญิงสุคนธ์ ชะลออยู่ ได้มีโอกาสติดตามผู้บัญชาการทหารเรือไปเยือนต่างประเทศ และได้ไปเห็นสมาคมภริยานายทหารเรือในหลายประเทศ อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ฯลฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์และการสร้างสรรค์ที่หลากหลายอันเป็นคุณประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้นจึงได้เชิญภริยานายทหารเรือหลายท่านที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะในด้านการสังคมสงเคราะห์มาปรึกษาหารือเพื่อร่วมกันก่อตั้งสมาคมภริยาทหารเรือขึ้น โดยมีเจตนาที่จะให้บรรดาภริยานายทหารเรือทั้งหลาย ได้ผนึกกำลังความสามัคคีร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์อันจะเป็นคุณต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามโอกาสอันควร และเพื่อให้

ภรรยาขายอาหารเรือได้ร่วมมือร่วมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการสร้างสรรค์และพัฒนาตนเอง และสังคม ซึ่งดีกว่าต่างคนต่างอยู่ ทำให้เกิดความสามัคคีอบอุ่น โดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือทหารเรือ ชั้นผู้น้อยซึ่งมีอาจช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งในตอนแรกได้ตั้งเป็นกลุ่มภริยาทหารเรือขึ้นก่อน เพื่อวางรากฐาน แนวทางในการดำเนินงานต่างๆ ให้เกิดผลสมบูรณ์แบบ (หนังสือ 33 ปี สมาคมภริยาทหารเรือ, ฉบับที่ 2, 2550-2551)

อาจกล่าวได้ว่า เป็นความรู้สึกที่ต้องการช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่แม่บ้านพึงกระทำ ได้โดยไม่ได้มีการกำหนดออกมาเป็นนโยบายหรือลายลักษณ์อักษร และได้คำนึงถึงภาพลักษณ์ ดังที่ คุณพรเพ็ญ เกยานนท์ นายกสมาคมภริยาทหารเรือ สมัยพ.ศ. 2548-ก.ย.2551 กล่าวว่า

“โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ภริยาทหารเรือทำไม่ใช่เรื่องของเชิงนโยบาย จุดเริ่มต้นก็มาจากท่านนายกสมาคมสมัยก่อนต้องการที่จะรวบรวมเหล่าภริยาทหารเรือให้สมัครสมานสามัคคีกัน โดยคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มาร่วมทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ อีกทั้งช่วยเหลือสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ทหารเรือชั้นผู้น้อย รวมถึงครอบครัวข้าราชการทหารเรือ” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

ระยะเวลากว่า 33 ปี นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2518 ที่ “กลุ่มภริยาทหารเรือ” ได้เริ่มต้นขึ้นในประเทศไทย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ “สมาคมภริยาทหารเรือ” ซึ่งตลอดระยะเวลาดำเนินการ สมาคมภริยาทหารเรือ ได้ยึดวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ 3 ประการ (หนังสือ 33 ปี สมาคมภริยาทหารเรือ, ฉบับที่ 2, 2550-2551) คือ

1. **เพื่อประโยชน์ต่อภริยาทหารเรือ** การดำเนินงานของสมาคมช่วยส่งเสริมและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของเหล่าภริยาทหารเรือ ให้มีความรู้ด้านต่างๆ เพิ่มเติม และสามารถประกอบอาชีพเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว

2. **เพื่อประโยชน์ต่อครอบครัวของทหารเรือ** เช่น บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ ข้าราชการทหารเรือที่ปฏิบัติราชการ เป็นการช่วยเหลือด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และบำรุงขวัญกำลังใจ

3. **เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ** การดำเนินงานของสมาคมภริยาทหารเรือได้มีกิจกรรมด้านสังคมที่เป็นสาธารณประโยชน์มากมาย เพื่อช่วยเหลือประชาชนทั่วไป ผู้ยากไร้ เด็ก และเยาวชนที่ด้อยโอกาสในสังคม ผู้ที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ เป็นต้น

หน่วยงานหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคม ภริยาทหารเรือ

เนื่องจากสมาคมภริยาทหารเรือ เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัครที่มีผู้บริหารซึ่งมาจากภรรยาของผู้บัญชาการทหารเรือโดยตำแหน่ง เรียกว่านายกสมาคมภริยาทหารเรือ ส่วนตำแหน่งอื่นๆ จะแต่งตั้งตามความเหมาะสม ซึ่งมีคณะกรรมการบริหารร่วมทำงานจำนวน 104 คน เป็นอุปนายกสมาคม 5 คน และฝ่ายต่างๆ 11 ฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายเลขานุการ ฝ่ายเหรียญกษาปณ์ ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายปฏิคม ฝ่ายประชาสัมพันธ์และสมาชิกสัมพันธ์ ฝ่ายกิจกรรม ฝ่ายหารายได้ ฝ่ายเผยแพร่ความรู้ ฝ่ายสวัสดิการสังคม ฝ่ายบันเทิง ฝ่ายภูมิภาค ซึ่งจากการสัมภาษณ์ คุณศิริวรรณ อมาตยกุล เลขานุการสมาคมภริยาทหารเรือ กล่าวว่า

“การทำงานจะอยู่ที่ตัวผู้นำคือนายกสมาคม ท่านนายกสมาคมจะมีหน้าที่ในการบริหารงานกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของสมาคมภริยาทหารเรือ สำคัญอยู่ที่ผู้บริหาร ท่านมีกลยุทธ์ดี แล้วท่านโน้มน้าวให้ทุกคนมาร่วมทำกิจกรรมกัน เพราะว่าองค์กรนี้ด้วยความที่เป็นการกุศล มันไม่มีผลตอบแทน ไม่มีเงินเดือน ไม่มีอะไร ทุกคนเข้ามาทำงานกันด้วยใจรักด้วยศรัทธาที่มีต่อผู้นำ” (ศิริวรรณ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมภริยาทหารเรืออาศัยนายกสมาคมเป็นสำคัญ เรียกได้ว่าเป็นผู้นำหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ซึ่งนายกสมาคมแต่ละสมัยจะมีความคิดริเริ่มในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมา โดยคณะทำงานฝ่ายต่างๆ จะช่วยกันประสานงานระหว่างกัน เรียกได้ว่าเป็นลักษณะของการทำงานแบบพีๆ น้อยๆ

ภาพรวมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ

ตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้งกลุ่มภริยาทหารเรือจนก้าวสู่สมาคมภริยาทหารเรือมาถึงปัจจุบันเป็นเวลาาร่วมกว่า 33 ปี ที่ได้ปฏิบัติในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR (Corporate Social Responsibility) ในวิถีของภรรยาข้าราชการทหารเรือให้สอดคล้องกับความเป็นสังคมไทยและสอดแทรกการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) เข้าไปกับการดำเนินงานของสมาคม

ในทุกภาคส่วน เนื่องจากสมาคมกริยาทหารเรือมีสาขากระจายอยู่ตามหน่วยต่างๆ ครอบคลุมทั้งประเทศ ทำให้การทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ขยายตัวอย่างกว้างขวาง

“สิ่งแรกที่สำคัญที่สุด คือข้าราชการทหารเรือและครอบครัวมาเป็นอันดับหนึ่ง เพราะก่อนที่เราจะไปช่วยเหลือคนอื่น เราต้องช่วยเหลือข้าราชการกองทัพเรือ ครอบครัวกองทัพเรือก่อนอันดับแรก แล้วเราก็บอกแล้วว่าเราเป็นหญิงที่อยู่ด้านหลังเพื่อที่จะสนับสนุนสามี สามีออกไปทำงานราชการข้างนอก ภรรยาอยู่ข้างหลัง เราต้องคิดว่าเราจะช่วยอะไรตรงครอบครัว ได้บ้าง ไม่ว่าจะด้านการศึกษา ความเป็นอยู่ การส่งเสริมอาชีพ นี่เป็นสิ่งแรกที่เราต้องช่วย เมื่อทำสิ่งตรงนี้แล้ว ขณะเดียวกัน เราก็ช่วยเหลือสังคม อย่างเวลาประชาชนประสบภัยพิบัติ ไฟไหม้ น้ำท่วม หรือภัยหนาว เราก็ไปช่วยเติมเต็มในสิ่งนี้ และกิจกรรมหลักของสมาคมกริยาทหารเรือ นอกเหนือจากการดูแลครอบครัว ข้าราชการกองทัพเรือ ก็คือการถวายเป็นความจงรักภักดี เพราะว่าในจิตวิญญาณของคนไทย สิ่งที่สูงที่สุด สิ่งที่เราเคารพที่สุด คือสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น ทุกคนจะตั้งใจทำ แล้วก็เต็มใจทำ” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

กล่าวโดยสรุป ภาพรวมของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของสมาคมกริยาทหารเรือ นั้น โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมจะครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับ ภรรยาทหารเรือ ข้าราชการกองทัพเรือและครอบครัว ทั้งในการส่งเสริมการฝึกอาชีพ การให้ทุนการศึกษา การเยี่ยมปลอบขวัญทหารชายแดน รวมทั้งเข้าร่วมกับสถาบันต่างๆ อาทิ งานพิธีของชาติ ศาสนา และโดยเฉพาะสถาบันพระมหากษัตริย์ นอกจากนี้สมาคมกริยาทหารเรือยังได้ปฏิบัติงานร่วมกับสมาคมแม่บ้านเหล่าทัพต่างๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมกริยาทหารเรือ นั้น จะอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า “รู้จัก ริเริ่ม รวดเร็ว รอบคอบ”

“รู้จัก หมายถึงการสร้างให้เกิดความรักในหมู่คณะพวกเรา ไม่ว่าจะเป็นการมาร่วมประชุมหารือกัน หรือการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ เมื่อเรารักกันแล้ว เราก็พร้อมจะมอบความรักให้ผู้อื่นและพร้อมที่จะเข้าร่วมกันช่วยเหลือ

ริเริ่ม หมายถึง คนเราต้องรู้จักคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ ซึ่งเราก็ได้ริเริ่มให้ก่อตั้งร้านสมาคมกริยาทหารเรือขึ้น เพื่อเป็นตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ฝีมือแม่บ้านทหารเรือ เป็นที่

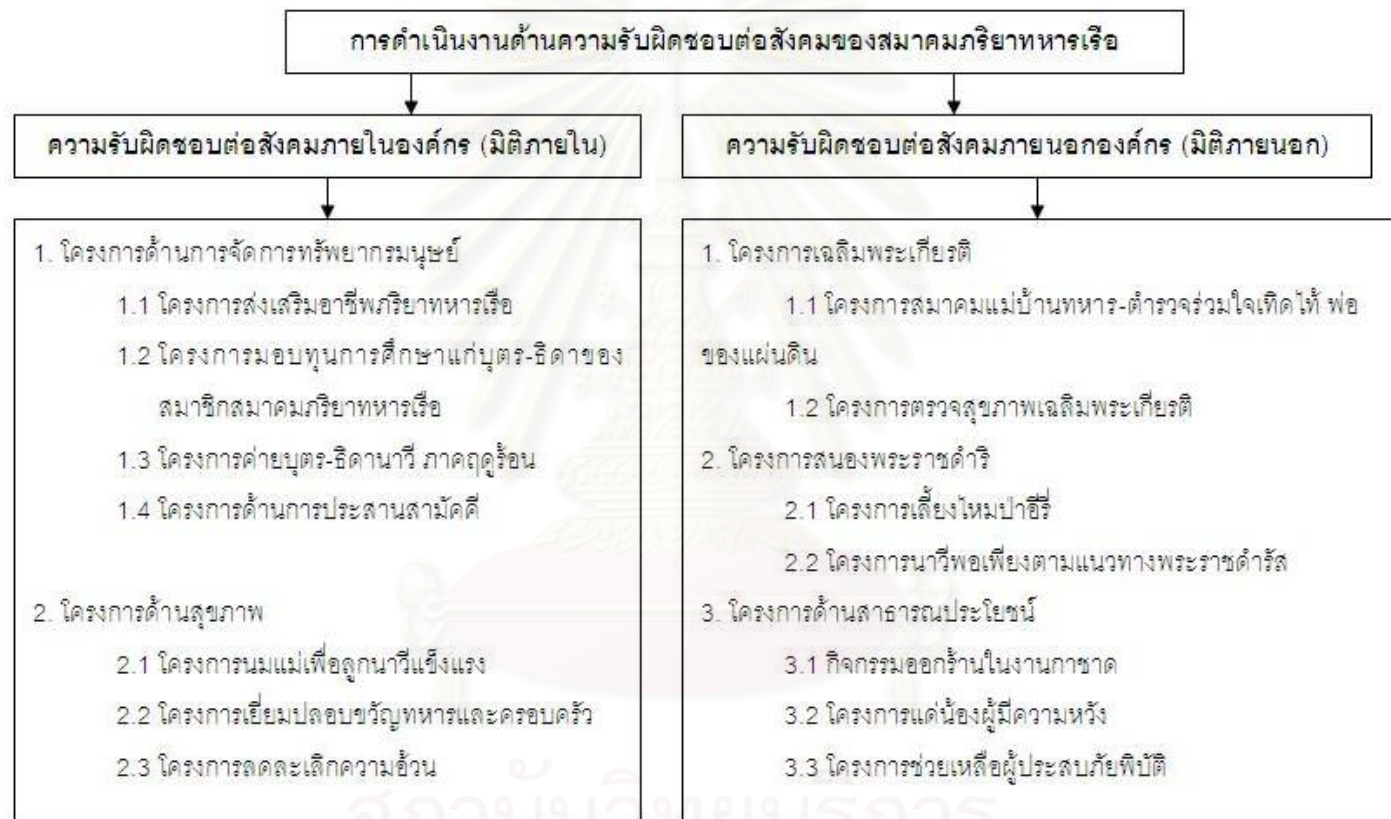
น่าดีใจที่ร้านของเราประสบความสำเร็จมาก จนขยายไปได้ถึง 24 สาขา ภายในเวลาเพียง 2 ปี
แม่บ้านก็มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ช่วยเหลือจุนเจือครอบครัว

สามคือรวดเร็ว คือ ผู้นำที่ดีต้องกล้าตัดสินใจและทำในสิ่งที่พิจารณาแล้วอย่างรวดเร็ว
รวดเร็ว ไม่ปล่อยทิ้งไว้ เพื่อให้ไม่เสียโอกาส ต้องลงมือทำทันที

และสี่คือรอบคอบ หมายถึง เมื่อเราพิจารณาจะทำอะไรก็ต้องคิดถึงผลดี ผลเสีย
ที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ เพื่อผลงานจะได้ออกมาอย่างดีที่สุด” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์,
26 กันยายน 2551)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 4 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมกริยาหารเรือ

การทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมภริยาทหารเรือ (มิติภายใน)

ในด้านของความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมภริยาทหารเรือ นั้น สมาคมจะให้ความสำคัญกับข้าราชการกองทัพเรือและครอบครัวของกองทัพเรือเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงมีโครงการต่างๆ มากมายเพื่อสนับสนุนส่งเสริมสถาบันครอบครัว และส่งเสริมภรรยาทหารเรือให้ได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ อยู่เสมอ รวมถึงเปิดโอกาสให้ภรรยาทหารเรือได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และแสดงออกถึงความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งโครงการออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพภริยาทหารเรือ โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน โครงการด้านการประสานสามัคคี เป็นต้น
2. โครงการด้านสุขภาพ อาทิ โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง โครงการเยี่ยมพลอบขวัญทหารและครอบครัว โครงการลดละเลิกความอ้วน เป็นต้น

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

สมาคมภริยาทหารเรือมีการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาคมภริยาทหารเรือกับสมาชิกสมาคมและระหว่างสมาชิกสมาคมด้วยกันเอง และเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรภายในให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงภายนอกด้วย โดยจัดทำโครงการต่างๆ ขึ้น ดังนี้

1.1 โครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ

สมาคมภริยาทหารเรือได้จัดให้มีการสอนวิชาชีพแก่สมาชิกและครอบครัวข้าราชการกองทัพเรือ โดยสมาชิกที่มีความสามารถพิเศษและวิทยากรจากภายนอก พร้อมทั้งจัดให้สมาชิกมีโอกาสเข้าฟังบรรยายส่งเสริมความรู้ด้านต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและคุณภาพชีวิต ด้วยการเปิดอบรมหลักสูตรระยะสั้น เช่น มารยาทในการสมาคม การสนทนาภาษาอังกฤษ การอบรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทำให้สมาชิกและครอบครัวข้าราชการกองทัพเรือ

สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยกลุ่มแม่บ้านทหารเรือในหน่วยฐานทัพเรือต่างๆ จะผลิตสินค้า อาทิ หมอนชูชีพ หมอนกะลาสี กระเป๋าผ้าตราสมอ ตุ๊กตาทหารเรือ ตุ๊กตาเขว่นรูปทหารเรือ ดอกไม้ประดิษฐ์ ตะกร้า นอกจากนี้ยังมีผักผลไม้สดนามัย ขนมและอาหาร เป็นต้น

คุณพรเพ็ญ เกยานนท์ นายกสมาคมภริยาทหารเรือ สมัยพ.ศ. 2548-ก.ย.2551 เป็นผู้ริเริ่มโครงการร้านสมาคมภริยาทหารเรือ โดยมีแนวคิดสืบเนื่องมาจากที่อดีตนายกสมาคมภริยาทหารเรือได้วางรากฐานการส่งเสริมการฝึกอาชีพแก่สมาชิกและครอบครัวของข้าราชการกองทัพเรือ แต่ยังไม่มิตลาดมารองรับผลิตภัณฑ์ต่างๆ ดังนั้น โครงการนี้นอกจากจะเป็นการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระราชวงศ์ในการนำสินค้าของโครงการพระราชดำริต่างๆ มาจำหน่ายแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมรายได้ให้แก่สมาชิกและครอบครัวข้าราชการชั้นผู้น้อยของกองทัพเรือ และส่งเสริมการฝึกอาชีพต่างๆ แก่สมาชิกสมาคมภริยาทหารเรืออย่างครบวงจร ตั้งแต่การให้ความรู้จนถึงการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นั้นๆ รวมทั้งเพื่อหารายได้ให้แก่สมาคมภริยาทหารเรือในการนำไปใช้สำหรับกิจการสาธารณกุศล โดยเริ่มเปิดร้านสมาคมภริยาทหารเรือที่แรกคือ บริเวณราชนาวิศโมสร ทำข้างวังหลัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

“ดิฉันเริ่มปรับปรุงร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ ตรงทำข้างวังหลังนั้นเห็นว่าเป็นทำเลทองมีนักท่องเที่ยวเยอะมาก แต่ร้านแค่ 6 เดือน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งมุมเบเกอร์รี่ ขายเค้ก กาแฟ ส่วนที่สองมุมงานฝีมือ มีสินค้า ทั้งตุ๊กตา เสื้อผ้า ดอกไม้ ฯลฯ ซึ่งงานตรงนี้ออดีตนายกสมาคมทั้ง 16 ท่านสร้างผลงานไว้ โดยฝึกงานให้แม่บ้านกว่าหมื่นคนทั่วประเทศในหน่วยฐานทัพเรือต่างๆ เช่น ที่สัตหีบ หัวหิน นราธิวาส นครพนม จันทบุรี สงขลา ดิฉันก็แค่มาต่อ ยอดรวบรวมสินค้าต่างๆ นำมาทำแพ็คเกจให้สวยงาม และส่วนที่สาม คือ มุมสินค้าจากมูลนิธิศุภนิเวศน์” (พรเพ็ญ เกยานนท์, คมชัดลึก, 16 มีนาคม 2550)

กล่าวได้ว่าร้านสมาคมภริยาทหารเรือ ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ภายในร้านดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นส่วนร้านกาแฟ เครื่องดื่มและขนม ซึ่งผลิตโดยกลุ่มแม่บ้านและจากโครงการหลวง ส่วนที่ 2 เป็นส่วนแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกและครอบครัวข้าราชการกองทัพเรือ อาทิ หมอนชูชีพ หมอนกะลาสี กระเป๋าใส่สติกเกอร์ตราสามสมอ ผักผลไม้ นอกจากนี้ ยังมีขนมและอาหารเลิศรสหลากหลายชนิด และส่วนที่ 3 เป็นส่วนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิส่งเสริม

ศิลปินอาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ร้านจิตรลดา มูลนิธิสายใจไทย และผลิตภัณฑ์จากโครงการส่วนพระองค์จิตรลดาและดอยคำ

“ตอนแรกสมาคมภริยาทหารเรือไม่รู้จักคำว่าค้าขาย แต่โลกยุคปัจจุบันค้าขายกันเยอะ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เริ่มก็คือ ทำร้านสมาคมภริยาทหารเรือ ขายกาแฟ ขายผลิตภัณฑ์แม่บ้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของพระองค์ท่าน สิ่งต่างๆ เหล่านี้มันเป็นแนวคิดใหม่ ที่คุณแม่้นำเข้ามาว่า นอกจากเราทำงานดั้งเดิมแล้ว เราควรจะมีส่วนนี้เข้ามา ซึ่งตรงนี้ มันเป็นตัวทำรายได้ให้กับสมาคมมาก รายได้นี้เราเอาไปทำอะไร เราเอาไปช่วยในเรื่องของทุนการศึกษา เอาไปช่วยในเรื่องความเป็นอยู่ของครอบครัวข้าราชการทหารเรือ ไปสร้างสระว่ายน้ำ ไปทำสิ่งต่างๆ ที่มีประโยชน์” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

จากการสัมภาษณ์ คุณดวงพร พุ่มหิรัญ นายกสมาคมภริยาทหารเรือคนปัจจุบัน (เริ่มดำรงตำแหน่งเมื่อตุลาคม 2551-ปัจจุบัน) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า

“...เพิ่งได้เข้ามารับตำแหน่งนายกสมาคมภริยาทหารเรือได้ไม่นาน แต่ว่าก่อนหน้านี้ สมัยคุณพรเพ็ญเป็นนายกสมาคม เราก็เป็นอุปนายกสมาคมมาก่อน คือร่วมทำงานอยู่ในสมาคมมานานแล้ว ก็ได้เห็นมาตลอดว่าแม่บ้านทหารเรือสามารถผลิตผลงานที่สวยงามมากมาย และร้านสมาคมภริยานี้ก็เปิดบริการมา 2 ปี ประสบความสำเร็จมากๆ ขณะนี้ขยายสาขาไปอีก 24 สาขา

ซึ่งสมาคมภริยาทหารเรือของเราเป็นที่เดียวในเอเชีย ที่มีร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่เป็นสัญลักษณ์ทหารเรือ เพราะประเทศอื่นเขามีแต่สมาคม ไม่มีร้านค้า ซึ่งสินค้าในร้านเราก็เป็นฝีมือของแม่บ้านทหารเรือตามที่ตั้งฐานทัพเรือในจังหวัดต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีไอเดียบรรจงพัฒนาสินค้าประเภทอาหารการกิน ให้ติดตลาด เช่น เปาะเปี๊ยะ และถุงทอง อาหารว่าง ฝีมือแม่บ้านฐานทัพเรือสตึก เพื่อขยายช่องทางการตลาดให้กว้างขึ้น เพราะยังขายได้มากเท่าไหร่ รายได้ก็จะกลับมาสู่ครอบครัวทหารเรือมากขึ้น” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

ปัจจุบันนี้ ร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือมีถึง 25 แห่ง ดังนี้

- 1) ร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ ท่าช้าง (บริเวณราชนาวิสิมสร ถนนมหาราช ท่าช้าง)
- 2) สาขาโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ

- 3) สาขาอาคารรับรอง ฐานทัพเรือสัตหีบ
- 4) สาขาฐานทัพเรือสงขลา
- 5) สาขาทัพละมู ฐานทัพเรือพังงา
- 6) สาขาป้อมพระจุลจอมเกล้าฯ
- 7) สาขาหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง
- 8) สาขาอาคารนาวิกิर्मย์ อ.หัวหิน
- 9) สาขาทัพเรือภาค 2 จ.สงขลา
- 10) สาขาทัพเรือภาค 3 จ.ภูเก็ต
- 11) สาขาหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน อ.สัตหีบ
- 12) สาขาหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง จ.นครพนม
- 13) สาขาค่ายจุฬารินทร์ จ.นครราชสีมา
- 14) สาขากองเรือป้องกันฝั่ง อ.สัตหีบ
- 15) สาขาโรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพ
- 16) สาขาเรือหลวงจักรีนฤเบศร
- 17) สาขาโรงพยาบาลสิริกิติ์ อ.สัตหีบ
- 18) สาขากรมการขนส่งทหารเรือ (กองเรือเล็ก)
- 19) สาขาพิพิธภัณฑ์ทหารเรือ (จ.สมุทรปราการ)
- 20) สาขาสนามกอล์ฟพลูตาหลวง (อ.สัตหีบ)
- 21) สาขาหาดนางรำ (อ.สัตหีบ)
- 22) สาขาภัณฑุ์ปกรณ์ กองเรือยุทธการ (อ.สัตหีบ)
- 23) สาขาเรือนสักประดิ์ (นย. อ.สัตหีบ)
- 24) สาขาชมรมภริยา (นย. อ.สัตหีบ)
- 25) สาขานาวิกบริการ (นย. อ.สัตหีบ)

“ยังมีการขยายสาขาทำเป็นเคาน์เตอร์ไปตามโรงแรมริมทะเลที่ อ.สัตหีบ หรือที่โรงพยาบาลปิ่นเกล้า ชายตุ๊กตาทหารเรือเซรามิก ขนมจุบจิบ ฯลฯ รายได้วันละนับหมื่นเช่นกัน อย่างไรก็ตามสาขาที่ทำเรือทัพละมู จ.พังงา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเปิดศูนย์เบเกอร์รี่ ของกลุ่มแม่บ้านฐานทัพเรือพังงา พระราชทานเตาอบตู้เย็น มีครูมาสอน พระราชทานให้เป็นอาชีพเลย ดิฉันได้เข้าเฝ้าฯ ทรงมีรับสั่งให้ดูเรื่องการตลาด ดิฉันก็เลยเปิดเป็นสโมสรราชนาวิกิर्मย์เหมือนในกรุงเทพฯ ประกอบกับมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากใช้ทำ

เทียบเรือทับละมุ จังหวัดพังงา สมาคมภริยาทหารเรือ จึงได้ขอรับการสนับสนุนฐานทัพเรือพังงาในการใช้พื้นที่สโมสรฐานทัพเรือพังงาบางส่วนจัดตั้งเป็นร้านสมาคมภริยาทหารเรือขึ้น เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของร้านสมาคมภริยาทหารเรือ และเครื่องดื่ม ตลอดจนขนมฝีมือแม่บ้านฐานทัพเรือพังงา ฉะนั้นก็ครบวงจรที่เราทำให้แม่บ้านมีที่ค้าขายใกล้บ้านแล้ว” (พรเพ็ญ เกยานนท์, คมชัดลึก, 16 มีนาคม 2550)

นอกจากนี้ ยังมีการนำสินค้าของสมาคมภริยาทหารเรือไปจำหน่ายที่ธนาคารทหารไทย สำนักงานใหญ่ ถนนพหลโยธิน ที่ทำการสำนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย ที่ทำการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เพื่อหารายได้สมทบทุนช่วยเหลือครอบครัวข้าราชการทหารเรือที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และใช้ในกิจการสาธารณกุศลต่างๆ

“ช่วงไหนที่เราว่าง เราจะไปขายสัญญาจร ซึ่งขายสัญญาจร ก็คือ เราจะพาเจ้าหน้าที่ของเราและนำสินค้าไปสัญญาจรขายกัน เช่น การบินไทย, ธนาคารทหารไทย, ปตท. ทำให้สมาชิกของเรา มีความภาคภูมิใจว่ามีรายได้ และจะมาช่วยกันคิดว่า ทำยังไงสินค้าของเราจะแพ็คเกจสวย ทำรสอาหารให้ดี ทุกวันนี้เราจะนั่งคิดกันว่า จะขายสินค้าอะไรดี จะเอาสินค้าอะไรมาเพิ่ม จะขยายสาขาเพิ่มที่ไหน

สิ่งที่เราภูมิใจคือนอกจากการขายสินค้าแล้ว เรายังได้เห็นถึงความสามัคคี ความกระตือรือร้นของแม่บ้านในการทำมาหากิน เดียวนี้แม่บ้านสามารถทำรายได้แบ่งเบาภาระของพ่อบ้านได้มากทีเดียว” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

1.2 โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ

โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ เป็นโครงการที่สมาคมภริยาทหารเรือได้พิจารณาให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือเป็นประจำทุกปี เพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองในการพัฒนาบุตร-ธิดาให้ได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นกำลังใจให้บุตรของสมาชิกได้ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองและครอบครัว โดยแบ่งทุนเป็น 2 ประเภท คือ ทุนส่งเสริมการศึกษาและทุนผูกพัน

ทุนส่งเสริมการศึกษา ผู้มีสิทธิขอทุนเป็นสมาชิกสามัญตลอดชีพครบ 2 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และเป็นภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายของข้าราชการสังกัดกองทัพเรือ ซึ่งมีชั้นยศไม่เกินเรือเอก หรือเป็นสมาชิกสมทบตลอดชีพครบ 2 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยสมาชิกสมทบดังกล่าวจะต้องมีรายได้ไม่สูงกว่าผู้มีชั้นยศเรือเอกและผู้มีสิทธิรับทุนเป็นบุตรที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้ขอทุน เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาที่มีอายุไม่เกิน 22 ปี มีความประพฤติดี คะแนนเฉลี่ยระดับอุดมศึกษา ไม่ต่ำกว่า 2.50, ระดับอาชีวศึกษา ไม่ต่ำกว่า 2.75, ระดับมัธยมศึกษา ไม่ต่ำกว่า 3.50 และระดับประถมศึกษา ไม่ต่ำกว่า 3.75 ซึ่งจำนวนเงินทุนสำหรับทุนส่งเสริมการศึกษานั้น ทุนระดับอุดมศึกษา ทุนละ 3,500 บาท ทุนระดับอาชีวศึกษา ทุนละ 3,000 บาท ทุนระดับมัธยมศึกษา ทุนละ 2,500 บาท ทุนระดับประถมศึกษา ทุนละ 2,000 บาท

ทุนผูกพัน ผู้มีสิทธิขอทุนเป็นสมาชิกสามัญตลอดชีพครบ 2 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และเป็นภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายของข้าราชการสังกัดกองทัพเรือ ซึ่งมีชั้นยศไม่เกินนาวาโท หรือเป็นสมาชิกสมทบตลอดชีพครบ 2 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป โดยสมาชิกสมทบดังกล่าว จะต้องมียาได้ไม่สูงกว่าผู้ที่มีชั้นยศนาวาโทและผู้มีสิทธิรับทุนเป็นบุตรที่ถูกต้องตามกฎหมายของผู้ขอทุนเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาที่มีอายุไม่เกิน 22 ปี มีความประพฤติดี ระหว่างศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะต้องได้คะแนนเฉลี่ยสะสมในแต่ละปีการศึกษาไม่น้อยกว่า 2.50 จำนวนเงินทุนสำหรับทุนผูกพันนั้น จะแจกปีละ 5 ทุน ทุนละ 30,000 ต่อปี จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิขอทุนให้บุตรได้เพียง 1 คนเท่านั้น แต่มีสิทธิส่งใบสมัครพร้อมหลักฐานเพื่อขอรับทุน ทั้งทุนส่งเสริมการศึกษาและทุนผูกพัน โดยคณะกรรมการฯ จะคัดเลือกอีกครั้ง และในทุกปี นายกสมาคมกรียาทหารเรือและคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ จะมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมกรียาทหารเรือ ณ หอประชุมศูนย์การฝึกหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

1.3 โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน

สมาคมกรียาทหารเรือ กำหนดจัดโครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อนในเดือนเมษายนเป็นประจำทุกปี ณ โรงเรียนดุริยางค์ทหารเรือ กองดุริยางค์ทหารเรือ ฐานทัพเรือกรุงเทพ ถนนอิสรภาพ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยเปิดรับสมัครบุตร-ธิดาของข้าราชการและลูกจ้างกองทัพเรือที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 ซึ่งมารดาเป็นสมาชิกของสมาคมกรียาทหารเรือ โดยเสียค่าสมัคร คนละ 1,000 บาท ทั้งนี้เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดูบุตรของข้าราชการและลูกจ้างกองทัพเรือในช่วงปิดเทอม โดยกิจกรรมในค่ายประกอบด้วย

การสอนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ ดนตรี เพื่อให้เยาวชนได้มีความรู้ ส่งเสริมการศึกษาวิชาดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ศิลปะ วายน้ำ รวมทั้งจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ เช่น ทัศนศึกษาท้องฟ้าจำลอง กรุงเทพฯ โดยให้เรียนรู้จากของจำลองซึ่งคล้ายของจริง นอกจากนี้ กิจกรรมพิเศษยังจัดให้มีประเพณีสงกรานต์ จัดทัศนศึกษาออกสถานที่ เช่น ที่โรงเรียนศึกษาธรรมชาติ ป่าชายเลน ป้อมพระจุลจอมเกล้า และสะพานชมภูมิประเทศ เป็นต้น

1.4 โครงการด้านการประสานสามัคคี

สมาคมภริยาทหารเรือ ได้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และประสานสามัคคีระหว่างสมาชิก โดยให้บรรดาภรรยาทหารเรือมาทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการจัดพิธีทำบุญและบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เนื่องวันคล้ายวันสถาปนาสมาคมภริยาทหารเรือ มีการจัดงานเลี้ยง ณ หอประชุมกองทัพเรือ มีการจัดงานเลี้ยงให้แก่อดีตรองกรรมการบริหารสมาคมที่ได้ปฏิบัติงานเพื่อสมาคมมาโดยตลอด เป็นการได้มาสังสรรค์ร่วมกัน โดยจัดบนเรืออังกูสา และอาคารราชนาวิกสภา การนำคณะกรรมการบริหารสมาคมภริยาทหารเรือไปปฏิบัติธรรม หรือไปทัศนศึกษาต่างประเทศ เป็นต้น

นอกจากนี้ การกราบสวัสดีปีใหม่และขอรับพรจากอดีตนายกสมาคมภริยาทหารเรือและที่ปรึกษาอดีตอดีตรองนายกสมาคมภริยาทหารเรือ และงานรดน้ำขอพรเนื่องในวันสงกรานต์ปีใหม่ของไทยนั้น ถือเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาทุกรุ่น

“สมาคมภริยาทหารเรือเป็นสาธารณกุศล ตั้งขึ้นมา แล้วก็ไม่มีเงินเดือน ทุกคนมาช่วยด้วยใจรัก แล้วหญิงไทยสมัยนี้ ไม่ใช่เป็นแม่บ้านอย่างเดียว ทุกคนมีงานทำหมด แต่ก็ยังเสียสละเวลาทำร่วมกัน ดังนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดระหว่างเหล่าภริยาก็คือ ความสามัคคี ดังนั้นสำหรับสมาชิกสมาคม จึงมีกิจกรรมเพื่อให้ได้พบปะ สังสรรค์ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้วยกัน เพราะงานทุกอย่างของสมาคมจะสำเร็จได้ก็ด้วยความสามัคคี ความมีอันหนึ่งอันเดียวกัน เราจะต้องไปในแนวเดียวกันเสมอ” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

“เราก็มีกิจกรรมร่วมกับแม่บ้านเหล่าทัพ ซึ่งระหว่างแม่บ้านทหาร ตำรวจ จะมีกิจกรรมสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือ นายกของแต่ละสมาคมแม่บ้าน จะนำคณะเข้าเยี่ยมคารวะและแนะนำตัวเนื่องในโอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่ และก็มีมีการไปแสดงความยินดีในโอกาสต่างๆ

เช่น วันสถาปนาสมาคมแม่บ้าน พิธีเปิดร้านสมาคมแม่บ้าน” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

2. โครงการด้านสุขภาพ

กลุ่มข้าราชการกองทัพเรือและครอบครัว ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่สมาคมภริยาทหารเรือจะให้ความช่วยเหลือและดูแล ซึ่งสมาคมภริยาทหารเรือได้มีโครงการด้านสุขภาพ ดังนี้

2.1 โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง

การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นการวางรากฐานชีวิตให้แก่ทารกตั้งแต่วัยแรกเริ่มแห่งชีวิต สารประกอบในน้ำนมแม่มีประโยชน์ และมีสารอาหารเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโต สำหรับร่างกายและสมองสำหรับทารก อ้อมกอดและการสัมผัสระหว่างแม่ลูกช่วยกระตุ้นการเชื่อมต่อของเส้นประสาทสมอง การได้รับสิ่งเหล่านี้ได้อย่างเต็มที่และต่อเนื่องจึงทำให้ทารกได้รับนมแม่อย่างถูกต้อง เด็กมักมีสมองที่ไวต่อการรับรู้และสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และมีภูมิคุ้มกันโรค การมีทุนสมองที่ดีเป็นพื้นฐานที่เข้มแข็งสำหรับกระบวนการเรียนรู้เมื่อทารกเติบโตขึ้น จึงกล่าวได้ว่าการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นงานสร้างชาติ เป็นการพัฒนาชาติจากการพัฒนาคนตั้งแต่วัยแรกเริ่มของชีวิต

การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในประเทศไทยยังมีอุปสรรคมากมายที่ทำให้แม่ไม่สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ได้ อาทิ แม่ต้องออกทำงานนอกบ้าน แม่บางรายต้องไปทำงานตั้งแต่เดือนแรกหลังคลอด นอกจากนี้กลไกทางตลาดของบริษัทนมผงและสารอาหารดัดแปลงสำหรับทารก มีการโฆษณาทำให้แม่เข้าใจผิดคิดว่านมผงมีคุณค่าและสามารถนำมาใช้เลี้ยงทารกแทนนมแม่ได้ จากปัญหาดังกล่าว พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระประสงค์ให้ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในหมู่พลทหารชาวไทย โดยได้ทรงเป็นแบบอย่างให้แก่พลทหารชาวไทยในการที่ทรงอภิบาลพระโอรสพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ ด้วยพระเกษียรธารา โดยทรงมีพระดำรัสที่จะสนับสนุนให้มีการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในทุกๆ เหล่าทัพ ซึ่งคุณพรเพ็ญ เกยานนท์ นายกสมาคมภริยาทหารเรือในขณะนั้น ได้รับสนองพระดำรัส โดยการก่อตั้งโครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง เพื่อรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในเหล่าภรรยาของข้าราชการสังกัด

กองทัพเรือ โดยใช้แนวคิดหลักคือการก่อตั้งให้เกิดกลุ่มแม่อาสาในทุกๆ พื้นที่ของหน่วยขึ้นตรงต่อ กองทัพเรือ เพื่อให้คุณแม่เป็นรากฐานแห่งชีวิตของลูกนาวีทุกคน และเป็นตัวอย่างของการขยาย เครือข่ายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้เกิดขึ้นทั่วกองทัพเรือ

“ได้ก่อตั้งศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรงนี้ขึ้น เพื่อสนองพระปณิธานของพระองค์ท่าน โดยเล็งเห็นความสำคัญของลูกหลานทหารเรืออันเป็นกำลังของชาติต่อไปในภายภาคหน้า ศูนย์นมแม่แห่งนี้ เป็นที่ให้คำปรึกษา สำหรับสตรีตั้งครรภ์ สตรีหลังคลอดให้นมบุตร เพื่อให้ลูกน้อยมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ โดยมีแกนนำแม่อาสาที่มีความชำนาญและผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี ซึ่งแม่อาสาก็คือแม่ที่มีประสบการณ์เลี้ยงลูกด้วยนมแม่แล้วมีจิตใจอาสาช่วยเหลือสมาคมโดยที่ไม่มีค่าตอบแทน มาคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาปัญหาในการเลี้ยงลูก แม่อาสาจะไปเยี่ยมบ้านอาทิตย์ละครั้ง เข้าไปดูว่าเกิดปัญหาอะไร ทำไมถึงเปลี่ยนจากนมแม่เป็นนมขวด เป็น การรณรงค์อย่างน้อยที่สุด 6 เดือน ที่แม่ควรจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เอง แต่ถ้าไปได้เรื่อยๆ ก็ 2 ปี ซึ่งศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีนี้ยังเปิดโอกาสให้สตรีหลังคลอดบุตร ได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนกิจกรรม ความรู้แบบไม่เป็นทางการ โดยมีแพทย์พยาบาลผู้มีความเชี่ยวชาญทั้งความรู้ และประสบการณ์ตรง มาดูแลและให้คำแนะนำอีกด้วย” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

“สมาคมฯ รับสนองพระดำริของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในการให้แม่บ้านเหล่าทัพเป็นแบบอย่างในการรณรงค์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ให้แพร่หลายให้หมู่ประชาชน จึงจัดทำโครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรงขึ้น เริ่มที่ค่ายตากสิน จังหวัดจันทบุรี ที่ใช้แนวคิดการสร้างแม่อาสา เพื่อออกเยี่ยมและให้คำปรึกษาแนะนำแก่แม่ ให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพียงอย่างเดียว เป็นเวลา 6 เดือน เพราะในความเป็นจริงแม่หลายคนจะประสบปัญหาการให้นมแม่ต่างกันและขาดผู้แนะนำ งานส่วนนี้จึงช่วยแม่ได้มากและประสบความสำเร็จอย่างดี จึงขยายโครงการไปที่อำเภอ สัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริกิติ์ และ กรุงเทพมหานคร ทำให้ขณะนี้เรามีศูนย์นมแม่อยู่ใน 3 พื้นที่” (ศิริวรรณ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรงได้เริ่มพื้นที่แรกที่ค่ายตากสิน หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน จังหวัดจันทบุรี ต่อมาได้ตั้งศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง สัตหีบ จังหวัดชลบุรี และศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร ซึ่งโครงการได้

ดำเนินการไปด้วยความสำเร็จอย่างยิ่ง และมีหน่วยงานต่างๆ มาเยี่ยมชมโครงการฯ มีการมอบรางวัลและประกาศนียบัตรให้แก่เด็กที่ร่วมประกวดสุขภาพโครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง และการมอบประกาศนียบัตรแก่แม่อาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ ด้วย โดยสมาคมภริยาทหารเรือยังได้เปิดโอกาสให้ประชาชนที่สนใจซึ่งเป็นผู้ที่กำลังตั้งครรภ์หรือเพิ่งคลอดบุตรมาร่วมโครงการ เพื่อให้เยาวชนของชาติเติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งร่างกาย สมอง และจิตใจ

“ต่างจังหวัดกับกรุงเทพไม่เหมือนกัน โดยที่จังหวัดบุรีรัมย์กับสกลนครนั้น จะมีกลุ่มแม่อาสา เพราะการจราจรสะดวกไปเยี่ยมบ้านได้ ส่วนในกรุงเทพมีปัญหาด้านการจราจร ศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง ที่ รพ.สมเด็จพระปิยะเกล้า จึงไม่มีกลุ่มแม่อาสา แต่จะเป็นศูนย์ฯ ให้คำแนะนำตลอดจนข้อมูลต่างๆ สำหรับแม่ที่เพิ่งคลอดบุตร ให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไปนานๆ และมีการใช้โทรศัพท์แทน คือมีปัญหาสามารถโทรเข้ามาได้ หรือสามารถพาเข้ามาที่ศูนย์ได้ เปิดบริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ และเราไม่ได้เน้นให้บริการเฉพาะกลุ่มลูกนาวี แต่ยังเปิดรับประชาชนทั่วไปด้วย” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

2.2 โครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัว

ข้าราชการกองทัพเรือถือเป็นรากฐานความมั่นคงของประเทศชาติ สมาคมภริยาทหารเรือจึงมีโครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัวขึ้น เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจให้แก่ครอบครัวทหารเรือ โดยเยี่ยมทหารที่เข้ารับการรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิยะเกล้า และเดินทางไปเยี่ยมทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เช่น ที่หน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง จังหวัดนครพนม, กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรี-ตราด เป็นต้น

และนับแต่เกิดเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ กองทัพเรือก็มีหน่วยงาน คือ กรมทหารราบที่ 3 กองพลนาวิกโยธิน หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งข้าราชการและครอบครัวของกองทัพเรือได้เสียสละปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยไม่มีความย่อท้อต่ออันตรายและปัญหาต่างๆ สมาคมภริยาทหารเรือ จึงได้จัดโครงการจาก **เจ้าพระยาสุโขทัย** เป็นโครงการเฉพาะกิจ

“สมาคมภริยาทหารเรือ นับเป็นอีกแรงหนึ่งที่จะให้ความช่วยเหลือทหารเรือและครอบครัวในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส นายกสสมาคม จึงดำริให้จัดโครงการจากเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ เพื่อเชิญชวนกรรมการบริหารสมาคมบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่ไม่ได้ใช้งานแล้ว จัดแบ่งหมวดไว้ คือหมวดเสื้อผ้า หมวดรองเท้า กระเป๋า หมวดของใช้ในบ้าน หมวดของจุ๊กจิก หมวดหนังสือ เพื่อคัดเลือกสิ่งของเหล่านี้ไปจำหน่ายและนำรายได้ไปมอบแก่ข้าราชการและครอบครัวที่ปฏิบัติหน้าที่ที่จังหวัดนราธิวาส ที่สำคัญยังเป็นการเปิดโอกาสให้กรรมการได้ร่วมกันจัดกิจกรรมอีกด้วย โดยกรรมการฝ่ายต่างๆ จะมาร่วมดำเนินงานในฝ่ายรับและคัดเลือกของ ฝ่ายกำหนดราคาสินค้าและฝ่ายจัดจำหน่าย” (ศิริวรรณ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

“เมื่อพูดถึงทหารของเราที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาอธิปไตยของชาติ โดยเฉพาะที่จังหวัดนราธิวาสนั้น พวกเขาต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความอดทนและเสี่ยงภัย ครอบครัวของพวกเขาต้องลำบากในการดำเนินชีวิต เพราะไม่สามารถออกไปทำกิจกรรมใดๆ ภายนอกค่ายได้เลย เนื่องจากเสี่ยงต่ออันตราย และได้รับทราบว่าเด็กที่นั่นขาดโอกาสในการว่ายน้ำเพื่อออกกำลังกายหรือเพื่อเตรียมร่างกายฝึกฝนตนเองในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนที่โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนเหล่าหรือโรงเรียนชุมพลทหารเรือ ดิฉันจึงนำเรื่องเข้าที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารสมาคมภริยาทหารเรือ เพื่อขออนุมัติสร้างสระว่ายน้ำให้ชาวค่ายจุฬาภรณ์ เป็นจำนวนเงิน 5 ล้านบาท 5 แสนบาท สระนี้สร้างเสร็จแล้วมีชื่อว่า สระรวมใจรัก โดยดิฉันและคณะกรรมการบริหารสมาคมได้เดินทางไปทำพิธีมอบสระว่ายน้ำ เมื่อ 22 กันยายน 2550 พร้อมกับจัดเลี้ยงฉลองขวัญให้กับข้าราชการและครอบครัว มีดารานักร้องไปช่วยสร้างสีสันกันหลายคน และขณะนี้สมาคมภริยาทหารเรือกำลังสั่งเครื่องเล่นแบบต่างๆ เพื่อสร้างสนามเด็กเล่นรวมใจรักเพิ่มเติมที่ข้างสระว่ายน้ำให้ด้วย” (พรเพ็ญ เกยานนท์, หนังสือ 33 ปี สมาคมภริยาทหารเรือ, ฉบับที่ 2, 2550-2551)

นอกจากนี้เมื่อมีข้าราชการบาดเจ็บหรือเสียชีวิต สมาคมภริยาทหารเรือจะเข้าไปดูแลช่วยเหลือมอบเงินให้ และจะมีการจัดงานพระราชทานเพลิงศพให้แก่ผู้เสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมจัดสมุดลงนามไว้เพื่อให้ข้าราชการ ลูกจ้างกองทัพเรือ ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ลงนามไว้อาลัย

2.3 โครงการลดละเลิกความอ้วน

โครงการลดละเลิกความอ้วนนี้ เป็นโครงการที่นายกสมาคมภริยาทหารเรือดำริที่จะสนับสนุนให้สมาชิกสมาคมได้มาออกกำลังกายเสริมสร้างสุขภาพ โดยมีกิจกรรมการเดิน แอโรบิก ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 15.00-16.00 น. บริเวณพื้นที่ด้านข้างของอาคารสมาคมภริยาทหารเรือหลังปัจจุบัน เขตพระนคร กรุงเทพฯ และในส่วนของภูมิภาคนั้น ก็ได้มีการนำภริยาข้าราชการทหารเรือในภาคตะวันออก (อำเภอสัตหีบ) มาออกกำลังกายเสริมสร้างสุขภาพ ณ สโมสรสัตหีบราษฎร์ฐานทัพเรือสัตหีบ

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรของสมาคมภริยาทหารเรือ (มิติกายนอก)

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรหรือมิติกายนอกนี้ เป็นการช่วยเหลือชุมชน สังคม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา ช่วยงานสังคม ซึ่งบทบาทสำคัญของสมาคมภริยาทหารเรือที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือ คือการบำเพ็ญกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ต่างๆ ทั้งดำเนินการเอง และร่วมมือกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมาคมภริยาทหารเรือ ได้ร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ จัดโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้พ่อของแผ่นดิน โดยมีการเลี้ยงอาหารให้แก่ประชาชนทั่วไป เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี ในวันที่ 5 ของทุกเดือน โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ ณ แหล่งชุมนุมนายทหารสัญญาบัตร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น

2. โครงการสนองพระราชดำริ อาทิ โครงการเลี้ยงไหมป่าอี่รี โครงการนาวิพอเพียง ตามแนวทางพระราชดำรัส เป็นต้น

3. โครงการด้านสาธารณประโยชน์ อาทิ กิจกรรมออกบ้านในงานกาชาดเป็นประจำทุกปี ณ บริเวณสวนอัมพร โครงการแต่น้องผู้มีความหวัง และโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นต้น

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ

1.1 โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน

สมาคมภริยาทหารเรือ ร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ จัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และเนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา โดยจัด ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ด้วยการเลี้ยงอาหาร กลางวัน ตรวจรักษาโรค และทันตกรรม รวมทั้งบริการตัดผมแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งจะผลัดเปลี่ยน หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพระหว่างสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ในทุกๆ เดือน

“สมาคมภริยาทหารเรือมีการจัดเลี้ยงอาหารประชาชนทั่วไป ตรวจสุขภาพ แจก เครื่องอุปโภคบริโภค ทุกวันที่ 5 ของเดือน ผลัดกันเป็นเจ้าภาพระหว่างแม่บ้านทหาร ตำรวจ ซึ่งภริยาทหารเรือได้ทำกิจกรรมนี้มา 3 ปีแล้ว โดยจะยังทำต่อเนื่องต่อไปเรื่อยๆ เพื่อเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

1.2 โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ

สมาคมภริยาทหารเรือ ร่วมกับกรมแพทย์ทหารเรือ จัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ด้วยการ ให้บริการตรวจสุขภาพและแนะนำการดูแลสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป ทุกวันจันทร์ สัปดาห์ แรกของเดือน ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

“นายกสมาคมพร้อมด้วยคณะจะเดินทางไปร่วมจัดกิจกรรมตรวจรักษาสุขภาพ แก่ประชาชน โดยมีชุดแพทย์ พยาบาลของโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมแพทย์ทหารเรือ ที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า และหลังจากนั้นจะเดินทางไปตรวจเยี่ยมข้าราชการที่รับบาดเจ็บ จากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อไป” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

นอกจากนี้ยังมีการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่สำหรับบริการประชาชน ในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดนครพนม จังหวัดจันทบุรี โดยการจัดชุดแพทย์พยาบาลพร้อมอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ สำหรับออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส นครพนม และจันทบุรี

“โครงการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ สมาคมภริยาทหารเรือ เราได้รับความร่วมมือจาก กรมแพทย์ทหารเรือที่กรุณาจัดแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ ออกไปตรวจโรคแก่ประชาชนในพื้นที่ ที่มีหน่วยงานของกองทัพเรือตั้งอยู่ เช่น เชียงราย นครพนม จันทบุรี นราธิวาส พวกเราก็เดินทางไปด้วย พร้อมกับการไปเยี่ยมพลรบขั้วยุทธ และช่วยรณรงค์ป้องกันยาเสพติดให้กับเยาวชนในพื้นที่ด้วย” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

2. โครงการสนองพระราชดำริ

2.1 โครงการเลี้ยงไหมป่าอี่รี

โครงการเลี้ยงไหมป่าอี่รี เป็นโครงการที่สมาคมภริยาทหารเรือจัดขึ้นเพื่อสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการขยายและแพร่พันธุ์ไหมป่าอี่รี ซึ่งผลิตจากรังไหมที่สามารถฟักตัวได้ตลอดทั้งปีและกินใบมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นวัตถุดิบเหลือใช้ที่หน่วยในกองทัพเรือปลูกมันสำปะหลังไว้เพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบผลิตพลังงานทดแทนตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กลุ่มแม่บ้านทหารเรือ ได้ขอรับพันธุ์ไหมดังกล่าวจากสถาบันหม่อนไหม สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ มาทดลองเพาะเลี้ยงจนสามารถขยายพันธุ์ได้สำเร็จเป็นกลุ่มแรกและกลุ่มเดียว ในพื้นที่ภาคตะวันออก และขณะนี้สมาคมภริยาทหารเรือ ได้ส่งเสริมให้ครอบครัวข้าราชการกองทัพเรือ รวมกลุ่มเลี้ยงไหมอย่างจริงจัง เพื่อผลิตเป็นผ้าไหมและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยได้สร้างโรงเลี้ยงไหมป่าอี่รีไว้ 3 แห่ง ในพื้นที่ของกองอำนวยการนิคมวิทยา กรมอุทกศาสตร์กองทัพเรือ, กองต่อสู้อากาศยานที่ 1 หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง และกองพันทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน กรมทหารปืนใหญ่ กองพลนาวิกโยธิน ซึ่งจะขยายโรงเลี้ยงดังกล่าวในพื้นที่อื่นต่อไปอีก

2.2 โครงการนำวิพอเพียงตามแนวทางพระราชดำรัส

นับเป็นบุญอันยิ่งใหญ่ที่พสกนิกรชาวไทยมีองค์พระประมุขผู้ทรงพระมหากรุณาธิคุณอันประเสริฐพระองค์ทรงเปี่ยมพระเมตตาและพระอัจฉริยภาพที่เลิศล้ำในการพระราชทานพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางที่นำประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนชาวไทย นายกมลมาศภริยาทหารเรือจึงมีความตั้งใจที่จะจัดทำโครงการนำวิพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี
- 2) น้อมนำและเผยแพร่พระราชดำริมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
- 3) ให้ครอบครัวทหารเรือได้รับความรู้ในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง อันจะทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- 4) ให้ครอบครัวทหารเรือได้ร่วมกันทำกิจกรรมอันเป็นการเสริมความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว

กิจกรรมของโครงการนี้ ประกอบด้วยการอบรมและส่งเสริมให้ข้าราชการและครอบครัวของกองทัพเรือในพื้นที่ต่างๆ ปลูกพืชผัก เพื่อบริโภคและนำไปจำหน่ายเมื่อมีผลผลิตเกินการบริโภค รวมทั้งจัดการอบรมแนวทางการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง และแนะนำการจดบันทึกสมุดบัญชีครัวเรือน เพื่อให้การบริหารการเงินในครัวเรือนมีความพอดีและมีเหลือเก็บออมด้วย โดยจะดำเนินการในพื้นที่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี, จังหวัดสงขลา และจังหวัดนราธิวาส โดยจะมีการประกวดผลิตผลของการปลูกพืชผักและมอบรางวัลแก่ผู้ร่วมโครงการในแต่ละพื้นที่

3. โครงการด้านสาธารณประโยชน์

3.1 กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด

สมาคมภริยาทหารเรือ จัดกิจกรรมออกร้านในงานกาชาดเป็นประจำทุกปี ณ บริเวณสวนอัมพร เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมหารายได้บำรุงสภากาชาดไทย โดยในแต่ละปีจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน และประชาชน เป็นจำนวนมากที่ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการกุศลนี้ จึงได้ให้การสนับสนุนการออกร้านของสมาคมภริยาทหารเรือ ด้วยการมอบสิ่งของเครื่องใช้ประเภทต่างๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า ตลอดจนเครื่องอุปโภค

บริโภค เป็นจำนวนมาก ซึ่งคณะกรรมการสมาคมภริยาทหารเรือได้ดำเนินการจัดทำเป็นของรางวัลให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรมการกุศลกับทางร้านของสมาคมภริยาทหารเรือ

สำหรับร้านสมาคมภริยาทหารเรือได้จัดกิจกรรมหลากหลาย อาทิ การซื้อไข่เต่า การถ่ายรูปร่วมกับดารา การจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้าแม่บ้านทหารเรือ การทำนายโชคชะตาจากโหราศาสตร์เรือ และจำหน่ายสลากบำรุงกาชาด ราคาใบละ 100 บาท เพื่อนำรายได้ในการจัดงานทูลเกล้าฯ ถวายบำรุงสภากาชาดไทย

“ในร้านสมาคมภริยาทหารเรือ มีการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติฯ การจัดแสดงดนตรี มีสินค้าของภริยาทหารเรือมาจำหน่ายในงานด้วย และเรายังได้จัดทำสลากบำรุงกาชาด เพื่อนำรายได้ในการจัดงานทูลเกล้าฯ ถวายบำรุงสภากาชาดไทย โดยนายกสมาคมและกรรมการบริหารสมาคม จะเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการออกร้านสมาคมภริยาทหารเรือในงานกาชาด ประจำปี” (ศิริวรรณ อมาตยกุล, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

3.2 โครงการแด่ผู้มีความหวัง

สมาคมภริยาทหารเรือ ได้รับการสนับสนุนกองทุนจากกองทัพเรือ ในการจัดโครงการแด่ผู้มีความหวัง ซึ่งเป็นโครงการที่นำเด็กจากสถานแรกรับเด็กหญิงพญาไท บ้านเด็กตาบอดพิการซ้ำซ้อน เด็กและเยาวชนจากโรงเรียนหมู่บ้านเด็กกาญจนบุรีและจากสถานสงเคราะห์จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด ลำปาง เป็นต้น มาทำกิจกรรมร่วมกัน ณ กองพันทหารราบที่ 7 ค่ายมหาสุรสิงหนาท จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสมีแนวคิดที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีความหวัง และมีแนวคิดว่าตนเองนั้น เป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ รวมทั้งยังเป็นการมอบความอบอุ่นจากสังคมให้แก่เด็กที่เข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้ใกล้ชิด รับรู้ และเรียนรู้ปัญหาเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส เพื่อขยายผลการช่วยเหลือในโอกาสต่อไปอีกด้วย

“ทุกปี จะมีเด็ก เยาวชนและเจ้าหน้าที่ประมาณหลายร้อยคน เด็กและเยาวชนเหล่านี้จะเป็นผู้ด้อยโอกาสจากบ้านเด็กต่างๆ เราเปิดโอกาสให้พวกเขาได้ทัศนศึกษาและทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่กองทัพเรือ ทั้งเล่นเกมและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และสันตนาการ สมาคมได้นำขนมไปแจกแก่เยาวชนและมอบเงินสนับสนุนโครงการ ส่วนที่ต้องขอพระคุณมากก็คือทาง

กองทัพเรือที่ได้มาช่วยจัดกิจกรรม เช่น การสาธิตวิธีการเล่นน้ำทะเลอย่างปลอดภัย การแสดงทางทหาร การละเล่น รวมทั้งยังมีการแสดงของเด็กจากองค์กรต่างๆ ซึ่งเรามีแนวคิดที่จะให้พวกเขาได้รับความอบอุ่นจากสังคมเปรียบประหนึ่งเป็นพี่น้องเป็นญาติในครอบครัว” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

3.3 โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

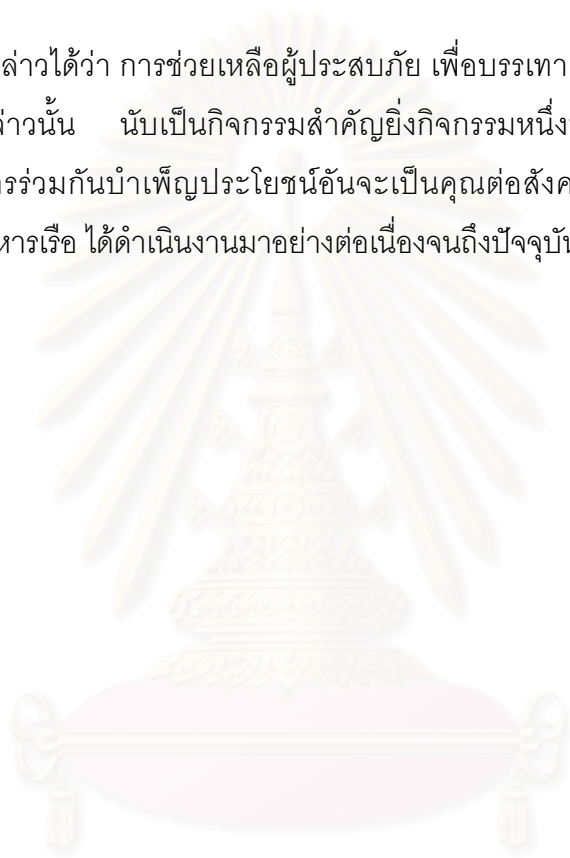
สมาคมภริยาทหารเรือมีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่ง คือเพื่อร่วมกันฉันทนกำลังบำเพ็ญประโยชน์ โดยสมาคมภริยาทหารเรือได้ให้การช่วยเหลือประชาชนทั่วไป เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ เช่น การมอบสิ่งของเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชนที่ประสบภัยหนาวในพื้นที่ปฏิบัติการของหน่วยปฏิบัติการตามลำแม่น้ำโขง เขตเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยสมาคมภริยาทหารเรือ ได้ปฏิบัติต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี หรือตามที่ได้เกิดอุทกภัยขึ้นในหลายพื้นที่ของประเทศ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก กองทัพเรือได้มอบหมายให้หน่วยต่างๆ จัดกำลังพลเข้าให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ต่างๆ อย่างต่อเนื่องและได้เปิดศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ซึ่งในส่วนของสมาคมภริยาทหารเรือ นั้น นายกสมาคมพร้อมคณะได้เดินทางไปมอบสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคให้กับผู้ประสบอุทกภัยตามจังหวัดต่างๆ เช่น ที่วัดน้ำรัก อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี วัดปากคลองมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

นอกจากนี้สมาคมภริยาทหารเรือยังได้ร่วมมือกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยนายกสมาคม เดินทางพร้อมด้วยคณะกรรมการบริหารสมาคมร่วมกับนายกสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคและเวชภัณฑ์ จำนวนกว่า 2,000 ชุด ไปมอบให้กับประชาชนที่ประสบอุทกภัยและได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก สำหรับกิจกรรมฟื้นฟูช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยนั้น ประกอบไปด้วยการจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการรักษาตรวจโรค จ่ายยาให้กับประชาชน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด การทำความสะอาดอาคารณประโยชน์ การแสดงวงหรีดดนตรีจากกองดุริยางค์ทหารเรือ และประกอบอาหารเลี้ยงผู้ประสบอุทกภัย

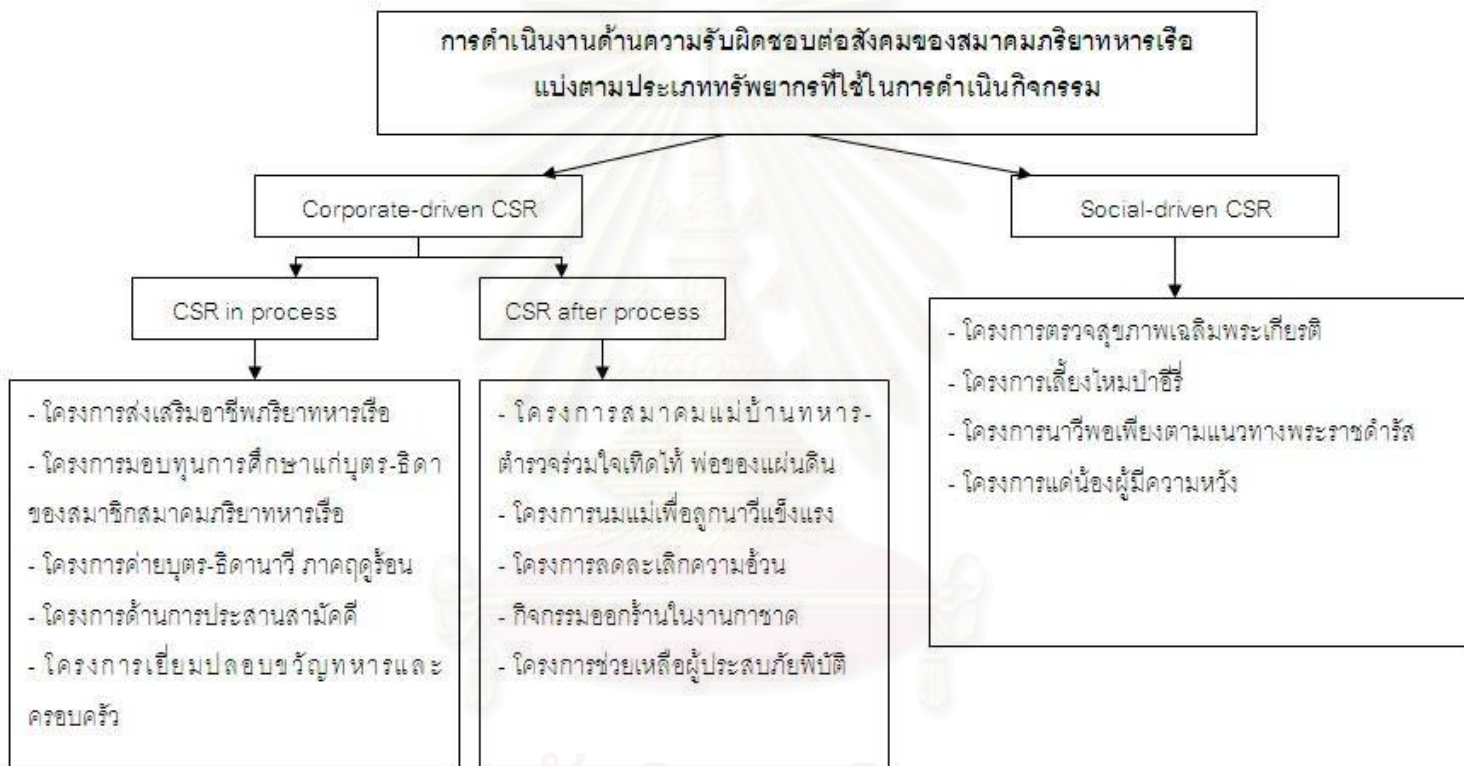
“เวลาเกิดเหตุ เราก็ประชุมกันระหว่างแม่บ้านเหล่าทัพ เรามาวางแผนกันว่าจะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ที่สุด อย่างในช่วงสมัยพี่ มีน้ำท่วมตั้งแต่ทางภาคเหนือตอนบน เราก็รวมตัวกันว่าเราจะไปช่วย ที่นี่ ก่อนจะไปช่วย สิ่งแรกที่เราคำนึงถึงก็คืองบประมาณ การที่เราจะไปช่วยเราต้องมีเงินมีทุนก่อน ดังนั้น เราก็จัดรายการออกทีวีขอช่วยบริจาคน้ำท่วม ซึ่งในครั้งนั้นเรา

สามารถรวบรวมเงินบริจาคได้ถึง 20 ล้าน แล้วเราก็นำเงินส่วนนี้ไปซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคไปแจก เราก็แบ่งงานกันเลยว่า ใครดูตรง 4 จังหวัดนี้ ส่วนเราดูทางนี้ ซึ่งเราก็ทำพร้อมกัน ส่วนเงินที่เหลืออยู่ เราก็นำไปซื้อแท่งค้ำน้ำ เป็นการมองระยะยาว อีกส่วนหนึ่งเราก็ทูลเกล้าถวายสมเด็จพระนางเจ้า เพื่อท่านไปใช้ในกิจการของพระองค์ท่านก็แล้วแต่” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

กล่าวได้ว่า การช่วยเหลือผู้ประสบภัย เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ที่ประสบภัยดังกล่าว นั้น นับเป็นกิจกรรมสำคัญยิ่งกิจกรรมหนึ่งที่สมาคมภริยาทหารเรือได้มี เจตนารมณ์ในการร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์อันจะเป็นคุณต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติ ซึ่งสมาคมภริยาทหารเรือ ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมกรียาหารเรือ แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ สามารถแบ่งตาม ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ 2 ประเภท คือ

1. Corporate – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ใน ภายในองค์กรเป็นหลัก ซึ่งยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 CSR ที่อยู่ในกระบวนการ เรียกว่า CSR in process ได้แก่

- โครงการส่งเสริมอาชีพภริยาทหารเรือ
- โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน
- โครงการด้านการประสานสามัคคี
- โครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัว

1.2 CSR ที่เกิดขึ้นภายหลังโดยแยกต่างหากจากกระบวนการ เรียกว่า CSR after process ได้แก่

- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง
- โครงการลดละเลิกความอ้วน
- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

2. Social – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรนอกองค์กรเป็นหลัก ได้แก่

- โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ
- โครงการเลี้ยงไหมป่าอื้อ
- โครงการนาวีพอเพียงตามแนวทางพระราชดำรัส
- โครงการแด่น้องผู้มีความหวัง

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ข้อมูลเบื้องต้นของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ แต่เดิมชื่อว่า ชมรมแม่บ้านทหารอากาศ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2521 ด้วยความดำริของ คุณหญิง สุรนุช กานตรัตน์ และเป็นประธานชมรมแม่บ้านทหารอากาศคนแรก โดยใช้อาคารสองชั้น ข้างหอประชุม กานตรัตน์ เป็นที่ทำการสำนักงานของชมรมแม่บ้านทหารอากาศ จนกระทั่งถึงสมัยของคุณหญิง วนิดา ฐปะเตมีย์ จึงได้พัฒนาจาก ชมรม เป็น สมาคม เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2527 และได้จดทะเบียนเป็นสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ (The Air Force Wives Association) ใช้ชื่อย่อว่า สม.ทอ. (AFWA) โดยใช้ที่ทำการของชมรมเดิมเป็นสำนักงานสมาคม

วัตถุประสงค์ของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

1. เพื่อประสานสามัคคีและความเข้าใจอันดีในระหว่างสมาชิก
2. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ให้แก่สมาชิก
3. เพื่อช่วยเหลือสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการทหารอากาศ
4. เพื่อสนับสนุนในด้านการศึกษาแก่บุตร ธิดา ของข้าราชการทหารอากาศ
5. เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการทหารอากาศ ซึ่งปฏิบัติราชการอยู่ในส่วนหน้า
6. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือกับรัฐบาล องค์การ สมาคม มูลนิธิและสังคมที่เป็นสาธารณชน

ประเภทสมาชิก

สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศมี 2 ประเภทคือ

1. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลที่คณะกรรมการเห็นสมควรเชิญเป็นสมาชิก เพื่อเป็นเกียรติแก่สมาคมฯ สมาชิกประเภทนี้ไม่ต้องเสียค่าบำรุง
2. สมาชิกสามัญประเภทรายปี ได้แก่
 - 2.1 ภรรยานายทหารชั้นประทวน เสียค่าบำรุงสมาคมปีละ 25 บาท
 - 2.2 ภรรยานายทหารสัญญาบัตร ร.ต.-น.ท. เสียค่าบำรุงสมาคมปีละ 50 บาท
 - 2.3 ภรรยานายทหารสัญญาบัตร น.อ.-น.อ.พิเศษ เสียค่าบำรุงสมาคมปีละ 100 บาท
 - 2.4 สมาชิกสามัญประเภทตลอดชีพ ได้แก่ ภรรยานายพลอากาศทุกคน และภรรยา นายทหารอากาศ ซึ่งมีความประสงค์จะเสียค่าบำรุง 500 บาท ชำระครั้งเดียว

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจะประกอบไปด้วยสมาชิกจากส่วนกลางและชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบินต่างๆ เป็นส่วนภูมิภาค ซึ่งมีภรรยาของผู้บังคับการกองบินนั้นๆ เป็นประธานชมรม โดยตำแหน่งภรรยาของผู้บังคับการเป็นรองประธานชมรม คณะกรรมการและสมาชิก ประกอบด้วยภรรยาข้าราชการกองบินนั้นๆ ทั้งภรณานายทหารชั้นประทวนและภรณานายทหารชั้นสัญญาบัตร มีเลขาและเหรัญญิกคอยดูแล ขึ้นตรงต่อสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โดยภารกิจของชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบินต่างๆ จะมีภารกิจหลัก ดังนี้

1. ถวายเป็นความจงรักภักดีแก่สถาบันพระมหากษัตริย์
2. เพื่อสานความสัมพันธ์ในหมู่สมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้
4. เพื่อช่วยเหลือในด้านสวัสดิการ
5. เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการและครอบครัวกองบินต่างๆ
6. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และให้ความร่วมมือกับทุกองค์กร สนับสนุนกิจกรรมสาธารณกุศล

บทบาทของชมรมแม่บ้าน แม้จะเป็นหน่วยเล็ก ๆ แต่เหล่าแม่บ้านได้ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ตามพื้นที่จังหวัดนั้น ซึ่งชมรมแม่บ้านทหารอากาศ มีทั้งหมด 11 หน่วย ดังนี้

1. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกำแพงแสน โรงเรียนการบิน กองบัญชาการยุทธทางอากาศ จังหวัดนครปฐม
2. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 1 จังหวัดนครราชสีมา
3. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 2 จังหวัดลพบุรี
4. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 4 ตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
5. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
6. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
7. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 21 จังหวัดอุบลราชธานี
8. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 23 จังหวัดอุดรธานี
9. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่
10. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 46 จังหวัดพิษณุโลก
11. ชมรมแม่บ้านทหารอากาศกองบิน 56 หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จุดเริ่มต้นและนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัคร (Philanthropic Intermediaries and Volunteerism Promotion) ที่มีการทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ซึ่งจุดเริ่มต้นของการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยเหลือสังคมนั้น เริ่มขึ้นจากภรรยาของผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารอากาศ ในสมัยก่อน ต้องการรวบรวมภรรยาทหารอากาศให้สมัครสมานสามัคคีกัน โดยคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มาร่วมทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ อีกทั้งช่วยเหลือสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการทหารอากาศ ต่อมาจึงได้ขยายการช่วยเหลือออกไป สามารถกล่าวได้ว่าเป็นความรู้สึกรู้สึกที่ต้องการช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่แม่บ้านพึงกระทำได้นั่นเอง

จากการสัมภาษณ์ คุณสุมนา จุลโมกษ์ ประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นของการจัดทำกิจกรรมและโครงการต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า

“ถ้าดูจากประวัติการก่อตั้งแล้ว สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้มีจุดกำเนิดมาจาก คุณหญิง สุรนุช กานตรัตน์ ได้สังเกตเห็นความสำคัญของภรรยาข้าราชการกองทัพอากาศ ในการมีส่วนร่วมสนับสนุนให้หัวหน้าครอบครัวปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งเสริมให้ภรรยาข้าราชการกองทัพอากาศ มีความรู้ในด้านต่างๆ รวมทั้งได้มีโอกาสพบปะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และมาร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์” (สุมนา จุลโมกษ์, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551)

อาจกล่าวได้ว่า เป็นความมุ่งมั่นตั้งใจของภรรยาผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารอากาศในสมัยก่อน ซึ่งต้องการที่จะช่วยเหลือ โดยไม่ได้มีการกำหนดออกมาเป็นนโยบายหรือลายลักษณ์อักษร และไม่ได้คำนึงถึงภาพลักษณ์

“การทำงานของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เราไม่ได้เขียนพันธกิจ วิสัยทัศน์ไว้ อย่างองค์กรใหญ่ๆ เรามีเพียงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กับความตั้งใจของแม่บ้านที่จะทำกิจกรรมต่างๆ โดยการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านกิจกรรม เงินกองทุน ตลอดจนสมาชิกเพิ่มมากขึ้น มาถึงปัจจุบันนี้ก็สามสิบปีแล้ว ที่เรามีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมเพื่อความสามัคคี ความเข้าใจในหมู่สมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้

รวมทั้งวิชาชีพ ช่วยเหลือสวัสดิการ การสงเคราะห์ สนับสนุนการศึกษา บำรุงขวัญและสร้างกำลังใจให้กับทหารอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในยามสงคราม อีกทั้งให้ความร่วมมือกับรัฐบาล องค์กร มูลนิธิต่างๆ เพื่อทำสาธารณประโยชน์ นอกจากนี้ได้สร้างความสัมพันธ์กับภรรยาผู้ช่วยทูตทหารมิตรประเทศ” (สุนา จุลโมกข์, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551)

ระยะเวลากว่า 30 ปี นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2521 ที่ “ชมรมแม่บ้านทหารอากาศ” ได้เริ่มต้นขึ้นในประเทศไทย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ “สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ” ตลอดระยะเวลาดำเนินการ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้ยึดวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ 6 ประการ (พรทิพย์ พุกผาสุก บรรณารักษ์, เคียงฟ้า, 2550) คือ

1. เพื่อประสานสามัคคีและความเข้าใจอันดีในระหว่างสมาชิก เช่น เมื่อจัดกิจกรรมให้สมาชิกได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ ทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือกันเมื่อยามจำเป็น เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกชมรมแม่บ้าน ณ กองบินต่างๆ
2. เพื่อส่งเสริมวิชาชีพเผยแพร่ความรู้ด้านต่างๆ ให้แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ ทำให้สมาชิกสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวและเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. เพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ เป็นการออกเยี่ยมเยียนและจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ จัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ มอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ครอบครัวข้าราชการที่ประสบภัย รวมทั้งครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศที่เจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
4. เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า การไปเยี่ยมเยียนมอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในส่วนหน้า หรือประสบอุบัติเหตุในหน้าที่ราชการนั้น นับเป็นกิจกรรมสำคัญที่ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจสำหรับปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไป
5. เพื่อสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตร-ธิดา ของข้าราชการกองทัพอากาศ การมอบทุนอุดหนุนการศึกษา ทุนสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษาและทุนในอาหารกลางวัน เพื่อให้เยาวชนของกองทัพอากาศเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป
6. เพื่อประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่เป็นการช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติในทุกโอกาสเสมอมา

หน่วยงานหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

เนื่องจากสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัครที่มีผู้บริหารซึ่งมาจากภรรยาผู้บัญชาการทหารอากาศโดยตำแหน่ง เรียกว่านายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และเมื่อได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกสมาคมแล้ว ก็จะทำการคัดสรรสมาชิกมาดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามความสามารถและความสมัครใจ ซึ่งคุณพรทิพย์ พุกผาสุก นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ สมัยพ.ศ. 2548-ก.ย.2551 กล่าวว่า

“เป็นความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างสมาชิก ที่จะให้ทุกคนมีส่วนร่วม โดยตัวนายกสมาคมเองก็อาจจะเป็นผู้วางแนวนโยบาย แต่การปฏิบัติก็เป็นสมาชิกและกรรมการร่วมมือร่วมใจกัน” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำหรับสมาคมแม่บ้านทหารอากาศนั้น จะอาศัยผู้บริหารหรือนายกสมาคมเป็นสำคัญ และถือว่ามีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมขององค์กร (CSR) หรือเรียกได้ว่าเป็นผู้นำหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

จากการสัมภาษณ์ คุณสุนณา จุลโมกษ์ ประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ อธิบายว่า สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้จัดตั้งฝ่ายต่างๆ ขึ้นมา แต่ในความเป็นจริง สมาชิกแต่ละคนที่มีความรู้ความสามารถจะอาสาเข้ามาเพื่อร่วมกันช่วยเหลือตามฝ่ายต่างๆ ด้วยความสมัครใจ ซึ่งเป็นลักษณะของการทำงานแบบพี่ๆ น้องๆ มากกว่า

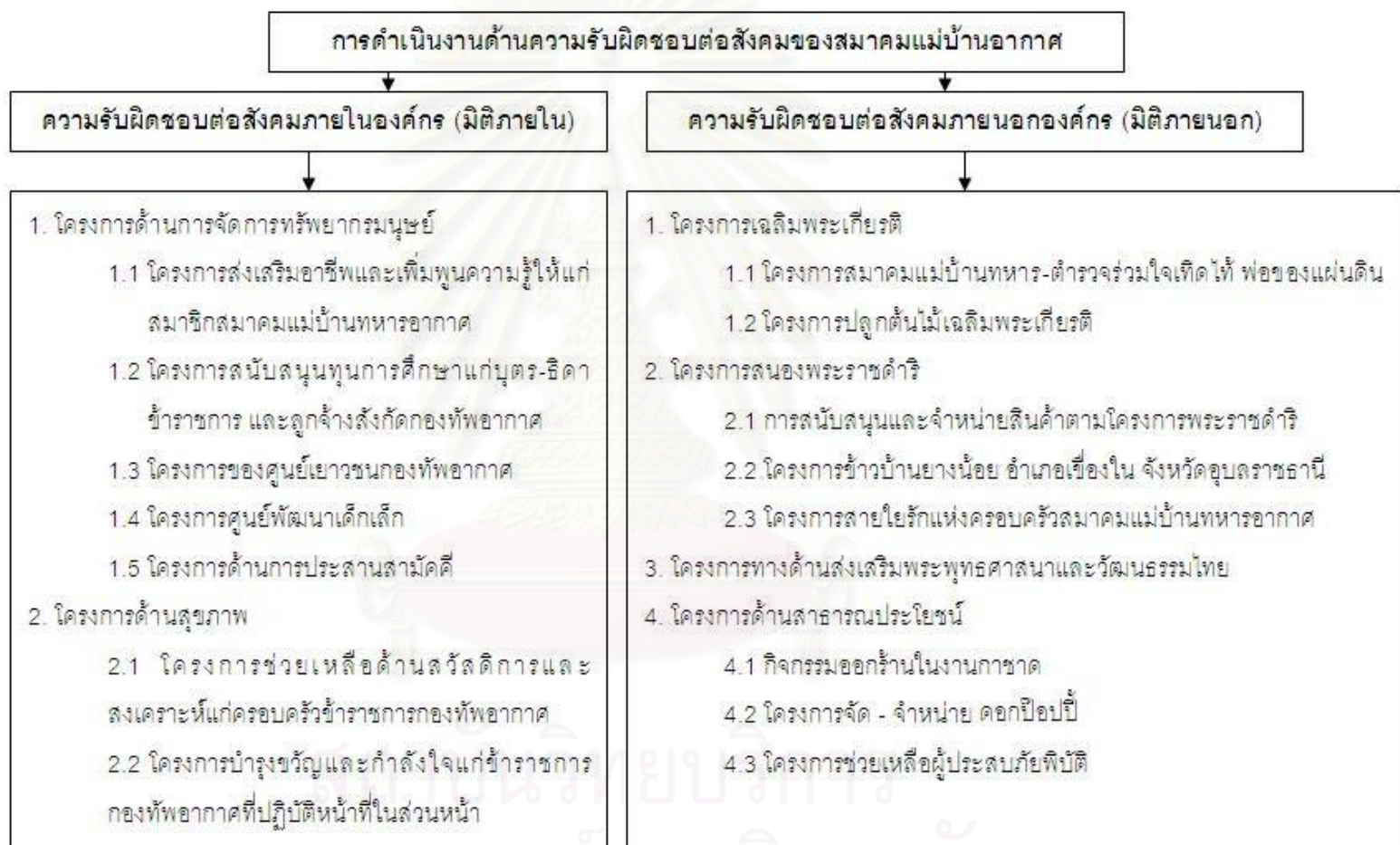
“สมาคมแม่บ้านทหารอากาศของเราเป็นลักษณะ Volunteer คืออาสาสมัครมาช่วยกัน เพราะส่วนใหญ่ก็จะมียางประจำทำกันอยู่ ดังนั้นใครอยากทำฝ่ายไหน ก็มาช่วยๆ กัน เป็นการให้แม่บ้านมาร่วมด้วยช่วยกัน พร้อมกับสังสรรค์กันไปด้วย ซึ่งเวลาเราจะไปทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ เราก็ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ร่วมกับนายกสมาคมเองด้วย โดยส่วนมากฝ่ายเลขานุการหรือฝ่ายสมาชิกสัมพันธ์จะเป็นผู้ดำเนินการติดต่อประสานงานหลักกับสมาชิกสมาคม โดยการทำงาน ofสมาคมจะใช้หลักกัลยาณมิตร เป็นพันธมิตรกับแม่บ้านต่างเหล่าทัพ เพื่อประสานการทำงานเพื่อสังคมร่วมกัน” (สุนณา จุลโมกษ์, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551)

ภาพรวมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งชมรมมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา รวมกว่า 30 ปี ที่สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้ปฏิบัติในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR (Corporate Social Responsibility) ในวิถีของภรรยาข้าราชการทหารอากาศให้สอดคล้องกับความเป็นสังคมไทย และสอดแทรกการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) เข้าไปกับการดำเนินงานของสมาคมในทุกภาคส่วน เนื่องจากสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ มีชมรมแม่บ้านกระจายอยู่ตามกองบินต่างๆ ครอบคลุมทั้งประเทศ ทำให้การทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ขยายตัวอย่างกว้างขวาง โดยการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมจะอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า ทำงานด้วยใจรัก ถวายความจงรักภักดี ประสานสามัคคีสร้างสุข คลายทุกข์ของสมาชิก

“นับตั้งแต่ได้รับตำแหน่งนายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2548 ก็ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมโดยมีแนวคิดที่ว่า ทำงานด้วยใจรัก ถวายความจงรักภักดี ประสานสามัคคีสร้างสุข คลายทุกข์ของสมาชิก ซึ่งมีนโยบายว่าทุกอย่างที่เราทำ เราต้องทำด้วยใจรัก เพราะว่าถ้าเราทำงานด้วยใจรักและทำงานด้วยความสุข เราก็จะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ไปได้ และในสมาชิกของสมาคม ให้มีความรักความสามัคคีกัน คือจะต้องทำงานร่วมมือร่วมใจกัน เพราะงานทุกอย่างเราต้องทำด้วยกัน ถึงจะสำเร็จผลอย่างดี อีกอย่างถ้าสมาชิกที่มีความทุกข์ ก็ต้องช่วยกันในเรื่องของการคลายความทุกข์” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

ภาพรวมของการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ นั้น ภารกิจและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมจะครอบคลุมเรื่องหลักๆ คือ การเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รวมทั้งช่วยเหลือสังคมโดยรวม อีกทั้งสนับสนุนงานของกองทัพอากาศ ตลอดจนประสานความรัก ความเข้าใจ และความสามัคคีในหมู่สมาชิก ให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ สนับสนุนด้านการศึกษาของบุตร-ธิดา ข้าราชการ ลูกจ้างกองทัพอากาศ เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจ อีกทั้งดำเนินความสัมพันธ์กับแม่บ้านต่างเหล่าทัพ และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ โดยต้อนรับคณะภรรยาของผู้บัญชาการทหารอากาศต่างประเทศ เยี่ยมชมกิจการ ณ สมาคม เพื่อเผยแพร่ผลงานให้ชาวต่างชาติได้ชื่นชมศิลปวัฒนธรรมในด้านประติมากรรมพื้นบ้าน เครื่องจักรสาน สิ่งทอจากผ้าฝ้าย ผ้าไหม รวมทั้งอาหารและขนมไทยที่แสดงถึงเอกลักษณ์ไทย เป็นต้น

รูปที่ 6 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

การทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ (มิติภายใน)

ในด้านของความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศนั้น สมาคมให้ความสำคัญกับบุคลากรที่เป็นภรรยาของข้าราชการกองทัพอากาศอย่างมาก โดยถือว่าภรรยามีส่วนร่วมสนับสนุนให้หัวหน้าครอบครัวปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งเสริมให้บรรดาภรรยาข้าราชการกองทัพอากาศ ได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ อยู่เสมอ รวมถึงเปิดโอกาสให้สมาชิกสมาคมได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สามารถแบ่งโครงการออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตรธิดาข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ โครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโครงการด้านการประสานสามัคคี เป็นต้น
2. โครงการด้านสุขภาพ อาทิ โครงการช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า เป็นต้น

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมีการส่งเสริมการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาคมกับสมาชิกสมาคมและระหว่างสมาชิกสมาคมด้วยกันเอง โดยจัดทำโครงการต่างๆ ขึ้น ดังนี้

1.1 โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ จัดให้มีการสอนวิชาชีพแก่สมาชิกและครอบครัวโดยสมาชิกที่มีความสามารถพิเศษและวิทยากรจากภายนอก และมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกชมรมแม่บ้านส่วนภูมิภาค รวมทั้งจัดให้สมาชิกมีโอกาสเข้าฟังบรรยาย ส่งเสริมความรู้ด้านต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพและคุณภาพชีวิต ด้วยการเปิดอบรม หลักสูตรระยะสั้น เช่น มารยาทในการสมาคม การสนทนาภาษาอังกฤษ เป็นต้น

สมาชิกจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว และเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อาทิ การสอนประดิษฐ์ของใช้ต่างๆ การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำผมสตรี การทำดอกไม้ประดิษฐ์ การถนอมอาหาร เป็นต้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกผลิตขึ้นนั้น จึงได้จัดตั้ง “ร้านค้าแม่บ้านเศรษฐกิจ” เป็นสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ดังกล่าว และขอรับบริจาคเสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้จากบุคคลทั่วไป เพื่อจำหน่ายให้กับสมาชิกและครอบครัวในราคาถูก ต่อมาเมื่อกิจการได้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง จึงได้ขยายเป็น “ร้านสวัสดิการแม่บ้านทหารอากาศ” ประกอบไปด้วยร้านค้าสวัสดิการแม่บ้านทหารอากาศ ร้านดอกไม้ ร้านเบเกอรี่และขนมหวาน เพื่อเป็นแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกผลิตขึ้น ทั้งจากสมาชิกส่วนกลางและชมรมแม่บ้านกองบินต่างๆ

โดยก่อนหน้านี้ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้รับมอบหมายจากกองทัพอากาศ ให้ดำเนินกิจกรรมโครงการแม่บ้านทหารอากาศ ส่งเสริมศิลปอาชีพ สืบสานพระราชดำรินวโรกาสเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 12 สิงหาคม 2547 เพื่อเป็นการสืบสานพระราชดำรินงานศิลปอาชีพ ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2546 จนถึงปี 2547 และสมาชิกแม่บ้านทหารอากาศได้ประดิษฐ์งานศิลปะ และสร้างผลิตภัณฑ์โดยใช้วัตถุดิบจากพื้นบ้าน สร้างรายได้ให้กับครอบครัว

จากโครงการแม่บ้านทหารอากาศ ส่งเสริมศิลปอาชีพ สืบสานพระราชดำรินวโรกาส เฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 12 สิงหาคม 2547 นี้เอง แนวความคิดการสืบสานงานดังกล่าวจึงเกิดขึ้นอย่างจริงจัง โดยมีแผนดำเนินการตามระยะเวลา คือการศึกษาดูงานสร้างสรรค์ความคิด และเตรียมประดิษฐ์งานศิลป์ เริ่มจากนายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ นำทีม ร่วมด้วยอุปนายกสมาคม กรรมการบริหาร รวมทั้งประธานชมรมแม่บ้านทหารอากาศและสมาชิกเข้าชมกิจการ ณ โครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดาและศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อสมาชิก เนื่องจากได้เห็นรูปแบบวิธีการดำเนินงาน การจัดการและการสร้างสรรค์ การนำความคิดทางศิลปะมาทำให้เป็นรูปธรรม อันจะก่อให้เกิดการเสริมสร้างอาชีพและรายได้ ซึ่งประธานชมรมแม่บ้านทหารอากาศในกองบินตามภูมิภาคต่างๆ ของกองทัพอากาศ จึงเกิดประกายความคิด และนำกลับไปประดิษฐ์งานศิลป์ของชมรม การสร้างสรรค์งานศิลป์จึงเกิดขึ้นในทั่วภูมิภาคของกองทัพอากาศ

“ชมรมแม่บ้านทหารอากาศตามกองบินต่างๆ ได้มีความคิดสร้างสรรค์ที่จะทำสินค้า คือไม่ว่าจะหยิบจับสิ่งใด ก็จะมีองศาศิลปะจากงานชิ้นนั้นออกมานำเสนอให้เกิดคุณค่า มีประโยชน์ต่อการใช้สอย และมีความสวยงาม งานใดที่ยังขาดความรู้และทักษะ ก็จะร่วมมือร่วมใจช่วยกันคิดช่วยกันทำจนเป็นผลสำเร็จ เกิดการมีส่วนร่วมของเหล่าแม่บ้านทหารอากาศ เป็นผลพลอยได้ที่สร้างความรักความสามัคคีเพิ่มขึ้น” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

โครงการแม่บ้านทหารอากาศ ส่งเสริมศิลปะอาชีพ สืบสานพระราชดำริช มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สำคัญยิ่ง คือ เพื่อสนองตอบต่อพระราชปณิธาน ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในงานศิลปะ ที่ทรงมุ่งเน้นต่อราษฎรให้สามารถผลิตผลงานที่มีคุณค่า เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ทั้งสามารถนำสิ่งผลิตที่สร้างแล้วขยายผลต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการให้สมาชิกสมาคมได้นำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์และพัฒนางานศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งเสริมสร้างพลังในกลุ่มแม่บ้านทหารอากาศให้แข็งแกร่ง

การดำเนินโครงการดังกล่าว ได้มีการจัดกิจกรรมทั้งในด้านการพัฒนาบุคคลและการสร้างผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบพื้นบ้าน รวมทั้งการเสริมสร้างความรู้จากประสบการณ์จริงในด้านการตลาดให้กับสมาชิกสมาคม รวมทั้งจัดให้มีการอบรมวิชาชีพเสริมเพิ่มเติม นำชมกิจการตามลักษณะงานและตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการจัดจำหน่ายในระบบธุรกิจ ให้ข้อมูลด้านการตลาด ความต้องการของผู้บริโภค การทำบรรจุภัณฑ์

โครงการส่งเสริมศิลปะอาชีพของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้บรรลุผลจนสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ในลักษณะ “หนึ่งกองบิน หนึ่งผลิตภัณฑ์” (One wing One product – OWOP) ซึ่งเป็นการผลิตสินค้าที่โดดเด่นของเหล่าแม่บ้านทหารอากาศในแต่ละกองบิน ได้แก่ ดอกไม้ประดิษฐ์จากใยบัว ดินหอม ยางพารา ผลิตภัณฑ์กระดาษสา เครื่องจักรสานจากผักตบชวา ผลิตภัณฑ์การตัดเย็บเสื้อผ้าและเครื่องใช้ ผลิตภัณฑ์อาหารกล้วยและมันแปรรูป ขนมรังไหม ปลาชนิดเดียว รวมทั้งสมุนไพรสำหรับนวดแผนไทย โดยเริ่มเปิดโครงการและผลิตภัณฑ์ในงาน “นิทรรศการแม่บ้านทัพฟ้ากับลีลาหัตถศิลป์” ณ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ดอนเมือง เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2546 เป็นการนำร่องและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย อีกทั้งเพื่อผลในด้านการตลาด ทั้งสำรวจความต้องการและความพอใจของผู้บริโภค ซึ่งการจัดนิทรรศการครั้งนั้นถือว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก สื่อมวลชนหลายสาขาได้เผยแพร่ข่าวสาร สาธารณชนจากหลายสถานที่ให้การตอบรับ ติดต่อบริษัทเพื่อสั่งซื้อ ทั้งนี้ช่วงระยะเวลาที่ดำเนินการเป็นการจัดก่อน

เทศกาลปีใหม่ ทำให้ได้ผลตอบรับจากลูกค้าอย่างดี โดยเฉพาะโครงการผลิตภัณฑ์กระดาษสาของ กองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ อันได้แก่ ดอกไม้, กระดาษสา, อัลบั้มภาพ, กรอบรูป, การ์ดอวยพร, สมุดโน้ต, ที่คั่นหนังสือ ฯลฯ ได้รับรางวัลดีเด่นระดับภาคเหนือเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 3 ดาว เมื่อปี 2547 มีผู้สั่งซื้อจากทั้งในและนอกประเทศจำนวนมาก

นอกจากนี้ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ยังได้เผยแพร่โครงการและผลิตภัณฑ์ทาง เว็บไซต์ <http://rtaf.mi.th> อันเป็นสื่อสู่สากล ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของแม่บ้านในกองบินต่างๆ มีดังนี้

- ดอกไม้ประดิษฐ์จากดินหอม โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 2 จังหวัดลพบุรี
- ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 4 ตาคลี จังหวัด นครสวรรค์
- ผลิตภัณฑ์จากเกลือปลา โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 5 จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์
- ผลิตภัณฑ์ชุดจัดโต๊ะอาหารจากผ้าปาเต๊ะ โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ดอกไม้ผ้าใยบัว โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 21 จังหวัดอุบลราชธานี
- ศิลปกรรมจากแป้งข้าวเหนียว โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 23 จังหวัด อุตรธานี
- ผลิตภัณฑ์จากกระดาษสา โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 41 จังหวัด เชียงใหม่
- ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 46 จังหวัด พิษณุโลก
- ดอกไม้ประดิษฐ์จากยางพารา โดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 56 หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ทั้งนี้ได้ผนวกโครงการ “สวนหิงห้อย” ดำเนินการโดยชมรมแม่บ้านทหารอากาศ กองบิน 1 (จังหวัดนครราชสีมา) ซึ่งเป็นโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สืบสาน พระราชดำริ อันจะก่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติ และอนุรักษ์พันธุ์หิงห้อย ซึ่งปัจจุบันมี จำนวนลดลง โดยทำการจัดทำขอบเขต และตกแต่งพื้นที่พัฒนาเป็นแหล่งอนุรักษ์หิงห้อยและ แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีการสำรวจด้านกีฏวิทยา ศีรษะสายพันธุ์ของหิงห้อยจากนักวิชาการ

จากการสัมภาษณ์ คุณนภาพร ศุภวงค์ นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ คนปัจจุบัน (เริ่มดำรงตำแหน่งเมื่อตุลาคม 2551-ปัจจุบัน) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกว่า

“...ก่อนหน้าที่จะได้รับตำแหน่งนายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศนั้น ก็ร่วมงานของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศมาตลอด ซึ่งสมาคมได้สนับสนุนความรู้ให้แก่สมาชิกเสมอ จัดอบรมในเรื่องต่างๆ เช่น ทำอาหารบ้าง บุคลิกภาพบ้าง สนับสนุนให้สมาชิกได้ทำอาชีพต่างๆ และรับผลิตภัณฑ์ของสมาชิกลำมาจำหน่าย ซึ่งในขณะนี้เรามีร้านสวัสดิการของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โดยจะรับผลิตภัณฑ์ที่แม่บ้านของแต่ละกองบินทำ ที่เรียกว่า OWOP OTOP นำมาจำหน่าย นอกจากร้านสวัสดิการแม่บ้านจะจำหน่ายสินค้าให้แก่เพื่อนสมาชิกแล้ว ยังมีการจำหน่ายสินค้าของมูลนิธิศิลปาชีพเพื่อสนองพระราชดำริจากโครงการศิลปาชีพ จากจิตรลดา จากสายใจไทย นำมาจำหน่ายช่วยเหลือประชาชน” (นภาพร ศุภวงค์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ริเริ่มโครงการ One wing One product คือการให้แต่ละกองบิน ทั้งหมด 11 กองบิน จัดทำสินค้าที่โดดเด่น โดยผลิตภัณฑ์จากเหล่าแม่บ้านทหารอากาศของแต่ละกองบินจะถูกนำมาจำหน่ายที่ร้านสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โดยเป็นการเพิ่มรายได้ช่วยเหลือครอบครัวทหารชั้นผู้น้อย (แนวหน้า, ผู้หญิงแนวหน้า, 30 มกราคม 2550)

การเปิดร้านสวัสดิการแม่บ้านทหารอากาศนั้น เป็นการส่งเสริมสินค้าตามโครงการพระราชดำริ และเพิ่มรายได้แก่ข้าราชการและครอบครัว ตลอดจนประชาชนที่มีฝีมือในการผลิตสินค้าตามโครงการพระราชดำริ ร้านสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณ หอประชุมกองทัพอากาศ (อาคาร 80 ปี) ด้านติดกับถนนพหลโยธิน ทั้งนี้ ร้านสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เป็นร้านค้าที่จัดเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้า และผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริ จากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ร้านจิตรลดา มูลนิธิสายใจไทย นอกจากนี้ ยังนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานฝีมือจากสมาคมแม่บ้านทหารอากาศและชมรมแม่บ้านกองบินต่างๆ อาทิ เครื่องจักรสานประเภทกระเป๋า กล่องทิชชู ถุงผ้า กระเป๋า แจกันดอกไม้ และสินค้ากีฬที่ซื้อมาจำหน่ายในราคาพิเศษ ซึ่งสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เปิดบริการทุกวันราชการ เวลา 10.00 - 17.00 น. (สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์, 4 สิงหาคม 2551)

1.2 โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา โดยให้การสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา เช่น โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของข้าราชการกองทัพอากาศ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศที่มีความตั้งใจเรียนและความประพฤติดี ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีแต่ขาดทุนทรัพย์ โดยขอให้โรงเรียนพิจารณาคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่สมาคมฯ กำหนด จัดแบ่งทุนการศึกษาเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา นักเรียนนายเรืออากาศ นักเรียนพยาบาลทหารอากาศ และนักเรียนจำอากาศ รวมทั้งสิ้น จำนวน 102 ทุน ทั้งเป็นทุนต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนในสังกัดสถานศึกษากองทัพอากาศ ได้รับทุนการศึกษาตั้งแต่ปีแรกที่เข้ารับการศึกษาจนจบหลักสูตร และเพื่อให้เยาวชนของกองทัพอากาศเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศนั้น ครอบคลุมถึงการสนับสนุนทุนทรัพย์แก่โรงเรียนในพื้นที่รอบกองทัพอากาศดอนเมือง เพื่อจัดหาอุปกรณ์การเรียนสำหรับเด็กนักเรียน รวมทั้งสนับสนุนทุนอาหารกลางวันแก่โรงเรียนอนุบาลฤทธิยะวรรณาลัย

นอกจากนี้สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้สนับสนุนการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนออเงิน สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พร้อมทั้งมอบหนังสือพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้

1.3 โครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้สนับสนุนโครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ โดยจัดตั้งห้องสมุดศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศขึ้น ในอาคารศูนย์เยาวชนของกองทัพอากาศดอนเมืองเพื่อการค้นคว้าและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนาทักษะความรู้ด้านต่างๆ ให้แก่เยาวชนกองทัพอากาศ อาทิ การฝึกสอนดนตรีไทย นาฏศิลป์ กีฬา คอมพิวเตอร์ รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมทักษะต่างๆ เช่น ค่ายภาษาอังกฤษ ประกวดการอ่านออกเสียงภาษาไทย และประกาศเกียรติคุณยกย่องเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ครู-นักเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ซึ่งมีผลงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างอันดี ด้วยโครงการครูดีเด่นและนักเรียนดีเด่น

“ศูนย์เยาวชน สมาคมแม่บ้านทหารอากาศดูแลอยู่ ซึ่งศูนย์เยาวชนจะจัดสอนเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย อบรมกีฬา ส่วนมากก็จะเป็นช่วงของการปิดภาคการศึกษา บางครั้งจะมีเรื่องของการอบรมภาษาอังกฤษบ้าง เพื่อบุตรหลานของสมาชิกจะได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมความรู้ และเมื่อมีโอกาสหรือมีงานของกองทัพอากาศ ก็จะนำเด็ก ๆ เยาวชนลูกหลานของเรา มาแสดงด้วย” (นภาพร ศุภวงศ์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

ที่ผ่านมาในปี 2543-2545 ได้มีการจัดโครงการเยาวชนทหารอากาศพันภัย ยาเสพติด เป็นโครงการต่อเนื่อง 3 ปี ด้วยการจัดอบรมและจัดกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งจัดสร้างสนามกีฬาสำหรับเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนของกองทัพอากาศได้ตระหนักถึงโทษและภัยของยาเสพติด รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และห่างไกลจากยาเสพติด มุ่งเน้นให้พื้นที่ของกองทัพอากาศเป็นสีขาว โดยสมาคมแม่บ้านทหารอากาศรับผิดชอบการดำเนินงานในส่วนกลาง และชมรมแม่บ้านทหารอากาศทุกกองบิน เป็นผู้รับผิดชอบในส่วนภูมิภาค

1.4 โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้จัดโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูบุตรหลานให้กับผู้ปกครองที่เป็นข้าราชการกองทัพอากาศ โดยจัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนขึ้นภายในกองบินต่างๆ ซึ่งอยู่ในความดูแลของชมรมแม่บ้านทหารอากาศ ณ กองบินนั้นๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างกองบินนั้นๆ จะได้มีสถานบริการรับเลี้ยงบุตรหลานก่อนวัยที่จะเข้าเรียนในชั้นอนุบาล โดยเน้นการให้บริการตามมาตรฐานของกรมอนามัย ในราคาที่ย่อมเยา เป็นการแบ่งเบาภาระการเลี้ยงดู ทำให้บิดามารดาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความกังวลใจ
2. เพื่อให้บุตรหลานของข้าราชการและลูกจ้างของกองบินได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด อบอุ่น ปลอดภัย และมีพัฒนาการที่สมวัย เพื่อจะได้เติบโตเป็นเยาวชนที่ดีของประเทศต่อไป
3. เพื่อให้แม่บ้านที่มีเวลาว่างได้มีงานทำ โดยสมัครเป็นครูพี่เลี้ยงเด็ก เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ทั้งนี้จะต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วย

4. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดี ในชุมชนกองบินนั้นๆ

การให้บริการ

- บริการอาหารและโภชนาการ มีอาหารกลางวันและอาหารว่างที่ถูกหลักโภชนาการมีสารอาหารครบ 5 หมู่
- บริการสุขภาพ บันทึกการเจริญเติบโต แนะนำผู้ปกครองเรื่องการทำภูมิคุ้มกันและมีมาตรการป้องกันโรคติดต่อ
- บริการด้านการพัฒนาเด็กรอบด้าน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ให้เด็กรู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมและปลูกฝังความมีวินัย เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าเรียนในระดับอนุบาล
- บริการสื่ออุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นในการพัฒนาเด็ก โดยจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นอย่างเพียงพอ โดยเน้นความปลอดภัยและเหมาะสมกับวัยของเด็ก
- สถานที่ อาคาร เน้นความปลอดภัยและถูกต้องตามมาตรฐานของกรมอนามัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกองบินนี้รับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 1 ปี 6 เดือน ถึง 3 ปี และมีปรัชญาเป็นแนวทางในการทำงานเพื่อให้บริการว่า “อบอุ่น ปลอดภัย พัฒนาการ สมวัย” โดยเน้นให้เด็กได้รับการดูแล เอาใจใส่อย่างใกล้ชิด มีพัฒนาการที่สมวัย จัดให้มีครูพี่เลี้ยง ที่ผ่านการอบรมและคัดเลือกจากกองบินในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนเด็กตามมาตรฐานของกรมอนามัย บุตรหลานของข้าราชการและลูกจ้าง เสียค่าบริการรายเดือน เดือนละประมาณ 500-800 บาท สามารถเลือกชำระโดยเงินสด หรือการหักจากเงินเดือน ส่วนบุตรหลานของบุคคลทั่วไป เสียค่าบริการรายเดือน เดือนละประมาณ 700-900 บาท และค่าอุปกรณ์แรกเข้า 220 บาท (ชำระครั้งแรกที่สมัคร) โดยชำระเป็นเงินสด ภายในวันที่ 5 ของเดือน

1.5 โครงการด้านการประสานสามัคคี

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศให้ความสำคัญกับการสร้างความสามัคคีระหว่างสมาชิก เนื่องจากในการดำเนินงานใดๆ ก็ตามจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายจึงจะประสบความสำเร็จได้ สมาคมจึงส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในสมาคม เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจในการทำประโยชน์ให้กับสังคมด้านต่างๆ

“ได้จัดประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อกำหนดแผนการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้ารวมทั้งปัญหาข้อขัดข้องเป็นประจำทุกเดือน หลังจากประชุมคณะกรรมการก็จะมี การรับประทานอาหารร่วมกัน สำหรับชมรมแม่บ้านทหารอากาศภูมิภาค 11 แห่งได้แก่ ชมรมแม่บ้านทหารอากาศทุกกองบิน และชมรมแม่บ้านทหารอากาศกำแพงแสนนั้น ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งและได้เดินทางไปเยี่ยมชมรมต่างๆ ด้วยตนเอง พร้อมด้วยอุปนายกสมาคม และกรรมการบริหาร เพื่อรับทราบข้อมูลการดำเนินงานกิจกรรม เสนอแนวทางการปฏิบัติและแนวความคิด เพื่อพัฒนาชมรมฯ ช่วยขจัดอุปสรรคปัญหาต่างๆ และได้มอบเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชมรมฯ รวมทั้งได้เยี่ยมชมศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอีกด้วย” (นภาพร ศุภวงค์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

การจัดให้สมาชิกได้มีการพบปะสังสรรค์ ทำกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือกันเมื่อยามจำเป็น ซึ่งคณะกรรมการบริหาร สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ มีการเดินทางร่วมกันไปทัศนศึกษานอกสถานที่ “ในแต่ละปี เราก็จะให้สมาชิกมีการพักผ่อน พาไปทัศนศึกษา โดยในการทัศนศึกษาก็อาจจะมีเรื่องของความรู้นิดๆ หน่อยๆ ประกอบ” (พรทิพย์ พุกผาสุข, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศยังมีกิจกรรมต่างๆ อีกหลายอย่าง เพื่อการประสานสามัคคี อาทิ งานคล้ายวันสถาปนา ซึ่งทุกปี สมาคมจะมีงานเลี้ยงสังสรรค์ ระหว่างคณะกรรมการบริหารและสมาชิก รวมทั้งเป็นการเลี้ยงขอบคุณคณะกรรมการบริหารที่ได้ร่วมดำเนินงานของสมาคมในรอบปีให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

“การจัดงานสังสรรค์ ก็เพื่อให้สมาชิกมีความรู้สึกผูกพันฉันพี่น้อง ฉันเพื่อนสนิทมิตรสหาย ได้สนุกสนานและเป็นการขอบคุณสมาชิกสายแวงต่างๆ ซึ่งแต่ละสายแวงได้ช่วยกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่สำคัญคือการเฝ้ารับ-ส่งเสด็จฯ ซึ่งสมาชิกแต่ละสายแวงจะมีช่วงเวลาว่างที่ไม่ตรงกัน ทำให้ได้พบปะกันน้อยนัก สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจึงได้จัดงานพบปะสังสรรค์ตามวาระต่างๆ มีกิจกรรมให้สมาชิกได้สนุกสนาน หัวเราะ และมีความผูกพันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น” (นภาพร ศุภวงค์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้คำนึงถึงสุขภาพและความแข็งแรงของสมาชิกในแต่ละปีจึงได้มีกิจกรรมออกกำลังกาย อาทิ การเดินแอโรบิก การสอนเต้นรำ ลีลาศ การฝึกโยคะ

และการจัดกิจกรรมกีฬาประจำปีของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เพื่อให้สมาชิกทุกคนทั้ง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้มีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาสันตนาการร่วมกัน

“ในแต่ละปี จะมีการแข่งขันกีฬาระหว่างกองบินและส่วนกลาง จัดเป็นการแข่งขัน กีฬาเพื่อออกกำลังกาย เชื่อมความสัมพันธ์ให้แก่สมาชิก สมาคมแม่บ้านทหารอากาศยังได้จัดการ แข่งขันกีฬาโบว์ลิ่งการกุศล เพื่อหารายได้สมทบทุนการจัดกิจกรรมอันเป็นสาธารณกุศลและเป็น ประโยชน์ต่อสังคม อีกทั้งประโยชน์ที่ได้รับคือการสานสัมพันธ์ในหมู่สมาชิก ผู้สนับสนุนงานของ สมาคม หน่วยงานกองทัพอากาศ หน่วยราชการ บริษัทห้างร้าน และมองเพื่อนของสมาชิก สมาคม” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

นอกจากนี้ นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศและคณะกรรมการทุกสมัย จะมีการ ไปเยี่ยมคารวะและอวยพรอดีตนายกสมาคม ซึ่งถือเป็นประเพณีสืบต่อกันมา “การเข้าเยี่ยมคารวะ อดีตนายกสมาคม นั้น ถือเป็นประเพณีเลย ตอนที่พี่เพิ่งเข้ารับตำแหน่งนายกสมาคม ก็ต้อง เดินทางไปสวัสดิ์อดีตนายกสมาคมแต่ละท่าน เป็นการแสดงความเคารพ และยังเดินทางไปสวัสดิ์ นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก แม่บ้านทหารเรือ แม่บ้านตำรวจ เป็นการแนะนำตนเองและเพื่อ ความสัมพันธ์อันดีในการทำโครงการกิจกรรมร่วมกันต่อไป ซึ่งทุกสมาคมแม่บ้านเหล่าทัพ เค้าก็จะ ทำอย่างนี้เหมือนกัน กลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ” (นภาพร ศุภวงศ์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

2. โครงการด้านสุขภาพ

สำหรับสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ สิ่งสำคัญอย่างยิ่งก็คือ สมาชิกสมาคม ครอบครัวและข้าราชการกองทัพอากาศทุกคน จึงมีโครงการด้านสุขภาพ ดังนี้

2.1 โครงการช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัว ข้าราชการกองทัพอากาศ

การออกเยี่ยมเยียนและจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ จัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ มอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ครอบครัวข้าราชการที่ประสบภัย รวมทั้งครอบครัวข้าราชการ กองทัพอากาศที่เจ็บป่วยหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งถือเป็นการแสดงความห่วงใย

“กรรมการของสมาคมจะมีการไปเยี่ยมเยียนสมาชิกที่เจ็บป่วยหรือสูญเสียบุคคลในครอบครัว และมอบเงินช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก ครอบครัวข้าราชการที่ป่วยหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ อย่างตอนที่เกิดเหตุการณ์เครื่องบินกองทัพอากาศตก ที่กองบิน 4 ตาคลี นครสวรรค์ สมาคมก็ได้มอบเงินช่วยเหลือแก่ภรรยาและญาติผู้เสียชีวิต เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและให้กำลังใจ” (สุนนา จุลโมกษ์, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551)

2.2 โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศถือว่าการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในส่วนหน้า เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเมื่อผู้ชายทุ่มเททั้งแรงกายและแรงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตัวเองอย่างเต็มที่แล้ว เหล่าแม่บ้านจึงต้องก้าวเข้ามาเป็นเสมือนกำลังเสริมที่คอยผลักดันและให้กำลังใจในการทำงานของผู้ชาย ด้วยการไปเยี่ยมเยียน มอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในส่วนหน้า

“สมาคมฯ ได้เป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพนักบินและลูกเรือที่ประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตเครื่องบินตกที่กองบิน 4 อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์” (พรทิพย์ พุกผาสุข, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

โดยเฉพาะปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของทหารและตำรวจนั้น คุณพรทิพย์ พุกผาสุข กล่าวถึงการดูแลกำลังพลที่เดินทางลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่า ทางสมาคมพร้อมที่จะให้การสนับสนุนในทุกด้าน และพร้อมร่วมเป็นกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความมั่นคงของประเทศต่อไป (สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์, 4 สิงหาคม 2551)

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ (มิตินอก)

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรหรือมิตินอกนี้ เป็นการช่วยเหลือชุมชน สังคม ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ให้ทุนการศึกษา ช่วยงานสังคม ซึ่งบทบาทสำคัญของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศที่เข้าไปให้ความช่วยเหลือ คือการบำเพ็ญกิจกรรมที่เป็น

สาธารณประโยชน์ต่างๆ ทั้งดำเนินการเองและร่วมมือกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้ร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ จัดโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้พ่อของแผ่นดิน โดยมีการเลี้ยงอาหารให้แก่ประชาชนทั่วไป เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี ในวันที่ 5 ของทุกเดือน โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ ณ แหล่งชุมนุมนายทหารสัญญาบัตร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ และโครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น

2. โครงการสนองพระราชดำริ อาทิ โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และโครงการข้าวบ้านยางน้อย อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นโครงการในมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ เป็นต้น

3. โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนา และวัฒนธรรมไทย สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้มีกิจกรรมบำรุงพระศาสนา โดยสมาชิกของสมาคมร่วมทำบุญตักบาตร เวียนเทียน ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และร่วมงานกฐินพระราชทานกับกองทัพอากาศ รวมทั้งหน่วยงานและองค์การต่างๆ เป็นประจำทุกปี และสมาคมได้ร่วมกับกองทัพอากาศ บริจาคเงินทำบุญเทศน์มหาชาติของมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เป็นต้น

4. โครงการด้านสาธารณประโยชน์ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ร่วมกับกองทัพอากาศ ออกร้านในงานกาชาด บริเวณสวนอัมพร ลานพระบรมรูปทรงม้า เพื่อการจัดหารายได้ให้แก่สภากาชาดไทย โครงการจัดและจำหน่ายดอกปีบปี เพื่อช่วยเหลือครอบครัวทหารผ่านศึก ได้มอบเงินและอุปกรณ์แพทย์ให้มูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึก และโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ

1.1 โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้ร่วมกับสมาคมแม่บ้านเหล่าทหาร-ตำรวจ จัดโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน ซึ่งจะเป็นกิจกรรมเลี้ยงอาหารประชาชน ทุกวันที่ 5 ของเดือน ที่แหล่งชุมชนนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยสมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้จัดหน่วยแพทย์ ทันตกรรมตรวจรักษา พร้อมบริการตัดผมให้แก่ประชาชนทั่วไป และแจกเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นให้ด้วย เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในวโรกาสมหามงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และเนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา โดยจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพระหว่างแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ซึ่งโครงการนี้ยังดำเนินการมาตลอดจนถึงปัจจุบัน

1.2 โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้เข้าร่วมพิธีปลูกป่า ณ พื้นที่โครงการฟื้นฟูพัฒนาคุณภาพชีวิตและพื้นที่ต้นน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ และได้เข้าร่วมกับกองทัพอากาศโดยมีผู้บัญชาการกองทัพอากาศเป็นประธาน ในพิธีปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ 80 ล้านเมล็ดเพื่อพ่อ ณ ศูนย์กีฬา-สวนเฉลิมพระเกียรติฯ บริเวณด้านทิศเหนือของบัญชาการกองทัพอากาศ เพื่อให้เกิดความร่มรื่นและสวยงาม สำหรับเป็นที่พักผ่อนของข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว ตลอดจนประชาชนโดยรอบที่ตั้งดอนเมือง รวมทั้งเป็นการตอบสนองโครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ 80 ล้านเมล็ดเพื่อพ่ออีกด้วย

2. โครงการสนองพระราชดำริ

2.1 การสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้สนองพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการดำเนินงานที่จะพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น โดยมีพระราชดำริให้ดำเนินการฝึกอาชีพครบวงจร ตั้งแต่การผลิตจนถึง

การค้า การตลาด สหกรณ์ เพื่อให้ประชาชนเหล่านั้นได้รู้จักการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นกำลังสำคัญในการหาตลาด เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นโดยประชาชนที่พระองค์ทรงวางแผนพระดำริไว้

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจึงมีแนวความคิดให้จัดหาสถานที่เพื่อสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริ ที่ส่งเสริมผลิตผลของชาวบ้านได้ตลอดเวลา นอกเหนือจากการจำหน่ายในงานกาชาด ซึ่งจัดขึ้นเพียงปีละหนึ่งครั้งเท่านั้น ดังนั้นสมาคมแม่บ้านทหารอากาศจึงได้สร้างร้านสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศแห่งใหม่เป็นอาคารเอกเทศในบริเวณพื้นที่กองทัพอากาศ

“เรามีแนวคิดว่า บริเวณดอนเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งของกองทัพอากาศ เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีสถานที่ราชการ องค์กร และบริษัทห้างร้านตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก น่าที่จะต้องมีร้านซึ่งเป็นช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริฯ เช่น ผลิตภัณฑ์จากมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สินค้าจากร้านจิตรลดา สินค้าจากมูลนิธิสายใจไทยฯ และให้สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้ข้าราชการและครอบครัว รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ที่สัญจรไปมาได้มีโอกาสเลือกซื้อสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริฯ ดังกล่าว” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

ร้านสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ตั้งอยู่บริเวณหอบประชุมกองทัพอากาศ ถนนพหลโยธิน ใกล้ที่ทำการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ลักษณะเป็นอาคารคอนกรีตทรงไทย ประยุกต์ ประดับหน้าจั่วด้วยกระจกสีลวดลายไทย จำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริฯ จากร้านจิตรลดา มูลนิธิศิลปาชีพ มูลนิธิสายใจไทยฯ และผลิตภัณฑ์จากสมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ส่วนระเบียบหน้าร้านจัดเป็นมุกกาแฟ หนังสือและของว่าง ส่วนนอกบริเวณอาคารมีการจัดตกแต่งภูมิทัศน์อย่างสวยงาม มีพื้นที่จอดรถเพื่อให้ความสะดวกแก่ลูกค้า

2.2 โครงการข้าวบ้านยางน้อย อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

เมื่อครั้งสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จทรงงาน ณ ศูนย์ศิลปาชีพบ้านยางน้อย อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้นำสมาชิกร่วมเข้าเฝ้าฯ โดยการสนับสนุนจากกองทัพอากาศ ทั้งนี้ ผู้บัญชาการทหารอากาศ

ได้ทูลเกล้าถวายโรงสี มูลค่า 2.5 ล้านบาท และสมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้ร่วมจำหน่ายข้าวเบญจกระยาทิพย์ ในงานมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพที่สวนอัมพร

2.3 โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้จัดโครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ซึ่งเป็นกิจกรรมในโครงการสายใยรักจากแม่สู่ลูก (โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว) รับสนองพระราชดำริ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มีวัตถุประสงค์สร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข ด้วยการมีสถาบันครอบครัวที่ดี และเยาวชนได้รับการดูแลอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ร่วมมือกับโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมการแพทย์ทหารอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จัดนิทรรศการ เช่น นิทรรศการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการบรรยายพิเศษ ณ อาคารคุ้มเกล้า โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งให้การสนับสนุนการจัดโครงการดังกล่าวแก่กองบินต่างๆ ของกองทัพอากาศ

3. โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนา และวัฒนธรรมไทย

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้มีกิจกรรมบำรุงพระศาสนาเป็นประจำ โดยสมาชิกของสมาคมร่วมทำบุญตักบาตร เวียนเทียน ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า และร่วมงานกฐินพระราชทานกับกองทัพอากาศ ถวายผ้าจำพรรษาแก่พระสงฆ์จำพรรษาในวันสำคัญทางศาสนา การร่วมพิธีอุปสมบทของข้าราชการกองทัพอากาศ และในทุกเทศกาลสำคัญร่วมกับกองทัพอากาศ กรุงเทพมหานครและองค์กรต่างๆ เป็นประจำ ทุกปี

เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา และวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ร่วมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ณ วัดเขาปริดี ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และได้เข้าร่วมพิธีเทศน์มหาชาติมหากุศลเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เมื่อถึงวาระเข้าพรรษา สมาคมแม่บ้านทหารอากาศร่วมเข้าเฝ้าฯ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ร่วมพิธีบำเพ็ญกุศลถวายต้นเทียนพรรษา ณ วัด

อาวุธวิภิสิตาราม เป็นประจำทุกปี และสนับสนุนโครงการปฏิบัติธรรมถวายเป็นพระราชกุศลกับ มูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชนในพระบรมราชินูปถัมภ์ อีกทั้งเข้าร่วมพิธีบำเพ็ญกุศล ประจำปีของมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ทุกปี และร่วมทำบุญ เทศน์มหาชาติของมูลนิธิฯ มาโดยตลอด

4. โครงการด้านสาธารณประโยชน์

4.1 กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ร่วมกิจกรรมงานกาชาดกับสภาอากาศไทย โดยการออกร้านสมาคมแม่บ้านทหารอากาศกับกองทัพอากาศ ในงานกาชาดบริเวณสวนอัมพร ลานพระบรมรูปทรงม้า สนามหน้าที่ทำการสำนักพระราชวัง (สนามเสือป่า) ถนนศรีอยุธยา เพื่อหารายได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภายในร้านส่วนของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ได้จัดบริเวณสำหรับเล่นเกม “ขวัญใจชาวฟ้าฟ้าโชค” ที่ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นประจำทุกปี โดยผู้เล่นเกมจะได้รับ เครื่องบินประกอบจำลองลำเล็กเมื่อซื้อบัตรเล่นเกมและได้รับของรางวัลอีกด้วย นอกจากนี้ยังมี การจัดนิทรรศการและจำหน่ายสินค้าจากต่างประเทศ โดยทางสมาคมได้จัดหาสินค้าคุณภาพดี จากประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ นำมาจำหน่ายในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ซึ่งเป็นจุดขายที่ดึงดูดความสนใจจากประชาชน รวมทั้ง เป็นรายได้สำหรับนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายฯ เพื่อใช้ในกิจการของสภาอากาศไทย อีกทั้งสมาคมแม่บ้าน ทหารอากาศยังได้สนับสนุนการจัดแสดงบนเวทีในงานกาชาด ณ สนามเสือป่า การจัดชุดอาหาร ณ วงสวนกุหลาบ สนับสนุนการจำหน่ายเครื่องหมายงานกาชาดและภาพวาดฝีพระหัตถ์ พระราชทานของสภาอากาศไทย

สำหรับในปี 2551 สภาอากาศไทยงดจัดงานกาชาดประจำปี 2551 เพื่อถวาย ความอาลัยจากการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ แต่สมาคมแม่บ้านทหารอากาศยังคงหารายได้สมทบกับกองทัพอากาศ เพื่อนำรายได้ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล เพื่อใช้สอยในงานของสภาอากาศไทย

4.2 โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ให้การช่วยเหลือประชาชนทั่วไป เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ โดยทูลเกล้าฯ ถวายเงิน พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยทางภาคเหนือกับมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภา) ยามยาก ทั้งยังร่วมจัดทำถุงบรรจุน้ำดื่มของพระราชทานและร่วมเดินทางมไปมอบสิ่งของให้แก่ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อเกิดอุทกภัยน้ำท่วมในพื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร สมาคมแม่บ้านทหารอากาศร่วมมือกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวและบริเวณชล จัดถุงของขวัญและยาสามัญประจำบ้านเพื่อการยังชีพ รวมทั้งจัดเลี้ยงอาหารและให้การสนับสนุนดูแลซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่เสียหาย ทำให้ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังได้สร้างศาลาทำน้ำให้แก่วัดราษฎร์บำรุง (หนองปลาตุก) จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ รวมทั้งมอบอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องถ่ายเอกสารให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่ดังกล่าว และเมื่อถึงฤดูหนาว สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้ร่วมกับกองทัพอากาศในการจัดคาราวานต้านภัยหนาว นำผ้าห่มไปแจกประชาชนในถิ่นที่ขาดแคลนและประสบภัยหนาว ซึ่งในปี 2551 ดำเนินการที่จังหวัดเลย โดยทำพิธีปล่อยคาราวานต้านภัยหนาว ณ ลานจอดอากาศยาน กองบัญชาการกองทัพอากาศ

“ในกรณีที่มีภัยพิบัติ เช่น มีน้ำท่วม ภัยร้อน ภัยหนาว สมาคมจะขอความร่วมมือกับกองทัพ โดยสมาชิกของเราได้ช่วยกันบรรจุน้ำดื่มของ เพื่อจะนำไปแจก ครั้งที่น้ำท่วมใหญ่คราวที่แล้ว สมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็ได้ร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร ตำรวจหลายเหล่า จัดกิจกรรมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ รวมใจช่วยภัยน้ำท่วม ออกรายการทางโทรทัศน์ ร่วมกันจัดรายการรับบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม แล้วก็นำไปช่วยตามจังหวัดต่างๆ อย่างสมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็จะไปอยุธยา ปทุมธานี อ่างทอง อุทัยธานี ลงพื้นที่ไปดำเนินการดูสถานที่ที่มีน้ำท่วมขัง แล้วก็ไปร่วมกันกับสมาคมอื่นๆ คือทุกสมาคมแม่บ้านก็จะไปช่วยกัน” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

“พอถึงฤดูหนาว สมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็จะเดินทางไปบริจาคสิ่งของต้านภัยหนาว ซึ่งเราทำอยู่ทุกปี ล่าสุดเราเพิ่งไปที่เชียงใหม่ เพื่อบรรเทาภัยหนาวให้กับประชาชนที่ประสบกับภัยหนาว ณ สถานีอนามัยบ้านทุ่งหลุก ต.ท่าวังพร้าว อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ เมื่อ 9 ธ.ค. 51” (นภาพร ศุภวงศ์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

4.3 โครงการจัดจำหน่ายดอกปีบปี

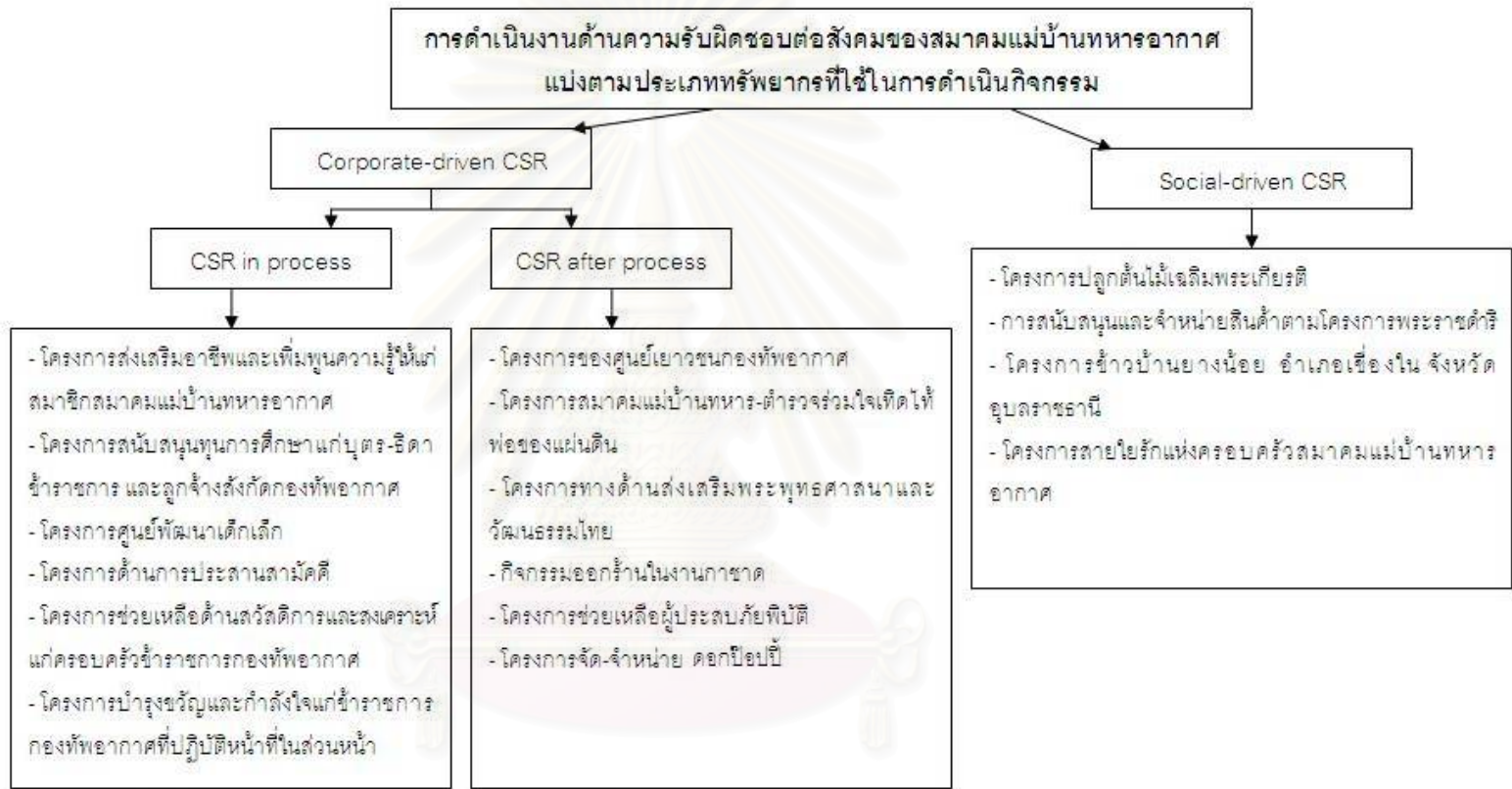
วันที่ 3 กุมภาพันธ์ของทุกปีเป็นวันทหารผ่านศึก เพื่อระลึกถึงวีรกรรมอันกล้าหาญของบรรดาทหาร ตำรวจ และพลเรือนที่ได้สละประโยชน์สุขส่วนตัว แม้กระทั่งเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อบ้านเมือง ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อปกป้องเอกราชและอธิปไตยของชาติ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้จัดทำและร่วมจำหน่ายดอกไม้ที่ระลึกวันทหารผ่านศึก (ดอกปีบปี) เพื่อนำรายได้สมทบมูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึก ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ช่วยเหลือทหารผ่านศึกและครอบครัว โดยได้จัดหาอุปกรณ์การแพทย์ให้แก่โรงพยาบาลทหารผ่านศึก จัดเลี้ยงอาหารกลางวัน มอบเงินและสิ่งของบำรุงขวัญทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากการสู้รบ ณ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก

นอกจากนี้ สมาคมยังสนับสนุนการจัดซื้ออุปกรณ์การแพทย์และเครื่องมือแพทย์ พร้อมทั้งปรับปรุงห้องตรวจโรคข้าราชการกองทัพอากาศ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรมแพทย์ทหารอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

“อีกกิจกรรมหนึ่งของแม่บ้านทหารอากาศ ก็คือกิจกรรมของดอกปีบปี ซึ่งเราก็ร่วมมือกันมาโดยตลอด คือได้ช่วยกันผลิตปีบปี แล้วก็จำหน่ายให้แก่องค์กรภาครัฐและเอกชนหลายแห่ง เพื่อนำเงินรายได้สมทบทุนสงเคราะห์ครอบครัว ทหาร ตำรวจ พลเรือน และอาสาสมัครที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละในการป้องกันประเทศ ให้มีกำลังใจที่จะสามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้ แล้วยังนำเงินบางส่วนไปเลี้ยงทหาร จากรายได้ต่างๆ ของเรา” (สุนนา จุลโมกษ์, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 7 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ สามารถแบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ 2 ประเภท คือ

1. Corporate – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในภายในองค์กรเป็นหลัก ซึ่งยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 CSR ที่อยู่ในกระบวนการ เรียกว่า CSR in process ได้แก่

- โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ
- โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ
- โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- โครงการด้านการประสานสามัคคี
- โครงการช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ
- โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในสนามหน้า

1.2 CSR ที่เกิดขึ้นภายหลังโดยแยกต่างหากจากกระบวนการ เรียกว่า CSR after process ได้แก่

- โครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ
- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย
- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
- โครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปี

2. Social – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรนอกองค์กรเป็นหลัก ได้แก่

- โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ
- การสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริ
- โครงการข้าวบ้านยางน้อย อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
- โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านตำรวจ

ข้อมูลเบื้องต้นของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2520 คุณหญิงวิจิตรวาทน์ คชินทร์ ภรรยาพล.ต.อ.มนตรี ชัย คชินทร์ อธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้น ได้รวบรวมชมรมและกลุ่มแม่บ้านตำรวจให้เป็นหนึ่ง เดียวกัน ก่อตั้งเป็นสมาคมแม่บ้านพิทักษ์ไทย และเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2525 นางจรัสรัตน์ วีระพันธ์ นายกสมาคมแม่บ้านพิทักษ์ไทย ได้เปลี่ยนชื่อจาก สมาคมแม่บ้านพิทักษ์ไทย มาเป็นสมาคม แม่บ้านตำรวจ (แม่บ้านพิทักษ์ไทย)

ต่อมาเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2529 ท่านผู้หญิง ดร.ภรณี มหามานนท์ ภรรยา พล.ต.อ.ณรงค์ มหามานนท์ อธิบดีกรมตำรวจ ได้เปลี่ยนชื่อสมาคมใหม่เป็น สมาคมแม่บ้านตำรวจ (The Police Wives Association) มีชื่อย่อว่า สม.ตร. และถือเป็นนายกสมาคมแม่บ้านตำรวจท่าน แรก พร้อมทั้งได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานให้มีระบบแบบแผนที่ทันสมัยเป็นรูปธรรม ชัดเจนขึ้น ปัจจุบันสมาคมแม่บ้านตำรวจ อยู่ที่อาคาร 18 ชั้น 2 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปทุมวัน

วัตถุประสงค์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

1. ส่งเสริมความสมัครสมานสามัคคี และอุปการะซึ่งกันและกันระหว่างแม่บ้านตำรวจ
2. เป็นศูนย์รวมความคิดเห็นและปฏิบัติงานของกลุ่มแม่บ้านตำรวจ
3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มแม่บ้านตำรวจ เสริมสร้างความมั่นคงในด้าน สวัสดิภาพความเป็นอยู่ และความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันของครอบครัวข้าราชการ ตำรวจ
4. ปฏิบัติงานในทางที่จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ ฐานะและเสถียรภาพของเหล่า แม่บ้านตำรวจ
5. จัดกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์
6. จัดหาทุนเพื่อเป็นการบำรุงขวัญแก่ข้าราชการตำรวจ
7. สมาคมนี้ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ประเภทสมาชิก

สมาชิกสมาคมแม่บ้านตำรวจมีประเภทเดียว คือ สมาชิกสามัญ ได้แก่ ภรรยาของ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตำรวจสตรี และลูกจ้างสตรีสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การสมัครเป็นสมาชิกสมาคมแม่บ้านตำรวจ ต้องยื่นใบสมัครตามแบบที่สมาคมกำหนด ต่อนายทะเบียน โดยผู้สมัครไม่ต้องชำระค่าบำรุงใดๆ ทั้งสิ้น และมีสิทธิ์เข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้รับประโยชน์จากสมาคมตามข้อบังคับของสมาคมอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการของสมาคมมี 3 คณะ คือ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการระดับกองบัญชาการ และคณะกรรมการระดับจังหวัด

คณะกรรมการบริหาร ให้เป็นโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย

(1) นายกสมาคม 1 คน คือ ภรรยาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นนายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติไม่มีภรรยา หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ภรรยาของรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติที่อาวุโสสูงสุดเป็นนายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ

(2) อุปนายกสมาคม คือ ภรรยาของรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือตำแหน่งเทียบเท่า

(3) กรรมการบริหาร คือ ภรรยาผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือตำแหน่งเทียบเท่า, ภรรยาผู้บัญชาการ, ภรรยาผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าของหน่วยขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามจำนวนที่นายกสมาคมแต่งตั้ง

นอกจากนี้ นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจจะเป็นผู้คัดเลือกสมาชิกที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งเลขานุการ เภรฎุญิก นายทะเบียน ปฏิคม ประชาสัมพันธ์ หรือตำแหน่งอื่นตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการระดับกองบัญชาการ ประกอบไปด้วย ภรรยาผู้บัญชาการเป็นกรรมการและเป็นประธานแม่บ้านตำรวจโดยตำแหน่ง และภรรยาของรองผู้บัญชาการ ผู้ช่วยผู้บัญชาการ ผู้บังคับการ รองผู้บังคับการ และผู้กำกับการในสังกัดกองบัญชาการนั้นๆ เป็นกรรมการ

คณะกรรมการระดับจังหวัด ประกอบไปด้วย ภรรยาผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และมีตำแหน่งเป็นประธานแม่บ้านตำรวจจังหวัด ส่วนภรรยาของรองผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้กำกับการ และรองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัด เป็นกรรมการ

สาขาของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ประกอบไปด้วย ชมรมแม่บ้านตำรวจต่างๆ ดังนี้

ชมรมแม่บ้านตำรวจนครบาล

ชมรมแม่บ้านตำรวจตระเวนชายแดน

ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 1 (รอบกรุงเทพฯ)

ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 3 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 4 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 5 (ภาคเหนือ)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 6 (ภาคกลางตอนบน)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 7 (ภาคตะวันตก)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 8 (ภาคใต้)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรภาค 9 (ภาคใต้)
 ชมรมแม่บ้านตำรวจภูธรจังหวัด
 กลุ่มแม่บ้านตำรวจอำเภอ
 และ กลุ่มแม่บ้านตำรวจสถานีตำรวจนครบาล

จุดเริ่มต้นและนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ สมาคมแม่บ้านตำรวจ

สมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัคร (Philanthropic Intermediaries and Volunteerism Promotion) ที่มีการทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ซึ่งจุดเริ่มต้นของการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการช่วยเหลือสังคมนั้น เริ่มขึ้นจากภรรยาอธิบดีกรมตำรวจในสมัยก่อน ได้เห็นความสำคัญของการที่แม่บ้านตำรวจจะรวมตัวกัน เพื่อช่วยเหลือในด้านต่างๆ ส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจแก่สามีในการปฏิบัติราชการ และบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือกิจกรรมสาธารณกุศล ซึ่งแต่เดิมนั้นจะเน้นไปในรูปแบบของต่างคนต่างทำหรือรวมตัวกันเป็นกลุ่มตั้งชมรมเล็กๆ กิจกรรมต่างๆ จึงออกมาแบบกลุ่มย่อยไม่ชัดเจนนัก (หนังสือสมาคมแม่บ้านตำรวจครบรอบ 15 ปี, 2544)

อาจกล่าวได้ว่า เป็นความใจบุญของภรรยาอธิบดีกรมตำรวจในสมัยก่อน โดยทำเพราะต้องการช่วยเหลือ ไม่ได้มีการกำหนดออกมาเป็นนโยบายหรือลายลักษณ์อักษร และไม่ได้คำนึงถึงภาพลักษณ์ แต่ต้องการสงเคราะห์คนยากจนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้เคียงสถานีตำรวจ ให้กำลังใจและช่วยเหลือข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติราชการอยู่ชายแดนหรือในถิ่นทุรกันดาร แต่สำหรับการดำเนินงานในปัจจุบัน ได้เริ่มมีการวางกรอบกำหนดออกมาเป็นนโยบาย เพื่อให้การทำกิจกรรมมีความเป็นรูปธรรมและเห็นได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

นโยบายสมาคมแม่บ้านตำรวจ ปี 2551-2552

1. เติบโตและถวายเป็นความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ยึดหลักการเศรษฐกิจพอเพียง
3. ดูแลครอบครัวข้าราชการตำรวจให้มีความเป็นอยู่ที่ดี
 - ส่งเสริมความรู้และพัฒนาอาชีพ
 - มอบทุนการศึกษาให้แก่บุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ
 - ให้ความช่วยเหลือข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่
 - ตรวจเยี่ยมบำรุงขวัญข้าราชการตำรวจและครอบครัวในถิ่นทุรกันดาร

ระยะเวลากว่า 31 ปี นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2520 ที่ “สมาคมแม่บ้านพิทักษ์ไทย” ได้เริ่มต้นขึ้นในประเทศไทย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ “สมาคมแม่บ้านตำรวจ” ในปัจจุบัน โดยสมาคมแม่บ้านตำรวจยึดถือวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ 3 ประการ (วารสารสมาคมแม่บ้านตำรวจ, 2550) คือ

1. เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิกสมาคมแม่บ้านตำรวจ การดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ก็เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีความสามัคคีกลมเกลียว อุปการะซึ่งกันและกันระหว่างแม่บ้านตำรวจ เสริมสร้างความมั่นคงในด้านสวัสดิภาพ

2. เพื่อประโยชน์ต่อข้าราชการตำรวจและครอบครัว การดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ทำให้ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดนหรือถิ่นทุรกันดาร ได้รับความช่วยเหลือ การสนับสนุนและกำลังใจ นอกจากนี้สมาคมยังบำรุงขวัญและช่วยเหลือตำรวจชั้นผู้น้อยรวมถึงครอบครัวที่ประสบความเดือดร้อนจากอุบัติเหตุต่างๆ อีกด้วย

3. เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ สมาคมแม่บ้านตำรวจได้บริหารกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ ร่วมมือกับหน่วยราชการและสถาบันสงเคราะห์ต่างๆ ในการบริจาคเงินสิ่งของเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชน ผู้เจ็บป่วย ผู้พิการ และผู้ยากไร้

หน่วยงานหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

เนื่องจากสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัคร ที่มีผู้บริหารเป็นภรรยาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยตำแหน่ง เรียกว่า นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ และภรรยาของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทั้ง 10 ท่าน ถือเป็นอุปนายกสมาคมโดยตำแหน่ง กรรมการบริหารสมาคมจะเป็นภรรยาระดับผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและภรรยา ระดับผู้บัญชาการ และในส่วนของคณะทำงานนั้น นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจจะมอบหมายและแต่งตั้งจากอุปนายกสมาคมให้ทำหน้าที่เป็นประธานฝ่ายต่างๆ ทั้งหมดมี 12 ฝ่าย คือ ฝ่ายปฏิคม ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายตรวจเยี่ยมและมอบทุนอาหารกลางวันโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ฝ่ายมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจทั่วประเทศ ฝ่ายสวัสดิการ ฝ่ายโครงการตำรวจ ฝ่ายหาทุน ฝ่ายร้านค้า ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายเหรียญกษาปณ์ และฝ่ายเลขานุการ

จากการสัมภาษณ์ คุณเบญจมาศ อินทรสุข เหรียญกษาปณ์สมาคมแม่บ้านตำรวจ กล่าวว่

“โดยปกติแล้วโครงสร้างของสมาคม จะมีการมอบหมายเป็นขั้นๆ ลงไป คือ แต่ละผู้บัญชาการก็จะมีกำลังพลของตัวเองที่ต้องดูแล ภรรยาผู้บัญชาการก็ทำหน้าที่ประธานชมรมใน ส่วนนั้นๆ ทั้งส่วนของภูธร นครบาล ตชด. ฯลฯ ส่วนต่างๆ เหล่านี้จะมีผู้ได้บังคับบัญชาที่ต้องดูแล เสมอ สมมุติว่าได้รับทราบข่าวเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจคนหนึ่งในพื้นที่นี้ก็จะมีการประสานไปยัง ข้าราชการตำรวจในสังกัดของพ่อบ้านว่า เห็นข่าวนี้ไหม ซึ่งถ้าเป็นการช่วยเหลือเบื้องต้นสำหรับ ข้าราชการตำรวจที่บาดเจ็บหรือเสียชีวิต ก็จะต้องรีบดำเนินการด่วน หรือถ้านายกสมาคมไม่สามารถไปด้วยตัวเอง ในนามของสมาคมก็จะหยิบยื่นความช่วยเหลือไปบางส่วน

ส่วนการกำหนดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสมาคมหรือส่วนรวมนั้น คณะกรรมการบริหารจะช่วยกันกำหนดนโยบาย วางโครงการและวิธีการต่างๆ และยังมีการรับพิจารณาข้อเสนอของสมาชิก ซึ่งจะอนุมัติดำเนินการเมื่อเห็นว่าข้อเสนอดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม” (เบญจมาศ อินทรสุข, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำหรับสมาคมแม่บ้านตำรวจนั้น ทุกคนในสมาคมจะมี ส่วนร่วมในการช่วยกันคิดโครงการต่างๆ และประสานงานระหว่างกัน โดยนายกสมาคมจะเป็น ผู้นำหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ภาพรวมการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตั้งแต่เริ่มเป็นกลุ่มแม่บ้านตำรวจ จนก้าวสู่สมาคมแม่บ้านตำรวจ มาถึงปัจจุบัน เป็นเวลาร่วมกว่า 31 ปี ที่ได้ปฏิบัติในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ CSR (Corporate Social Responsibility) ในวิถีของภรรยาข้าราชการตำรวจให้สอดคล้องกับความเป็นสังคมไทย และสอดคล้องการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) เข้าไปกับการดำเนินงานของสมาคมในทุกส่วน เนื่องจากสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีชมรมแม่บ้านกระจายอยู่ตามหน่วยต่างๆ ครอบคลุมทั่วประเทศ ซึ่งภาพรวมของการทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ตามที่แพทย์หญิงวันทนีย์ วัฒนนะ อดีตนายกสมาคมแม่บ้านตำรวจสมัยพลตำรวจเอก โกวิท วัฒนนะ ดำรงตำแหน่ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ได้กล่าวว่า

“...สมาคมแม่บ้านตำรวจ ช่วยเหลือสนับสนุนดูแลข้าราชการตำรวจและครอบครัว เนื่องจากว่าข้าราชการตำรวจถูกคาดหวังจากสังคมโดยรวมสูงมาก สมาคมแม่บ้านตำรวจจึงพยายามจัดกิจกรรมเพื่อเติมเต็มและให้กำลังใจข้าราชการ และสมาคมแม่บ้านตำรวจยังช่วยเหลือสังคมและงานสาธารณประโยชน์ เช่นเวลาเกิดสาธารณภัย อย่างเหตุการณ์สึนามิ ไม่ใช่แต่ชาวบ้านที่เดือดร้อน ตำรวจก็เดือดร้อน มีก็คนที่ทราบว่าตำรวจถูกพัดไปกับน้ำเสียชีวิตจำนวนไม่น้อย ที่ทำงาน บ้านพักเสียหาย มีหลายครอบครัวที่ได้รับผลกระทบตรงนี้ เราต้องเข้าไปช่วยดูแลทั้งข้าราชการตำรวจและประชาชนทั่วไป เพราะเวลาที่ทุกคนเดือดร้อน หลายหน่วยงานเข้าไปช่วย ตำรวจไปช่วยชาวบ้าน แต่เวลามีอะไรเกิดขึ้นกับตำรวจ ทุกคนก็คิดว่าตำรวจช่วยตัวเองได้ นี่คือข้อเท็จจริงของสังคมทุกวันนี้ว่า เวลาเรามีความสุขเราอาจคิดถึงตำรวจน้อยหน่อย แต่เมื่อไรที่มีความทุกข์ ทะเลาะกัน มีปัญหาที่นึกถึงตำรวจ ทั้งที่ตำรวจก็คือประชาชนคนหนึ่งเหมือนกัน เพราะฉะนั้นสมาคมแม่บ้านตำรวจจึงต้องเข้าไปช่วยเสริมตรงจุดนี้” (สกุลไทย, สัมภาษณ์, แพทย์หญิงวันทนีย์ วัฒนนะ, 1 สิงหาคม 2549)

สมาคมแม่บ้านตำรวจได้สนับสนุน ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือข้าราชการตำรวจและครอบครัวทั่วประเทศ ทั้งในส่วนที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงภัยตามแนวชายแดนหรือถิ่นทุรกันดาร หรือในรายที่ประสบความเดือดร้อนด้วยเหตุหัวหน้าครอบครัวบาดเจ็บ ทูพพลภาพหรือเสียชีวิต เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ และสมาคมยังบำรุงขวัญและช่วยเหลือข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย หรือครอบครัวตำรวจที่ประสบความเดือดร้อนจากภัยธรรมชาติต่างๆ ด้วยการจัดสวัสดิการที่จำเป็น รวมถึงดำเนินนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณประโยชน์ นอกจากนี้สมาคมแม่บ้านตำรวจ

ยังให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สมาคมแม่บ้านเหล่าทัพและสถาบัน
สงเคราะห์ต่างๆ เพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชน ผู้เจ็บป่วย ผู้พิการ และผู้ยากไร้ ทุกหมู่
เหล่าโดยไม่เลือกปฏิบัติ (วารสารการบริหารงานตำรวจ, มิถุนายน 2549) โดยมีหลักการดำเนินงานที่
สำคัญคือ “ร่วมมือร่วมใจ สร้างสรรค์สิ่งดี รักษาเกียรติและศักดิ์ศรี รักดีราชบัลลังก์”

“ร่วมมือร่วมใจ สร้างสรรค์สิ่งดี รักษาเกียรติและศักดิ์ศรี รักดีราชบัลลังก์ เป็นสิ่งที่
คิดขึ้นแล้ว ตั้งใจจะทำให้ได้ทุกหัวข้อ

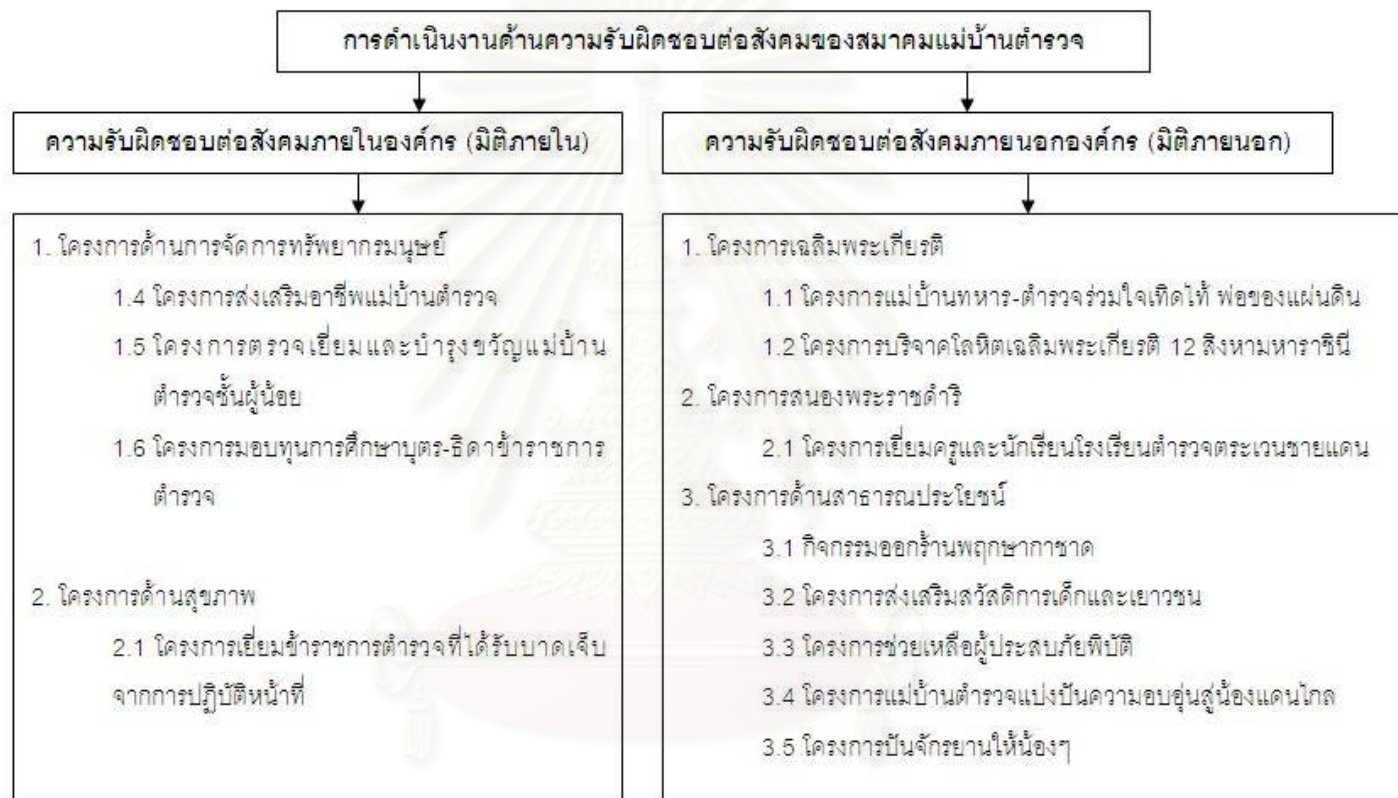
1) ร่วมมือร่วมใจ คือแม่บ้านต้องช่วยกัน เป็นทีมที่ดี เพราะลำพังดิฉันคนเดียวไม่สามารถ
ทำงานได้สำเร็จ เมื่อร่วมมือร่วมใจแล้วก็ต้องเน้นว่า

2) สร้างสรรค์สิ่งดี ทำในสิ่งที่ดีด้วย สิ่งไม่ดีเราไม่ทำ จะไม่ไปทำให้ใครเดือดร้อน อย่างเช่น
เมื่อครั้งที่มียื้อบ สมาคมแม่บ้านตำรวจจะเอื้ออะไรได้บ้าง ตำรวจที่ปฏิบัติงานต้องการได้น้ำเย็น
ผ้าเย็น ฯลฯ เราจัดไปให้พร้อม อาหารกล่องให้เขากินให้อิ่มแล้วมีขวัญกำลังใจไปทำงานให้ดี

3) รักษาเกียรติและศักดิ์ศรี ดิฉันมองว่าทุกอาชีพมีเกียรติและศักดิ์ศรี ดิฉันรักที่จะเห็นตำรวจ
อยู่อย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรี รักที่จะเห็นแม่บ้านตำรวจมีเกียรติมีศักดิ์ศรี ไม่ใช่เป็นแม่บ้านแล้วไปทำ
ความเดือดร้อนให้คนอื่น คือต้องเป็นแม่บ้านตำรวจที่จะให้คนอื่นยอมรับเราได้

4) และสุดท้ายคือ รักดีราชบัลลังก์ เป็นสิ่งที่เราต้องเทิดทูนอย่างสูงยิ่ง ความเลื่อมใส
ศรัทธาที่เรามีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำให้ดี ให้สมเด็จพระเกียรติตามความ
ตั้งใจของเรา ดิฉันโชคดีตรงที่ว่า เมื่อเข้ามาทำงานตรงนี้ก็ได้ที่งานที่ดี การที่กิจกรรมของสมาคม
สำเร็จได้อย่างดีจึงเป็นผลมาจากการได้รับความร่วมมืออย่างดีจากพี่ๆ น้องๆ สิ่งที่มีค่ามากก็คือ
พวกเราอยู่อย่างพี่น้องและให้เกียรติซึ่งกันและกัน” (สกุลไทย, สัมภาษณ์, แพทย์หญิงวันทนี
วัฒนะ, 1 สิงหาคม 2549)

จากการสัมภาษณ์ คุณสมถวิล วงษ์สุวรรณ นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ กล่าวว่า
“โครงการต่างๆ ที่จะดำเนินการจะมุ่งเน้นการช่วยเหลือครอบครัวข้าราชการ
ตำรวจเป็นสำคัญ และได้สานต่อนโยบายเดิม เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของ
สมาคมแม่บ้านตำรวจ ก็คือเพื่อประโยชน์สุขของครอบครัวข้าราชการตำรวจและประชาชน
นอกจากนั้นยังได้ทำกิจกรรมที่เป็นการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณกุศลต่างๆ อีกมากมาย”
(สมถวิล วงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

รูปที่ 8 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรของสมาคมแม่บ้านตำรวจ (มิติภายใน)

ในด้านของความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรที่สมาคมแม่บ้านตำรวจ ดำเนินการนั้น สมาคมให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างมาก โดยถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ดังนั้นจึงเปิดโอกาสและส่งเสริมให้แม่บ้านตำรวจได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ในด้านต่างๆ อยู่เสมอ รวมถึงเปิดโอกาสให้แม่บ้านตำรวจได้มีส่วนร่วมในการทำโครงการ กิจกรรม ต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคี และแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีการทำกิจกรรมเพื่อเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ทั้งในสมาคมแม่บ้านตำรวจ เอง และสมาคมแม่บ้านทหารเหล่าอื่นด้วย สามารถแบ่งโครงการออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้าน ตำรวจ โครงการตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย โครงการมอบทุนการศึกษา บุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ เป็นต้น
2. โครงการด้านสุขภาพ อาทิ โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

1.1 โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจ

การส่งเสริมภูมิปัญญาของกลุ่มแม่บ้านตำรวจเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ยิ่ง สมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการช่วยเหลือครอบครัวข้าราชการ ตำรวจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้แม่บ้านตำรวจได้มีรายได้เสริม โดยจัดอบรมส่งเสริมด้าน อาชีพแก่แม่บ้านตำรวจทุกกองบัญชาการ รวมถึงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อาทิ การทำยาหม่อง น้ำ น้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า แชมพูสระผม งานฝีมือต่างๆ และการทำขนม เพื่อที่แม่บ้านตำรวจ สามารถนำไปประกอบอาชีพ เป็นการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับครอบครัว พัฒนาความเป็นอยู่ ของครอบครัวให้ดีขึ้น รวมถึงการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

“ต้องการส่งเสริมอาชีพพิเศษให้กับแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อยทุกคนรอบครัวให้ออกมาช่วยเหลือหารายได้จุนเจืออีกทาง ช่วยเหลือตำรวจหัวหน้าครอบครัว ไม่ให้ต้องมาวิตกกังวลกับความเป็นอยู่เบื้องหลังครอบครัว เพื่อให้พ่อบ้านตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ ทุกข์สุขของพี่น้องประชาชนในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้สมกับคำว่า ตำรวจของประชาชน” (คุณหญิงวารุณี พรหมนอก, หนังสือสมาคมแม่บ้านตำรวจครบรอบ 15 ปี, 2544)

“แม่บ้านตำรวจและคณะกรรมการได้ตระหนักถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะครอบครัวตำรวจชั้นผู้น้อยที่มีสมาชิกหลายคน มีบุตรมาก และภรรยาไม่มีอาชีพย่อมได้รับความเดือดร้อน จึงมีการจัดอบรมส่งเสริมด้านอาชีพ ทำให้แม่บ้านผู้เข้ารับการอบรมได้กำหนดแผนการชีวิตอย่างเป็นระบบ นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือทำเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้แก่ครอบครัว และยังส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีศักยภาพในการทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์” (สมถวิล วงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

ทั้งนี้ สมาคมแม่บ้านตำรวจได้มีร้านค้าสวัสดิการแม่บ้านตำรวจ เพื่อเป็นสถานที่แสดงและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ต่างๆ ของสมาชิกแม่บ้านตำรวจทั่วประเทศ เพื่อนำรายได้มาเป็นสวัสดิการของแม่บ้านตำรวจ โดยมีสถานที่ตั้งอยู่ที่ชั้นล่างของสโมสรตำรวจ ถนนวิภาวดีรังสิต บางเขน กรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังมีการนำผลิตภัณฑ์ไปออกจำหน่ายสินค้าในงานเกษตรต่างๆ รวมถึงมีการลงเว็บไซต์ เช่น www.88DB.com, www.thaitambon.com เป็นต้น

นอกจากนี้ สมาคมแม่บ้านตำรวจได้สนองพระราชดำริ ตามกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นหลักการของทฤษฎีใหม่ สำหรับการดำเนินชีวิตของคนไทย โดยมอบนโยบายให้คณะแม่บ้านตำรวจแต่ละกองบัญชาการทั่วประเทศ ดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริเพื่อสร้างรายได้ด้านการเกษตรให้กับข้าราชการตำรวจและครอบครัวตามสถานีตำรวจภูธรต่างๆ ทั่วประเทศ และหน่วยงานต่างๆ ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยเริ่มจากการจ้างวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการเกษตรตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียงมาอบรมและสาธิตให้ความรู้แก่คณะแม่บ้าน และให้แม่บ้านตำรวจนำโครงการดังกล่าวไปใช้ โดยใช้พื้นที่ว่างเป็นพื้นที่การเกษตร และยังได้มอบเครื่องเพาะเห็ดฟางและเครื่องเพาะถั่วงอก เพื่อให้กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน นำไปแจกจ่ายให้กับตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ

1.2 โครงการตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย

สถาบันครอบครัวนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตำรวจ หากสถาบันครอบครัวอบอุ่นและราบรื่น ข้าราชการผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้อย่างเต็มที่ ในทำนองเดียวกัน หากสถาบันครอบครัวมีปัญหาเมื่อใดก็จะส่งผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจให้มีปัญหาตามไปด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าสถาบันครอบครัวมีผลกระทบในการช่วยผลักดันและสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจด้วยเช่นกัน

สมาคมแม่บ้านตำรวจได้เล็งเห็นความสำคัญของสถาบันครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรายได้น้อย จึงได้จัดโครงการออกตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญให้แก่แม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อยที่พักอาศัยอยู่ในบ้านพักข้าราชการตำรวจเป็นส่วนรวม โดยได้จัดให้มีคณะแม่บ้านตำรวจทั้งในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระดับกองบัญชาการ และระดับกองบังคับการออกไปตรวจเยี่ยม ดูแลทุกข์สุขและรับทราบปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยและสภาพปัญหาทั่วไป เพื่อนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ครอบครัวตำรวจชั้นผู้น้อย ซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงาน และยังได้มอบข้าวสารอาหารแห้ง เครื่องนุ่งห่มที่จำเป็นแก่ครอบครัวข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยที่รับการตรวจเยี่ยมด้วย

“เวลาเราไปตรวจเยี่ยมเพื่อรับทราบปัญหาความเป็นอยู่และปัญหาต่างๆ แล้วคณะแม่บ้านตำรวจยังแนะนำ แนะนำ เสริมสร้างอาชีพให้แก่แม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อยด้วยและกิจกรรมบางอย่างอาจจะต้องทำเป็นหมู่คณะ ก็จะนำมาซึ่งความสามัคคีในหมู่คณะด้วยเช่นกัน และยังมีการอบรมพัฒนาบุคลิกภาพ อบรมมารยาทสังคมเพิ่มเติม” (เบญจมาศ อินทรสุข, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

สมาคมแม่บ้านตำรวจได้มอบหมายนโยบายให้แก่คณะแม่บ้านแต่ละกองบัญชาการ และแต่ละกองบังคับการให้ออกตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อยที่พักอาศัยอยู่ในบ้านพักของทางราชการ โดยทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยให้คณะแม่บ้านระดับกองบังคับการออกตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง คณะแม่บ้านระดับกองบัญชาการ ออกตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย

อย่างน้อย 3 เดือน ต่อ 1 ครั้ง ส่วนคณะแม่บ้านระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ออกตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อยอย่างน้อย 6 เดือน ต่อ 1 ครั้ง เช่นกัน

1.3 โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ

โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ เป็นการส่งเสริมการศึกษาให้แก่บุตร-ธิดาของข้าราชการตำรวจทั่วประเทศ ที่เรียนดีและมีความประพฤติเรียบร้อยแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจ สมาคมแม่บ้านตำรวจได้แบ่งจำนวนทุนการศึกษาที่จะมอบในวงเงินจำนวน 3,000,000 บาท (สามล้านบาทถ้วน) ทุกปี แบ่งออกเป็น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา และนักเรียนนายร้อยตำรวจ

ผู้มีสิทธิได้รับทุนการศึกษา ต้องเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของข้าราชการตำรวจ ชั้นยศไม่เกินร้อยตำรวจเอก/ลูกจ้างประจำ (ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม) ทั้งนี้ต้องเป็นผู้ที่ไม่ได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงาน หรือองค์กรเอกชนอื่นใดในปีนั้นๆ และไม่ได้รับทุนการศึกษาจากสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในปีการศึกษาก่อนนั้นด้วย ซึ่งบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจที่ประสงค์จะขอรับทุน ให้กรอกประวัติพร้อมแนบผลการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาและหลักฐานต่างๆ ส่งที่ประธานแม่บ้านตำรวจในสังกัด/หน่วยงาน และจะร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้ที่สมควรได้รับทุน

สมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องและยังคงมุ่งมั่นจะดำเนินโครงการนี้ต่อไป โดยยึดถือคติที่ว่า การจะพัฒนาประเทศได้นั้นจะต้องพัฒนาบุคลากรเสียก่อน

2. โครงการด้านสุขภาพ

2.1 โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่

จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี 2545 เรื่อยมา ได้ส่งผลให้ข้าราชการตำรวจเสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้จำนวนหลายร้อยนาย ซึ่งการที่หัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตผลกระทบย่อมตกอยู่กับครอบครัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นทั้งบิดา มารดา ภรรยา หรือบุตร-ธิดา ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับครอบครัวตำรวจผู้กล้าหาญที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสมเกียรติ ทางสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

- (1) กรณีเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่ ช่วยเหลือรายละ 10,000 บาท

- (2) กรณีบาดเจ็บสาหัสจากการปฏิบัติหน้าที่ (แพทย์ลงความเห็นต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเกินกว่า 20 วัน) ช่วยเหลือรายละ 3,000 บาท (ยกเว้น 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ช่วยเหลือรายละ 5,000 บาท)
- (3) ข้าราชการตำรวจได้รับบาดเจ็บสาหัสที่รักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ไม่ถึง 20 วัน และให้หยุดพักต่อเกินกว่า 20 วัน ช่วยเหลือรายละ 3,000 บาท

โดยนายกสมาคมแม่บ้านตำรวจจะร่วมเดินทางไปมอบเงินช่วยเหลือให้กับครอบครัวตำรวจผู้กล้าที่ศูนย์ปฏิบัติการส่วนหน้า เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับทายาทและครอบครัว ที่สำคัญยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เสี่ยงภัยอันตรายด้วย นอกจากนี้ สมาคมแม่บ้านตำรวจยังจัดทำโครงการสวัสดิการต่างๆ เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจอันเป็นการช่วยเหลือข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยและครอบครัว เช่น โครงการจัดหาเครื่องอุปโภคในราคาถูก และทุกวันพุธที่ 3 ของเดือน จะมีการจัดเวรคณะกรรมการชั้นผู้ใหญ่ของสมาคมแม่บ้านตำรวจพร้อมคณะ ร่วมตรวจเยี่ยมพร้อมมอบเงินและของขวัญเพื่อเป็นกำลังใจแก่ข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ และเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลตำรวจ

โครงการนี้รวมไปถึงการตรวจเยี่ยมบำรุงขวัญข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดาร รวมทั้งพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ เช่น สมาคมแม่บ้านตำรวจจะรับบริจาคสิ่งของเพื่อนำไปบำรุงขวัญตำรวจภาคใต้ เป็นต้น นอกจากนี้ สมาคมแม่บ้านตำรวจยังมีการดูแลขวัญและกำลังใจแก่ตำรวจชั้นผู้น้อยที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเพื่อรองรับสถานการณ์ต่อกลุ่มผู้ชุมนุม โดยแม่บ้านตำรวจจะมาช่วยกันประกอบอาหารเลี้ยงกำลังพล ตลอดจนเดินทางไปเยี่ยมตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งคุณสมถวิล วงษ์สุวรรณ นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ กล่าวถึงภารกิจของหลังบ้านนายตำรวจว่า

“พวกเราเสมือนเป็นแนวหลัง ดูแลขวัญและกำลังใจแก่ตำรวจชั้นผู้น้อยที่มาปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจระดับปฏิบัติงานต่างก็รู้สึกมีกำลังใจที่ภรรยาของผู้บังคับบัญชานำความอึดเอนมาให้อย่างไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย โดยเฉพาะตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่” (คมชัดลึก, คอลัมน์: ตะลุยก้าว: หลังบ้าน ตร.ไทยกับภารกิจส่งกำลังบำรุง, 13 กรกฎาคม 2551)

ความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กรของสมาคมแม่บ้านตำรวจ (มิติกายนอก)

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า สมาคมแม่บ้านตำรวจ มีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลานานแล้ว โครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่อยู่ในขอบเขตภายนอกสมาคมนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ อาทิ โครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้องค์ของแผ่นดิน โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี เป็นต้น

2. โครงการสนองพระราชดำริ อาทิ โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

3. โครงการด้านสาธารณประโยชน์ อาทิ กิจกรรมออกร้านพสกนิกรชาติ โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ โครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่ห้องแดนไกล โครงการปันจักรยานให้น้องๆ เป็นต้น

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ

1.1 โครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้องค์ของแผ่นดิน

สมาคมแม่บ้านตำรวจร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ จัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไปเป็นประจำ ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวยังประกอบไปด้วยการบริการตรวจโรคทั่วไป บริการตรวจวัดความดัน บริการทันตกรรม บริการตัดผม และยังได้แจกถุงยังชีพที่ประกอบไปด้วยข้าวสาร อาหารแห้ง รองเท้า เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และเนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ซึ่งจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพระหว่างสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ในทุกๆ เดือน โดยโครงการนี้ได้ทำต่อเนื่องมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน

1.2 โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี

วันที่ 12 สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมามคมแม่บ้านตำรวจจึงร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดโครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี ถวายเป็นพระราชกุศล เพื่อสนองกระแสพระราชดำริส ในโอกาสที่ทรงพระราชทานเข็มผู้บริจาคโลหิต เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2508 มีใจความสำคัญตอนหนึ่งว่า “เมื่อได้เทียบการเสียสละนี้กับการประหารชีวิตซึ่งกันและกันที่กำลังระบอบดาชดื่น อยู่ในโลกแล้ว การเสียสละของท่านเป็นการกระทำที่ควรยกย่องสรรเสริญอย่างสูง ข้าพเจ้าจึงรู้สึกปลื้มปิติมาก ที่ทุกคนในที่นี้ยังเห็นชีวิตเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเป็นของมีค่า เต็มใจสละโลหิตของตน เพื่อการรักษาชีวิตนั้นไว้ โดยไม่เลือกว่าผู้รับนั้นจะเป็นใคร จะถือสัญชาติใดหรือศาสนาใด โโลหิตที่บริจาคจากร่างกายนั้นนับว่าเป็นทานวัตถุ แต่ส่วนการที่คิดเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นธรรมทานมีค่าสูงยิ่งทางจิตใจและนับเป็นตัวอย่างอันประเสริฐ ซึ่งอนุชนรุ่นหลังพึงถือเป็นแบบฉบับได้”

โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี นั้น จะให้แม่บ้าน ตำรวจภูธรจังหวัดต่างๆ ร่วมกับผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นเจ้าภาพจัดประชุม โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กษาดจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล สาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น และเชิญชวนข้าราชการตำรวจ ครอบครัว รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ เข้าร่วมบริจาคโลหิต

“จากการร่วมแรงร่วมใจของสมาคมแม่บ้านตำรวจ โรงพยาบาลตำรวจ กองบัญชาการต่างๆ ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้ร่วมกับสภาภษาดไทยในการบริจาคโลหิตจากข้าราชการตำรวจและแม่บ้านตำรวจทั่วประเทศ ทำให้สมาคมแม่บ้านตำรวจสามารถส่งมอบโลหิตให้แก่สภาภษาดไทย ในแต่ละปีถึงกว่า 13,000,000 ซีซี” (สมถวิล วงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

2. โครงการสนองพระราชดำริ

2.1 โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีที่ตั้งกระจายอยู่ตามแนวชายแดน พื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกลการคมนาคมทั่วทุกภาคของประเทศ ปรัชญาของโรงเรียนคือ “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” ซึ่งครูของโรงเรียนจะเป็นตำรวจตระเวนชายแดน ไม่ได้มีความรู้วิชาครูก่อน แต่ด้วยความพยายามและความมุ่งมั่นของตำรวจตระเวนชายแดน ทำให้พวกเขาและประชาชนไกลคมนาคมจำนวนมากสามารถอ่านออกเขียนได้ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานโครงการตามพระราชดำริให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อดำเนินการพัฒนาให้เด็กและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ทางสมาคมแม่บ้านตำรวจจึงได้ดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ จัดโครงการเยี่ยมครูและนักเรียน พร้อมทั้งมอบทุนอาหารกลางวันให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ เพื่อนำเอาทุนดังกล่าวให้แก่เด็กนักเรียนในสังกัดที่มีความประพฤติดีและผลการเรียนดี และได้มอบทุนอีกส่วนหนึ่งใช้ในโครงการอาหารกลางวันต่อเนื่อง เช่น ใช้เป็นทุนในการซื้อเมล็ดผักมาปลูกในบริเวณโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ใช้เป็นทุนในการเลี้ยงเปิด เลี้ยงไก่ เพื่อนำเอาไข่มาใช้ในการประกอบอาหารกลางวัน เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวจะให้ผลถึง 2 ต่อ คือทางหนึ่งครูและเด็กโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จะได้มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางอาหาร ได้วัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพ และผลดีทางที่สอง คือจะทำให้เด็กนักเรียนได้ศึกษาภาคปฏิบัติทางเกษตรกรรมในการช่วยเหลือตนเองและครอบครัว สามารถนำเอาไปใช้เป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ทางหนึ่ง ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวจะสอดคล้องกับโครงการเศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่นเดียวกัน

“สมาคมแม่บ้านตำรวจยังคงมุ่งมั่นให้การสนับสนุนภารกิจของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีนโยบายที่จะตรวจเยี่ยม และส่งเสริมการศึกษาให้กับนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อเป็นกำลังใจให้กับนักเรียนในถิ่นทุรกันดารได้มีโอกาสทางการศึกษาที่ดีขึ้น เมื่อเติบโตจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติต่อไป” (คมชัดลึก, สมถวิล วงษ์สุวรรณ, 13 กรกฎาคม 2551)

นอกจากสมาคมแม่บ้านตำรวจจะดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีอยู่ ยังสร้างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพิ่มขึ้นให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีปัญหาทางการศึกษา โดยสมาคมแม่บ้านตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ร่วมกันก่อสร้างอาคารเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 4 ภาคของประเทศ คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านบ่อชะอม จังหวัดจันทบุรี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านคำสะอาด จังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านถ้ำเสือ จังหวัดตาก และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านพันวาล จังหวัดชุมพร พร้อมกับมอบครุภัณฑ์และสิ่งของเครื่องใช้ให้โรงเรียนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโต๊ะเรียน เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง พิมพ์ดีดภาษาไทย-อังกฤษ ตู้เก็บเอกสาร เป็นต้น ตลอดจนได้มอบอุปกรณ์เครื่องเขียน แบบเรียน และเครื่องแบบชุดนักเรียนด้วย

3. โครงการด้านสาธารณประโยชน์

3.1 กิจกรรมออกร้านพุดชากาชาด

ทุกปี สมาคมแม่บ้านตำรวจจะเข้าร่วมในกิจกรรมออกร้านพุดชากาชาด ในงานกาชาดประจำปีที่สวนอัมพร กรุงเทพฯ โดยสมาคมแม่บ้านตำรวจจะมอบหมายให้แม่บ้านตำรวจแต่ละกองบัญชาการต่างๆ ร่วมกันเป็นเจ้าของร้านในแต่ละคืน ซึ่งตลอดเวลาที่ผ่านมาร้านพุดชากาชาดของสมาคมแม่บ้านตำรวจจะได้รับความสนใจจากผู้มาเที่ยวงานกาชาดมากที่สุดร้านหนึ่ง สลากกาชาดจะขายได้หมดในระยะเวลาอันรวดเร็วทุกปี ทำให้มีรายได้มอบให้สมาคมกาชาดไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งคณะกรรมการร้านสมาคมแม่บ้านตำรวจจะเข้าเผ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการออกร้านงานกาชาด ประจำปีเพื่อบำรุงสมาคมกาชาดไทย

3.2 โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน

เนื่องด้วยเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่งที่ควรให้ความเอาใจใส่และให้ความสำคัญ ซึ่งหากได้รับการดูแลและปลูกฝังให้มีค่านิยมที่ดีต่อตนเอง สังคม ตลอดจนได้รับการสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ สังคมที่เหมาะสมกับวัย จะส่งผลให้ประเทศไทยมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมโดยรวม สมาคมแม่บ้านตำรวจจึงได้ริเริ่มโครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน โดยมีโครงการ/กิจกรรมมารองรับ ดังนี้

โครงการ TOY AND LIBRARY เพื่อจัดหาของเล่น อุปกรณ์กีฬาและหนังสือประเภทต่างๆ จัดทำเป็นห้องสมุด หรือคลังของเล่นให้กับเด็กและเยาวชน หรือสนับสนุนของเล่น อุปกรณ์กีฬา หนังสือประเภทต่างๆ ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันของหน่วยงานสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ห้องสมุดของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นต้น โดยสมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นผู้ประสานกับทุกกองบัญชาการให้คัดเลือกและเสนอหน่วยงานที่จะเข้าร่วมโครงการ เชิญชวนบริจาคของเล่น อุปกรณ์กีฬา และหนังสือประเภทต่างๆ จากหน่วยงานทั้งภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานภายนอก รวมทั้งในส่วนของภาคเอกชน (หากไม่เพียงพอ สมาคมแม่บ้านตำรวจอาจมีการจัดซื้อ เพื่อสนับสนุนเพิ่มเติม) ประสานงานในการรวบรวมสิ่งของต่างๆ แล้วกำหนดตารางดำเนินการที่จะทำพิธีส่งมอบให้กับหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการต่อไป

กิจกรรมเลี้ยงอาหารกลางวันและกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสหรือต้องโทษมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งด้านโภชนาการและการเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี โดยสมาคมแม่บ้านตำรวจจะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนัดหมายดำเนินการเลี้ยงอาหารกลางวัน และประสานงานกับหน่วยงานของตำรวจ เพื่อขอรับการสนับสนุนในส่วนของกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์และปฏิบัติการจิตวิทยา รวมทั้งนัดหมายสมาชิกแม่บ้านตำรวจเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

3.3 โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

สมาคมแม่บ้านตำรวจได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ อย่างเช่นกรณีความเสียหายอันเนื่องมาจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิ สมาคมแม่บ้านตำรวจ นำโดยนายกสมาคมและคณะกรรมการได้รวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น โดยเฉพาะน้ำดื่ม ยาและเวชภัณฑ์ รวมทั้งเงินมูลค่า 500,000 บาท ลงไปช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน และเปิดบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารทหารไทย สาขาราชประสงค์ ชื่อบัญชี สมาคมแม่บ้านตำรวจ (ช่วยเหลือผู้ประสบภัย)

จากเหตุการณ์อุทกภัยน้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่มในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เมื่อปลายเดือนพฤษภาคม 2549 สมาคมแม่บ้านตำรวจร่วมกับสถานีวิทยุพิทักษ์สันติราษฎร์ สวพ. FM 91 Traffic Pro คลื่นเพื่อข่าวสารความปลอดภัยและจราจร กองตำรวจสื่อสาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวบรวมเงินบริจาคในโครงการกองทุนเหรียญสลึง ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวนี้ได้มาจากผู้มีจิตศรัทธา ประชาชนและผู้ฟังรายการ รวบรวมจนกระทั่งสามารถจัดซื้อเรือยางพร้อม

เครื่องยนต์ส่งมอบให้นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ รวมทั้งสิ้น 5 ลำ มูลค่าลำละ 235,000 บาท อีกทั้งสิ่งของที่ได้รับจากบริจาคจากประชาชน ซึ่งสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ลงพื้นที่ดูสถานการณ์น้ำท่วม ไปเยี่ยมและให้กำลังใจประชาชน รวมถึงครอบครัวข้าราชการตำรวจที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย และพิจิตร เพื่อรวบรวมข้อมูลและสิ่งที่คุณสมบัติยังต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม

นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับแม่บ้านทหาร-ตำรวจ จัดรายการ “แม่บ้านทหารตำรวจ รวมใจช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วม” ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ซึ่งเงินที่ได้รับบริจาคมานั้นจะมาจากผู้นำเหล่าทัพ สมาชิก และผู้มีจิตกุศลทั่วประเทศ

3.4 โครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่ห้องแดนไกล

สมาคมแม่บ้านตำรวจจัดโครงการเพื่อเป็นการถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ 81 พรรษา 5 ธันวาคม 2551 รวมถึงเพื่ออุทิศถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในโครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่ห้องแดนไกล ให้กับโรงเรียนตามแนวชายแดนเขตพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจตระเวนชายแดนที่ 32 คือ ในพื้นที่จังหวัดพะเยา เชียงราย และน่าน เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาส ซึ่งได้มีการเชิญชวนผู้ที่สนใจร่วมบริจาคผ้าห่ม รวมถึงเครื่องนุ่งห่มที่ใช้แล้วแต่มีสภาพใช้งานได้ ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคอื่นๆ ตามแต่กำลังบริจาค โดยทางสมาคมแม่บ้านตำรวจจะดำเนินการลงพื้นที่เพื่อนำไปแจกจ่ายต่อไป

3.5 โครงการปันจักรยานให้น้องๆ

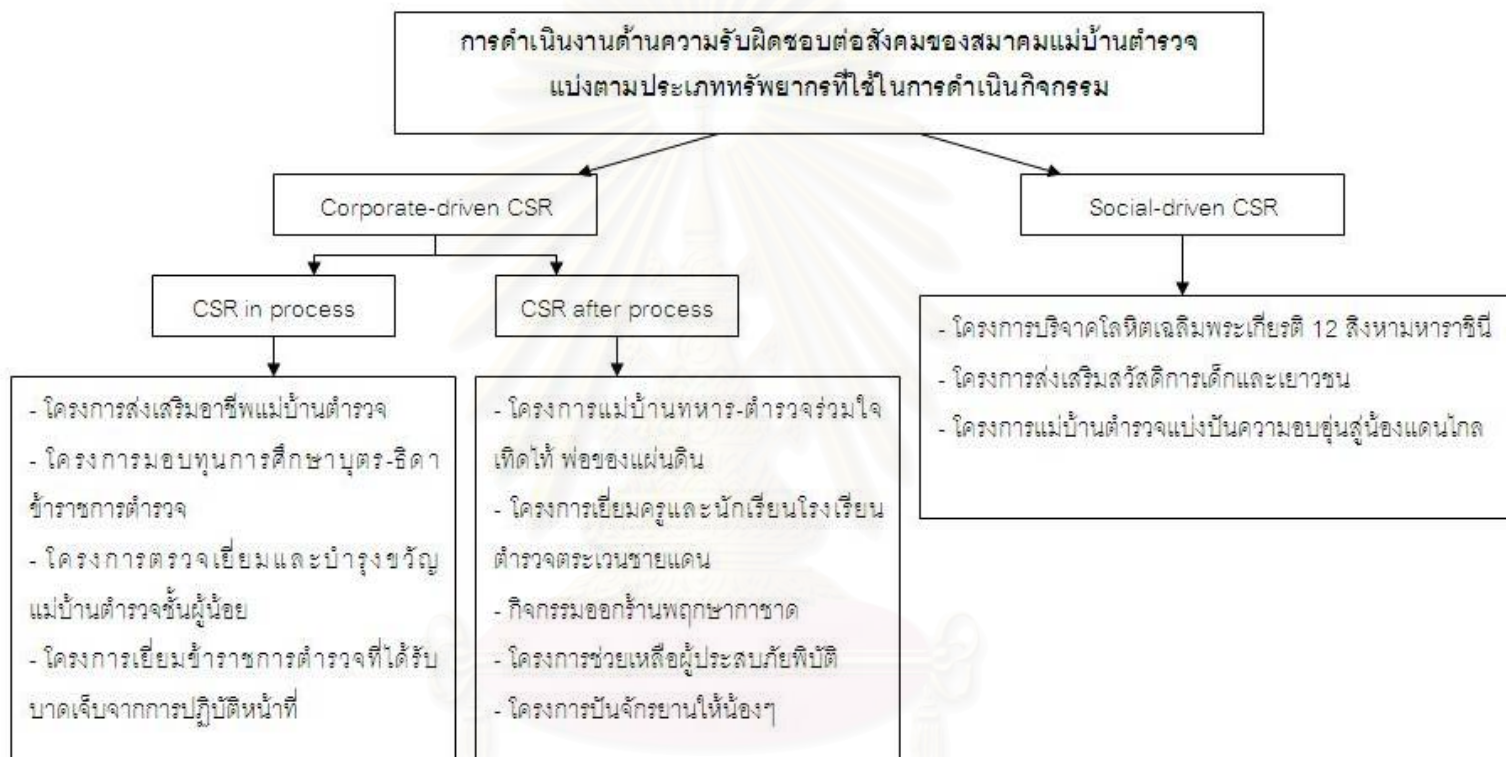
โครงการปันจักรยานให้น้องๆ เป็นโครงการที่นำจักรยานไปให้เด็กตามชนบทถิ่นทุรกันดารและแจกจักรยานให้ตำรวจสายตรวจ เพื่อใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในยุคน้ำมันแพง ซึ่งโครงการนี้เกิดจากแนวคิดของคุณสมถวิล วงษ์สุวรรณ นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจคนปัจจุบัน

โครงการปันจักรยานให้น้องๆ ตามชนบทห่างไกล เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อ 3 ปีก่อนที่คุณสมถวิลเดินทางไปต่างจังหวัดแล้วเห็นเด็กนักเรียนชั้นประถมเดินมาโรงเรียนเป็นกลุ่ม ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการบริจาครถจักรยานให้เด็กนักเรียนเป็นครั้งแรก จากนั้นเมื่อสอบถามไปตามโรงเรียนต่างๆ ที่อยู่ห่างไกลก็ได้รับคำตอบว่ามีความต้องการรถจักรยานให้นักเรียนที่มีบ้าน

อยู่ห่างไกลใช้ปืนมาเรียนอย่างมาก แต่ไม่มีใครนำรถจักรยานมาบริจาคเลย จึงกลายเป็นที่มาของโครงการนี้ ซึ่งแรกเริ่มคุณสมถวิลบริจาคในนามส่วนตัว กระทั่งเข้ารับตำแหน่งนายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ จึงเริ่มทำในนามของสมาคม (คมชัดลึก, 13 กรกฎาคม 2551)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 9 แสดงการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ แบ่งตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ สามารถแบ่งตาม ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ 2 ประเภท คือ

1. Corporate – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ใน ภายในองค์กรเป็นหลัก ซึ่งยังสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 CSR ที่อยู่ในกระบวนการ เรียกว่า CSR in process ได้แก่

- โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านแม่บ้านตำรวจ
- โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ
- โครงการตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย
- โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่

1.2 CSR ที่เกิดขึ้นภายหลังโดยแยกต่างหากจากกระบวนการ เรียกว่า CSR after process ได้แก่

- โครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- กิจกรรมออกร้านพฤษภาทศมาส
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
- โครงการปันจักรยานให้น้องๆ

2. Social – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรนอกองค์กรเป็นหลัก ได้แก่

- โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมหาราชินี
- โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน
- โครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่น้องแดนไกล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์

การศึกษาโครงการและกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ นั้น มีข้อสังเกตว่าทุกสมาคมต่างทำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพราะความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม

“...ต้องการให้ประชาชนมองว่า เราก็มมีส่วนที่จะช่วยกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม สังคมตั้งแต่หน่วยเล็ก คือในครอบครัวของกำลังพลไปก่อน จนกระทั่งสังคมโดยรวม ซึ่งกิจกรรมที่ไปช่วยชุมชน ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนโดยทั่วไปไม่ว่าจะอยู่ในจังหวัดไหน ไม่ใช่เฉพาะในกรุงเทพฯ ที่ประสบภัยพิบัติ หรือว่ามีความต้องการความช่วยเหลือ คืออยากจะให้มองว่า สมาคมแม่บ้านเหล่าทัพทั้งหลายก็เป็นการรวมตัวกันของแม่บ้านกำลังพลทั้งของทหารและตำรวจ ซึ่งต้องการที่จะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ ตั้งแต่ระดับหน่วยย่อยในครอบครัวไปจนถึงหน่วยสังคม หน่วยประเทศชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ละเลยกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ และก็พระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งเป็นสถาบันสูงสุดที่พวกเราคนไทยทุกคนเคารพ” (นราพร จันทรโอชา, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจที่ได้ดำเนินการมาตลอดนั้น ไม่ใช่การสร้างภาพลักษณ์ แต่การดำเนินงานต่างๆ ที่สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้กระทำนั้น ถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ทำให้เป็นที่สนใจได้รับการยอมรับและสนับสนุนของประชาชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการศึกษาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ สามารถนำมาวิเคราะห์และได้ข้อสรุปที่เหมือนกันว่า สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีการนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) มาเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ ดังนี้

1. ทำกิจกรรมเพื่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดี

จากการศึกษาพบว่า สมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจนั้น จะมีสิ่งหนึ่งเหมือนกัน คือ การที่มีโอกาสได้ถวายงานต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ การร่วมรับ-ส่งเสด็จพระราชดำเนินตามภารกิจด้านต่างๆ ซึ่งทำให้สมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจสามารถทำกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดี นั่นคือการสนองพระราชดำริ การสนับสนุนและจัดกิจกรรมถวายและเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ในโอกาสต่างๆ

“สำหรับสมาคมแม่บ้านทหารบก ถือว่าการถวายความจงรักภักดีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยจะร่วมรับ-ส่งเสด็จพระราชดำเนินในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วย มีคณะกรรมการสมาคมร่วมรับ-ส่งเสด็จอย่างพร้อมเพียง นอกจากนี้เราก็มสนับสนุนและจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการพระราชดำริ และงานศิลปะของสมเด็จพระนางเจ้าฯ” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

“การถวายความจงรักภักดีถือเป็นสิ่งสำคัญมากๆ ภริยาทหารเรือจะเฝ้ารับ-เสด็จพระราชวงศ์ในโอกาสต่างๆ เข้าเฝ้าในพระราชพิธีต่างๆ อย่างเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการออกร้านสมาคมภริยาทหารเรือในงานกาชาด หรืองานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พวกเราก็จะเฝ้ารับเสด็จบริเวณด้านหน้าสำนักงานสมาคมภริยาทหารเรือ ถนนมหาราช และยังมี การจัดน้ำดื่มและพยาบาลไว้คอยบริการประชาชนเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลอีกด้วย” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

“กิจกรรมหลักของสมาคมภริยาทหารเรือ นอกเหนือจากการดูแลครอบครัว ข้าราชการกองทัพเรือ ก็คือการถวายความจงรักภักดี เพราะว่าในจิตวิญญาณของคนไทย สิ่งที่สูงที่สุด สิ่งที่เราเคารพที่สุด คือสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนั้น ภริยาทหารเรือทุกคนจะตั้งใจทำแล้วก็ได้ตั้งใจทำ” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

“การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ถือเป็นภารกิจหลักเลยก็ว่าได้ และเนื่องจากเรามีโอกาสได้ถวายงานในจุดนั้น โครงการต่างๆ จึงลิงค้ไปกับพระราชวงศ์ เป็นทั้งการช่วยเหลือสังคมและการเทิดพระเกียรติไปด้วย” (สุนนา จุลโมกษ์, 23 กันยายน 2551)

“เราจะต้องถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ซึ่งทางสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ จะรับ-ส่งเสด็จฯ ไม่ว่าจะเสด็จไปที่ใด ก็จะไปเข้าเฝ้าในโอกาสต่างๆ ถวายพระพรในโอกาสต่างๆ เช่น ร่วมกันถวายพระพรในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จะไปอัดเทปร่วมกันทุกสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ หรือว่าในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชวงศ์ ทางสมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็จะดำเนินการตลอด” (นภาพร ศุภวงศ์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

“การเทิดทูนและถวายความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ถือเป็นนโยบายแรกของสมาคมแม่บ้านตำรวจ” (เบญจมาศ อินทรสุข, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

“...สมาคมแม่บ้านตำรวจคือส่วนหนึ่งขององค์กรแม่บ้านเหล่าทัพที่มีโอกาสได้ถวายงานในจุดนั้น การถวายความจงรักภักดีจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องทำให้ถูกต้อง สมพระเกียรติ...เราจะมีกร่วมกันที่กเทปอาศิรวาท ซึ่งพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เสด็จทรงเป็นประธานในการบันทึกเทป ที่สถานวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5” (สมถวิล วงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

การแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น ถือเป็นหน้าที่หรือภารกิจหลักที่สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการ โดยจะร่วมรับ-ส่งเสด็จพระราชดำเนินตามภารกิจด้านต่างๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยอย่างพร้อมเพรียงกัน มีการจัดเวรรับ-ส่งเสด็จฯ ประพาสต่างประเทศ การเสด็จแปรพระราชฐานของพระบรมวงศานุวงศ์ และการร่วมกิจกรรมในวันพระราชพิธีต่างๆ เช่น การเดินริ้วขบวน การร่วมจุดเทียนชัย การร่วมร้องเพลงถวายพระพร การร่วมบันทึกเทปอาศิรวาท และการเข้าเฝ้าถวายพระพรในโอกาสต่างๆ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โครงการ/กิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสาม

เหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนี้

โครงการเฉลิมพระเกียรติ

- โครงการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 - โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน (ทุกสมาคม)
 - โครงการร่วมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ (สมาคมแม่บ้านทหารบก)
 - โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ (สมาคมภริยาทหารเรือ)
 - โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ (สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ)
 - โครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่น้องแดนไกล (สมาคมแม่บ้านตำรวจ)
- โครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
 - โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร (สมาคมแม่บ้านทหารบก)
 - โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี (สมาคมแม่บ้านตำรวจ)

โครงการสนองพระราชดำริ

- โครงการศิลปอาชีพ ซึ่งจะสนับสนุนการดำเนินงานโครงการศิลปอาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ (ทุกสมาคม)
- โครงการขจัดความยากจนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สมาคมแม่บ้านทหารบก)
- โครงการเลี้ยงไหมป่าอู่ (สมาคมภริยาทหารเรือ)
- โครงการนาวิพอเพียง (สมาคมภริยาทหารเรือ)
- โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวิแข็งแรง (สมาคมภริยาทหารเรือ)
- โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ (สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ)
- โครงการข้าวบ้านยางน้อย (สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ)
- โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (สมาคมแม่บ้านตำรวจ)

นอกจากนี้ ในทุกปีจะมีการจัดกิจกรรมออกร้านในงานกาชาด ซึ่งสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและตำรวจได้จัดกิจกรรมต่างๆ และจำหน่ายสลากบำรุงกาชาด เพื่อหารายได้ให้แก่

สภาอากาศไทย โดยนายกสมาคมจะนำคณะกรรมการสมาคม เฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ถวายเงินรายได้จากการออกสลากบำรุงสภาอากาศไทยเป็นประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภาอากาศไทย

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการทำกิจกรรมเพื่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดีนั้น ไม่เพียงแต่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน แต่ยังเป็นการน้อมนำและเผยแพร่พระราชดำริมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้โครงการ/กิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ได้รับความสนใจจากคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะสื่อมวลชน และยังทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกศรัทธา เชื่อถือไว้วางใจและอยากเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

2. การเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายใน

จากการศึกษาพบว่า ที่มาของสมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจนั้น เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการที่ภรรยาข้าราชการทหาร-ตำรวจมารวมตัวเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งดีกว่าต่างคนต่างอยู่ คอยส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจแก่สามีในการปฏิบัติราชการและช่วยเหลือข้าราชการทหารตำรวจ รวมถึงช่วยเหลือสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัว บุตร-ธิดาด้วย ต่อมาจึงได้ขยายการช่วยเหลือออกไปสู่สังคมภายนอก ดังนั้นจึงเห็นลักษณะที่เด่นชัดประการหนึ่งว่า สมาคมจะเน้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมาจากภายในองค์กร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ มีส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและเป็นเอกลักษณ์ คือ การเป็นองค์กรที่ดั่งภรรยาข้าราชการทหาร-ตำรวจ เข้ามามีส่วนร่วม และแสดงความรับผิดชอบต่อบุคลากรของสมาคม รวมไปถึงครอบครัวและบุตร-ธิดาด้วย

“...ดูแลเรื่องสวัสดิการของกำลังพลของกองทัพบก ทั้งครอบครัวของกองทัพบก ดูแลเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา เรื่องศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แล้วก็ช่วยเหลือกำลังพลที่ได้รับความเดือดร้อน ส่งเสริมอาชีพให้กับแม่บ้านของกำลังพลของกองทัพบก ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ...”
(อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

“สิ่งแรกที่สำคัญที่สุด คือข้าราชการทหารเรือและครอบครัวมาเป็นอันดับหนึ่ง เพราะก่อนที่เราจะไปช่วยเหลือคนอื่น เราต้องช่วยเหลือข้าราชการกองทัพเรือ ครอบครัว

กองทัพเรือก่อนอันดับแรก แล้วเราก็บอกแล้วว่าเราเป็นหญิงที่อยู่ด้านหลังเพื่อที่จะสนับสนุนสามี สามีออกไปทำงานราชการข้างนอก ภรรยาอยู่ข้างหลัง เราต้องคิดว่าเราจะช่วยอะไรตรงครอบครัว ได้บ้าง ไม่ว่าจะด้านการศึกษา ความเป็นอยู่ การส่งเสริมอาชีพ นี่เป็นสิ่งแรกที่เราต้องช่วย...” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

“...สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้มีจุดกำเนิดมาจากการเล็งเห็นความสำคัญของ ภรรยาข้าราชการกองทัพอากาศ ในการมีส่วนร่วมสนับสนุนให้หัวหน้าครอบครัวปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งเสริมให้ภรรยาข้าราชการกองทัพอากาศ มีความรู้ในด้านต่างๆ รวมทั้งได้มี โอกาสพบปะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และกิจกรรมสาธารณประโยชน์” (สุนณา จุลโมกษ์, สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551)

“โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการจะมุ่งเน้นการช่วยเหลือครอบครัวข้าราชการตำรวจ เป็นสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ก็คือเพื่อ ประโยชน์สุขของครอบครัวข้าราชการตำรวจและประชาชน นอกจากนั้นยังได้ดำเนินกิจกรรมที่เป็น การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสาธารณกุศลต่างๆ อีกมากมาย” (สมถวิล วงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

โครงการ/กิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจที่เน้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมาจากภายในองค์กร มีดังนี้

โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

- โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก
- โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตรข้าราชการกองทัพบก
- โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สมาคมแม่บ้านทหารบก
- โครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี
- โครงการด้านการประสานสามัคคี สมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

- โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ
- โครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ
- โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ
- โครงการด้านการประสานความสามัคคี สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ
- โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจ
- โครงการตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย
- โครงการมอบทุนการศึกษานูตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ

โครงการด้านสุขภาพ

- โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว สมาคมแม่บ้านทหารบก
- โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง
- โครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัว สมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการลดละเลิกความอ้วน สมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ
- โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่
- โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่

โครงการส่วนใหญ่ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร อันเป็นการดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่สมาคมนั้น ดำเนินการอยู่และสามารถจัดการได้โดยตรง คำนี้ถึงสมาชิกของสมาคม ครอบครัว บุตร-ธิดา และข้าราชการภายในเหล่าทัพ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยเน้นความรับผิดชอบต่อสมาชิกภายในนั้น มีส่วนสำคัญที่ทำให้สมาคมได้รับผลสะท้อนในทางที่ดี เนื่องจากการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริงต้องเริ่มมาจากภายใน ส่วนการทำกิจกรรมเพื่อสังคมภายนอก แม้ว่าจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร แต่ถ้าองค์กรนั้นไม่มีความรับผิดชอบต่อสมาชิกภายใน สุดท้ายความล้มเหลวภายในจะย้อนกลับมาทำลายภาพลักษณ์ขององค์กรได้

3. การใช้กิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า สมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจนั้น มีการทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการมอบรายได้ให้สถานกาชาดไทย การบริจาคเพื่อช่วยเหลือสังคม ทั้งสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค ตลอดจนทุนการศึกษา และยังบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ มีการตั้งรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป โดยร่วมมือกันระหว่างสมาคมแม่บ้านเหล่าทัพในการระดมทุน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ มีส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร คือ สร้างการยอมรับ เพิ่มความรู้สึกที่ดีต่อชุมชนที่ได้รับความช่วยเหลือ รวมไปถึงการสร้างความพึงพอใจให้กับสมาชิกสมาคม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่สมาคมสามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคมและแสดงถึงความเป็นพลเมืองที่ดีอีกด้วย

“เราให้ความช่วยเหลือตามสถานสงเคราะห์ต่างๆ เช่น บ้านพักคนชรา บ้านเด็กกำพร้า คนพิการ โดยบริจาคเงินและเดินทางไปมอบสิ่งของที่จำเป็น เครื่องอุปโภคบริโภค อย่างที่สถานสงเคราะห์คนชรานบ้านลพบุรี เราก็ไปเลี้ยงอาหารกลางวัน มอบข้าวสาร เครื่องใช้ที่จำเป็น และเงินช่วยเหลือจำนวนหนึ่ง นอกจากนี้สมาคมแม่บ้านทหารบกยังให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งการบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ให้กับสังคมเป็นสิ่งที่เราดำเนินการมาโดยตลอด” (อนุพร พรหมาศ, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

“สมาคมภริยาทหารเรือได้พยายามเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม เช่นเรามีกิจกรรมกับเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส หรือเวลาประชาชนประสบภัยพิบัติ ไฟไหม้ น้ำท่วม หรือภัยหนาว เราก็ไปช่วยเติมเต็มในสิ่งนี้ โดยสมาคมภริยาทหารเรือ ได้ปฏิบัติต่อเนื่องมาเป็นประจำทุกปี” (ดวงพร พุ่มหิรัญ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552)

“สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมีกิจกรรมช่วยเหลือด้านบรรเทาสาธารณภัย เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม เราก็ลงไปให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ทั้งจัดเลี้ยงอาหาร แจกถุงยังชีพ มอบยาสามัญประจำบ้าน และเมื่อเกิดภัยหนาว เราก็จัดคาราวานด้านภัยหนาว นำผ้าห่มไปบริจาคที่อุดรบ้าง ที่เลยบ้าง” (นภาพร ศุภวงค์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552)

“สมาคมแม่บ้านตำรวจยังช่วยเหลือสังคมและงานสาธารณประโยชน์ ทั้งร่วมมือกับแม่บ้านเหล่าทัพและหน่วยราชการ ตลอดจนสถาบันสงเคราะห์ต่างๆ ในการบริจาคเงิน และสิ่งของเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชน ผู้เจ็บป่วย ผู้พิการ และผู้ยากไร้ ล่าสุด โครงการปันจักรยานให้น้องๆ ซึ่งสมาคมแม่บ้านตำรวจได้บริจาคจักรยานให้เด็กนักเรียนตามชนบท และตำรวจสายตรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทุรกันดาร” (สมถวิล วงษ์สุวรรณ, สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551)

จากการศึกษาพบว่า โครงการ/กิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารตำรวจ มีกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ ดังนี้

- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด (ทุกสมาคม)
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ทุกสมาคม)
- โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า (สมาคมแม่บ้านทหารบก)
- โครงการแด่ผู้มีความหวัง (สมาคมภริยาทหารเรือ)
- โครงการจัดจำหน่ายดอกปีบปี (สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ)
- โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน (สมาคมแม่บ้านตำรวจ)
- โครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่น้องแดนไกล (สมาคมแม่บ้านตำรวจ)
- โครงการปันจักรยานให้น้องๆ (สมาคมแม่บ้านตำรวจ)

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์นี้ เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง ทั้งการบริจาค การทำกิจกรรมหรือการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อแก้ไขและพัฒนาสังคม นอกจากนี้การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยพิบัติ ซึ่งทุกคนในสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้เข้ามามีส่วนร่วมนั้น นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความเสียสละและความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของผู้บริหาร (นายกสมาคม) และบุคลากรแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความห่วงใยต่อสังคม ส่งผลให้องค์กรมีภาพลักษณ์ของการทำความดีและการสร้างกุศล

4. การประสานกันเป็นพันธมิตรร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

จากการศึกษาพบว่า สมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้มีการประสานกันเป็นพันธมิตรร่วมในการทำ

กิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม คือฉันทักำลังกันบำเพ็ญประโยชน์ในการช่วยเหลือประชาชนทั่วไป เช่น โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน โครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ร่วมใจช่วยภัยน้ำท่วม โดยร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ทั้งการช่วยกันบรรจุน้ำดื่มบรรจุขวดแจกจ่าย เดินทางนำเครื่องอุปโภคบริโภคและเวชภัณฑ์ไปมอบให้แก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน นอกจากนี้ยังสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรอื่นๆ เช่น กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคณะแพทย์ พยาบาลจากโรงพยาบาลในท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น

“การที่แม่บ้านทหารตำรวจมารวมกันตรงนี้ ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่างจากที่มีเฉพาะฝ่ายชายที่ทำงานร่วมกันเท่านั้น แต่การที่เรามามีกิจกรรมทำประโยชน์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างสมาคมแม่บ้าน แต่ละคนที่มีความรู้ความชำนาญ ใครมีแนวคิดอะไรก็นำมาเสนอเพื่อช่วยกันดำเนินการให้เกิดประโยชน์ ซึ่งถือเป็นการเสียสละอย่างหนึ่ง เนื่องจากยุคสมัยเปลี่ยนไป ผู้หญิงทำงานนอกบ้านกันมากขึ้น เมื่อมาทำตรงนี้จึงต้องแบ่งเวลา และแบ่งหน้าที่กันตามความเหมาะสม” (นราพร จันทร์โอชา, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551)

“เวลาเกิดเหตุ เราก็ประชุมกันระหว่างแม่บ้านเหล่าทัพ เรามาวางแผนกันว่าจะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ที่สุด เราก็จัดรายการออกทีวีขอช่วยบริจาคน้ำท่วม ซึ่งในครั้งนั้นเราสามารถรวบรวมเงินบริจาคได้ถึง 20 ล้านบาท แล้วเราก็นำเงินส่วนนี้ไปซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคไปแจก เราก็แบ่งงานกันเลยว่าใครดูตรง 4 จังหวัดนี้ ส่วนเราดูทางนี้ ซึ่งเราก็ทำพร้อมกัน และเงินที่เหลืออยู่นั้นเราก็นำไปซื้อแท่งค้ำน้ำ เป็นการมองระยะยาว อีกส่วนหนึ่งเราก็ทุลเกล้าถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ เพื่อให้ท่านไปใช้ในกิจการของพระองค์ท่านก็แล้วแต่” (พรเพ็ญ เกยานนท์, สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551)

“...ครั้งที่น้ำท่วมใหญ่คราวที่แล้ว สมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็ได้ร่วมกับสมาคมแม่บ้านทหาร ตำรวจหลายเหล่า จัดกิจกรรมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ร่วมใจช่วยภัยน้ำท่วม ออกรายการทางโทรทัศน์ ร่วมกันจัดรายการรับบริจาคเงินหรือสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยน้ำท่วม แล้วก็นำไปช่วยที่น้ำท่วมตามจังหวัดต่างๆ อย่างสมาคมแม่บ้านทหารอากาศก็จะไปอยุธยา ปทุมธานี อ่างทอง อุทัยธานี ลงพื้นที่ไปดำเนินการ ดูสถานที่ที่มีน้ำท่วมขัง แล้วก็จะไปร่วมกันกับสมาคมอื่นๆ คือทุกสมาคมแม่บ้านก็จะไปช่วยกัน” (พรทิพย์ พุกผาสุก, สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551)

ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการประสานกันเป็นพันธมิตรร่วม มีส่วนช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร ทำให้เป็นองค์กรที่มีนโยบายการทำงานในการประสานกับผู้อื่น ซึ่งนอกจากจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ แล้ว ยังถือว่าการประสานดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญของความสัมพันธ์ในลักษณะของการอุปถัมภ์ ฟังพาทซึ่งกันและกัน ทำให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับศักยภาพความรู้ที่องค์กรมีพันธมิตรอยู่ รวมทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อสังคมในประเทศให้มีความเข้มแข็งอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2. การศึกษาการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ผลจากการวิจัยได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร

ตอนที่ 2 ข้อมูลการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตอนที่ 3 ข้อมูลการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านลักษณะทางประชากร

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสื่อมวลชน 4 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกนักร้องสื่อพิมพ์ข่าวหน้าสตรี-สังคม ทั้งประเภทประชานิยมและประเภทคุณภาพ กลุ่มที่สองผู้สื่อข่าวนิตยสารผู้หญิง กลุ่มที่สามผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และกลุ่มที่สี่ผู้สื่อข่าววิทยุ ผลการแจกแจงปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามลักษณะทางประชากร

ตารางที่ 1.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	42	40.0
หญิง	63	60.0
รวม	105	100.0

จากการแจกแจงข้อมูลตารางที่ 1.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสื่อมวลชนเพศหญิงมีมากกว่าเพศชาย โดยที่กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.0 และกลุ่มตัวอย่างเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.0

ตารางที่ 1.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	-	-
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	-	-
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	1.0
ปริญญาตรี	72	68.6
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	32	30.5
รวม	105	100.0

จากการแจกแจงข้อมูลตารางที่ 1.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 30.5 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 1.0

ตารางที่ 1.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามตำแหน่งการทำงาน

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
บรรณาธิการข่าวสังคม	5	4.8
บรรณาธิการข่าวสตรี	6	5.7
ผู้สื่อข่าวหน้าสังคม	35	33.3
ผู้สื่อข่าวหน้าสตรี	25	23.8
ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์	14	13.3
ผู้สื่อข่าววิทยุ	20	19.0
รวม	105	100.0

จากการแจกแจงข้อมูลตารางที่ 1.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งผู้สื่อข่าวหน้าสังคม คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตำแหน่งผู้สื่อข่าวหน้าสตรี คิดเป็นร้อยละ 23.8 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตำแหน่งผู้สื่อข่าววิทยุ คิดเป็นร้อยละ 19.0 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตำแหน่งผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 13.3 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตำแหน่งบรรณาธิการ

ชาวสตรี คิดเป็นร้อยละ 5.7 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในตำแหน่ง
บรรณารักษารชาวสังคม คิดเป็นร้อยละ 4.8

ตารางที่ 1.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามรายได้ต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
10,000 บาท หรือต่ำกว่า	-	-
10,001-20,000 บาท	67	63.8
20,001-30,000 บาท	23	21.9
30,001-40,000 บาท	15	14.3
รวม	105	100.0

จากการแจกแจงข้อมูลตารางที่ 1.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
อยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.8 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ย
ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.9 และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือ
กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตารางที่ 2.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก	ระดับการรู้จัก					ค่าเฉลี่ย (1-5)
	รู้จักดีมาก	รู้จักดี	รู้จักพอประมาณ	ไม่ค่อยรู้จัก	ไม่เคยรู้จักเลย	
1. โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก (ส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพให้กับแม่บ้านทหารบก)	9 (8.6)	24 (22.9)	55 (52.4)	13 (12.4)	4 (3.8)	3.20 ปานกลาง
2. โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นุตรข้าราชการกองทัพบก	13 (12.4)	28 (26.7)	48 (45.7)	11 (10.5)	5 (4.8)	3.31 ปานกลาง
3. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	6 (5.7)	17 (16.2)	37 (35.2)	36 (34.3)	9 (8.6)	2.76 ปานกลาง
4. โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว (มอบเงินช่วยเหลือและเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บ)	22 (21.0)	42 (40.0)	34 (32.4)	7 (6.7)	-	3.75 ดี
5. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมมือใจเกิดให้พ่อของแผ่นดิน (สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นเจ้าของภาพจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป)	14 (13.3)	18 (17.1)	33 (31.4)	31 (29.5)	9 (8.6)	2.97 ปานกลาง
6. โครงการศิลปอาชีพ (สนับสนุนการดำเนินงานโครงการศิลปอาชีพ)	30 (28.6)	38 (36.2)	29 (27.6)	5 (4.8)	3 (2.9)	3.83 ดี
7. โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร	4 (3.8)	15 (14.3)	38 (36.2)	37 (35.2)	11 (10.5)	2.66 ปานกลาง
8. กิจกรรมออกฐานในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ เป็นประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย	50 (47.6)	38 (36.2)	12 (11.4)	5 (4.8)	-	4.27 ดีมาก
9. โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า	7 (6.7)	18 (17.1)	40 (38.1)	35 (33.3)	5 (4.8)	2.88 ปานกลาง
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ	18 (17.1)	38 (36.2)	38 (36.2)	9 (8.6)	2 (1.9)	3.58 ดี
ระดับของการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก						3.32 ปานกลาง

จากตารางที่ 2.1 การรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.32 คือ มีการรู้จักอยู่ในระดับที่ปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกรายกิจกรรมนั้น พบว่า กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทอดถั่วฝักยาวได้เงินรายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ 4.27 รองลงมาคือ โครงการศิลปอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และลำดับสาม คือ โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75

ซึ่งสามารถแจกแจงข้อมูลการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกทั้ง 10 กิจกรรมได้ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 22.9 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบกอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20

2) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตรข้าราชการกองทัพบก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 26.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตรข้าราชการกองทัพบกอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

3) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 34.3 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 5.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

4) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 32.4 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ

6.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัวอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75

5) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-
ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 29.5 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 8.6 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97

6) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการ**ศิลปอาชีพ** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 28.6 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 2.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการศิลปอาชีพอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

7) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการ**ตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 35.2 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณรอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66

8) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ใน**กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมาคือรู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 36.2 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักกิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้อยู่ในระดับดีมาก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27

9) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ใน**โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 38.1 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 33.3 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 4.8

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้าอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88

10) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ในโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีและรู้จักพอประมาณ มีจำนวนเท่ากับ คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 17.1 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรู้จักกิจกรรม เพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ	ระดับการรู้จัก					ค่าเฉลี่ย (1-5)
	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่ค่อย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย	
1. โครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ (ส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพให้กับแม่บ้านทหารเรือ)	8 (7.6)	19 (18.1)	48 (45.7)	25 (23.8)	5 (4.8)	3.00 ปานกลาง
2. โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ	7 (6.7)	24 (22.9)	43 (41.0)	23 (21.9)	8 (7.6)	2.99 ปานกลาง
3. โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน	1 (1.0)	15 (14.3)	27 (25.7)	47 (44.8)	15 (14.3)	2.43 ปานกลาง
4. โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง	4 (3.8)	25 (23.8)	27 (25.7)	35 (33.3)	14 (13.3)	2.71 ปานกลาง
5. โครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัว (มอบเงินช่วยเหลือและเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการ)	15 (14.3)	41 (39.0)	36 (34.3)	12 (11.4)	1 (1.0)	3.54 ดี
6. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้พ่อของแผ่นดิน (สมาคมภริยาทหารเรือเป็นเจ้าของภาพจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า)	15 (14.3)	18 (17.1)	35 (33.3)	29 (27.6)	8 (7.6)	3.03 ปานกลาง
7. โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ	3 (2.9)	16 (15.2)	27 (25.7)	44 (41.9)	15 (14.3)	2.50 รู้จักน้อย
8. กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ เป็นประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย	36 (34.3)	31 (29.5)	28 (26.7)	8 (7.6)	2 (1.9)	3.87 ดี
9. โครงการแด่ห้องผู้มีความหวัง	4 (3.8)	13 (12.4)	35 (33.3)	35 (33.3)	18 (17.1)	2.52 รู้จักน้อย
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ	10 (9.5)	36 (34.3)	35 (33.3)	22 (21.0)	2 (1.9)	3.29 ปานกลาง
ระดับของการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ						2.99 ปานกลาง

จากตารางที่ 2.2 การรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.99 คือ มีการรู้จักอยู่ในระดับที่ปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือรายกิจกรรมนั้น พบว่า กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทอดกฐาลฯ ถวายเงินรายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.87 รองลงมาคือ โครงการเยี่ยมพลอบขวัญทหารและครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และลำดับสาม คือ โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

ซึ่งสามารถแจกแจงข้อมูลการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือทั้ง 10 กิจกรรมได้ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 23.8 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรืออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

2) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 22.9 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 6.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรืออยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99

3) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 25.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 1.0 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43

4) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 25.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุป

ได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

5) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการเยี่ยมพลรบขั้วทุพพหรร และครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 34.3 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 1.0 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการเยี่ยมพลรบขั้วทุพพหรรและครอบครัวอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

6) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไต้ พ่อของแผ่นดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 27.6 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 7.6 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไต้ พ่อของแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

7) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 25.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 2.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติอยู่ในระดับไม่ค่อยรู้จัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

8) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในกิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือรู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 29.5 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักกิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้อยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

9) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการแต้นองผู้มีความหวัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณและไม่ค่อยรู้จัก มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา

คือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 17.1 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการแต่นั้นผู้มีความหวังอยู่ในระดับไม่ค่อยรู้จัก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52

10) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ในโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรู้จักกิจกรรม
เพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	ระดับการรู้จัก					ค่าเฉลี่ย (1-5)
	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่ค่อย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย	
1. โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	4 (3.8)	27 (25.7)	38 (36.2)	25 (23.8)	11 (10.5)	2.89 ปานกลาง
2. โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นุตร-ธิดาข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ	8 (7.6)	18 (17.1)	43 (41.0)	23 (21.9)	13 (12.4)	2.86 ปานกลาง
3. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	5 (4.8)	11 (10.5)	23 (21.9)	51 (48.6)	15 (14.3)	2.43 รู้จักน้อย
4. โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า	20 (19.0)	31 (29.5)	36 (34.3)	14 (13.3)	4 (3.8)	3.47 ดี
5. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมมือเทิดไถ้พ่อของแผ่นดิน (สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นเจ้าภาพจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหารโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า)	17 (16.2)	19 (18.1)	28 (26.7)	31 (29.5)	10 (9.5)	3.02 ปานกลาง
6. การสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริ	7 (6.7)	27 (25.7)	37 (35.2)	27 (25.7)	7 (6.7)	3.00 ปานกลาง
7. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	15 (14.3)	19 (18.1)	28 (26.7)	32 (30.5)	11 (10.5)	2.95 ปานกลาง
8. กิจกรรมออกฐานในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ เป็นประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย	37 (35.2)	33 (31.4)	22 (21.0)	12 (11.4)	1 (1.0)	3.89 ดี
9. โครงการจัด-จำหน่ายดอกปีบปี	48 (45.7)	28 (26.7)	23 (21.9)	6 (5.7)	-	4.12 ดี
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ	17 (16.2)	35 (33.3)	37 (35.2)	11 (10.5)	5 (4.8)	3.46 ดี
ระดับของการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ						3.21 ปานกลาง

จากตารางที่ 2.3 การรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.21 คือ มีการรู้จักอยู่ในระดับที่ปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศรายกิจกรรมนั้น พบว่า โครงการจัด-จำหน่าย ดอกป๊อปปี้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 4.12 รองลงมาคือ กิจกรรมออกฐานในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และลำดับสาม คือ โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

ซึ่งสามารถแจกแจงข้อมูลการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ทั้ง 10 กิจกรรมได้ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในโครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 25.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

2) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในโครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 21.9 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 7.6 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86

3) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คอยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 48.6 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 21.9 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับไม่คอยรู้จัก คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43

4) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในโครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จัก

พอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 29.5 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้าอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

5) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ใน**โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 29.5 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 26.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 9.5 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02

6) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ใน**ด้านการสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริ** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาคือ รู้จักดีและไม่ค่อยรู้จัก มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 25.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมากและไม่เคยรู้จักเลย มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักกิจกรรมการสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00

7) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ใน**โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 26.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 10.5 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95

8) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ใน**กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้** กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 31.4 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย

คิดเป็นร้อยละ 1.0 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักกิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้อยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

9) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในโครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 26.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 5.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปีอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

10) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 33.3 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

ตารางที่ 2.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรู้จักกิจกรรม
เพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ	ระดับการรู้จัก					ค่าเฉลี่ย (1-5)
	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่ค่อย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย	
1. โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจ (ส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพให้กับแม่บ้านตำรวจ)	4 (3.8)	25 (23.8)	35 (33.3)	20 (19.0)	21 (20.0)	2.72 ปานกลาง
2. โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการ ตำรวจ	17 (16.2)	25 (23.8)	46 (43.8)	12 (11.4)	5 (4.8)	3.35 ปานกลาง
3. โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจาก การปฏิบัติหน้าที่ (มอบเงินช่วยเหลือและเยี่ยมตำรวจ ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการ)	33 (31.4)	34 (32.4)	31 (29.5)	5 (4.8)	2 (1.9)	3.87 ดี
4. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน (สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นเจ้าของภาพ จัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาล พระมงกุฎเกล้า)	7 (6.7)	28 (26.7)	30 (28.6)	33 (31.4)	7 (6.7)	2.95 ปานกลาง
5. โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหา มหามหาราชินี	21 (20.0)	27 (25.7)	23 (21.9)	28 (26.7)	6 (5.7)	3.28 ปานกลาง
6. โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดน	19 (18.1)	36 (34.3)	32 (30.5)	15 (14.3)	3 (2.9)	3.50 ดี
7. โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน	7 (6.7)	18 (17.1)	49 (46.7)	26 (24.8)	5 (4.8)	2.96 ปานกลาง
8. กิจกรรมออกอ่านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวาย เงินรายได้ เป็นประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย	38 (36.2)	44 (41.9)	14 (13.3)	6 (5.7)	3 (2.9)	4.03 ดี
9. โครงการปันจักรยานให้น้องๆ	7 (6.7)	18 (17.1)	33 (31.4)	35 (33.3)	12 (11.4)	2.74 ปานกลาง
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ	23 (21.9)	47 (44.8)	30 (28.6)	2 (1.9)	3 (2.9)	3.81 ดี
ระดับของการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ						3.32 ปานกลาง

จากตารางที่ 2.4 การรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจทั้งหมด มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.32 คือ มีการรู้จักอยู่ในระดับที่ปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณากิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจรายกิจกรรมนั้น พบว่า กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทอดผ้าป่า ถวายเงินรายได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ 4.03 รองลงมาคือ โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และลำดับสาม คือ โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81

ซึ่งสามารถแจกแจงข้อมูลการรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจทั้ง 10 กิจกรรมได้ดังนี้

1) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 23.8 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 3.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72

2) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 23.8 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35

3) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมาคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 31.4 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

4) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการสมาคมแม่บ้านทหารตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาคือ รู้จักพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 28.6 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมากและไม่เคยรู้จักเลย มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่าง

มีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดินอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95

5) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมหาราชินี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาคือ รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 25.7 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 5.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมหาราชินีอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28

6) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 30.5 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 2.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

7) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 24.8 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 4.8 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96

8) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในกิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 36.2 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่เคยรู้จักเลย คิดเป็นร้อยละ 2.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักกิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้อยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03

9) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการปันจักรยานให้น้อง ๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 31.4 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ รู้จักดีมาก คิดเป็นร้อยละ 6.7 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า

กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการปันจักรยานให้น้องๆ อยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74

10) กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักดี คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมาคือ รู้จักพอประมาณ คิดเป็นร้อยละ 28.6 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดคือ ไม่ค่อยรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 1.9 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับคะแนนเฉลี่ยการรู้จักโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอยู่ในระดับดี คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อมูลการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งแบ่งได้ 3 ด้าน คือภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ และภาพลักษณ์ด้านบุคลากร

ตารางที่ 3.1 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำสาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน	23 (21.9)	62 (59.0)	15 (14.3)	4 (3.8)	1 (1.0)	3.97	ดี
2. สมาคมแม่บ้านทหารบกมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน	3 (2.9)	19 (18.1)	75 (71.4)	8 (7.6)	-	3.16	เป็นกลาง
3. แม่บ้านทหารบกได้รับการส่งเสริมแนะนำ และฝึกอาชีพ จนสามารถผลิตสินค้าออกมาจำหน่ายสร้างลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้	6 (5.7)	61 (58.1)	30 (28.6)	8 (7.6)	-	3.62	ดี
4. สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรมการกุศลเป็นจำนวนมาก	5 (4.8)	63 (60.0)	35 (33.3)	2 (1.9)	-	3.68	ดี
5. สมาคมแม่บ้านทหารบกทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม	13 (12.4)	52 (49.5)	33 (31.4)	7 (6.7)	-	3.68	ดี
6. สมาคมแม่บ้านทหารบกได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในด้านการมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสาธารณชน	9 (8.6)	49 (46.7)	40 (38.1)	7 (6.7)	-	3.57	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารบก						3.61	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.1 การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารบกโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.61 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำสาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.97 รองลงมาคือ เป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรมการกุศลเป็นจำนวนมากและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในระดับคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากัน คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68

ตารางที่ 3.2 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/ การบริหารจัดการ	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมแม่บ้านทหารบกจัดหา รายได้ให้แก่สภากาชาดไทย เป็น ประจำ	31 (29.5)	59 (56.2)	12 (11.4)	3 (2.9)	-	4.12	ดี
2. สมาคมแม่บ้านทหารบกมีการ บริจาคในรูปแบบต่างๆ เสมอมา	17 (16.2)	54 (51.4)	28 (26.7)	6 (5.7)	-	3.78	ดี
3. สมาคมแม่บ้านทหารบกดำเนินการ ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ต่างๆ	19 (18.1)	56 (53.3)	23 (21.9)	7 (6.7)	-	3.83	ดี
4. สมาคมแม่บ้านทหารบกทำโครงการ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	19 (18.1)	52 (49.5)	29 (27.6)	5 (4.8)	-	3.81	ดี
5. สมาคมแม่บ้านทหารบกมีการ สร้างสรรค์กิจกรรมที่ช่วยพัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่า ภรรยาข้าราชการทหารบกให้ดีขึ้น	17 (16.2)	52 (49.5)	32 (30.5)	4 (3.8)	-	3.78	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารบก						3.86	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.2 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการของสมาคมแม่บ้านทหารบก โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมแม่บ้านทหารบกจัดหารายได้ให้แก่

สภาเกษตรกรไทย เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 4.12 รองลงมาคือ สมาคมแม่บ้านทหารบกดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

ตารางที่ 3.3 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และงานการกุศลต่างๆ	10 (9.5)	43 (41.0)	46 (43.8)	6 (5.7)	-	3.54	ดี
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก) เป็นผู้ที่รู้จักการประชาสัมพันธ์ การนำเสนอตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน	9 (8.6)	27 (25.7)	50 (47.6)	19 (18.1)	-	3.25	เป็นกลาง
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับสังคม	6 (5.7)	38 (36.2)	42 (40.0)	19 (18.1)	-	3.30	เป็นกลาง
4. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงานสาธารณประโยชน์	9 (8.6)	52 (49.5)	37 (35.2)	7 (6.7)	-	3.60	ดี
5. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ	9 (8.6)	55 (52.4)	35 (33.3)	6 (5.7)	-	3.64	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารบก						3.47	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.3 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารบก โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.64 รองลงมาคือ สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงานสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

เพราะฉะนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบกทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65

ตารางที่ 3.4 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
 ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมกริยาทหารเรือ

ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมกริยาทหารเรือเป็นองค์กร สาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำ สาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็น ระยะเวลานาน	9 (8.6)	59 (56.2)	32 (30.5)	5 (4.8)	-	3.69	ดี
2. สมาคมกริยาทหารเรือมีความ โปร่งใสในการดำเนินงาน	1 (1.0)	21 (20.0)	76 (72.4)	7 (6.7)	-	3.15	เป็นกลาง
3. แม่บ้านทหารเรือได้รับการส่งเสริม แนะนำ และฝึกอบรม จนสามารถ ผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย สร้าง ลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคมกริยา ทหารเรือได้	17 (16.2)	59 (56.2)	23 (21.9)	6 (5.7)	-	3.83	ดี
4. สมาคมกริยาทหารเรือเป็นองค์กร ที่สามารถหารายได้จากกิจกรรม การกุศลเป็นจำนวนมาก	8 (7.6)	43 (41.0)	44 (41.9)	10 (9.5)	-	3.47	ดี
5. สมาคมกริยาทหารเรือทันต่อการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัย จากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น	9 (8.6)	57 (54.3)	32 (30.5)	7 (6.7)	-	3.65	ดี
6. สมาคมกริยาทหารเรือได้รับ การยอมรับจากสังคมไทยในด้านการมี ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและ สาธารณชน	5 (4.8)	50 (47.6)	45 (42.9)	5 (4.8)	-	3.52	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมกริยาทหารเรือ						3.55	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.4 การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมกริยาทหารเรือ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.55 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมกริยาทหารเรือสามารถผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคมกริยาทหารเรือได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.83 รองลงมาคือ สมาคมกริยาทหารเรือเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำสาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

ตารางที่ 3.5 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการของสมาคมกริยาทหารเรือ

ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/ การบริหารจัดการ	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมกริยาทหารเรือจัดหารายได้ ให้แก่สมาชิกชาวไทย เป็นประจำ	20 (19.0)	56 (53.3)	23 (21.9)	6 (5.7)	-	3.86	ดี
2. สมาคมกริยาทหารเรือมีการบริจาค ในรูปแบบต่างๆ เสมอมา	8 (7.6)	56 (53.3)	37 (35.2)	4 (3.8)	-	3.65	ดี
3. สมาคมกริยาทหารเรือดำเนินการ ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ต่างๆ	12 (11.4)	53 (50.5)	32 (30.5)	8 (7.6)	-	3.66	ดี
4. สมาคมกริยาทหารเรือทำโครงการ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม	16 (15.2)	54 (51.4)	30 (28.6)	5 (4.8)	-	3.77	ดี
5. สมาคมกริยาทหารเรือมีการ สร้างสรรค์กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่ากริยา ข้าราชการทหารเรือให้ดีขึ้น	12 (11.4)	54 (51.4)	32 (30.5)	7 (6.7)	-	3.68	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมกริยาทหารเรือ						3.72	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.5 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ
ของสมาคมกริยาทหารเรือโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72 ซึ่งเมื่อ
พิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมกริยาทหารเรือจัดหารายได้ให้แก่สมาชิก
ชาวไทย เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.86 รองลงมาคือ สมาคมกริยาทหารเรือทำ
โครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.6 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมภริยาทหารเรือ

ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมภริยาทหารเรือ) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและงานการกุศลต่างๆ	18 (17.1)	39 (37.1)	45 (42.9)	3 (2.9)	-	3.69	ดี
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมภริยาทหารเรือ) เป็นผู้ที่มีจิตสำนึก การนำเสนองานของตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน	8 (7.6)	24 (22.9)	63 (60.0)	10 (9.5)	-	3.29	เป็นกลาง
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมภริยาทหารเรือ) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับสังคม	9 (8.6)	34 (32.4)	56 (53.3)	6 (5.7)	-	3.44	ดี
4. สมาชิกของสมาคมภริยาทหารเรือ ได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงานสาธารณประโยชน์	9 (8.6)	48 (45.7)	43 (41.0)	5 (4.8)	-	3.58	ดี
5. สมาชิกของสมาคมภริยาทหารเรือ ได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ	11 (10.5)	48 (45.7)	43 (41.0)	3 (2.9)	-	3.64	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมภริยาทหารเรือ						3.53	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.6 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมภริยาทหารเรือ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า ผู้บริหาร (นายกสมาคมภริยาทหารเรือ) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมงานการกุศลต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.69 รองลงมาคือ สมาชิกของสมาคมภริยาทหารเรือได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

เพราะฉะนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมภริยาทหารเรือทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60

ตารางที่ 3.7 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำสาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน	9 (8.6)	69 (65.7)	24 (22.9)	3 (2.9)	-	3.80	ดี
2. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน	3 (2.9)	32 (30.5)	64 (61.0)	6 (5.7)	-	3.30	เป็นกลาง
3. แม่บ้านทหารอากาศได้รับการส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพจนสามารถผลิตสินค้าออกมาจำหน่ายสร้างลักษณะเป็น “หนึ่งกองบินหนึ่งผลิตภัณฑ์” ได้	10 (9.5)	55 (52.4)	36 (34.3)	4 (3.8)	-	3.68	ดี
4. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรมการกุศลเป็นจำนวนมาก	3 (2.9)	55 (52.4)	38 (36.2)	9 (8.6)	-	3.50	ดี
5. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น	10 (9.5)	56 (53.3)	28 (26.7)	11 (10.5)	-	3.62	ดี
6. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในด้านการมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสาธารณชน	8 (7.6)	45 (42.9)	48 (45.7)	4 (3.8)	-	3.54	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ						3.57	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.7 การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.57 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำสาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.80 รองลงมาคือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศสามารถผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะเป็น “หนึ่งกองบิน หนึ่งผลิตภัณฑ์” ได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68

ตารางที่ 3.8 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/ การบริหารจัดการ	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ จัดหารายได้ให้แก่สภาอากาศไทย เป็นประจำ	17 (16.2)	58 (55.2)	24 (22.9)	6 (5.7)	-	3.82	ดี
2. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมี การบริจาคในรูปแบบต่างๆ เสมอมา	11 (10.5)	50 (47.6)	38 (36.2)	6 (5.7)	-	3.63	ดี
3. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ดำเนินการช่วยเหลือประชาชน ที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ	11 (10.5)	58 (55.2)	34 (32.4)	2 (1.9)	-	3.74	ดี
4. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ทำโครงการและกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อสังคม	12 (11.4)	50 (47.6)	40 (38.1)	3 (2.9)	-	3.68	ดี
5. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ มีการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ช่วย พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต ของเหล่าภรรยาข้าราชการทหาร อากาศให้ดีขึ้น	9 (8.6)	59 (56.2)	33 (31.4)	4 (3.8)	-	3.70	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ						3.71	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.8 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ
ของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.71
ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจัดหารายได้ให้แก่
สภาอากาศไทย เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.82 รองลงมาคือ สมาคมแม่บ้าน
ทหารอากาศดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

ตารางที่ 3.9 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้าน ทหารอากาศ) เป็น ผู้ที่ มี ความสามารถในการทำกิจกรรม เพื่อสังคมและงานการกุศลต่างๆ	10 (9.5)	45 (42.9)	45 (42.9)	5 (4.8)	-	3.57	ดี
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้าน ทหารอากาศ) เป็น ผู้ที่ รู้จัก การประชาสัมพันธ์ การนำเสนอ ตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน	6 (5.7)	30 (28.6)	62 (59.0)	7 (6.7)	-	3.33	เป็นกลาง
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้าน ทหารอากาศ) เป็นผู้ริเริ่มโครงการ ใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับ สังคม	2 (1.9)	36 (34.3)	60 (57.1)	7 (6.7)	-	3.31	เป็นกลาง
4. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหาร อากาศได้เสียสละเวลาเพื่อมา ช่วยงานสาธารณประโยชน์	5 (4.8)	47 (44.8)	48 (45.7)	5 (4.8)	-	3.50	ดี
5. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหาร อากาศได้แสดงให้เห็นถึงความ ร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรม เพื่อสังคมต่างๆ	9 (8.6)	51 (48.6)	41 (39.0)	4 (3.8)	-	3.62	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ						3.47	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.9 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านทหาร
อากาศโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47 ซึ่งเมื่อพิจารณา
ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้แสดงให้เห็นถึง
ความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.62
รองลงมาคือ ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำ
กิจกรรมเพื่อสังคม งานการกุศลต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57

เพราะฉะนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ
ทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58

ตารางที่ 3.10 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นองค์กร สาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำ สาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็น ระยะเวลานาน	11 (10.5)	64 (61.0)	23 (21.9)	7 (6.7)	-	3.75	ดี
2. สมาคมแม่บ้านตำรวจมีความ โปร่งใสในการดำเนินงาน	2 (1.9)	16 (15.2)	77 (73.3)	10 (9.5)	-	3.10	เป็นกลาง
3. แม่บ้านตำรวจได้รับการส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพ จนสามารถ ผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคม แม่บ้านตำรวจได้	9 (8.6)	18 (17.1)	24 (22.9)	25 (23.8)	29 (27.6)	2.55	ต่ำ
4. สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นองค์กร ที่สามารถหารายได้จากกิจกรรม การกุศลเป็นจำนวนมาก	4 (3.8)	57 (54.3)	39 (37.1)	5 (4.8)	-	3.57	ดี
5. สมาคมแม่บ้านตำรวจทันต่อ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย จากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น	10 (9.5)	52 (49.5)	39 (37.1)	4 (3.8)	-	3.65	ดี
6. สมาคมแม่บ้านตำรวจได้รับ การยอมรับจากสังคมไทยในด้าน การมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และสาธารณชน	2 (1.9)	25 (23.8)	62 (59.0)	16 (15.2)	-	3.12	เป็นกลาง
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ						3.29	เป็นกลาง

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.10 การรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้าน
ตำรวจโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29 ซึ่งเมื่อพิจารณา
ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาท
ในการทำสาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีค่าเท่ากับ
3.75 รองลงมาคือ สมาคมแม่บ้านตำรวจทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

ตารางที่ 3.11 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/ การบริหารจัดการ	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. สมาคมแม่บ้านตำรวจจัดหา รายได้ให้แก่สภาภาษาไทย เป็นประจำ	17 (16.2)	58 (55.2)	22 (21.0)	8 (7.6)	-	3.80	ดี
2. สมาคมแม่บ้านตำรวจมีการ บริจาคในรูปแบบต่างๆ เสมอมา	9 (8.6)	47 (44.8)	38 (36.2)	10 (9.5)	1 (1.0)	3.50	ดี
3. สมาคมแม่บ้านตำรวจดำเนินการ ช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย พิบัติต่างๆ	11 (10.5)	61 (58.1)	27 (25.7)	6 (5.7)	-	3.73	ดี
4. สมาคมแม่บ้านตำรวจทำโครงการ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคม	5 (4.8)	49 (46.7)	47 (44.8)	4 (3.8)	-	3.52	ดี
5. สมาคมแม่บ้านตำรวจมีการ สร้างสรรค์กิจกรรมที่ช่วยพัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่า ภรรยาข้าราชการตำรวจให้ดีขึ้น	3 (2.9)	42 (40.0)	49 (46.7)	11 (10.5)	-	3.35	เป็นกลาง
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านตำรวจ						3.58	ดี

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.11 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ
ของสมาคมแม่บ้านตำรวจโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 ซึ่งเมื่อ
พิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาคมแม่บ้านตำรวจจัดหารายได้ให้แก่สภาภาษา
ไทยเป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.80 รองลงมาคือ สมาคมแม่บ้านตำรวจ
ดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73

ตารางที่ 3.12 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามการรับรู้
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร	ความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย (1-5)	เกณฑ์ ภาพลักษณ์
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง		
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และงานการกุศลต่างๆ	8 (7.6)	31 (29.5)	47 (44.8)	18 (17.1)	1 (1.0)	3.26	เป็นกลาง
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ) เป็นผู้ที่มีคุณธรรม ประชาสัมพันธ์ การนำเสนอตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน	4 (3.8)	21 (20.0)	50 (47.6)	26 (24.8)	4 (3.8)	2.95	เป็นกลาง
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับสังคม	3 (2.9)	18 (17.1)	61 (58.1)	20 (19.0)	3 (2.9)	2.98	เป็นกลาง
4. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงานสาธารณประโยชน์	9 (8.6)	45 (42.9)	42 (40.0)	8 (7.6)	1 (1.0)	3.50	ดี
5. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้แสดง ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ	9 (8.6)	40 (38.1)	45 (42.9)	10 (9.5)	1 (1.0)	3.43	ดี
ระดับของการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านตำรวจ						3.22	เป็นกลาง

จากข้อมูลตามตารางที่ 3.12 การรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมแม่บ้านตำรวจ โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.22 ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ นั้น พบว่า สมาชิกของสมาคมแม่บ้านตำรวจได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงานสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ มีค่าเท่ากับ 3.50 รองลงมาคือ สมาชิกของสมาคมแม่บ้านตำรวจได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43

เพราะฉะนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36

❖ **สรุปการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ**

จากการสำรวจเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ แสดงผลเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยข้อมูลแล้วนั้น สามารถนำมาเปรียบเทียบระหว่าง 4 สมาคม สรุปได้ 2 ประเด็น ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สรุปและจัดลำดับการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมในภาพรวม และกิจกรรมที่มีระดับของการรับรู้อยู่ในคะแนนสูงที่สุดสามอันดับแรกของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

จัดอันดับการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมโดยภาพรวม	ค่าเฉลี่ยรวม (1-5)	กิจกรรมที่มีการรับรู้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด	กิจกรรมที่มีการรับรู้อันดับสอง	กิจกรรมที่มีการรับรู้อันดับสาม
สมาคมแม่บ้านทหารบก	3.32 ปานกลาง	1. กิจกรรมออกรื้องานในงานกาชาดและทอดเกล้าฯ ถวายเงินรายได้	2. โครงการศิลปอาชีพ (ส น บ ส น ก ร ดำเนินงานโครงการศิลปอาชีพ)	3. โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว
สมาคมแม่บ้านตำรวจ	3.32 ปานกลาง	1. กิจกรรมออกรื้องานในงานกาชาดและทอดเกล้าฯ ถวายเงินรายได้	2. โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่	3. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	3.21 ปานกลาง	1. โครงการจัดจำหน่ายดอกป๊อปปี	2. กิจกรรมออกรื้องานในงานกาชาดและทอดเกล้าฯ ถวายเงินรายได้	3. โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า
สมาคมภริยาทหารเรือ	2.99 ปานกลาง	1. กิจกรรมออกรื้องานในงานกาชาดและทอดเกล้าฯ ถวายเงินรายได้	2. โครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัว	3. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ประเด็นแรก จากตารางที่ 4.1 การรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ โดยภาพรวม **กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจมากที่สุด** ในระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.32 รองลงมาคือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.21 และลำดับสุดท้ายคือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.99

โดยมีข้อสังเกตว่ากิจกรรมออกงานในงานกาชาดและทอดกฐิน ถวายเงินรายได้และโครงการที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือ ปลอดภัยขวัญข้าราชการทหาร-ตำรวจ จะเป็นกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างรู้จักในทุกสมาคม

ตารางที่ 4.2 สรุปและจัดลำดับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่างๆ

ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ	สมาคมแม่บ้าน ทหารบก ค่าเฉลี่ย (1-5)	สมาคมภริยา ทหารเรือ ค่าเฉลี่ย (1-5)	สมาคมแม่บ้าน ทหารอากาศ ค่าเฉลี่ย (1-5)	สมาคมแม่บ้าน ตำรวจ ค่าเฉลี่ย (1-5)
ค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม	3.61 (ดี) อันดับ 1	3.55 (ดี) อันดับ 3	3.57 (ดี) อันดับ 2	3.29 (เป็นกลาง) อันดับ 4
ค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/ การบริหารจัดการ	3.86 (ดี) อันดับ 1	3.72 (ดี) อันดับ 2	3.71 (ดี) อันดับ 3	3.58 (ดี) อันดับ 4
ค่าคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร	3.47 (ดี) อันดับ 2	3.53 (ดี) อันดับ 1	3.47 (ดี) อันดับ 2	3.22 (เป็นกลาง) อันดับ 3
ผลรวมค่าคะแนนเฉลี่ย ภาพลักษณ์ทั้งหมดของสมาคม	3.65 (ดี)	3.60 (ดี)	3.58 (ดี)	3.36 (เป็นกลาง)
สรุปการจัดลำดับภาพลักษณ์สมาคม ในสายตาของสื่อมวลชน	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4

ประเด็นสอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจโดยภาพรวม **กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบก ด้วยคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด** อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65 รองลงมาคือ สมาคมภริยาทหารเรือ อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.60 ลำดับที่สามคือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 และลำดับสุดท้ายคือ สมาคมแม่บ้านตำรวจ อยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.36

เมื่อแจกแจงตามภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งแบ่งได้ 3 ด้าน คือภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ และภาพลักษณ์ด้านบุคลากรนั้น สรุปได้ว่า **กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวมของสมาคมแม่บ้านทหารบก ด้วยคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด** อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.61 รองลงมาคือสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.57 ลำดับที่สามคือ สมาคมภริยาทหารเรือ อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.55 และลำดับสุดท้ายคือ สมาคมแม่บ้านตำรวจ อยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.29

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการของสมาคมแม่บ้านทหารบก ด้วยคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.86 รองลงมาคือ สมาคมภริยาทหารเรือ อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72 ลำดับที่สามคือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.71 และลำดับสุดท้ายคือ สมาคมแม่บ้านตำรวจ อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านบุคลากรของสมาคมภริยาทหารเรือ ด้วยคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.53 รองลงมาคือสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ ในระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในเกณฑ์ดี คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.47 และลำดับสุดท้ายคือ สมาคมแม่บ้านตำรวจ อยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง กล่าวคือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.22

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสื่อมวลชนเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ

สมาคมแม่บ้านทหารบก

จากการสำรวจเพื่อหาข้อมูล กลุ่มตัวอย่างรู้จักสมาคมแม่บ้านทหารบกมากที่สุด และมีความคิดเห็นว่สมาคมแม่บ้านทหารบกนั้นมีบทบาททางสังคมมากพอสมควร เน้นการทำงานที่สนับสนุนทหารชั้นผู้น้อย ได้รับสวัสดิการน้อย และเป็นคนในองค์กร โดยมีผลงานและกิจกรรมที่ช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ค่อนข้างต่อเนื่อง

สำหรับข้อเสนอแนะนั้น กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะคือ สมาคมแม่บ้านทหารบก ควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงชาวบ้านและผู้เดือดร้อนอย่างทั่วถึง โดยเพิ่มงานที่เป็นการมีส่วนร่วมกับสื่อมวลชนและหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น ควรจัดกิจกรรมการกุศลหรือกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกับภาคเอกชน มีการนำดารา นักแสดงหรือบุคคลที่เป็นที่น่าสนใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะท่ทำให้กิจกรรมของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้รับความสนใจจากสื่อ นอกจากนี้ สมาคมแม่บ้านทหารบกควรทำผลิตภัณฑ์ที่เด่นๆ เฉพาะตัว ให้คนรู้จัก และควรจะมีการปรับปรุงด้านภาพลักษณ์ให้มีความทันสมัยมากขึ้น ประกอบกับการประชาสัมพันธ์ในทุกสื่อให้มากกว่านี้

สมาคมภริยาทหารเรือ

จากการสำรวจเพื่อหาข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นส่วนมากว่าสมาคมภริยาทหารเรือไม่ค่อยมีบทบาททางสังคมมากนัก โครงการ/กิจกรรมของสมาคมภริยาทหารเรือส่วนมากจะเป็นโครงการที่เผยแพร่ให้ทราบในกองทัพเรือเท่านั้น ไม่ค่อยออกสื่อภายนอก อันส่งผลให้สื่อไม่ค่อยรู้จัก

สำหรับข้อเสนอแนะนั้น กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะคือ สมาคมภริยาทหารเรือควรสร้างความโดดเด่นและกระตุ้นให้ภรรยาข้าราชการทหารเรือเข้ามามีบทบาทและกิจกรรมทางสังคมเพิ่มขึ้น เพื่อให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เช่น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทะเล ปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่แนวชายฝั่งเขตความรับผิดชอบของกองทัพเรือ นอกจากนี้ กิจกรรมต่างๆ ควรทำอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มงานการมีส่วนร่วมกับสื่อมวลชนและหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น โดยจัดกิจกรรมการกุศลหรือกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกับภาคเอกชน มีการนำดารา นักแสดงหรือ

บุคคลที่เป็นที่น่าสนใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้กิจกรรมของสมาคมภริยาทหารเรือได้รับความสนใจจากสื่อ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

จากการสำรวจเพื่อหาข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นส่วนมากว่าไม่ค่อยรู้จักสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และมีข้อเสนอแนะว่า กิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ที่ทางสมาคมแม่บ้านทหารอากาศดำเนินการอยู่แล้ว ควรทำต่อไปอย่างต่อเนื่อง และเน้นการจัดกิจกรรมตามวันสำคัญ การให้ความช่วยเหลือเวลาเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ การมีส่วนร่วมกับสื่อมวลชนและหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น เช่น จัดกิจกรรมการกุศลหรือกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกับภาคเอกชน มีการนำดารานักแสดงหรือบุคคลที่เป็นที่น่าสนใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้กิจกรรมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้รับความสนใจจากสื่อ

สมาคมแม่บ้านตำรวจ

จากการสำรวจเพื่อหาข้อมูล กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นส่วนมากว่าสมาคมแม่บ้านตำรวจ จะเน้นการให้ความช่วยเหลือกำลังพลของตำรวจ และช่วยเหลือเวลาที่เกิดภัยพิบัติค่อนข้างชัดเจน แต่งานสังคมยังไม่โดดเด่น และนายกสมาคมยังไม่มีบทบาทเท่าที่ควร

สำหรับข้อเสนอแนะนั้น กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า สมาคมแม่บ้านตำรวจควรมีบทบาทและมีกิจกรรมเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น มุ่งเน้นไปที่การสนับสนุนโครงการช่วยเหลือประชาชน อีกทั้งเพิ่มการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น จัดกิจกรรมการกุศลหรือกิจกรรมเพื่อสังคมร่วมกับภาคเอกชน มีการนำดารานักแสดงหรือบุคคลที่เป็นที่น่าสนใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้กิจกรรมของสมาคมแม่บ้านตำรวจได้รับความสนใจจากสื่อมากยิ่งขึ้น

จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวมของทุกสมาคมนี้มีข้อสรุปที่เหมือนกันว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจควรมีการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน สมาคมแม่บ้านทั้งทหาร-ตำรวจควรรวดเร็วในการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่การสร้างภาพ แต่เป็นการทำงานเชิงรุกที่ประชาชนสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือได้อย่างเป็นรูปธรรมมากกว่าการบริจาคหรือกิจกรรมสงเคราะห์ และควรมีการประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชนให้มากกว่านี้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และการรับรู้ของสื่อมวลชน” ประกอบด้วยการศึกษาวิจัยสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และส่วนที่สอง การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลแบบครั้งเดียว เพื่อศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของสื่อมวลชนที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่างๆ จำนวน 105 คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์
3. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลในภาพรวมแยกออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ส่วนที่สอง การสรุปผลการวิจัยในส่วนของการศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของสื่อมวลชนที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่างๆ

ส่วนที่หนึ่ง กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปในภาพรวมได้ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ภาพรวมของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
2. ขอบเขตการทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ
3. การนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

1. ภาพรวมของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ภาพรวมของการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ที่สมาคมแม่บ้านทหารบกให้ความสำคัญ สามารถแบ่งได้ 3 ส่วน คือ

- (1) การสนับสนุนโครงการพระราชดำริต่างๆ และงานศิลปะของสมเด็จพระนางเจ้าฯ
- (2) สวัสดิการของกำลังพลและครอบครัว
- (3) บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ให้กับสังคม

สมาคมภริยาทหารเรือ มีการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมครอบคลุมสี่ด้าน ดังนี้

- (1) สถาบันพระมหากษัตริย์
- (2) ภริยาทหารเรือ
- (3) ครอบครัวทหารเรือ
- (4) สังคมและประเทศชาติ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ มีการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมครอบคลุมห้าด้าน ดังนี้

- (1) สถาบันพระมหากษัตริย์
- (2) สมาชิกแม่บ้านทหารอากาศ
- (3) สนับสนุนงานของกองทัพอากาศ
- (4) ข้าราชการกองทัพอากาศและครอบครัว บุตร-ธิดา
- (5) สังคมส่วนรวม

สมาคมแม่บ้านตำรวจ มีการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมครอบคลุมสามด้าน ดังนี้

- (1) สถาบันพระมหากษัตริย์
- (2) ข้าราชการตำรวจและครอบครัว
- (3) ประชาชน ผู้เจ็บป่วย ผู้พิการ และผู้ยากไร้

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจจะมีภาพรวมที่เหมือนกัน คือ โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมจะครอบคลุมประโยชน์ในเรื่องเกี่ยวกับแม่บ้าน คือส่งเสริมสนับสนุนให้แม่บ้านได้พัฒนาตนเอง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ อีกทั้งให้แม่บ้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สำหรับประโยชน์ต่อข้าราชการและครอบครัว คือการดำเนินกิจกรรมที่ดูแลด้านสวัสดิการ บำรุงขวัญ ให้กำลังใจแก่ข้าราชการและกำลังพล รวมไปถึงให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัว และสนับสนุนทุนการศึกษาของบุตร-ธิดา อีกส่วนคือประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ คือทุกสมาคมต่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น มีสถานที่เพื่อสนับสนุนและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริ ซึ่งเป็นการส่งเสริมผลผลิตของชาวบ้านได้ตลอดเวลา และการทำกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ต่างๆ แต่ไม่ว่าสมาคมจะดำเนินโครงการอะไรก็ตาม จะต้องมีส่วนร่วมในการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยถือเป็นภารกิจและหน้าที่หลักของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

2. ขอบเขตการทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

จากการศึกษาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ พบว่า มีการดำเนินการเป็น 2 มิติ คือ มิติภายใน ซึ่งเป็นการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร และมิติภายนอก ซึ่งเป็นการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กร

ขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร

ในด้านของความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กรที่สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการนั้น แต่ละสมาคมต่างให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างมาก โดยถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่ประกอบไปด้วยแม่บ้านทหาร-ตำรวจมารวมตัวกัน ดังนั้นจึงมีการเปิดโอกาสและส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ความชำนาญในด้านต่างๆ อยู่เสมอ รวมถึงเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมระหว่างสมาคมเพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย

และในฐานะที่เป็นภรรยาข้าราชการทหาร-ตำรวจนั้น สิ่งที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมภายในองค์กร จึงครอบคลุมเรื่องการให้ความช่วยเหลือและบำรุงขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการทหาร-ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงภัยตามแนวชายแดนหรือถิ่นทุรกันดาร ข้าราชการทหาร-ตำรวจชั้นผู้น้อย และครอบครัวที่เดือดร้อนด้วยเหตุหัวหน้าครอบครัวขาดเจ็บ ทูพผลกระทบหรือเสียชีวิตเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยการดูแลและจัดสวัสดิการที่จำเป็น ดังนั้น โครงการและกิจกรรมต่างๆ จึงมีมากมายซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. โครงการด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

สมาคมแม่บ้านทหารบก อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตรข้าราชการกองทัพบก และโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

สมาคมภริยาทหารเรือ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพภริยาทหารเรือ โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน และโครงการด้านการประสานสามัคคี เป็นต้น

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิก สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นบุตร-ธิดาข้าราชการ และลูกจ้าง สังกัดกองทัพอากาศ โครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ และโครงการด้านการประสาน สามีคือ เป็นต้น

สมาคมแม่บ้านตำรวจ อาทิ โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจ โครงการตรวจเยี่ยม และบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ เป็นต้น

2. โครงการด้านสุขภาพ

สมาคมแม่บ้านทหารบก ได้แก่ โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว

สมาคมภริยาทหารเรือ อาทิ โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง โครงการเยี่ยมปลอบขวัญ ทหารและครอบครัว และโครงการลดละเลิกความอ้วน เป็นต้น

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ อาทิ โครงการช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์ แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ และโครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการ กองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า เป็นต้น

สมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้แก่ โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการ ปฏิบัติหน้าที่

ขอบเขตความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกองค์กร

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ซึ่งโครงการและกิจกรรม ต่างๆ มีดังนี้

1. โครงการเฉลิมพระเกียรติ อาทิ โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจ เทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน (ทุกสมาคม) โครงการร่วมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติของสมาคมแม่บ้าน ทหารบก โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณรของสมาคมแม่บ้านทหารบก โครงการ ตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติของสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติของ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินีของ สมาคมแม่บ้านตำรวจ และโครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่น้องแดนไกล เป็นต้น

2. โครงการสนองพระราชดำริ อาทิ โครงการศิลปาชีพ สนับสนุนการดำเนินงานโครงการศิลปาชีพของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ (ทุกสมาคม) โครงการจัดความยากจนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาคมแม่บ้านทหารบก โครงการเลี้ยงไหมป่าอสิริของสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการนาวิพอเพียงของสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง ของสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โครงการข้าวบ้านยางน้อยของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และโครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นต้น

3. โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย เช่น โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณรของสมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ สนับสนุนโครงการปฏิบัติธรรมถวายเป็นพระราชกุศลกับมูลนิธิร่วมจิตต์น้อมเกล้าฯ เพื่อเยาวชนในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นต้น

4. โครงการด้านสาธารณประโยชน์ อาทิ กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด (ทุกสมาคม) โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ทุกสมาคม) โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้าของสมาคมแม่บ้านทหารบก โครงการแด่ร่องผู้มีความหวังของสมาคมภริยาทหารเรือ โครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปี้ของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชนของสมาคมแม่บ้านตำรวจ โครงการปันจักรยานให้น้องๆ ของสมาคมแม่บ้านตำรวจ และโครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่ห้องแดนไกล เป็นต้น

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ สามารถแบ่งตามรูปแบบทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ 2 ประเภท คือ

1. Corporate – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเป็นหลัก ซึ่งยังสามารถจำแนกได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1) CSR ที่อยู่ในกระบวนการของสมาคม เรียกว่า CSR in process ได้แก่

สมาคมแม่บ้านทหารบก

- โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก
- โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตรข้าราชการกองทัพบก
- โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว

สมาคมภริยาทหารเรือ

- โครงการส่งเสริมอาชีพภริยาทหารเรือ
- โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ
- โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน
- โครงการด้านการประสานสามัคคี
- โครงการเยี่ยมพลรบขวัญทหารและครอบครัว

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

- โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ
- โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นบุตร-ธิดาข้าราชการและลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ
- โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- โครงการด้านการประสานสามัคคี
- โครงการช่วยเหลือด้านสวัสดิการและสงเคราะห์แก่ครอบครัวข้าราชการกองทัพอากาศ
- โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ส่วนหน้า

สมาคมแม่บ้านตำรวจ

- โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านแม่บ้านตำรวจ
- โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ
- โครงการตรวจเยี่ยมและบำรุงขวัญแม่บ้านตำรวจชั้นผู้น้อย
- โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่

1.2) CSR ที่เกิดขึ้นภายหลังโดยแยกต่างหากจากกระบวนการของสมาคม เรียกว่า CSR after process ได้แก่

สมาคมแม่บ้านทหารบก

- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการขจัดความยากจนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด
- โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

สมาคมภริยาทหารเรือ

- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง
- โครงการลดละเลิกความอ้วน
- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

- โครงการของศูนย์เยาวชนกองทัพอากาศ
- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการทางด้านส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไทย
- กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
- โครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปี

สมาคมแม่บ้านตำรวจ

- โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
- โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- กิจกรรมออกร้านพฤษภาทศมาส
- โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ
- โครงการปันจักรยานให้น้องๆ

2. Social – driven CSR : จะเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรนอกองค์กรเป็นหลัก ได้แก่

สมาคมแม่บ้านทหารบก

- โครงการศิลปอาชีพ
- โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติฯ
- โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร

สมาคมภริยาทหารเรือ

- โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ
- โครงการเลี้ยงไหมป่าอีรี่
- โครงการนาวิพอเพียงตามแนวทางพระราชดำรัส
- โครงการแต้นองผู้มีความหวัง

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

- โครงการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ
- การสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริ
- โครงการข้าวบ้านยางน้อย อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี
- โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านตำรวจ

- โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี
- โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน
- โครงการแม่บ้านตำรวจแบ่งปันความอบอุ่นสู่น้องแดนไกล

3. การนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

จากการศึกษาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ พบว่า เป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัคร (Philanthropic Intermediaries and Volunteerism Promotion) ประเภทหนึ่งที่ทำเนื้องานด้วยความสมัครใจและมีความต้องการจะเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม ส่งเสริมให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยใช้ทรัพยากรของสมาคมเป็นหลัก และเป็นสื่อกลางในการระดมความช่วยเหลือจากที่ต่างๆ ประกอบกับการประสานความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจมีการทำกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว โดยไม่ได้มีการวางกรอบกำหนดเพื่อที่จะสร้างภาพลักษณ์ แต่การดำเนินงานทุกอย่างของสมาคม ทั้งผู้บริหาร (นายกสมาคม) และบุคลากรทุกคนที่ได้เสียสละเวลา มาทำงานสาธารณประโยชน์ รวมถึงกิจกรรมทางด้านสังคมทั้งหลาย ถือเป็นสิ่งที่ส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) โดยเฉพาะการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น เป็นแนวทางในการทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสมาคมได้อย่างมาก ดังนั้น จึงสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าทั้ง 4 สมาคมนี้นี้ มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ที่เหมือนกันคือ

- (1) การทำกิจกรรมเพื่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดี
- (2) การเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายใน
- (3) การใช้กิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์
- (4) การประสานกันเป็นพันธมิตรร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่สอง การสรุปผลการวิจัยในส่วนของการศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของสื่อมวลชนที่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่างๆ

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ชุด แล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลหนึ่งลักษณะ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งเป็นสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการอธิบายและแสดงค่าข้อมูลเป็นจำนวนร้อยละ (Percentage) โดยวิเคราะห์ในลักษณะตารางทางเดียวหรือตัวแปรเดียว ข้อมูลที่อธิบายได้แก่ ลักษณะเชิงประชากร การรับรู้กิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่างๆ

1. ข้อมูลด้านลักษณะประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาขั้นสูงสุดในระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มากที่สุด โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกนักหนังสือพิมพ์หน้าสตรี-สังคมประเภทประชาชนนิยมและประเภทคุณภาพ กลุ่มที่สองผู้สื่อข่าววิทยุผู้หญิง กลุ่มที่สามผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ และกลุ่มที่สี่ผู้สื่อข่าววิทยุ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งผู้สื่อข่าวหน้าสังคม

2. ข้อมูลการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ โดยภาพรวม ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มากที่สุด ในระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และลำดับสุดท้ายคือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ ซึ่งเมื่อแบ่งการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคม แยกตามสมาคม ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

2.1 กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ในภาพรวมสื่อมวลชนมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยรับรู้กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงิน รายได้มากที่สุด รองลงมาคือ โครงการศิลปอาชีพ โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพล และครอบครัว ตามลำดับ

2.2 กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ

ในภาพรวมสื่อมวลชนมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยรับรู้กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงิน รายได้มากที่สุด รองลงมาคือ โครงการเยี่ยมพลรบขวัณทหารและครอบครัว โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามลำดับ

2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ในภาพรวมสื่อมวลชนมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยรับรู้โครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปี้มากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจ แก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า ตามลำดับ

2.4 กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ในภาพรวมสื่อมวลชนมีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ เฉลี่ยอยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยรับรู้กิจกรรมออกร้านในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงิน รายได้มากที่สุด รองลงมาคือ โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ตามลำดับ

3. ข้อมูลด้านภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในสายตาของสื่อมวลชน

ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนมีภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบก เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดี มากกว่าสมาคมอื่น โดยสื่อมวลชนมีความคิดเห็นเชิงบวกในเกือบทุกประเด็นคำถาม รองลงมาคือ ภาพลักษณ์ของสมาคมภริยาทหารเรือและสมาคมแม่บ้านทหารอากาศซึ่งเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเท่ากัน และลำดับสุดท้ายคือ ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจ เฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง โดยสื่อมวลชนมีความคิดเห็นเป็นกลางในเกือบทุกประเด็นคำถาม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม และนำมาวิเคราะห์ถึงการนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ ด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะผู้ที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคม ตลอดจนใช้วิธีการเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ในมุมมองของสื่อมวลชน เมื่อนำมาวิเคราะห์ถึงกรอบของกระบวนการในการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในการดำเนินงานของสมาคมนั้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ส่วนที่ 2 การรับรู้ของสื่อมวลชนเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่างๆ

ส่วนที่หนึ่ง กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ผลการวิจัยทั้งในส่วนของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการทำวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในการดำเนินงานขององค์กรสาธารณกุศลประเภทสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้เป็น 2 ประเด็นคือ

1. การจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ
2. การนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

1. การจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

จากการสำรวจฐานข้อมูลทะเบียนการขออนุญาตจัดตั้งสมาคมและมูลนิธิของสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ, สถิติการสำรวจองค์กรสาธารณประโยชน์ของสำนักสถิติแห่งชาติ

และการสำรวจองค์กรสาธารณประโยชน์ของหน่วยงานต่างๆ เมื่อจำแนกองค์กรทั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียน ตามระบบ International Classification of Non Profit Organization (ICNPO) ตามแนวทางการศึกษาของ Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector นั้น สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ จัดเป็นกลุ่มองค์กรการกุศลและอาสาสมัครประเภทหนึ่ง ที่ดำเนินกิจการโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร และให้ความช่วยเหลือประชาชน ชุมชน สังคม อีกทั้งเป็นสื่อกลางในการระดมความช่วยเหลือจากที่ต่างๆ ซึ่งตรงกับที่สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2546) ให้ความหมายถึงแก่นขององค์กรการกุศลว่า คือการให้ การบริจาค หรือสาธารณกุศล ซึ่งเป็นการให้ทั้งเงิน สิ่งของ และกำลังกาย องค์กรการกุศลเหล่านี้ อาจดำเนินการเองหรือเป็นเพียงผู้บริจาคสมทบ (Resource Organization) แก่องค์กรสาธารณประโยชน์อื่นๆ ที่มีกิจกรรมทางสังคม

ซึ่งการแสดงความรักรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ นั้น อนุพร พรหมมาศ เลขาธิการสมาคมแม่บ้านทหารบก (2551) กล่าวไว้ว่า เป็นความตั้งใจจริงของแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ที่ต้องการจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม โดยเห็นความสำคัญของการที่แม่บ้านจะมารวมตัวกัน เพื่อทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเป็นคุณประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งตรงกับที่ Kotler and Lee (2005) ได้ให้คำจำกัดความของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรว่า เป็นพันธสัญญาที่องค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อ ปรับปรุง รวมถึงการส่งเสริมสังคมที่ตนอยู่ให้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือ หรือสามารถใช้ทรัพยากรของบริษัทได้ด้วยความสมัครใจ ซึ่งกิจกรรมขององค์กรที่ได้ประพฤติปฏิบัตินั้น ไม่ได้ถูกควบคุมบังคับด้วยกฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรม หรือข้อบังคับใดๆ แต่หมายถึงการดำเนินการด้วยความสมัครใจที่ต้องการแสดงความรับผิดชอบต่อและช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง เพื่อให้สังคมที่องค์กรตั้งอยู่ มีความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมที่ดียิ่งขึ้นไป

ส่วน Bhattacharya and Sen (2004) ให้ความหมายของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับจรรยาบรรณและจิตสำนึกที่ทุกองค์กรควรกระทำ โดยไม่เพียงแต่ทำในสิ่งที่ดี (Doing Good) หรือทำในสิ่งที่ถูกต้อง (The Right Thing to Do) แต่ต้องทำให้ดีขึ้น (Doing Better) ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลในทางบวกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กร รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่องค์กรได้ดำเนินการเพื่อประโยชน์ต่อสังคม และผลตอบแทนที่ดีจากสังคมที่มีต่อสินค้าหรือบริการขององค์กรด้วย ซึ่งตลอดระยะเวลาการดำเนินงานของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะเป็นส่วน

หนึ่งในการช่วยเหลือชุมชน สังคมประเทศ ตลอดจนกลุ่มเด็ก กลุ่มสตรีและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส หรือทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคม โดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์ในภาพรวมที่เหมือนกัน 4 ประการ

(1) เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิกสมาคม คือส่งเสริมสนับสนุนให้แม่บ้านทหารบก แม่บ้านทหารเรือ แม่บ้านทหารอากาศ และแม่บ้านตำรวจได้พัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยแต่ละสมาคมได้สนับสนุนทางด้านการอบรมวิชาชีพเสริมเพิ่มเติม การทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ และตั้งร้านค้าสวัสดิการของตนเองเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดและเป็นแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกผลิตขึ้น

(2) เพื่อประโยชน์ต่อข้าราชการทหาร-ตำรวจ โดยการดำเนินงานของสมาคมจะมีการไปเยี่ยมเยียนมอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ข้าราชการ/กำลังพลของทหาร-ตำรวจที่ปฏิบัติราชการอยู่ในส่วนหน้า หรือประสบอุบัติเหตุในหน้าที่ราชการนั้น เพื่อช่วยบำรุงขวัญและกำลังใจ สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไป

(3) เพื่อประโยชน์ต่อครอบครัว โดยการดำเนินงานของสมาคมได้รวมถึงการให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวและบุตร-ธิดา ทำให้ครอบครัวของข้าราชการทหาร-ตำรวจได้รับการดูแลและความช่วยเหลือด้านสวัสดิการต่างๆ ทำให้บุตร-ธิดาได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษาเพื่อเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

(4) เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ทุกสมาคมต่างมีการดำเนินงานที่ตรงการจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันสงเคราะห์ นอกจากนี้ทุกสมาคม ยังมีกิจกรรมด้านสังคมที่เป็นสาธารณประโยชน์มากมาย เพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติต่างๆ ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสในสังคม เป็นต้น

กิจกรรมเพื่อสังคมหลักๆ ทั้ง 4 ประการนี้ เป็นข้อสรุปในภาพรวมที่เหมือนกันของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งเป็นความสมัครใจของผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้าน) ตั้งแต่สมัยเริ่มแรก โดยประกาศเป็นวัตถุประสงค์ในแต่ละสมาคม มาจนกระทั่งปัจจุบัน สมาคมทั้งหลายนี้ก็ยังคงมีบทบาทในการช่วยเหลือสังคม กล่าวได้ว่าเป็นแนวทางการดำเนินงานที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสมาคมโดยตรงและสังคมส่วนรวมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งตรงกับที่ องค์การระดับโลก World Business Council for Sustainable Development ได้ให้คำจำกัดความของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรว่า เป็นการที่องค์กรตั้งใจมุ่งมั่นในการที่จะประพฤติปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง และพร้อมที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ช่วยเหลือ พัฒนาเศรษฐกิจด้วยการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคมในวงกว้าง รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตการทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ขอบเขตการทำโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ แบ่งออกได้เป็น 2 มิติ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมภายในสมาคมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใกล้ชิดโดยตรง ได้แก่ สมาชิกสมาคม กลุ่มข้าราชการทหาร-ตำรวจ ครอบครัว บุตร-ธิดาของข้าราชการทหาร-ตำรวจ รวมไปถึงชุมชนที่สมาคมตั้งอยู่ และความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกสมาคม ซึ่งเป็นไปตามที่ European commission on CSR (2548) ได้กำหนดไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือ CSR นั้น มีอยู่ 2 มิติหลักๆ คือ มิติภายในอันเป็นการดูแลกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรนั้นดำเนินการอยู่และสามารถจัดการได้โดยตรง เช่น การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การดูแลสุขภาพ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และมิติภายนอกซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่องค์กรอาจจะควบคุมไม่ได้โดยตรง เช่น การสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เป็นต้น

รูปแบบของการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ

การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจ สามารถแบ่งรูปแบบตามแนวคิดของ Kotler and Lee (2005) ซึ่งได้กำหนดรูปแบบในการดำเนินกิจกรรม CSR เรียกว่า CSI : Corporate Social Initiatives มีความหมายว่า เป็นกิจกรรมหลักที่ดำเนินโดยบริษัทเพื่อสนับสนุนประเด็นทางสังคมและทำให้พันธสัญญาในความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท มีรูปแบบของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 6 ประเภท ได้แก่

(1) การสนับสนุนโครงการที่ทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม (Corporate Social Marketing : CSM) เช่น สมาคมภริยาทหารเรือกับการสนับสนุนโครงการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เพื่อให้เป็นตัวอย่างของการขยายเครือข่ายการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เป็นต้น

(2) การเป็นผู้สนับสนุนในการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมหรือตัวองค์กร (Cause Promotions) โดยสมาคมแม่บ้านสามเหล่าน้ำทิพย์และสมาคมแม่บ้านตำรวจมีการสื่อสารเพื่อชักจูงใจ

ให้คนเข้าร่วมบริจาคเงินหรือสิ่งของในโครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และสมาคมยังอาสาสมัคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(3) การบริจาคเงินจากส่วนแบ่งการขายสินค้าหรือบริการขององค์กรภายใน ช่วงเวลาที่กำหนดให้กับองค์กรทางสังคม (Cause-Related Marketing) ได้แก่ กิจกรรมออกร้าน ในกาชาดของทั้งสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เพื่อจัดหารายได้ให้แก่ สภากาชาดไทย และมูลกุศลมูลกระท่อมถวายเงินรายได้จากการออกสลากบำรุงสภากาชาดไทย ประจำปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย

(4) การบริจาคเงินให้กับเหล่ามูลนิธิหรือหน่วยงานขององค์กรสาธารณกุศลต่างๆ (Corporate Philanthropy) เช่น การมูลเกล้าฯ ถวายเงิน พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยทางภาคเหนือกับมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภา) ยามยาก ทั้งยังร่วมจัดทำถุงบรรจूसິงของพระราชทานและร่วมเดินทางไปมอบสิ่งของให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ดังกล่าว เป็นต้น

(5) การสนับสนุนให้พนักงานของบริษัทเป็นอาสาสมัครเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทาง สังคมกับชุมชน (Community Volunteering) ได้แก่ สมาคมส่งเสริมให้เหล่าแม่บ้านเสียสละเวลา เป็นอาสาสมัครร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ และการที่แม่บ้านทหารและแม่บ้านตำรวจตาม จังหวัดต่างๆ ได้เข้าร่วมงานกาชาดจังหวัด เพื่อแสดงให้เห็นว่าสมาคมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและ ยังสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนท้องถิ่น

(6) การเพิ่มการลงทุนเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการดำเนินงานของบริษัทเพื่อ สังคม (Socially Responsibility Business Practices) โดยแต่ละสมาคมได้เอาใจใส่ดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม เช่น การเข้าร่วมพิธีปลูกป่า การปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติบริเวณรอบที่ตั้ง และตามสถานที่ต่างๆ เพื่อสภาพแวดล้อมที่ดีและเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้ สถาบันไทยพัฒน์ ได้แบ่งรูปแบบการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อ สังคมขององค์กรตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมไว้ 2 แบบด้วยกันคือ การดำเนิน กิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเป็นหลักเรียกว่า Corporate-driven CSR ซึ่งยัง สามารถจำแนกออกเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการ (CSR in process) และ ความรับผิดชอบต่อสังคมซึ่งแยกต่างหากจากกระบวนการที่เกิดขึ้นภายหลัง (CSR after process)

ส่วนการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรภายนอกองค์กรเป็นหลัก เรียกว่า Social-driven CSR ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ที่มีทั้งโครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิก โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดา และโครงการด้านสุขภาพต่างๆ ฯลฯ ที่เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กร (Corporate-driven CSR) และอยู่ในกระบวนการ (CSR in process)

ส่วนโครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจ เทิดไท้องค์ของแผ่นดิน โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า โครงการปันจักรยานให้น้องๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรแต่แยกต่างหากจากกระบวนการที่เกิดขึ้นภายหลัง (CSR after process) นอกจากนี้สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ยังมีโครงการที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรภายนอกองค์กรเป็นหลัก เรียกว่า (Social-driven CSR) ด้วย ได้แก่ โครงการตามแนวพระราชดำริต่างๆ โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร โครงการแด่น้องผู้มีความหวัง โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน ฯลฯ เป็นต้น

การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมตามกรอบแนวคิดของ Kotler and Lee (2005) ที่ใช้เป็นแนวทางการศึกษาคือ ความรับผิดชอบต่อสังคมในการปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของสังคมจากการดำเนินธุรกิจและรวมไปถึงการอุทิศทรัพยากรของบริษัทให้สังคมโดยสมัครใจ โดยประเด็นสำคัญที่ทั้งสองคนได้ให้ความสำคัญคือ การสมัครใจในการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งต้องเป็นการสมัครใจโดยแท้จริง ไม่ได้ถูกควบคุมโดยข้อบังคับใดๆ ทั้งสิ้น สอดคล้องกับการจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ซึ่งโครงการและกิจกรรมเพื่อสังคมส่วนมากจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสมาคมเป็นหลัก ทั้งสิ่งของและกำลังกาย โดยเฉพาะการที่สมาชิกของสมาคมได้อาสาสมัครเข้ามาและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ซึ่งก็คือการสมัครใจอย่างแท้จริงในการดำเนินงานขององค์กร สาธารณกุศลประเภทสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

2. การนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

หัวใจของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ควรต้องเริ่มจากภายในก่อน จึงจะมุ่งออกไปสู่ภายนอก ซึ่งจากการศึกษาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ต่างมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดว่าต้องการทำเพื่อสังคมจริงๆ ไม่ได้ต้องการที่จะสร้างภาพลักษณ์ของสมาคมให้ดูดี แต่การดำเนินงานของสมาคมที่ได้ทำมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว ทั้งกิจกรรมทางด้านสังคมต่างๆ และผู้บริหาร (นายกสมาคม) บุคลากรทุกคนที่ได้แสดงออกถึงความร่วมแรงร่วมใจและความเสียสละในการทำงาน สาธารณประโยชน์นั้น ถือเป็นสิ่งที่ส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) ซึ่งตรงกับที่ Daniel J. Boorstein (1970) กล่าวถึงการสร้างภาพลักษณ์องค์กร (Corporate Image) ว่าเป็นการสร้างพฤติกรรมให้ปรากฏออกมาในทิศทางเดียวกันอย่างเด่นชัด เพื่อให้ภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวมเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก หรือเป็นภาพลักษณ์ที่ดีท่ามกลางสายตาของสาธารณชน นอกจากนี้ Boorstein ยังได้อธิบายคุณลักษณะของภาพลักษณ์ไว้ว่า ภาพลักษณ์ควรเป็นสิ่งซึ่งเป็นจริงอยู่แล้วและสิ่งที่สร้างขึ้นเป็นการยืนยันความจริงที่มีอยู่ (An image is passive) กล่าวคือภาพลักษณ์ที่ต้องการสร้างให้เกิดขึ้นนั้นควรจะมีพื้นฐานและสอดคล้องกับความจริงที่เป็นอยู่ขององค์กร ซึ่งสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้มีการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานแล้ว โครงการและกิจกรรมต่างๆ จะผสมผสานกับศักยภาพของแต่ละสมาคม เช่น การส่งเสริมอาชีพและพัฒนาทักษะความรู้ให้แก่เหล่าแม่บ้าน การสนับสนุนด้านสวัสดิการแก่ครอบครัว โครงการสนับสนุนทุนการศึกษา โครงการช่วยผู้ประสบภัยพิบัติ โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า กิจกรรมออกฐานในงานกาชาดและทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ขององค์กรที่ทำกิจกรรมความดีทำสาธารณประโยชน์และทำการกุศล

สำหรับสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นองค์กรสาธารณกุศลที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคม ตั้งแต่ระดับหน่วยย่อยในครอบครัว ไปจนถึงหน่วยสังคม หน่วยประเทศชาติ และอาศัยการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น เป็นการสื่อสารความเป็นเอกลักษณ์ขององค์กร ซึ่งเป็นไปตามที่ สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม (2550) อธิบายว่าถ้าหากเอกลักษณ์ขององค์กร (Corporate Identity) คือภาพที่สะท้อนว่าองค์กรมีลักษณะอย่างไร (how a company looks) ภาพลักษณ์องค์กรนั้นก็คือ ภาพขององค์กรที่ประชาชนเป้าหมายคิดว่าเขาเห็น (Corporate Image is what audiences think they see) ทั้งนี้

สิ่งที่ประชาชนเป้าหมายเห็นหรือรับรู้เกี่ยวกับองค์กรนั้นมาจากการสื่อสารขององค์กร ทั้งโดย วิชาภาษาและอวิชาภาษา โดยทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการสื่อสารที่มาจากวางแผนล่วงหน้าขององค์กรและไม่ได้วางแผน ล้วนแล้วแต่ส่งผลถึงภาพลักษณ์ขององค์กรทั้งสิ้น

ภาพลักษณ์องค์กรนั้นเกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กร โดยพจน ใจชาญสุขกิจ (2548) กล่าวถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์องค์กร ประกอบด้วย ผู้บริหาร พนักงาน สินค้าและบริการ วิธีการดำเนินงาน เครื่องมือเครื่องใช้หรือ อุปกรณ์ในสำนักงาน บรรยากาศขององค์กร วัฒนธรรมองค์กร และกิจกรรมทางด้านสังคม ซึ่งสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ได้มีบางองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน โดยองค์ประกอบที่มีลักษณะเด่นคือ 1) ผู้บริหาร (นายกสมาคม) ซึ่งถึงแม้จะเข้ามาทำหน้าที่นายกสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจโดยตำแหน่งตามสามี แต่ก็ถือว่าอยู่ในระดับแนวหน้าเป็นที่ยอมรับในวงการสังคม และได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถ ความพยายามที่จะริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ และเป็นผู้นำในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2) พนักงาน คือ สมาชิกของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจทุกคนได้ตระหนักว่าตนเองมีส่วนในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ของสมาคม โดยทุกคนจะร่วมมือกันในการทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างประโยชน์ให้สังคม เช่น การแสดงออกถึงความร่วมแรงร่วมใจในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ซึ่งถือเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสมาคมอีกทางหนึ่งด้วย

3) สินค้า สำหรับสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจนั้น จะมีผลิตภัณฑ์หลากหลายที่มาจากฝีมืองานหัตถกรรมของเหล่าแม่บ้านทหารและแม่บ้านตำรวจทั่วประเทศ รวมถึงผักผลไม้ ขนมและอาหาร อาจเรียกได้ว่า หนึ่งกลุ่มแม่บ้าน หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และราคาเป็นธรรม นอกจากนี้ ยังมีการนำผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ร้านจิตรลดา มูลนิธิสายใจไทย และผลิตภัณฑ์จากโครงการสวนพระองค์จิตรลดาและดอยคำ มาจำหน่าย ถือเป็นความตั้งใจของผู้บริหารสมาคมที่ทำมาโดยตลอด เพื่อการสนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระราชวงศ์ในการนำสินค้าของโครงการพระราชดำริต่างๆ มาจำหน่าย และยังเป็นความช่วยเหลือหารายได้เพื่อสมทบทุนช่วยเหลือครอบครัวข้าราชการทหาร-ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งนำไปใช้ในกิจการสาธารณกุศลต่างๆ

4) วิธีการดำเนินงาน สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยเน้นเรื่องของความมีคุณธรรม เป็นองค์กรสาธารณกุศลที่

สร้างประโยชน์ให้กับข้าราชการทหาร-ตำรวจ ครอบครัว บุตร-ธิดา รวมถึงประชาชน ชุมชนและสังคม อีกทั้งเป็นสื่อกลางในการระดมความช่วยเหลือจากที่ต่างๆ ตลอดจนพยายามสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความสนใจจนต้องการเข้ามามีส่วนร่วม และให้การสนับสนุนกิจกรรมของสมาคม แสดงถึงการเป็นองค์กรที่ดีและเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

5) วัฒนธรรมองค์กร สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มีวิธีการทำงานในลักษณะที่พี่น้องๆ คือทุกคนในสมาคมมีความเป็นกันเองเปรียบเสมือนพี่น้องกัน คณะทำงานฝ่ายต่างๆ จะช่วยกันประสานงานระหว่างกัน โดยมีผู้บริหาร (นายกสมาคม) เป็นผู้นำหลักที่ดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมต่างๆ รวมถึงการทำงานร่วมกันระหว่างสมาคม โดยจะมีกิจกรรมที่เชื่อมความสัมพันธ์อันดีต่อกันจนกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ ซึ่งถือว่าการมีวัฒนธรรมองค์กรในการประสานกับผู้อื่นนั้นเป็นภาพลักษณ์ที่ดี

6) กิจกรรมทางด้านสังคม คือ การทำกิจกรรมพิเศษ ที่นอกเหนือจากภาระหน้าที่ในงานที่ทำอยู่ในองค์กร ซึ่งสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจมีการดูแลเอาใจใส่สังคม ร่วมกิจกรรมการกุศล และดำเนินการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่างๆ ทั้งหลาย และเป็นแนวทางในการทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสมาคม ดังนั้น จึงสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่าทั้ง 4 สมาคมนั้น มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) เป็นเครื่องมือในการสร้างภาพลักษณ์ที่เหมือนกันคือ

กลยุทธ์การทำกิจกรรมเพื่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดี

สมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจจะเน้นในเรื่องการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเด่นชัด ดังที่ Daniel J. Boorstein (1970) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ต้องเด่นชัดและเป็นรูปธรรม (An image is vivid and concrete) ภาพลักษณ์ที่สร้างขึ้นนั้นจะต้องมีความโดดเด่น ซึ่งโครงการและกิจกรรมเพื่อสังคมส่วนมากจะเป็นการน้อมนำและเผยแพร่พระราชดำริมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม และเพื่อการเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ในโอกาสต่างๆ เป็นที่ประจักษ์ชัดเจน ทำให้ได้รับความสนใจจากคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะจากสื่อมวลชน และทำให้มีภาพลักษณ์น่าเชื่อถือ ศรัทธา ไว้วางใจและอยากเข้าไปมีส่วนร่วมกับสมาคม

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายใน

การปฏิบัติต่อพนักงานในองค์กรโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต คำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงานของคนภายในต่อสังคมโดยรอบอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม คือปัจจัยหนึ่งในแนวทางการดำเนินงานทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย (“เปิดผลการวิจัย CSR...”, 2550) โดยสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้เน้นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมที่เริ่มจากภายในก่อน แล้วขยายออกไปสู่ภายนอก ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้สมาคมได้รับผลสะท้อนในทางที่ดี ช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ เนื่องจากการทำงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่แท้จริงต้องเริ่มจากภายใน

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้กิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์

สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจจะเน้นการทำโครงการและกิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์ มีลักษณะเด่นคือการทำกรกุศล เช่น การบริจาคเงินสิ่งของ และกำลังกาย โดยดำเนินการเองหรือเป็นผู้บริจาคสมทบ (Resource Organization) แก่องค์กรสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ที่มีกิจกรรมทางสังคม แสดงให้เห็นถึงความห่วงใยต่อสังคม ส่งผลให้สมาคมมีภาพลักษณ์ของการทำความดีและการสร้างกุศล ซึ่งสอดคล้องกับที่ Kotler and Lee (2005) ได้กล่าวถึงการที่องค์กรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมนั้นจะสามารถทำให้องค์กรดูดี (Looks Good) มีภาพลักษณ์ที่ดีในมุมมองของสังคม ชุมชน ผู้บริโภค นักลงทุน หรือผู้ร่วมกลุ่มธุรกิจต่างๆ

กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยการประสานกันเป็นพันธมิตรร่วม

การสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับศักยภาพความรู้ที่องค์กรมีพันธมิตรอยู่ รวมทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อสังคมในประเทศให้มีความเข้มแข็งอีกด้วย คืออีกปัจจัยหนึ่งในแนวทางการดำเนินงานทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรในประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย (“เปิดผลการวิจัย CSR...”, 2550) ซึ่งสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ผนึกกำลังกันบำเพ็ญประโยชน์ในการช่วยเหลือประชาชนทั่วไป โดยประสานงานกันเป็นพันธมิตรร่วม เพื่อทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยกัน เช่น โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้พ่อของแผ่นดิน โครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ร่วมใจช่วยภัยน้ำท่วม ฯลฯ นอกจากนี้ยังสร้าง

ความร่วมมือกับพันธมิตรอื่นๆ เป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน รวมถึงการช่วยบริจาคเงิน การระดมทุนต่างๆ เช่น กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ คณะแพทย์ พยาบาลจากโรงพยาบาลในท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับ งานวิจัยของกวินดา วัชรสิงห์ (2544) ที่ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารในการระดมทุนขององค์กร สาธารณประโยชน์ในการทำงานเพื่อสังคม” พบว่า องค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทยมีการ สื่อสารในรูปแบบต่างๆ ในการจัดตั้ง เช่น การพูดคุย การแสวงหาพันธมิตร การเรียนรู้ร่วมกัน และ การมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน

นอกจากนี้ การประสานกันเป็นพันธมิตรร่วม ยังทำให้ภาพลักษณ์ของการทำ โครงการต่างๆ เด่นชัดยิ่งขึ้น ทำให้สมาคมเป็นองค์กรที่มีนโยบายการทำงานในการประสานกับ ผู้อื่น สร้างความพึงพอใจกับบุคลากรทุกคนและทำให้เกิดความรู้สึกดีที่ได้มีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยสิ่งที่บุคลากรของสมาคมได้ร่วมกันทำนั้น ยังสร้างให้เกิด ภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิภา แซ่ตั้ง (2550) ที่ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของตราสินค้าบริส” พบว่า สิ่งสำคัญที่ ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของบริษัทประสบความสำเร็จได้นั้นมาจากความร่วมมือ ร่วมใจของพนักงานภายในองค์กร รวมทั้งนโยบายของบริษัทที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการช่วย พัฒนาสังคมให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อให้คนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งนำไปสู่การเป็นบริษัทที่ สังคมให้การยอมรับอย่างต่อเนื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่สอง การรับรู้ของสื่อมวลชนเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่าง ๆ

จากผลการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้พบประเด็นเกี่ยวกับการรับรู้ของสื่อมวลชนเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในด้านต่าง ๆ โดยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มากที่สุด ในระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน รองลงมาคือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และลำดับสุดท้ายคือกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ โดย Kotler (2000) กล่าวถึงเรื่องการรับรู้ (Perception) ว่าเป็นกระบวนการของบุคคลในการเลือกสรร จัดระเบียบ และตีความข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับทั้งจากข้อมูลภายในตัวบุคคลที่มีรูปแบบเป็นประสบการณ์หรือความรู้ของตน และจากข้อมูลภายนอกที่ได้รับมา ดังนั้น การที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจ มากที่สุด ก็อาจเนื่องมาจากการมีประสบการณ์ในการทำข่าวหรือมีความรู้เกี่ยวกับสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจมาก่อนแล้ว อีกทั้งได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสมาคมแม่บ้านทหารบกและสมาคมแม่บ้านตำรวจมากกว่าสมาคมอื่น

สำหรับสมาคมแม่บ้านทหารอากาศและสมาคมภริยาทหารเรือ นั้น กลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่ค่อยมีประสบการณ์ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสมาคมมากเพียงพอ รวมถึงไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเท่าที่ควร

อย่างไรก็ดี เมื่อมองในโดยภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ค่อนข้างรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมของทุกสมาคม (ระดับปานกลาง) แตกต่างกันที่ค่าคะแนนเฉลี่ยเท่านั้น ซึ่งเป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อสื่อมวลชนรู้จักกิจกรรมเพื่อสังคม ก็จะช่วยเผยแพร่ข้อมูลความรู้ข่าวสารไปสู่สาธารณชน รวมทั้งยังเป็นสื่อกลางที่สามารถช่วยระดมสรรพกำลังของสถาบัน และประชาชนในสังคมได้ ดังที่ Zimbardo and Leippe (1991) กล่าวว่า การเปิดรับสารซึ่งมีการนำเสนอผ่านมวลชนบ่อยๆ จะทำให้เกิดความคุ้นเคยกับข่าวสาร จนก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่สามารถส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือความคิดเห็นให้เป็นไปตามเนื้อหาที่เสนอได้ ด้วยเหตุนี้ องค์การสาธารณกุศลแบบสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อมวลชนในการสนับสนุนการ

ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนภาพลักษณ์เชิงบวกไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

2. การรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบก อยู่ในเชิงบวกมากที่สุด รองลงมาคือ ภาพลักษณ์สมาคมภริยาทหารเรือ ภาพลักษณ์สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และภาพลักษณ์สมาคมแม่บ้านตำรวจ ตามลำดับ โดย Claude Robinson and Walter Barlow (1959) ให้คำจำกัดความของภาพลักษณ์ว่า ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์กร สถาบัน และภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้นๆ อาจจะมาจกทั้งประสบการณ์ทางตรง (Direct experience) และประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect experience) ของตัวเขาเอง ดังนั้น การที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบกในเกณฑ์ดีกว่าสมาคมอื่น ก็อาจเนื่องมาจากการมีประสบการณ์ตรงในการทำข่าวของสมาคมแม่บ้านทหารบกมากกว่า รวมถึงการมีโอกาสเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่สมาคมแม่บ้านทหารบกจัดทำขึ้น และมีประสบการณ์อ้อมโดยการรับฟังข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสมาคมแม่บ้านทหารบกจากบุคคลต่างๆ สอดคล้องกับ พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร (2537) ที่ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์คือ ภาพที่เกิดขึ้นในใจอันเนื่องมาจากการประทับใจ และการเกิดความทรงจำ (ทั้งบวกและลบ) ในตัว “สาร” โดยได้มีการสะสมและพัฒนาปรับเปลี่ยนไปตามประสบการณ์ที่พบเห็น หรือไปมีส่วนร่วม

การที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจด้วยคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าสมาคมอื่นๆ ในขณะที่ผลของการรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมอยู่ในลำดับต้น (ระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับสมาคมแม่บ้านทหารบก) ทั้งๆ ที่ภาพลักษณ์ควรจะอยู่ในเชิงบวกตามไปด้วย กลับตรงกันข้าม ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามงานวิจัยของเบญจวรรณ ชี้อัสตย์ (2549) ที่ศึกษาเรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของตราสินค้าฮอนด้า” พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รู้จักกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของตราสินค้า Honda มีความเชื่อมโยงในเชิงบวกกับกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น และมีการรับรู้ภาพลักษณ์และชื่อเสียงของตราสินค้า Honda ในระดับที่ค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างไม่ได้มีความรู้สึกประทับใจกับสมาคมแม่บ้านตำรวจมากเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับ Kenneth E. Boulding (1975) อธิบายไว้ว่า เนื่องจากคนเราไม่สามารถที่จะรับรู้และทำความเข้าใจกับทุกสิ่งได้ครบถ้วนเสมอไป เรามักจะได้เฉพาะภาพบางส่วน หรือลักษณะกว้างๆ ของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งอาจไม่ชัดเจน แน่นนอนเพียงพอ แล้วมักตีความหมาย (Interpret) หรือให้ความหมายแก่สิ่งนั้นๆ ด้วยตัวเราเอง

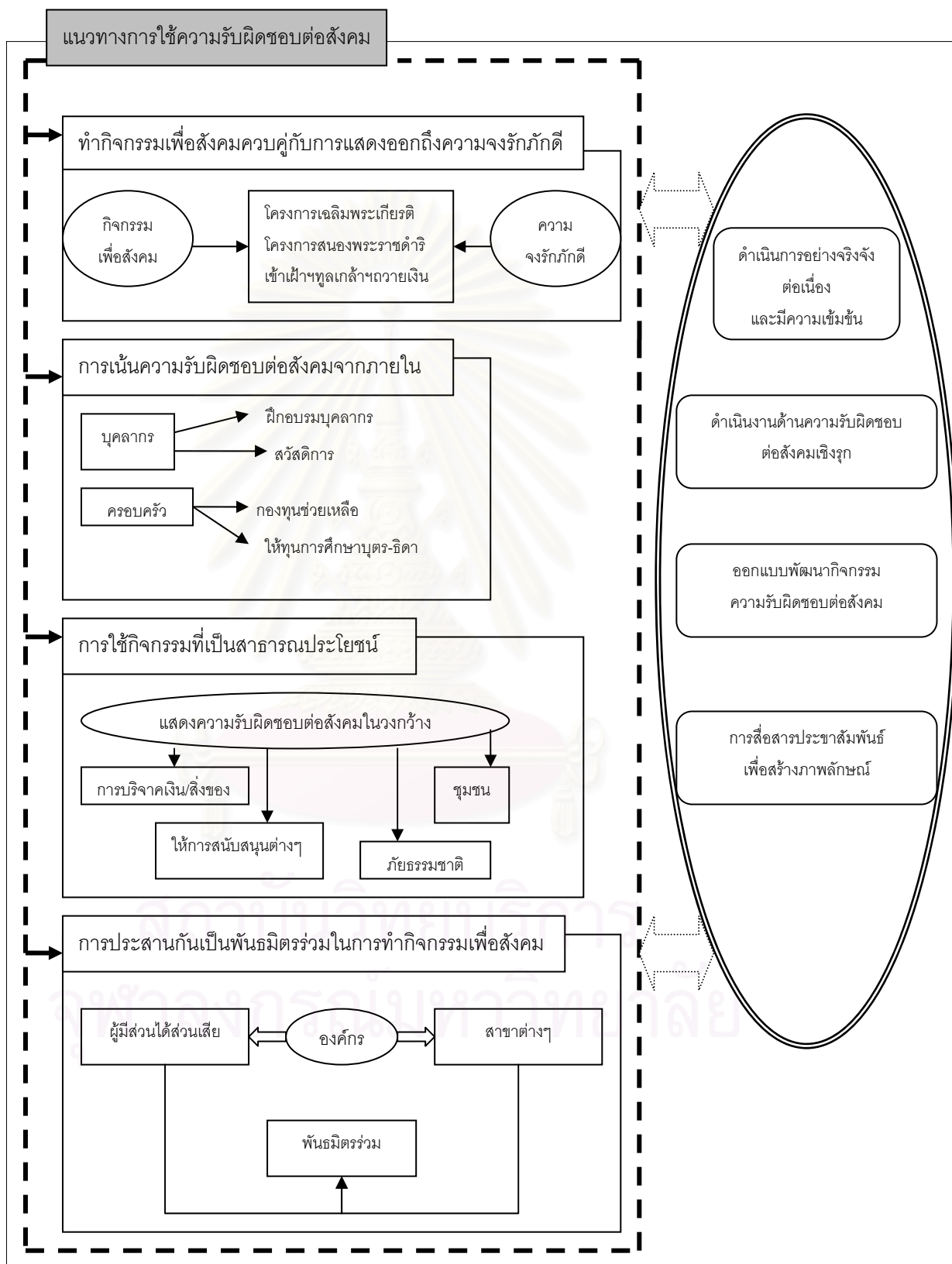
ซึ่งการที่ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เป็นกลาง โดยสื่อมวลชนมีความคิดเห็นเป็นกลางในเกือบทุกประเด็นคำถามนั้น สามารถเชื่อมโยงกับงานวิจัยของร้อยตำรวจเอกหญิง พาฝัน สิทธิสงวน (2543) ที่ศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์ตำรวจที่นำเสนอทางหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” พบว่า นักหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เห็นว่าภาพลักษณ์ของตำรวจมีลักษณะเป็นลบ เนื่องจากการทำงานและความประพฤติของตำรวจที่มีผลกระทบต่อประชาชนและสังคม ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่สังคมมาตั้งแต่อดีต ประกอบกับการทำงานในปัจจุบันที่ประชาชนได้สัมผัสด้วยตนเองและเล่าสู่กันฟังปากต่อปาก เป็นข้อสังเกตที่นำมาอธิบายได้ว่าภาพลักษณ์ตำรวจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของภรรยา

ส่วนการที่ภาพลักษณ์ของผู้บริหาร (นายกสมาคม) อยู่ในเกณฑ์เป็นกลางเกือบทุกสมาคมนั้น อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เข้าไปมีประสบการณ์ร่วมโดยตรงและไม่ได้ใกล้ชิดกับนายกสมาคม ประกอบกับระยะเวลาการอยู่บริหารสมาคมขึ้นอยู่กับการดำรงตำแหน่งของสามี โดยบางคนอาจจะได้เข้ามาบริหารเพียงระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งวาสนา จันทร์สว่าง และคณะ (2541) กล่าวว่า ภาพลักษณ์จะเกิดขึ้นได้จึงต้องอาศัยการสื่อสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอสำหรับการสื่อสารในลักษณะซ้ำหลายครั้งและผ่านสื่อหลายช่องทาง

จากผลการวิจัยเชิงสำรวจทั้งหมดนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีการรับรู้ที่แตกต่างกันไปในแต่ละสมาคม ซึ่ง พัชณี เสงี่ยมรรยา (2538) อธิบายว่าการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเองโดยไม่รู้ตัว หรือตั้งใจ และมักเกิดตามประสบการณ์และการสังเกตทางสังคม คนเราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ละคนมีความสนใจและรับรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวต่างกัน ฉะนั้นเมื่อได้รับสารเดียวกัน ผู้รับสารสองคนอาจให้ความสนใจและรับรู้สารเดียวกันต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่แตกต่างกัน เกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) บางอย่าง คือ 1) แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ 2) ประสบการณ์เดิม 3) กรอบอ้างอิง 4) สภาพแวดล้อม 5) สภาวะจิตใจและอารมณ์ เช่นเดียวกับที่ Hanna and Wozniak (2001) กล่าวว่า แต่ละบุคคลจะมีกรอบในการอ้างอิง (Frame of Reference) ที่ใช้ในการตีความที่ต่างกัน ทำให้แต่ละบุคคลมีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้านั้นแตกต่างกันออกไปด้วย และในแต่ละคนยังสามารถรับรู้สิ่งเร้าเดียวกันนั้นแตกต่างกันออกไปได้ เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไปหรือเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่าง ดังนั้น การรับรู้กิจกรรมเพื่อสังคมในแต่ละสมาคมจึงแตกต่างกัน และการรับรู้ภาพลักษณ์ในด้านต่างๆ ของแต่ละสมาคมก็ไม่เท่ากัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

แผนภาพที่ 10 แนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

⎓ : แนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

○ : ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยประกอบกับแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายผล สามารถสรุปเป็นแนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดี ที่เหมาะสมกับองค์กรประเภทสาธารณกุศลหรือองค์กรต่างๆ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ทำกิจกรรมเพื่อสังคมควบคู่กับการแสดงออกถึงความจงรักภักดี

จากผลการวิจัย วิเคราะห์ได้ว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ทำโครงการและกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน เช่น โครงการสนองพระราชดำริต่างๆ โดยองค์กรสาธารณกุศลตลอดจนองค์กรภาคเอกชน ก็สามารถน้อมนำและเผยแพร่พระราชดำริมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ เป็นการดำเนินงานที่จะพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมเกษตรกรหรือช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ตลอดจนการจัดกิจกรรมถวายและเทิดพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ในโอกาสต่างๆ

การเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายใน

จากผลการวิจัย วิเคราะห์ได้ว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ให้ความสำคัญกับบุคลากร รวมไปถึงครอบครัว โดยมีโครงการและกิจกรรมต่างๆ มารองรับมากมาย ซึ่งสำหรับองค์กรอื่นๆ ที่ต้องการนำแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมไปประยุกต์ใช้ จึงควรพิจารณาจากมิติภายในองค์กรก่อนเป็นอันดับแรก เช่น การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร การมอบทุนการศึกษาให้แก่บุตรของพนักงานที่มีผลการเรียนดี การจัดค่ายซัมเมอร์แคมป์ให้แก่บุตรของพนักงาน โครงการกองทุนช่วยเหลือครอบครัวพนักงาน และโครงการด้านการประสานสามัคคีระหว่างพนักงาน เป็นต้น โดยจะเป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีให้แก่พนักงานว่าบริษัทมีความห่วงใยใส่ใจ และให้ความดูแลครอบคลุมไปถึงครอบครัว บุตร-ธิดา ทำให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่บริษัทอย่างเต็มที่

การใช้กิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์

จากผลการวิจัย วิเคราะห์ได้ว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้แสดงถึงความเสียสละและความร่วมแรงร่วมใจในการทำกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ ซึ่งองค์กรอื่นๆ สามารถนำกลยุทธ์นี้ไปปรับใช้เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในวงกว้าง เป็นการพิจารณามิติภายนอกองค์กร ซึ่งสามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการของสังคม ควบคู่ไปกับความพร้อมขององค์กร เช่น การบริจาคเงิน/

สิ่งของ สนับสนุนทุนการศึกษา ช่วยเหลือชุมชนโดยรอบ ช่วยงานสังคม และเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือยามเกิดภัยพิบัติต่างๆ เป็นต้น โดยองค์กรควรสร้างแรงจูงใจให้พนักงานได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสังคม เป็นการแสดงออกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และยังเสริมสร้างความรักความสามัคคีภายในองค์กรอีกด้วย

การประสานกันเป็นพันธมิตรร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

จากผลการวิจัย วิเคราะห์ได้ว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้มีการประสานกันเป็นพันธมิตรร่วมในการทำโครงการต่างๆ โดยอาศัยลักษณะของการเป็นองค์กรประเภทสมาคมแม่บ้านเหล้าทัพเหมือนกัน ซึ่งองค์กรอื่นๆ สามารถนำแนวทางนี้ไปปรับใช้ โดยการประสานและร่วมมือกันระหว่างสาขาต่างๆ ของบริษัท ตลอดจนเชิญชวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาเป็นพันธมิตรร่วมในการทำโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสังคม (รวมถึงพนักงาน รัฐบาล ลูกค้า ชุมชนสังคมบริเวณที่องค์กรตั้งอยู่ กลุ่มสตรีและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส หรือทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง) ซึ่งจะช่วยให้ภาพของการไปทำกิจกรรมต่างๆ นั้น ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งยังเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อสังคมในประเทศให้มีความเข้มแข็งอีกด้วย

จากทั้ง 4 แนวทางนี้ สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ใช้ในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์องค์กร และผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะบางประการเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เพื่อให้มีความโดดเด่นและภาพลักษณ์ที่ดียิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรและเป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอื่นๆ ต่อไปในอนาคต มีรายละเอียด ดังนี้

1. ดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงรุก

จากผลการวิจัยพบว่า สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายใน โดยจะมีโครงการ/กิจกรรมสำหรับแม่บ้าน ข้าราชการ ทหารตำรวจ ครอบครัวและบุตร-ธิดา ในปริมาณที่มากกว่ากิจกรรมเพื่อสังคมส่วนรวม อีกทั้งกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมจากภายในนั้น สื่อมวลชนค่อนข้างจะนำเสนอข่าวสารน้อย ดังนั้นสมาคมสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ จึงควรสร้างการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกในเชิงรุกเพิ่มมากขึ้น เช่น พยายามสร้างสรรค์กิจกรรมให้สอดคล้องกับวันสำคัญต่างๆ ตามปฏิทิน ซึ่งจะทำให้มีโอกาสในการจัดกิจกรรมได้มากขึ้น อาทิ วันเด็กแห่งชาติ วันพีชมงคล วันเอดส์โลก เป็นต้น และ/หรือเลือกประเด็น

ปัญหาที่สังคมกำลังประสบอยู่ในขณะนั้น เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย หรือภัยตามธรรมชาติต่างๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ ควรเพิ่มความถี่ในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมให้มากยิ่งขึ้น พยายามมีโครงการออกมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายนอกนั้น ปรากฏออกมาเด่นชัดมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

2. ออกแบบพัฒนากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

เพื่อสร้างความน่าสนใจและความโดดเด่นของกิจกรรมเพื่อสังคมให้เพิ่มมากขึ้น สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจควรออกแบบพัฒนากิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้

- จัดโครงการ/กิจกรรมร่วมกับภาคเอกชน มีการนำดารา นักแสดงหรือบุคคลที่เป็นที่น่าสนใจ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น
- การพัฒนารูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่เหมาะสมกับองค์กร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรนั้นๆ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้มีการประสานงานจัดกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีอยู่แล้ว โดยควรเพิ่มการประสานความร่วมมือกับกองทัพให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม (กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) เนื่องจากสมาคมแม่บ้านจะได้สามารถใช้โอกาสจากสื่อของพันธมิตรกองทัพในการสื่อสารถึงกิจกรรมของตน ช่วยเผยแพร่ชื่อเสียง ตัวตน และภาพลักษณ์ที่ดีของสมาคมไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งยังสามารถขอความอนุเคราะห์ในการใช้ทรัพยากรของพันธมิตรกองทัพ เช่น รถบรรทุกสิ่งของบรรเทาสาธารณภัย การเดินทางไปทำกิจกรรมเพื่อสังคมโดยเครื่องบินของกองทัพ เป็นต้น
- ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์และศักยภาพของแต่ละสมาคม เช่น สมาคมแม่บ้านทหารบกกับโครงการประเภทปลูกป่าร่วมกับกองทัพบก สมาคมภริยาทหารเรือกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ทะเล ปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่แนวชายฝั่งเขตความรับผิดชอบต่อสังคมของกองทัพเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศกับโครงการคาราวานต้านภัยหนาว และสมาคมแม่บ้านตำรวจกับโครงการที่ให้ความรู้โทษภัยของยาเสพติด ปลูกฝังเด็กเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด โดยร่วมกับหน่วยงานของตำรวจ เพื่อเชิญมาเป็นวิทยากรให้น้องๆ เป็นต้น ซึ่งโครงการที่สามารถสอดคล้องกับลักษณะของสมาคม หรือความสามารถหลักของสมาคม การเผยแพร่โครงการก็จะส่งผลดีทั้งต่อสมาคมและต่อสังคมโดยรวม

- สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจต้องมีการวางแผนในระยะยาว คำนึงถึงผลลัพธ์ทางสังคมที่มีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสมาคมและชุมชนโดยรอบ ให้เป็นแผนระยะยาว มีการดำเนินการที่เป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการศึกษาวิจัยก่อนทำโครงการ การคัดเลือกโครงการหรือกิจกรรม การกำหนดกลุ่มเป้าหมายไปจนถึงการวางแผนการดำเนินการ การประเมินผล รวมถึงการสื่อสาร เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบด้วย เพื่อให้สิ่งที่ได้จากการดำเนินงานมีความยั่งยืน

3. การสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์

จากผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้จะมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมากมาย แต่หากไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบ สิ่งที่ทำมาก็จะมีการรับรู้อยู่ในวงจำกัด ดังนั้น การประชาสัมพันธ์จึงควรเข้ามาเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการดำเนินงานต่างๆ ของโครงการที่สมาคมได้จัดทำขึ้น เพื่อก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของสมาคม เพราะภาพลักษณ์ไม่สามารถสร้างขึ้นได้ในข้ามคืน ซึ่งที่ผ่านมานับว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการมาอย่างดีแล้ว แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่จัดทำ ไม่เป็นที่รู้จักของสื่อมวลชนเท่าที่ควร ดังนั้นเมื่อมีการทำโครงการหรือกิจกรรม ก็ควรมีการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อให้มากยิ่งขึ้น และหากสามารถสร้างสรรค์ประเด็นของข่าวสารให้น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ย่อมจะได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน โดยสมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ควรเน้นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชน (Media Relations) ดังนี้

- การให้ความสำคัญกับสื่อ โดยระบุชื่อ นามสกุล ตำแหน่งของนักข่าว หรือบรรณาธิการข่าวทุกครั้ง เมื่อส่งข่าวประชาสัมพันธ์หรือส่งจดหมายเชิญสื่อมวลชน
- การสร้างความประทับใจให้สื่อมวลชน
- การปรับปรุงฐานข้อมูลของนักข่าวอยู่เสมอ
- การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์เพื่อขอบคุณสื่อมวลชน ฯลฯ

เพื่อที่สื่อมวลชนจะได้นำโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่รับรู้มาถ่ายทอดเรื่องราวและนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชนต่อไป นอกจากนี้สมาคมแม่บ้านสามเหล้าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจควรมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อมวลชนเป็นช่องทางในการสื่อสาร ดำเนินงานทั้งที่มีค่าใช้จ่าย และขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในกรณีที่มีค่าใช้จ่าย จะต้องมีการประมาณด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์สำหรับจงบอกรับของเนื้อที่ จงบอกรับเวลา เผยแพร่เรื่องราวการทำ

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน เช่น มีการให้สัมภาษณ์ผู้บริหาร (นายกสมาคม) เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม การดำเนินงานต่างๆ ของแต่ละสมาคม และเพื่อให้ประชาชนเห็นว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล่านี้อุปและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เป็นองค์กรที่ให้ความใส่ใจกับกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ต่อสังคม และมีบทบาทในการช่วยเหลือสังคมอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ศึกษาวิจัยการประเมินผลว่าสมาคมแม่บ้านสามเหล่านี้อุปและสมาคมแม่บ้านตำรวจได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาและปรับปรุงด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นต่อสมาคมอย่างไรบ้าง

2. ศึกษาวิจัยผลการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมและภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่านี้อุปและสมาคมแม่บ้านตำรวจ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการรับรู้กิจกรรมและภาพลักษณ์ในสายตาของสื่อมวลชน และจะได้นำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงสมาคมให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสมาคมในอนาคตด้วย

3. ศึกษาวิจัยทัศนคติของผู้บริหารองค์กรสาธารณกุศลต่างๆ ที่มีต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กวีนิดา วัชรสิงห์. กลยุทธ์การสื่อสารในการระดมทุนขององค์กรสาธารณประโยชน์ในการทำงานเพื่อสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันวิจัยสังคม. องค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทย : รายงานฉบับย่อ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ดวงพร พุ่มหิรัญ. นายกสมาคมกริยาทหารเรือสมัยต.ค. 2551-ปัจจุบัน. สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2552.
- นภาพร ศุภวงศ์. นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศสมัยต.ค. 2551-ปัจจุบัน. สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2552.
- นราพร จันทร์โอชา. อุปนายกสมาคมแม่บ้านทหารบก. สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551.
- เบญจมาศ อินทรสุข. เหน้รฎญกสมาคมแม่บ้านตำรวจ. สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551.
- เบญจวรรณ ชี้อัตย์. ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับภาพลักษณ์และชื่อเสียงของตราสินค้าฮอนด้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549.
- ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2546.
- ปีเตอร์ เอฟ ดรักเกอร์. การบริหารองค์กรไม่แสวงหากำไร : หลักการและการปฏิบัติ. แปลโดย มยุรี อนุমানราชธน. เชียงใหม่ : อนุชพรีนติ้ง, 2544.
- ปีเตอร์ เอฟ ดรักเกอร์. สุดยอดของดรักเกอร์ : The essential Drucker. แปลโดย ชื่นจิตต์ แจ้จเอน กิจ. กรุงเทพฯ : เอ.อาร์. บีซีเนสเพรส, 2546.
- เปิดผลการวิจัย CSR เพื่อองค์กรไทย 10 ปีวิจัยสู่ความสำเร็จของสังคม. ผู้จัดการรายสัปดาห์. 19 พฤศจิกายน 2550.
- พจน์ ใจชาญสุขกิจ. CEO PR & IMAGE : ยุทธวิธีการสร้างภาพลักษณ์ผู้บริหารด้วยการจัดการสื่อสารและประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : (ม.ป.ท.) ; 2548.
- พรทิพย์ พิมลสินธุ์, บรรณาธิการ. ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง : การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ปรกาศพริ้ง, 2540.
- พรทิพย์ พุกผาสุข. นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศสมัยพ.ศ. 2548-ก.ย. 2551. สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2551.

- พรทิพย์ พุกผาสุก, บรรณาธิการ. เคียงฟ้า. (ม.ป.ท.); 2550.
- พรเพ็ญ เกยานนท์. นายกสมาคมกริยาทหารเรือสมัยพ.ศ. 2548-ก.ย. 2551. สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551.
- พัชนี เสงยจรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2538.
- พาฝัน สิทธิสงวน. ภาพลักษณ์ตำรวจที่นำเสนอทางหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.
- รุ่งทิวา แซ่ตั้ง. กลยุทธ์การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของตราสินค้า บริษัท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการโฆษณา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550.
- วรทัย ราวินิช. ประสิทธิผลของการใช้แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549.
- วาสนา จันทร์สว่าง และคณะ. ภาพลักษณ์กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.
- วิเชียร เกตุสิงห์. คู่มือการวิจัยเชิงปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. (ม.ป.ท.); 2543.
- ศิริวรรณ อมาตยกุล. เลขานุการสมาคมกริยาทหารเรือ. สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2551.
- สมถวิล วงษ์สุวรรณ. นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ. สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2551.
- สมาคมแม่บ้านตำรวจครบรอบ 15 ปี. (ม.ป.ท.); 2544.
- สุทธิลักษณ์ หวังสันติธรรม. กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์. เอกสารการสอนชุดวิชากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.
- สุนภา จุลโมกษ์. ประธานกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ. สัมภาษณ์, 23 กันยายน 2551.
- หนังสือสมาคมแม่บ้านทหารบก. (ม.ป.ท.); 2551.
- อนันตชัย ยूरประถม. กองบรรณาธิการ ประชาชาติธุรกิจ, Corporate social responsibility : CSR : พลังบริหารธุรกิจยุคใหม่, กรุงเทพฯ : มติชน, 2550.
- อนุพร พรหมาศ. เลขานุการสมาคมแม่บ้านทหารบก. สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2551.
- ๓๓ ปี สมาคมกริยาทหารเรือ. (ม.ป.ท.), 2551.

ภาษาอังกฤษ

- Anthony, R.N., & Herzlinger, R.E. (1980). Management control in nonprofit organizations. IL: Irwin.
- Bhattacharya, C., and Sen, S. Doing Better at doing good: When, Why and how consumers corporate social initiatives. California Management Review, 2004.
- Boulding, E. Kenneth. The Image: Knowledge in life and Society. Ann Arbor: University of Michigan, 1975.
- Dennis L. Wilcox, Phillip H. Ault and Warren K. Agree. Public Relations Strategies and Tactics. Harper & Row, Publisher, 1986.
- European Commission, Directorate-General for Employment and Social Affairs. EU multi-stakeholder forum on corporate social responsibility (CSR EMS forum). Luxembourg : Office for Official of the EC, 2003.
- Hannagan, Tim. Marketing for the non-profit sector. London : Macmillan, c1992.
- Kotler P. and Lee N. Corporate Social Responsibility: Doing the most good for your company and your cause. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, 2005.
- Kotler P. and Lee N. Corporate Social Responsibility. U.S.A : John Wiley & Sons, 2005.
- Kotler P. Marketing for nonprofit organizations. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1982.
- Thai Garment Development Association. Corporate Social Responsibility (CSR). Available from: <http://www.thaigarment.org>, 2005

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นการสัมภาษณ์และข้อมูล

เรื่อง “กลยุทธ์การเพิ่มความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพ สมาคมแม่บ้านตำรวจและการรับรู้ของสื่อมวลชน”

ข้อมูลเบื้องต้น (เอกสาร)

- ประวัติของสมาคมแม่บ้านทหารบก สมาคมภริยาทหารเรือ สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ และสมาคมแม่บ้านตำรวจ
- วารสารของทางสมาคมต่างๆ
- นิตยสารและวารสาร หนังสือพิมพ์ บทสัมภาษณ์ ข่าว ฯลฯ

ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (หรือเอกสาร)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ตำแหน่ง หน้าที่รับผิดชอบและประสบการณ์ทำงานในสมาคม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีดังนี้

1. พันธสัญญาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
 - ▶ สมาคมได้มีพันธสัญญาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละสมาคม อย่างไร
2. กลุ่มเป้าหมาย
 - ▶ ในการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสมาคม แบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็นกลุ่มใดบ้าง
3. การดำเนินกิจกรรมด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร
 - ▶ โครงการและกิจกรรมเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมีอะไรบ้าง
 - ▶ ประเด็นหลักหรือโครงการ/กิจกรรมหลักที่ทางสมาคมมุ่งปฏิบัติ
 - ▶ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหรือไม่

4. กลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคม

- ▶ สมาคมได้มีกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5. การนำกลยุทธ์การใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาพลักษณ์เชิงบวกของสมาคม

- ▶ การนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือในการสื่อสารภาพลักษณ์เชิงบวก
- ▶ สมาคมต้องการให้ภาพลักษณ์เป็นอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

No.

--	--	--

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาการรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ ในมิติของการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และมิติของภาพลักษณ์องค์กร ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ตามความเป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป โดยข้อมูลทั้งหมดของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ที่ตรงกับหัวข้อที่เป็นคำตอบของท่าน

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

() 1. มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

() 4. ปริญญาตรี

() 2. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() 5. ปริญญาโทหรือสูงกว่า

() 3. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

3. ตำแหน่งการทำงาน

() 1. บรรณาธิการข่าวสังคม

() 4. ผู้สื่อข่าวหน้าสตรี

() 2. บรรณาธิการข่าวสตรี

() 5. ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์

() 3. ผู้สื่อข่าวหน้าสังคม

() 6. ผู้สื่อข่าววิทยุ

4. รายได้ส่วนตัวของท่านต่อเดือน

() 1. 10,000 บาท หรือต่ำกว่า

() 4. 30,001-40,000 บาท

() 2. 10,001-20,000 บาท

() 5. 40,001-50,000 บาท

() 3. 20,001-30,000 บาท

() 6. 50,001-60,000 บาท

ส่วนที่ 2 การรับรู้ของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้าน สามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

หากกล่าวถึงกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ ที่สมาคมได้จัดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ท่านรู้จักแต่ละ
กิจกรรมต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับหัวข้อที่เป็นคำตอบ
ของท่าน (5 = รู้จักดีมาก, 4 = รู้จักดี, 3 = รู้จักพอประมาณ, 2 = ไม่ค่อยรู้จัก, 1 = ไม่เคยรู้จักเลย)

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่คอย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย
	5	4	3	2	1
1. โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านทหารบก : ส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพ ให้กับแม่บ้านทหารบก					
2. โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นักตรศึกษาการกองทัพบก					
3. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นทุกหน่วย ในพื้นที่ของกองทัพบก					
4. โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว : มอบเงิน ช่วยเหลือ มอบเครื่องอุปโภคบริโภค และเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บหรือ เสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการ					
5. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน : สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นเจ้าภาพจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชน ทั่วไป เป็นประจำ ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า					
6. โครงการศิลปาชีพ : สนับสนุนการดำเนินงานโครงการศิลปาชีพ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ					
7. โครงการตรวจสุขภาพพระภิกษุสงฆ์และสามเณร : สมาคมแม่บ้าน ทหารบกร่วมกับโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพ พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ตามวัดต่างๆ อาทิ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร วัดอาวุธวิกสิตาราม					
8. กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ ประจำ ทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย					
9. โครงการเยี่ยมคนชราและเด็กกำพร้า : เดินทางไปเยี่ยมและบริจาคสิ่งของ ที่สถานสงเคราะห์คนชราและบ้านเด็กกำพร้า เป็นประจำ เช่น ที่สถาน สงเคราะห์คนชรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นต้น					
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ : เช่น ผู้ประสบภัยน้ำท่วม					

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่ค่อย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย
	5	4	3	2	1
1. โครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ : ส่งเสริมแนะนำและมีอาชีพให้กับแม่บ้านทหารเรือ					
2. โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นบุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ					
3. โครงการค่ายบุตร-ธิดานาวี ภาคฤดูร้อน : จัดค่ายในเดือนเมษายนเป็นประจำทุกปี ณ โรงเรียนดุริยางค์ทหารเรือ กองดุริยางค์ทหารเรือ ฐานทัพเรือกรุงเทพ					
4. โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง : สมาคมฯ รับสนองพระดำริ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จัดตั้งศูนย์นมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรงขึ้นที่ค่ายตากสิน จ.จันทบุรี ที่วัดหีบ จ.ชลบุรี และที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรุงเทพฯ					
5. โครงการเยี่ยมปลอบขวัญทหารและครอบครัว : มอบเงินช่วยเหลือมอบเครื่องอุปโภคบริโภค และเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการ					
6. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน : สมาคมภริยาทหารเรือเป็นเจ้าภาพจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป เป็นประจำ ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหาร โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า					
7. โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ : ให้บริการตรวจสุขภาพและแนะนำการดูแลสุขภาพแก่ประชาชนทั่วไป ทุกวันจันทร์ สัปดาห์แรกของเดือน ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร					
8. กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ ประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย					
9. โครงการแด่ผู้มีควมหวัง : กิจกรรมที่นำเด็กและเยาวชนด้อยโอกาสมาทำกิจกรรมร่วมกัน ณ กองพันทหารราบที่ 7 ค่ายมหาสุรสิงหนาท จังหวัดระยอง อาทิ เด็กจากสถานแรกรับเด็กหญิงพญาไท บ้านเด็กตาบอดพิการซ้ำซ้อน เป็นต้น					
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ : เช่น การมอบสิ่งของเพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ประชาชนที่ประสบภัยหนาว จ.เชียงราย และนายกสมาคมภริยาทหารเรือ พร้อมคณะ เดินทางไปมอบสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภคให้กับผู้ประสบอุทกภัยตามจังหวัดต่างๆ เป็นต้น					

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่ค่อย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย
	5	4	3	2	1
1. โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ: ส่งเสริม แนะนำและฝึกอาชีพให้กับแม่บ้านทหารอากาศ					
2. โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาข้าราชการ และลูกจ้างสังกัดกองทัพอากาศ					
3. โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: จัดตั้งศูนย์รับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนขึ้นภายในกองบินต่างๆ ซึ่งอยู่ในความดูแลของชมรมแม่บ้านทหารอากาศตามกองบินต่างๆ					
4. โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนหน้า: มอบเงินช่วยเหลือ มอบเครื่องอุปโภคบริโภค และเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการ					
5. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน : สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นเจ้าของจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป เป็นประจำ ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหารโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า					
6. การสนับสนุนและจำหน่ายสินค้าตามโครงการพระราชดำริ: ตั้งร้านสวัสดิการสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ บริเวณหอประชุมกองทัพอากาศ ถนนพลโยธิน เพื่อเป็นสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ตามโครงการพระราชดำริฯ จากร้านจิตรลดามูลนิธิศัลปาชีพ มูลนิธิสายใจไทยฯ					
7. โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ: เป็นกิจกรรมในโครงการสายใยรักจากแม่สู่ลูก รับสนองพระดำริ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร					
8. กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ ประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย					
9. โครงการจัด-จำหน่ายดอกป๊อปปี้: สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจัดทำและร่วมจำหน่ายดอกไม้ที่ระลึกวันทหารผ่านศึก (ดอกป๊อปปี้) เพื่อนำรายได้สมทบมูลนิธิสงเคราะห์ครอบครัวทหารผ่านศึก					
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ: สมาคมแม่บ้านทหารอากาศช่วยเหลือประชาชนทั่วไป เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ, จัดคาราวานด้านภัยหนาวนำผ้าห่มไปแจกประชาชนในพื้นที่ประสบภัยหนาว เช่น ที่จังหวัดเลย เชียงใหม่ เป็นต้น					

กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ	รู้จัก ดีมาก	รู้จัก ดี	รู้จัก พอประมาณ	ไม่ค่อย รู้จัก	ไม่เคย รู้จักเลย
	5	4	3	2	1
1. โครงการส่งเสริมอาชีพแม่บ้านตำรวจ : ส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพให้กับแม่บ้านตำรวจ					
2. โครงการมอบทุนการศึกษาบุตร-ธิดาข้าราชการตำรวจ					
3. โครงการเยี่ยมข้าราชการตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ : สมาคมแม่บ้านตำรวจมอบเงินช่วยเหลือ มอบเครื่องอุปโภคบริโภค และเยี่ยมตำรวจที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการ					
4. โครงการสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเกิดให้ พ่อของแผ่นดิน : สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นเจ้าของจัดเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ประชาชนทั่วไป เป็นประจำ ทุกวันที่ 5 ของเดือน ณ แหล่งชุมนุมนายทหารโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า					
5. โครงการบริจาคโลหิตเฉลิมพระเกียรติ 12 สิงหาคมราชินี : แม่บ้านตำรวจภูธรจังหวัดต่างๆ ร่วมกับผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เป็นเจ้าภาพเชิญชวนข้าราชการตำรวจและครอบครัว รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่ เข้าร่วมบริจาคโลหิต					
6. โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน : สมาคมแม่บ้านตำรวจมอบทุนอาหารกลางวันพร้อมกับมอบครุภัณฑ์ และสิ่งของเครื่องใช้ให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ					
7. โครงการส่งเสริมสวัสดิการเด็กและเยาวชน เช่น สนับสนุนของเล่น อุปกรณ์กีฬาและหนังสือประเภทต่างๆ ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กกลางวันของหน่วยงานสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น					
8. กิจกรรมออกร้านในงานกาชาด และทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้ ประจำทุกปี เพื่อบำรุงสภากาชาดไทย					
9. โครงการปันจักรยานให้น้องๆ : สมาคมแม่บ้านตำรวจนำจักรยานไปให้เด็กๆ ตามชนบทถิ่นทุรกันดาร และแจกจักรยานให้ตำรวจสายตรวจ					
10. โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ : สมาคมแม่บ้านตำรวจให้ความช่วยเหลือประชาชนทั่วไป เมื่อเกิดภัยพิบัติต่างๆ เช่น ลงพื้นที่ดูแลสถานการณ์น้ำท่วม ไปเยี่ยมและให้กำลังใจ พร้อมมอบสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ประชาชน					

ส่วนที่ 3 การรับรู้ภาพลักษณ์ของสมาคมแม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามโดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบ

(5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 4 = เห็นด้วย, 3 = เฉยๆ, 2 = ไม่เห็นด้วย, 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

สมาคมแม่บ้านทหารบก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม					
1. สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำ สาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน					
2. สมาคมแม่บ้านทหารบกมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน					
3. แม่บ้านทหารบกได้รับการส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพ จนสามารถผลิต สินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคมแม่บ้านทหารบก					
4. สมาคมแม่บ้านทหารบกเป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรม การกุศลเป็นจำนวนมาก					
5. สมาคมแม่บ้านทหารบกทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น					
6. สมาคมแม่บ้านทหารบกได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในด้านการมี ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสาธารณชน					
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ					
1. สมาคมแม่บ้านทหารบกจัดหารายได้ให้แก่สภาทหารบก เป็นประจำ					
2. สมาคมแม่บ้านทหารบกมีการบริจาคในรูปแบบต่างๆ เสมอมา					
3. สมาคมแม่บ้านทหารบกดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ต่างๆ					
4. สมาคมแม่บ้านทหารบกทำโครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
5. สมาคมแม่บ้านทหารบกมีการสร้างสรรคกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่าภรรยาข้าราชการทหารให้ดีขึ้น					
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร					
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการ ทำกิจกรรมเพื่อสังคมและงานการกุศลต่างๆ					
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก) เป็นผู้ที่รู้จักการประชาสัมพันธ์ การนำเสนอตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน					
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารบก) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับสังคม					
4. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงาน สาธารณประโยชน์					
5. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารบกได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรง ร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ					

สมาคมกริยาทหารเรือ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม					
1. สมาคมกริยาทหารเรือเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำ สาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน					
2. สมาคมกริยาทหารเรือมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน					
3. แม่บ้านทหารเรือได้รับการส่งเสริม แนะนำ และฝึกอาชีพ จนสามารถผลิต สินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคมกริยาทหารเรือได้					
4. สมาคมกริยาทหารเรือเป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรม การกุศลเป็นจำนวนมาก					
5. สมาคมกริยาทหารเรือทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น					
6. สมาคมกริยาทหารเรือได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในด้าน การมีความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสาธารณชน					
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ					
1. สมาคมกริยาทหารเรือจัดหารายได้ให้แก่สภาทหารไทย เป็นประจำ					
2. สมาคมกริยาทหารเรือมีการบริจาคในรูปแบบต่างๆ เสมอมา					
3. สมาคมกริยาทหารเรือดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ต่างๆ					
4. สมาคมกริยาทหารเรือทำโครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
5. สมาคมกริยาทหารเรือมีการสร้างสรรค์กิจกรรมที่ช่วยพัฒนา และ ยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่าภรรยาข้าราชการทหารเรือให้ดีขึ้น					
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร					
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมกริยาทหารเรือ) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการ ทำกิจกรรมเพื่อสังคมและงานการกุศลต่างๆ					
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมกริยาทหารเรือ) เป็นผู้ที่รู้จักการประชาสัมพันธ์ การนำเสนอตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน					
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมกริยาทหารเรือ) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับสังคม					
4. สมาชิกของสมาคมกริยาทหารเรือได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงาน สาธารณประโยชน์					
5. สมาชิกของสมาคมกริยาทหารเรือได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรง ร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ					

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม					
1. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำ สาธารณประโยชน์แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน					
2. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน					
3. แม่บ้านทหารอากาศได้รับการส่งเสริม แนะนำ และมีโอกาสฯ จนสามารถ ผลิตสินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะเป็น “หนึ่งกองบิน หนึ่งผลิตภัณฑ์”					
4. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศเป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรม การกุศลเป็นจำนวนมาก					
5. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น					
6. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในด้าน การมีความสัมพันธ์ อันดีกับชุมชนและสาธารณชน					
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ					
1. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศจัดหารายได้ให้แก่สภาอากาศไทย เป็นประจำ					
2. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมีการบริจาคในรูปแบบต่างๆ เสมอมา					
3. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย พิบัติต่างๆ					
4. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศทำโครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคม					
5. สมาคมแม่บ้านทหารอากาศมีการสร้างสรรคกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่าภรรยาข้าราชการทหารอากาศให้ดีขึ้น					
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร					
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ) เป็นผู้ที่มีความสามารถใน การทำกิจกรรมเพื่อสังคมและงานการกุศลต่างๆ					
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ) เป็นผู้ที่รู้จักการ ประชาสัมพันธ์ การนำเสนอตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน					
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการทำประโยชน์ให้กับสังคม					
4. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงาน สาธารณประโยชน์					
5. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรง ร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ					

สมาคมแม่บ้านตำรวจ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
ภาพลักษณ์องค์กรโดยรวม					
1. สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นองค์กรสาธารณกุศลที่มีบทบาทในการทำ สาธารณประโยชน์ แก่ประเทศมาเป็นระยะเวลานาน					
2. สมาคมแม่บ้านตำรวจมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน					
3. แม่บ้านตำรวจได้รับการส่งเสริม แนะนำ และฝึกอบรม จนสามารถผลิต สินค้าออกมาจำหน่าย สร้างลักษณะผลิตภัณฑ์ของสมาคมแม่บ้านตำรวจได้					
4. สมาคมแม่บ้านตำรวจเป็นองค์กรที่สามารถหารายได้จากกิจกรรมการกุศล เป็นจำนวนมาก					
5. สมาคมแม่บ้านตำรวจทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การให้ความ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น					
6. สมาคมแม่บ้านตำรวจได้รับการยอมรับจากสังคมไทยในด้านการมี ความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและสาธารณชน					
ภาพลักษณ์ด้านการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ					
1. สมาคมแม่บ้านตำรวจจัดหารายได้ให้แก่สภาภคชาติไทย เป็นประจำ					
2. สมาคมแม่บ้านตำรวจมีการบริการในรูปแบบต่างๆ เสมอมา					
3. สมาคมแม่บ้านตำรวจดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ต่างๆ					
4. สมาคมแม่บ้านตำรวจทำโครงการและกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
5. สมาคมแม่บ้านตำรวจมีการสร้างสรรคกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา และ ยกระดับคุณภาพชีวิตของเหล่าภรรยาข้าราชการตำรวจให้ดีขึ้น					
ภาพลักษณ์ด้านบุคลากร					
1. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำ กิจกรรมเพื่อสังคม งานการกุศลต่างๆ					
2. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ) เป็นผู้ที่รู้จักการประชาสัมพันธ์ การนำเสนอตนเองผ่านสื่อและสาธารณชน					
3. ผู้บริหาร (นายกสมาคมแม่บ้านตำรวจ) เป็นผู้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ ในการ ทำประโยชน์ให้กับสังคม					
4. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านตำรวจได้เสียสละเวลาเพื่อมาช่วยงาน สาธารณประโยชน์					
5. สมาชิกของสมาคมแม่บ้านตำรวจได้แสดงให้เห็นถึงความร่วมแรง ร่วมใจในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมต่างๆ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคม แม่บ้านสามเหล่าทัพและสมาคมแม่บ้านตำรวจ

โดยรวมแล้ว ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคมที่จัดขึ้นในแต่ละ
สมาคมและท่านมีข้อเสนอแนะใดบ้าง เพื่อที่โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละสมาคมนี้
จะได้รับความสนใจจากสื่อ

สมาคมแม่บ้านทหารบก

สมาคมภริยาทหารเรือ

สมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

สมาคมแม่บ้านตำรวจ

ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง : กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ภาพกิจกรรม : โครงการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนข้าราชการกองทัพบก

ภาพกิจกรรม : โครงการบำรุงขวัญและช่วยเหลือกำลังพลและครอบครัว

ภาพกิจกรรม : กิจกรรมออกธำเนในงานกาชาดของสมาคมแม่บ้านทหารบก

ตัวอย่าง : กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมภริยาทหารเรือ

ภาพกิจกรรม : โครงการส่งเสริมอาชีพและร้านค้าสมาคมภริยาทหารเรือ

ภาพกิจกรรม : “ชายสัตยูจร” นำสินค้าของสมาคมภริยาทหารเรือไปจำหน่ายตามสถานที่ต่างๆ

ภาพกิจกรรม : โครงการมอบทุนการศึกษาแก่บุตร-ธิดาของสมาชิกสมาคมภริยาทหารเรือ

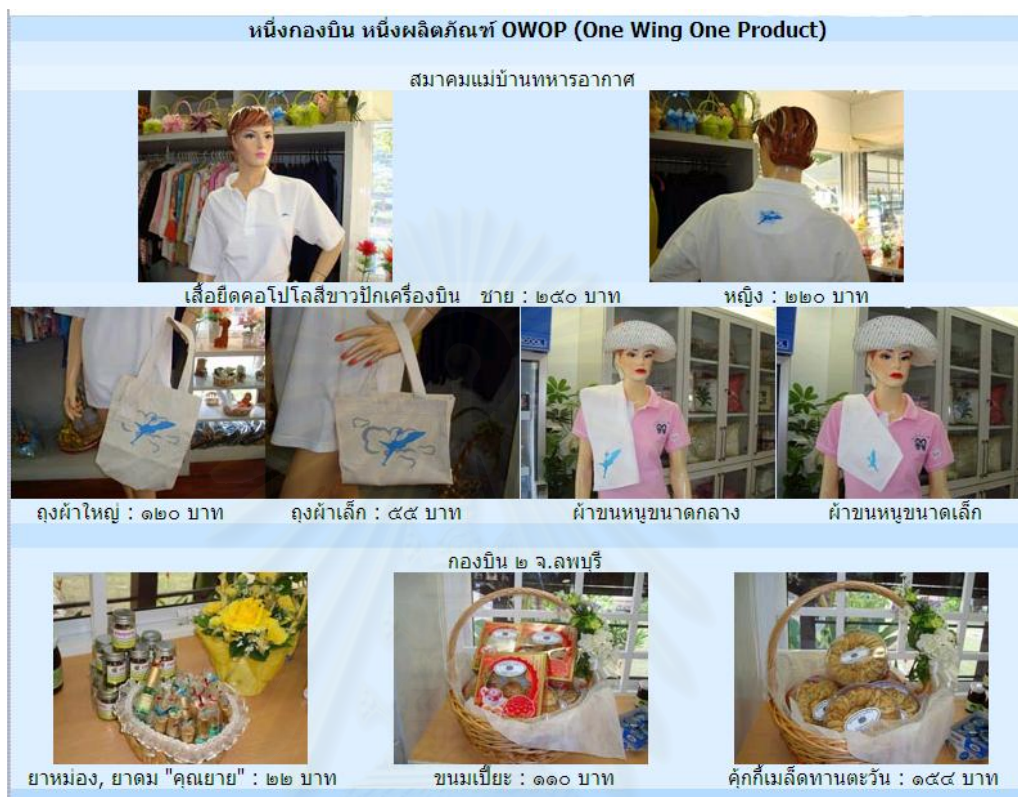

ภาพกิจกรรม : โครงการนมแม่เพื่อลูกนาวีแข็งแรง

ภาพกิจกรรม : โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ตัวอย่าง : กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ภาพกิจกรรม : โครงการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกสมาคมแม่บ้านทหารอากาศ

ภาพกิจกรรม : โครงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการกองทัพอากาศที่ปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่าง : กิจกรรมเพื่อสังคมของสมาคมแม่บ้านตำรวจ

ภาพกิจกรรม : โครงการเยี่ยมครูและนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ภาพกิจกรรม : โครงการปั่นจักรยานให้น้องๆ

ภาพกิจกรรม : โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ตัวอย่าง : ภาพประกอบโครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจร่วมใจเทิดไท้ พ่อของแผ่นดิน
ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพระหว่างสมาคมแม่บ้านทหาร-ตำรวจ ในทุกๆ เดือน

ตัวอย่าง : ภาพประกอบโครงการแม่บ้านทหาร-ตำรวจ รวมใจช่วยผู้ประสบภัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสิรินทร์ อยู่ประพัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2524 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2546 และได้ทำงานกับสถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย